

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/analectahymnicam14drev

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XIV a.

HYMNARIUS SEVERINIANUS.

Das Hymnar der Abtei S. Severin

in

Neapel.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.



Leipzig.

O. R. Reisland.

1893.

HYMNARIUS SEVERINIANUS.

Das Hymnar der Abtei S. Severin

in

Neapel.

Nach den Codices

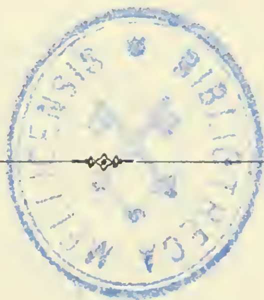
Vaticanus 7172 und Parisinus 1092.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.



Leipzig.

O. R. Reisland.

1893.



JUN - 8 1938

10794

EINLEITUNG.

An ältern Hymnaren, welche eine grofse Anzahl, sei es gänzlich unbekannter, sei es seltener Lieder enthalten, ist kein grofser Überflufs. Kaum ein anderes dürfte sich finden, das unter dieser Rücksicht dem Hymnar der Abtei von Sankt Severin in Neapel sich vergleichen könnte, welches uns in einer doppelten Aufzeichnung vorliegt, dem Cod. Vaticanus 7172 und der Handschrift 1092 der Nationalbibliothek zu Paris.

Von der vatikanischen Handschrift des Hymnars ist des öfteren Rede gewesen; die Pariser dagegen wenig beachtet worden. Auf jene hat zuerst Ozanam hingewiesen in seinen Documents inédits pour servir à l'histoire littéraire de l'Italie (Paris, Lecoffre 1850), woselbst er eine eingehende Beschreibung der Handschrift (S. 105 ff.) und ein Verzeichnis aller in derselben enthaltenen Hymnen (S. 221 ff.) gab, ja deren eine Anzahl abdruckte (S. 232 ff.)[1]. Die Heimat der Handschrift versetzte Ozanam richtig nach Unteritalien. „J'y reconnais un livre de chœur, copié pour quelque monastère de l'Italie méridionale; car d'une part on y traite avec une prédilection toute filiale les offices de Saint Benoit, de Sainte Scholastique et de Saint Maur; et d'un autre côté, pendant que les saints du Nord y sont à peu-près oubliés, j'y trouve tous les grands noms de l'église Italienne et jusqu'aux patrons obscurs de quelques villes de l'Ombrie, du Latium et de l'Abruzze.“ Ein aufmerksames Studium der Handschrift ergiebt noch weitere Anhaltspunkte; es läfst erkennen, dafs das Hymnar einem Kloster der casinensischen Kongregation, und zwar einem neapolitanischen angehört haben mufs. Die neapolitanischen Heiligen präponderieren zu sehr und der Vergleich mit andern neapolitanischen Hymnarien bietet zu viele

[1]) Aus Ozanam wieder abgedruckt bei Migne PP. LL. 151. p. 813 sqq.

Analogieen, um einen Zweifel zuzulassen. Gerade der Einwurf, den man gegen diese Herkunft zuerst zu erheben geneigt ist: es kommen auch Patrone anderer Gegenden vor, kommen Hymnen vor, welche ebenso sehr von Neapel wegweisen, als die Hymnen auf Severinus u. a. darauf hindeuten, vor allem der Hymnus auf die Translation der Reliquien des hl. Markus nach Reichenau; gerade dieser Einwurf, sage ich, ist der beste Beweis für Neapel. Denn aufser in Reichenau dürfte eben dieser Markus-Hymnus nur in Neapel vorkommen. Warum, wie er dorthin verschlagen worden, das vermag ich nicht zu sagen; es genügt zu konstatieren, dafs er in anderen jüngeren neapolitanischen Hymnarien sich findet.

Ich hatte gleich nach Bekanntwerden mit der Pariser Handschrift des Hymnars dasselbe der Abtei St. Severin in Neapel zugewiesen. Um so mehr erfreute es mich, dieselbe Ansicht völlig unabhängig von der meinigen im Bulletino di Archeologia Christiana (1890 Nr. 1, p. 26 sq.) ausgesprochen zu finden, woselbst Guiraud in einer kurzen Besprechung des Codex Vaticanus denselben bezeichnet als „di S. Severino di Napoli detto in castro Lucullano presso Posilipo“. Letztere Bezeichnung scheint mir zu beanstanden. Die spätere Abtei von St. Severin und Sosius befand sich allerdings ursprünglich in dem s. g. Castrum Lucullanum, das an der Stelle des heutigen Castello dell'Ovo lag; nachdem indes der drohenden Saracenengefahr wegen das Castrum Lucullanum zerstört und die dort befindliche Abtei in die Stadt verlegt ward, ist nur mehr von einer Abbatia SS. Severini et Sosii die Rede.

Weniger nahe als bei Bestimmung der Herkunft seiner Handschrift kam Ozanam der Wahrheit bei Abschätzung ihres Alters. Er versetzt dieselbe ins neunte Jahrhundert: „Le caractère de l'écriture fixe la date et ne permet pas de la porter au dessous du IX. siècle: il est impossible de remonter au dessus, puisque deux hymnes pour la fête de Saint Michel sont empruntés de Rhabanus Maurus qui mourut en 856, et que l'hymne de Saint Marc mentionne la translation des reliques de ce saint évangeliste au monastère de Reichenau sur les bords du lac de Constance en 830[1]). Nous avons donc ici un monu-

---

[1]) Vgl. über diese Translatio Wattenbach, Deutschlands Geschichtsquellen. 5. Aufl. I. S. 267 u. f.

ment liturgique des temps carlovingiens.“ Auch in den Monumenta Germaniae wird die Handschrift mehrfach als saec. IX. bezeichnet, so in den Poetae Latini Aevi Carolini I, p. 35 und 126, wie aus letzterer Stelle hervorzugehen scheint, wohl auf Ozanams Autorität hin.

Neuerdings hat eine Kontroverse, das Alter der römischen Alexius-Legende betreffend, die Frage nach dem Alter unserer Handschrift, nochmals in Anregung und Herrn L. Duchesne zu der Ansicht gebracht, die Handschrift sei nicht älter als das elfte Jahrhundert: „En réalité, äufsert er sich, il n'est que du onzième siècle, tout comme un autre manuscrit Italien du même recueil le Parisinus 1092. L'écriture de ces deux manuscrits est du même type et du même temps que celle du Vaticanus 3764 dont j'ai donné un fac-similé dans le tome I du Liber pontificalis pl. VI; or le Vaticanus 3764 a été copié sous Grégoire VII (1074—1085). Il n'y a donc aucun compte à tenir à cet hymnaire de beaucoup postérieur à la légende de Saint Alexis“ [1]).

Auch de Rossi hat sich in einer Fufsnote zu dem vorerwähnten Aufsatze Guirauds über das Alter der Handschrift ausgesprochen: „Dalla sola paleografia però non si può decidere con certezza che il codice sia del secolo XI nè che sia anteriore a quell' età: ciò dico dopo averlo attentamente esaminato.“

Bei soviel Streit der Meinungen schien es mir nicht ohne Interesse zu sein, eine phototypische Schriftprobe der Handschrift beizugeben, um paläographisch geschulten Lesern ein selbständiges Urteil zu ermöglichen.

Zieht man neben den paläographischen Merkmalen, die auf die Grenze des 10. und 11. Jahrhunderts zu weisen scheinen, auch den Inhalt des Hymnars in Betracht, so wird man zur Überzeugung kommen, dafs man mit der Handschrift jedenfalls nicht zu tief ins elfte Jahrhundert herabrücken darf. Denn dieselbe enthält nur ältere Hymnen, kein einziges moderneres Lied, in dem man zu völliger Reinheit entwickeltem Reime, kein einziges, in dem man durchgeführtem zweisilbigen Reime begegnete. Ende des elften Jahrhunderts war aber der Reim in seiner Entwickelung doch weiter als wir ihn hier finden. Die Lieder der Sammlung sind sämtlich entweder sehr alte oder

---

[1]) Mélanges d'Archéologie et d'histoire 1890. p. 240. not. 1.

BQ
5253
.A5
v. 14

barbarische (neuntes und zehntes Jahrhundert); weder von der Renaissance jener, die in Monte Casino im elften Jahrhundert so schöne Blüten trieb, noch von der Entwickelung dieser zur geläuterten Rhythmik des Accentes finden sich Spuren. Ebenso wäre es auffallend, wenn sich in einer monastischen Hymnensammlung aus dem Ende des elften kein einziges der Petrus Damiani zugeschriebenen Lieder, keiner seiner Kreuz-, seiner Marien-, seiner Benediktus-Hymnen fände[1]), die sonst um diese Zeit selten fehlen. All das läſst mich glauben, daſs die Sammlung wenig vor oder wenig nach dem Jahre 1000 entstanden sei.

Eigentümlich ist das Verhältnis der vatikanischen und der Pariser Handschrift. Gröſse,[2]) Schrift, Inhalt beider sind völlig dieselben, letzterer so sehr, daſs selbst die Fehler und Lücken, deren ein gerütteltes Maſs ist, fast durchgängig in beiden Handschriften sich decken, so daſs man genötigt ist, eine Abhängigkeit dieser untereinander, oder von einer gemeinsamen Quelle anzunehmen. Nur wenige Hymnen stehen in beiden Sammlungen an verschiedenen Stellen, nur sehr wenige finden sich in der einen und fehlen in der andern. Daſs auch die Pariser Handschrift früher in Rom sich befand, beweist ein auf papiernen Vorsatzblättern geschriebener Index, dem die Bemerkung folgt: Achevé à Rome 1713; und zwar muſs sich dieselbe im Besitze des gelehrten Giovanni Ciampini[3]) befunden haben, da der Cod. Vaticanus mehrfach bei Hymnen, die in der Pariser Handschrift fehlen, am Rande die Bemerkung trägt: deest in Cod. Ciamp. Der Cod. Vaticanus ist am Anfange defekt und weist einen Mangel von acht Blättern auf. Er beginnt fol. 1a mit den Worten dum cantica, quae excubantes psallimus, die dem Hymnus Tu trinitatis unitas entnommen sind. Der erste vollständige Hymnus Aeterna coeli gloria steht im

---

[1]) In einem Hymnar von Sankt Sophien zu Benevent (Cod. Neapolit. VI E 43), das wirklich dem elften Jahrhundert angehört, steht sogar das Lied O genitrix aeterni mit dem ausdrücklichen Beifügen: „Rismus Petri Damiani.“

[2]) Cod. Vatican. miſst cm. 21,6 × 13,5; Parisinus 23,8 × 14,8.

[3]) Geboren zu Rom 1633, nach Beendigung seiner juristischen Studien lange Sekretär der Cancellaria dei brevi di gratia. Beschäftigte sich viel mit kirchengeschichtlichen Studien, veranlaſste die Gründung der Academia di storia ecclesiastica 1671, und veröffentlichte zahlreiche Werke. Er starb 1693.

Parisinus auf fol. 9b. Letzterer beginnt fol. 1a mit den Worten: In nomine Domini incipit prologus Isidori. Liber hymnariorum. Es folgt dann mit kleinen Abweichungen und gröfseren Auslassungen das bekannte Caput VI aus dem ersten Buche de ecclesiasticis officiis. Folgendes die Übersicht der in beiden Handschriften enthaltenen Hymnen:

	V	P		V	P
Primo dierum omnium	—	1b.	Debitas laudes	5a.	17a.
Aeterne rerum conditor	—	2a.	Solemne tempus vertitur	6a.	18a.
Nocte surgentes	—	2b.	Christus lux mundi	7b.	18b.
Jam lucis orto sidere	—	3a.	Lux mundi vera	8a.	19b.
Nunc sancte nobis spiritus	—	3a.	Festa jucunda	9a.	20a.
Rector potens verax Deus	—	3b.	Sancti Thomae apostoli	10a.	20b.
Rerum Deus tenax vigor	—	3b.	Martyris en Gregorii	10b.	21a.
Somno refectis artibus	—	4a.	Veni redemptor gentium	11b.	23b.
Splendor paternae gloriae	—	4a.	Surgentes ad te Domine	12a.	24a.
Immense coeli conditor	—	5a.	Audi redemptor gentium	12b.	24b.
Consors paternae gloriae	—	5a.	A solis ortus cardine	13a.	25a.
Ales diei nuntius	—	5a.	Christe redemptor omnium	13b.	25a.
Telluris ingens conditor	—	5b.	Agnoscat omne saeculum	14a.	25b.
Rerum creator optime	—	5b.	Christus est vita	14b.	26a.
Nox et tenebrae et nubila	—	6a.	Hymnum cantemus Domino	15a.	26b.
Coeli Deus sanctissime	—	6a.	Stephano primo martyri	15b.	27a.
Nox atra rerum contegit	—	6b.	Consors levita martyris	16a.	27a.
Lux ecce surgit aurea	—	6b.	Iste electus Johannes	16b.	28b.
Lucis creator optime	—	7a.	Agite omnes	17a.	29a.
Deus creator omnium	—	7b.	Ecce Johannes	18b.	30a.
Te lucis ante terminum	—	7b.	Solemnis dies advenit	19b.	31a.
Christe qui lux es et dies	—	8a.	Jubilemus carmen dulce	20a.	31b.
Cultor Dei memento	—	8b.	Amore Christi nobilis	20b.	31b.
Magnae Deus potentiae	—	9a.	Evangelista fulgidus	—	32a.
Tu trinitatis unitas	—	9a.	Altissimi apostolum	—	32b.
Aeterna coeli gloria	1a.	9b.	Salvete flores martyrum	21b.	34a.
Plasmator hominis Deus	1b.	9b.	Verbum patris principium	22a.	34b.
Summae Deus clementiae	1b.	10a.	Infantum diem martyrum	21a.	35a.
Aurora jam spargit polum	2a.	10a.	Furens Herodes impie	21b.	35b.
O lux beata trinitas	2a.	10a.	Silvestri almi praesulis	22b.	35b.
Sol astra terra aequora	3b.	15a.	Voce jucunda	23a.	36a.
Verbum supernum pro-			Christe rex regum	23b.	36a.
diens	2b.	15b.	Auctor perennis gloriae	24b.	37a.
Vox clara ecce intonat	2b.	16a.	A patre unigenitus	26a.	38a.
Conditor alme siderum	3a.	16b.	Hostis Herodes impie	26a.	38a.
Verbum salutis omnium	3b.	16b.	Illuxit orbi jam dies	27a.	39a.
Christi caterva clamitat	4b.	17a.	Illuminans altissimus	28a.	39b.

	V	P
Jesus refulsit omnium . .	28b.	40a.
Artifex poli siderum . .	29a.	40b.
Fratres fibrarum carmine	30a.	41b.
Adest celebritas	31a.	42a.
Christe sanctorum . . .	31b.	42b.
Confessor Domini . . .	32a.	43a.
Sacrae refulgent mystica .	32b.	43b.
Canticum laudis	33a.	44a.
Gloriam Christo	34a.	44b.
Martyr Dei egregie . . .	35a.	45b.
Sebastiani incliti . . .	35b.	45b.
Agnetis festum martyris .	36a.	45 bis a.
Agnes beatae virginis . .	36b.	45 bis b.
Quae mens recensere audeat	37b.	46a.
Adest miranda passio . .	35a.	46b.
Beatus vir Vincentius . .	38b.	47a.
Pangamus nunc astrifero .	39a.	47b.
Nunc laudibus symphonicis	39b.	48a.
Gaude visceribus . . .	40a.	48b.
Quod chorus vatum . .	40b.	49a.
O beatus ortus ille . . .	41a.	49a.
O quam glorifica . . .	41b.	49a.
Refulsit almae	41b.	49b.
Ave maris stella	43a.	50b.
Illuminavit hunc diem . .	43b.	51a.
Triumphum sacrae virginis	44a.	51b.
Martyris ecce dies Agathae	44b.	52b.
Hodie sacratissima . . .	45a.	52b.
Hunc soror sacra . . .	46a.	53b.
Beatus Christi famulus .	46b.	54a.
Sancti Gregorii praesulis.	—	54a.
Claret sacrata jam dies .	46b.	54b.
Magnus miles mirabilis .	47a.	55a.
Norma sanctorum . . .	—	55b.
Christe sanctorum . . .	47b.	56b.
Fratres alacri pectore[1]) .	49b.	58a.
Magno canentes annua .	49b.	58a.
Omnes venite monachi .	50a.	58b.
Deus qui mundum . . .	50b.	59b.
Quem terra pontus aethera	51b.	60a.
Alleluja piis	52a.	61a.

	V	P
Alleluja dulce carmen . .	52b.	61b.
Mediae noctis tempus est	53a.	63b.
Aures ad nostras . . .	53b.	64a.
Jam lucis splendor rutilat	54a.	64b.
Insigne sanctum tempus est	54b.	65a.
Ex more docti mystico .	55b.	65b.
Audi benigne conditor .	56a.	66b.
Post matutinas laudes . .	56a.	66b.
Deus candorum luminis .	56a.	66b.
Dei fide qua vivimus . .	56b.	67a.
Meridie orandum est . .	56b.	67a.
Perfecto trino numero . .	56b.	67a.
Sic ter quaternis trahitur	57a.	67b.
Deus qui claro lumine .	57a.	67b.
Jesu quadragenariae . .	57b.	67b.
Clarum decus jejunii . .	57b.	68a.
En tempus acceptabile .	58a.	68a.
Cum jejunasset Dominus .	58b.	68b.
Pange lingua gloriosi . .	59a.	71b.
Crux fidelis inter omnes .	59b.	71b.
Vexilla regis prodeunt .	60a.	72b.
Certum tenentes ordinem	60b.	73a.
Qua Christus hora sitiit .	60b.	73a.
Ternis ter horis numerus	61a.	73b.
Jam Christe sol justitiae .	61a.	73b.
Rex Christe factor omnium	61b.	73b.
Quae lingua carnis eloquens	61b.	74a.
Crux benedicta nitet . .	62a.	75a.
Magno salutis gaudio . .	63b.	75b.
Celsae salutis gaudia . .	64b.	76b.
Pio feramus pectore . .	65a.	77a.
Hymnum dicamus Domino	66a.	77b.
Cum ascendisset Dominus	66b.	78a.
Tellus et aether jubilent .	67b.	78b.
Rex aeterne Domine . .	68a.	82b.
Aurora lucis rutilat . .	69a.	83b.
Jesu nostra redemptio .	69b.	84a.
Hic est dies verus Dei .	70a.	84a.
Te lucis auctor personent	70b.	84b.
Ad coenam agni providi .	71a	85a.
Sol luna coelum sidera .	71a	85a.

[1]) Der Hymnus erscheint in mehrere Teile zerlegt für die sog. kleinen Horen; ist indes nur einer.

	V	P
Refulsit omnis	72a.	85b.
Laetare coelum desuper	73a.	86b.
Vita sanctorum	74a.	87a.
Orat salutem servulo	74b.	87b.
Gesta sanctorum martyrum	75a.	88a.
Festum beati martyris	75b.	88b.
Jam nunc per omne saeculum	76a.	89a.
Clarescat terris	77b.	89b.
Verba cum vitae	78a.	90b.
Christi athletae	78b	90b.
Signum crucis mirabile	79b.	91b.
Rex angelorum praepotens	79b.	91b.
Arbor salve sanctissima	80a.	—
Tibi Christe splendor patris	80b.	92a.
Illuminavit hunc diem	81a.	92b.
Mysteriorum signifer	81b.	93a.
Coelestium te signifer	82a.	93b.
Alme rex archangelorum	82b.	94a.
Sancte Michael archangele	83a.	94a.
Unitas in trinitate	83b.	94b.
Centies mille	84a.	95a.
Alme confessor	85a.	96b.
Aeterne rex altissime	85b.	97b.
Optatus votis omnium	86a.	98a.
Hymnum canamus gloriae	86b.	98b.
Festum nunc celebre	87a.	98b.
Funeris victor	87b.	99a.
Jam Christus ascendit polum	88a.	99b.
Veni creator spiritus	88b.	101a.
Beata nobis gaudia	89a.	101a.
Jam Christus astra ascenderat	89b.	101b.
Anni peractis mensibus	89b.	102a.
Et hoc supernum munus est	90a.	102a.
Apologetici martyrem	90b.	102b.
Hostem humani generis	91a.	103a.
Rex metuende	91b.	103b.
Ad Viti beatissimi	92a.	104a.
Alma beati martyris	92b.	104a.
Grates tibi Jesu novas	93a.	104b.
Ut queant laxis	94a.	105a.
Almi prophetae	95a.	106b.
Assertor aequi	95a.	107a.
Praeco praeclarus	93b.	107a.
Decus sanctorum martyrum	95b.	107b.
Sanctorum laudes celebrent	96b.	108b.
Aurea luce	97a.	109b.
Doctor egregie	97b.	110a.
Apostolorum passio	98b.	110a.
Felix per omnes	99a.	110b.
Praelatà mundi culmina	98a.	111b.
Utraque pars psallentium	100a.	111b.
Christe rex clemens	101b.	112b.
Exsultet orbis ambitus	101a.	113a.
Almi triumphum Quirici	102a.	114b.
Cantemus omnes arbitri	102b	115a.
Festa sacrati praesulis	104b.	115b.
Apollinaris beate	105a.	115b.
Sacri Christi pontificis	105b.	115b.
Angusta vitae tempora	106a.	116b.
O nata lux de lumine	106b.	117a.
O sator rerum	107a.	117b.
Magni palmam certaminis	107b.	118a.
Martyris Christi	108b.	119a.
Devota mente socii	108a.	119b.
En martyris Laurentii	109b.	120a.
Apostolorum supparem	109a.	120a.
Quis possit amplo	110b.	121b.
Fit porta Christi pervia	111a.	122a.
Nunc tibi virgo virginum	111b.	122a.
Ad laudem sanctae Mariae	110a.	122b.
Mariam matrem Domini	112a.	123a.
Lux mundi beatissima	112b.	123a.
Hymnum canamus socii	112b.	123b.
Agonitheta nobilis	113a.	123b.
Ad laudem Christi procerum	113b.	124a.
Gaudium mundi	114a.	124b.
Summum percurrit circulum	114b.	125a.
Adest dies praefulgida	103a.	126a.
Alma Christi quando fides	104a.	126b.
Eufemiae celebremus	115a.	—
Conditor cosmi	116a.	127a.
Solemne tempus vertitur	117b.	128a.
Pangendo coeli	118a.	—
Aeterne Jesu	119a.	—
Adest sacra festivitas	119b.	—

	V	P
Christe qui virtus	120a.	129a.
Alma cunctorum	120b.	129b.
Jesu salvator saeculi	—	131a.
Martine confessor Dei	122a.	131b.
Christe rex noster	122b.	132a.
Bellator armis inclitus	124b.	132b.
In laude Martini Deus	123b.	133a.
Rex Christe Martini decus	124a.	133a.
O pater sancte	125a.	134a.
O veneranda	125b.	134a.
Ad Christi laudem virginis	125b.	134a.
Martyris Christi	—	134b.
Clementis festum	126a.	135a.
Pio feramus pectore	127a.	135b.
Decus sacrati nominis	127b.	136b.
Post Petrum primum principem	128a.	136b.
Nobis ecce dies	128b.	137a.
Sancti Zenonis praesulis	128b.	—
Sacratum hoc templum Dei	129a.	138a.
Christe cunctorum	129b.	138b.
Christe coelorum	129b.	139a.
Urbs beata Hierusalem	130a.	139b.
Refulgent clara	130b.	139b.
Sancti Ambrosii praesulis	131b.	140b.
Annue Christe	—	141b.
Exsultet coelum laudibus	132a.	142b.
Apostolorum mystica	133a.	142b.
Aeterna Christi munera	134a.	143a.
Regis immensi	133b.	143b.
Palma sanctorum	132a.	143b.
Sanctorum meritis	—	145a.
Rex gloriose martyrum	134b.	145b.
Aeterna Christi munera	—	146a.
Deus tuorum militum	134b.	146b.
Martyr Dei qui unicum	—	147a.
Adest jam dies	—	147b.
O martyr aeterni patris	135a.	148a.
Christe rex splendor gloriae	—	148b.
Summe confessor	135a.	149a.
Iste confessor	136a.	149b.
Jesu redemptor omnium	136a.	150a.
Jesu corona celsior	136b.	—
Sacra piorum martyrum	137a.	150b.
Virginis proles	137b.	151a.
Jesu corona virginum	137a.	151b.
Digne te sancte Domine	138a.	151b.
Felix vera virginitas	138b.	152a.

Bei sothanem Bestande der Handschrift konnte ich mich so wenig wie früher bei dem Hymnar von Moissac entschliefsen, den Inhalt derselben zu zersplittern; vielmehr stand, sobald ich Abschrift von der Pariser Handschrift genommen (Sommer 1889) mein Entschlufs fest, dieselbe als ein Ganzes zu veröffentlichen. Hiezu war zunächst die Kollation der vatikanischen Handschrift unumgänglich, eine Arbeit, der ich mich erst im Frühjahr 1892 zu unterziehen imstande war. Allein schon vorher war mir durch Vergleich der von Ozanam veröffentlichten Hymnen klar geworden, dafs die Mehrzahl der zahllosen, den Codex Parisinus entstellenden Lücken und Fehler auch seinem vatikanischen Milchbruder gemeinsam seien. Meine Hoffnung mufste deshalb sein, die Hymnen von St. Severin wenn möglich in anderen unabhängigen Handschriften wiederzufinden, welche gestatten würden, die Fehler zu bessern und die Lücken zu

schliefsen. Wie man sehen wird, ist diese Hoffnung für einen grofsen Teil der Hymnen in Erfüllung gegangen. Ein anderer Teil indes ist mir auch in Italien nirgends wieder zu Gesichte gekommen; für diese Lieder bleibt einstweilen das Hymnar von St. Severin die einzige Quelle. Einige derselben sind gut überliefert, andere dagegen bis zu einem solchen Grade entstellt, dafs mir bei einem wenn gleich kleinen Teile keine andere Wahl blieb, als den überlieferten unverständlichen Text so wie er lag und liegt abzudrucken, wie dies schon Ozanam gethan. Nicht blofs rücksichtlich der Metrik gilt, was er a. a. O. (S. 109) äufsert: „Plusieurs hymnes sont d'une telle barbarie que je ne réussis pas mieux à les scander par l'accent que par la quantité, et il faut bien reconnaître que toute trace des anciennes règles s'y perd." In manchen dieser Hymnen finden sich alle die wunderlichen Eigenheiten der Grammatik und Syntax wieder, die uns in den Prosen von St. Martial begegneten und die ich in der Einleitung zum VII. Hefte dieser Analekten angedeutet habe. Bei der unzuverlässigen Überlieferung des Textes werden diese Eigenheiten zu einer wahren Plage, da sich nicht entscheiden läfst, wo die Fehler der Abschreiber aufhören und die „berechtigten Eigentümlichkeiten" der lateinischen Dichter des saeculum obscurum ihren Anfang nehmen.

Das Hymnar von St. Severin als ein Ganzes herausgeben, konnte aber innerhalb des Rahmens dieser Analekta nicht mehr den Abdruck schlechthin aller in demselben enthaltenen Hymnen bedeuten. Es schlossen sich von selbst aus alle Lieder, die schon im zweiten Bande dieser Sammlung sich befinden; ich schliefse des weiteren aus die gewöhnlichen Hymnen de feria und de die, wie sie dem Proprium vorherzugehen pflegen, ferner die Hymnen des Ambrosius, Sedulius, Prudentius u. a., welche teils hinreichend ediert, teils nur Bruchstücke aus längeren Hymnen sind, an denen höchstens die Strophenzahl, mit der sie auftreten, ein Interesse für den Hymnologen hat. Eine Ausnahme habe ich z. B. für zwei Hymnen des Ennodius und einige andere gemacht, wo ich wahrzunehmen glaubte, dafs mein Text Mängel zu beheben imstande sei oder doch verdiene, nicht unbeachtet zu bleiben. Endlich schliefse ich eine Zahl von Liedern aus, die sehr häufig und aus bessern Quellen veröffentlicht wurden, als ich sie zu bieten vermöchte, wiederhole da-

gegen eine Reihe von solchen, welche nur aus einer, meist nicht fehlerfreien Quelle geschöpft sind, so namentlich einige, die Morel aus Rheinauer Handschriften veröffentlicht hat. Die nötigen Hinweise sind bei den einzelnen Hymnen gegeben.

Von einer Anzahl der nicht aufgenommenen Hymnen hätte ich nicht ungern eine Reihe abweichender Lesarten notiert, lege dieselben indes mit andern für eine spätere, passendere Gelegenheit zurück.

Schliefslich benutze ich diese Stelle, um unserem liebenswürdigen Landsmanne, dem hochwürdigen Herrn J. Bollig, Präfekten der vatikanischen Bibliothek, meine Erkenntlichkeit zu bezeugen für die stete Bereitwilligkeit, mit der er monatelang mit Rat und That meine Arbeiten gefördert.

Exaeten, den 8. November 1892.

G. M. Dreves.

HYMNARIUS SEVERINIANUS.

1. In Adventu DN.

1. Sol, astra, terra, aequora,
Montes, colles et sidera,
Laudate unigenitum,
Qui erat ante saecula.

2. Quem Gabriel praedixerat,
Adventum Dei altissimi,
Prolem excelsi germinis
Dives et inops concrepet.

3. Olim promissum vatibus,
Partum puellae inclitum,
Natum ante luciferum,
Dei potentis filium.

4. Venturum regem gloriae,
Deum regnantem regibus,
Mundum salvare languidum
Hostem quoque perimere.

5. Cujus throni et angeli
Tremebunt ante faciem,
Dei exsultant gloriam,
Terra collaudat munera.

6. Vix tantum coeli capiunt,
Inlaesa virgo parturit,
Nascitur senex juvenis
Et antiquus et artifex.

7. Laetentur simul angeli,
Omnes exsultent populi,
Excelsus venit humilis
Salvare, quod perierat.

8. Deus et homo oritur,
Sanctaque regnat trinitas,
Aequalis patri filius
Terras descendit Dominus.

9. Clament prophetae et prophetent,
Emanuel jam prope est,
Mutorum linguae jam sonent,
Claudi, in occursum pergite.

10. Agnus, ferae et bestiae
Simul manducent paleas,
Agnoscat bos et asinus
Jacentem in praesepio.

11. Signum regale emicans,
Agant magi obsequia,
Regali nato nobili,
Reges, parate munera.

12. O quam beatum nuntium,
Virgo Maria audiens
Credendo mater fit Dei
Et virgo virum nesciens.

13. Omnes gentes et insulae,
Magno triumpho plaudite,
Cursu cervorum currite
Redemptor ecce jam venit.

14. Discant caecorum oculi
Clausum videre luminis,
Noctis tenebras solvere,
Lumen verum percipere.

15. Gens Galilaea et Graeca,
Credant Persae et India,
Dignando Deus homo fit,
Et verbum cum patre manet.

16. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In saeculorum saecula.

V fol. 3b; P fol. 15a. — Der Hymnus findet sich ebenfalls in Cod. Vatic. Reg. 338. saec. 10/11. und um drei Strophen kürzer in dem Hymnar von Moissac (vgl. Analecta II, 81), dessen Text auch sonst von dem vorstehenden nicht unerheblich abweicht, weshalb derselbe hier wiederholt ist. Zwei Strophen des Liedes finden sich nach Cassander bei Daniel I, 257; sie lassen erkennen, dafs Cassanders Text von Str. 1 auf 10 hinüberspringt. — 2, 4 inobs V. — 5, 4 collaudant VP. — 6, 1 capient VP. — 8, 4 Terris P. — 11, 4 Regi P. — Von der Doxologie nur die ersten zwei Worte V.

2. De Adventu DN.

1. Verbum salutis omnium
Patris ab ore prodiens,
Virgo beata, suscipe
Casto Maria viscere.

2. Te nunc illustrat coelitus,
Umbra sacrati spiritus,
Gestes ut Christum Dominum,
Patri aequalem filium.

3. Haec est sacrati janua
Templi serata jugiter,
Soli tremendo principi
Pandens beata limina.

4. Olim quod clausus retulit
Liber septenis clausulis,
De tribu Juda nunc leo
Victor exsistens prodidit.

5. Ob hoc surgamus ocius,
Grates feramus Domino,
Qui manet ante saecula
Semper cum patre filius.

6. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In saeculorum saecula.

V fol. 3b; P fol. 16b. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Brev. ms. Casinense saec. 13. Cod. Casinen. 419. B. — Brev. ms. Casinense saec. 14. Cod. Casinen. 34. C. — Psalt. ms. Beneventanum saec. 12. Cod. Neapolit. VI F 2. D. — Psalt. ms. Coelestinorum de Gentilino saec. 14/15. Cod. Avenionen. s. n. E. — 2, 2 sacrata P. — 2, 4 Patris aeterni filium CE. — 4, 1 Olimque clausus P. — 6, 2 patri cum filio E.

3. In sancti Nicolai.

1. Debitas laudes Domino canentes
Mente devota celebremus omnes
Hunc diem sacrum, Nicolaus in quo
Aethera scandit.

2. Qui Dei legem meditando digne,
Pervigil coeli cupiendo regna
Hoste devicto nitidus refulsit
Sanctus in orbe.

3. Namque cum pastor bonitate dignus
Myrensis clarae peteretur urbis,
Coelitus tandem meruit vocari
Rector opimus.

4. Praesul effectus populis benignus
Exstitit, dulcis, placidusque clemens,
Omnibus praestans pietatis usu
Commoda digna.

5. Gratia Christi salubri repletus
Daemonum cultus penitus repellit,
Per viam lucis tenebris repulsis
Currere monstrat.

6. Praedicat cunctis famulari Christo,
Allevat tristes famis ex pavore
Commoda praestans, triticum ministrans
Nil minuendo.

7. Fluctibus mersis fletibus vocatur,
Adfuit praesens mitigansque fluctus,
Providus monstrans olei liquore
Temnere flammas.

8. Terret Augustum pater almus instans,
Solvat ut frustra miseros revinctos,
Mortis atrocis monitis beatis
Vincula frangit.

9. Sicque devotus pietatis actor
Se pius gestans famulando Christo,
Aetheris regnum meruitque sacrum
Scandere clarus.

10. Plaudit insignis tua plebs, beate,
Graecia gaudet redimita festis,
Quod tuis sanctis meritis maligni
Crimina quassat.

11. Protege plebes tibi praecinentes
Hostis adversi quatiendo fraudes,
Quatenus mundi mereamur atri
Temnere fluctus.

12. Quaesumus, sancte nimium beate,
Posce pro nobis Dominum rogando,
Quo suam veram mereamur omnes
Cernere lucem.

13. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 5a; P fol. 17a. — Ferner: Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. A. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI. 171. B. — Brev. ms. Farfense saec. 13. Cod. Vallicellian. C 93. C. — Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Mediceo-Laurent. Conv. sup. 524. D. — 1, 3 Hunc fehlt B. — 2, 1 lege P. — 4, 3 praestat VP. — 4, 4 Commoda vitae B. — 6, 2 Alevit VP; alebat B. — 6, 3 tritici VB; ministris B. — 6, 4 Nihil VP. — 8, 1 Augustos VP; pater almus inquam VP. — 8, 4 Vincula tangit P, tergit V, fregit B. — 9, 1 pietatis acta VP. — 10, 1 Plaudet VP. — 10, 3 Quo tuis VP. — 11, 1 plebe tibi praecinente VP. — 11, 2 aversi VP; averse B. — 11, 3 mereamur atros B. — 13, 1 Gloria patri VP. — Der Hymnus ist aus V von Ozanam, nach diesem von Migne PPLL. 151, p. 814 mit vielfachen Fehlern gedruckt.

4. In sancti Nicolai.

1. Solemne tempus vertitur,
Quo pontifex Nicolaus
Carnis deponens sarcinam
Liber transcendit aethera.

2. Claro satus hic germine
Ornavit stemma moribus,
Sanctis mandatis obsequens
Praesul sacratur coelitus.

3. Auro patris infamiam,
Stuprum redemit virginum,
Verbi doctrina profluens
Ritum destruxit daemonum.

4. Sumpti mensuram tritici
Ministris supplet regiis,
Plebi frumentum dividens
Dempsit famis penuriam.

5. Oppressi nautae fluctibus
Ejus virtutem postulant,
Procellae mox saevissimae
Turbo sedatur imminens.

6. Praesens objurgat consulem,
Augustum terret somnio,
Statim resolvi praecipit
Ligatos frustra vinculis.

7. Omnis devota Graecia
Magnis plaudit tripudiis,
Alumni quae et praesulis
Decore splendet nobili.

8. Alma qui nitens laurea
Donis pollet charismatum,
Suis praestans supplicibus,
Pura quod mente flagitant.

9. Oramus ergo cernui
Omnes, pater sanctissime,
Quo semper patrociniis
Tuis fruamur affatim.

10. Nostris curva sub gressibus
Tyranni colla perfidi,
Ne mundi nos illecebris
Cogat servire subdolis.

11. Occursus nullus ultima
Perturbet nostra, quaesumus,
Nec pars adversa spiritum
Aeternis tradat ignibus.

12. Sed Christo laudis gloriam,
Patri sanctoque flamini
Jugem canamus liberi
Per infinita saecula.

V fol. 6a: P fol. 18a. — Ferner: Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Mediceo-Laurent. Conv. sup. 524. B. — Brev. ms. S. Clarae Neapolit. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5 (407). add. saec. 14. C.

1, 3 carnem C. — 2, 2 stegma VPC. — 2, 4 sacratus spiritus C. — 4, 1 Sumpta mensura C. — 4, 2 Ministri C, replet P, regibus C. — 4, 4 Depressit famis VP, demisit famis C. — 5, 1 fructibus C. — 5, 2 Cujus C. — 5, 4 eminens C. — 6, 1 Praeses C. — 6, 4 Ligatis P. — 7, 1 gratia C. — 7, 2 plaudet VPC. — 7, 3 Alumni quod VC. — 8, 2 pollens C. — 8, 4 Pura qui P, flagitet C. — 10, 3 nos in latebris P. — 10, 4 servire idolis C. — 12, 1 Sit Christo laudis gloria C. — 12, 3 Jubem canamus. — Der Hymnus ist nach V von Ozanam, nach diesem von Migne l. c. p. 814 gedruckt mit mehreren Fehlern; so druckt Ozanam-Migne 3, 3 Vcrbis doctrina, obschon V richtig verbi hat.

5. In sanctae Luciae.

1. Christe, lux mundi, salus et redemptor
Et nobis forma redeuntis orbis,
Qui tuo totum proprio dicasti
Sanguine mundum.

2. Instrue nos te petere, quod optas,
Martyrum simus memores tuorum,
Luciae sacrae meritis juvemur,
Virginis almae.

3. Ut tuos semper famulos gubernet
Et tibi dignos faciat ministros,
Integros mentis, operumque simul
Dirigat actus.

4. Quae patris gazas fugiens reliquit
Simul et clarae genitricis opes,
Cujus et foedum pariter utraque
Virgo cruorem.

5. Nam cum ad sacrum tumulum Agathae
Sisterent ambae simul ad precandum,
Et fidem mater simul et salutem
Sensit in horam.

6. Tunc piae mater monitu puellae
Copias rerum satis universas
Vendidit, cuncta tradidit dilectae
Praemia natae.

7. Illa dum nullis agitata rebus,
Ne viro saltem habitura proles,
Cuncta dispersit truibuens egenis
Virgo beata.

8. Mox cum audivit, stupuit tyrannus,
Praeceps ut turbo removere vultus
Coepit et jussit sibi praesentari
Protinus illam.

9. Et modo blandis gravibusque minis
Publice terret, refovetque spondet,
Sed nullo illam potuit tenere et
Flectere pulchram.

10. Aestuat saevus nimio furore,
Jussit accendi famulis caminum,
Quae dum orasset humilis puella,
Flamma recessit.

11. Dumque infelix valide praefixam
Cerneret stantem penitus puellam,
Tunc boum jussit paria trahentum
Jungere multa.

12. Quam cum hinc nullus removere posset,
Lotium fundi capiti decoro
Jussit et torpens refugosa diu
Fronte remansit.

13. Tandem ad duros animum retorquens
Carnifex actus scelerumque nitor,
Praecepit cultrum graviter in ejus
Viscera mergi.

14. Quo licet facto diruit furentem
Alloquens plebem populumque totum,
Pace laetari ecclesiam recepta
Rege perempto.

15. Sicque cum palma Dominum petivit
Aetheris celsas gradiens ad aulas,
Et patris summi penetrat ad regnum
Martyra caelebs.

16. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 7b; P fol. 18b. — 1, 3 Quo tuo votum VP. — 2, 1 quae optes P. quod optes V. — 4, 2 et carae V. — 4, 3 ist verschrieben; VP lesen beide utraque, welches in V aus uterque korrigiert ist: utraque virgo ist Agatha und Lucia. Das ausgefallene Zeitwort, im Sinne von curavit, dürfte an Stelle von pariter gestanden haben. — 6, 1 pia mater V, monuit puellae P. — 8, 1 auditur P. — 9, 1 Ut modo V. — 9, 4 pulchra P. — 11, 2 puella P. — 12, 2 Lotio fundi capite VP. — 13, 2 scelerumque nitor VP. — 14, 3 ecclesia V. — 15, 3 summo VP. — 15, 4 Martyr ac celebs P. — 16, 1 Nur die drei ersten Worte der Doxologie P.

6. In sanctae Luciae.

1. Lux mundi vera, salus et aeterna,
Christe, redemptor virginumque decus,
Virginis sacrae Luciae devotae
Festa colentes tuere benignus.

2. Cui haec virgo cohaerendo digne
Vicit tenebras principe cum suo
Calcavit per quod verticem chelydri,
Primae parentis suasoris, sancta.

3. Ditis quo tuis gazis haberetur,
Opes avitas tribuens egenis
Sponsum elusit, tui namque voto
Cuncta despexit sapiens puella.

4. Hinc genitricem sanat in utroque
Maximum praebens fidei ardorem,
Fulta virtute, nimis quem dilexit,
Virginis nati atque creatoris.

5. Multos ac duros sustinens agones
Hujus amore immota persistit,
Martyr effecta pervenit ad ipsum,
Quem semper optavit virgo beata.

6. Gloriam magnam referamus patri,
Filio quoque, spiritui sancto,
Cujus est honor, decus et potestas
Per cuncta semper saeculorum saecla.

V fol. 8b; P fol. 19b. — 2, 4 sua sororis VP. — 5, 4 Lies: Semper optavit virgo quem?

7. In sancti Thomae.

1. Festa jucunda concio fidelium
Nunc in honorem celebret apostoli
Thomae beati, Domini discipuli,
Mente devota.

2. Qui redemptoris perscrutando vulnus
Carneum, sanat vulnus dubitantum,
Haereses calcat confitendo Deum.
Voce beata.

3. Posthinc accinctus promptus ad certamen
Felix catervas populorum magnas
Duxit ad fidem nempe sui regis
Atque magistri.

4. Missus ad Indos supera jussione
Atque daemonum ludicra destruxit,
Convertit fana dejecitque larvas
Christi virtute.

5. Nam architectus, dum forte lapsuri
Quaeritur laris, cluit tunc manentis
Omne per aevum, rite rutilantis
Luce perenni.

6. Vita defuncto redditur germano
Regis Indorum, ut agnoscat sanctum,
Quod de tellure possit super coelos
Struere domum.

7. Tandem ablutus latice salutis
Simul cum fratre omnibusque suis
Mortem evasit, vitam adquisivit
Thoma docente.

8. Nec non et passim populus per illum
Credidit Christum, cunctum paene regnum
Indicum namque Dominum sequuntur
Glorificantes.

9. Sic ad extremum mira post peracta
Multa, beatus lancea percussus,
Ut pro se Christus, martyr est effectus,
Aethra petivit.

10. Precetur ipsum pro nostris delictis,
Cui resurgenti exclamavit dicens:
Dominus meus atque Deus meus,
Testis fidelis.

11. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus, cujus reboatur omni
Gloria mundo.

V fol. 8b; P fol. 20a. — Bei Morel p. 170 aus Cod. Rhenovien. 91 saec. 10 nicht ohne Abweichungen M. — 1, 1 concio fidelis M, fidelium VP. In der ersten Strophe haben alle drei sapphischen Verse eine Silbe Überschufs. — 2, 3 confitendo Dominum P. — 4, 1 sqq. Diese ganze Strophe vgl. man bei Morel, dessen Wortstellung die richtigere zu sein scheint, obgleich auch sie nicht einwandfrei ist. — 4, 1 superna missione P. — 5, 1 collapsuri VP, lapsuri M. — 5, 3 aevum revelatione P. — 7, 1 ablutis VP. — 7, 3 vitam acquievit P. — 8, 1 populos P. — 10, 2 resurgente P. — 11, 2 sqq. fehlen P.

8. In sancti Thomae.

1. Sancti Thomae apostoli
Laudes canamus debitas,
Perquam pro Christi nomine
Carnis tormenta sustulit.

2. Dirigitur in Indiam
Praedicans verbum Domini
Miles aulae aethereae,
Firmans culmen orthodoxum.

3. Taetro retrusus carcere
Alma luce ingreditur,
Portae signatae annulo
Patefiunt apostolo.

4. Regis conjux et filia
Ejus adsistunt gloriae
Suisque sacris monitis
Christum hortantur credere.

5. Traditus est militibus
Deum patrem glorificans,
Quod monumentis attritis
Devicit adversarios.

6. Percussus telis quatuor,
Suo decoratus sanguine,
Fidem conservans integram
Aevi complevit terminum.

7. O mira fides apostoli,
Regis diri ex sobole
Post casum ejecit daemonem,
Deum credere compulit.

8. Venite, omnes populi,
Ipsum rogemus subditi,
Ut illibatis precibus
Nostra delicta deleat.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 10a; P fol. 20b. — Ferner: Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. A. — Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolit. VI G 29. B. — Letzterer enthält nur die neun ersten Zeilen des Liedes. — 2, 1 in India VPA. — 3, 1 Petra retrusus A. — 3, 2 Arma luce A. — 3, 3 Post haec signatae A. — 3, 4 Patefient VP, pathefiant A. — 5, 3 Quod elementis factus sum A. — 5, 4 Ab his binis nunc lanior A. — 6, 2 Suo decoratos V, decorato P, suum decoratum sanguinem A. — 6, 3 Fide fehlt A, ferventer integra A. — 6, 4 Aevi complexi A. — 7, 2 exobole V, diriget sobolem A. — 7, 3 daemonium P, daemonum korrigiert in daemonium V, daemonem A. — 8, 1 Antistes atque populi A. — 8, 3 Tui libatis A. — P. überschreibt das Lied mit: Alium hymnum, V. in Laudibus.

9. In sancti Gregorii.

1. Martyris en Gregorii
Festum sacratum colimus,
Qui rite spretis infimis
Adeptus est sublimia.

2. Hic Spoletano micuit,
Christi splendore rutilus,
Ex genere terrigeno
Concretus, sed nobilium.

3. Quem Flaccus, pellax daemonum
Minister nefandissimus,
Aggreditur certamine
Dolisque minis asperis.

4. Sed hostis cuncta spicula
Frustra feruntur callidi
Nec valent sanctum terrere
Christi vallatum tegmine.

5. Tunc artifex malitiae
Per Flaccum suum militem
Interrogat Gregorium,
Utrumne Christum deneget.

6. Ad haec martyr sanctissimus
Gregorius peralacer
Ovans respondit clarius,
Christum se Deum colere.

7. Torvus ut leo fervidus,
Ut draco quippe callidus,
In sanctum Dei martyrem
Frendebat judex pestifer.

8. Consultibus ast utitur
Tyranni, viri pessimi,
Quo genere supplicii
Perdendus sit Gregorius.

9. Dira percurrit verbera,
Rogis uruntur latera,
Nec frangitur constantia,
Nam additur agonia.

10. Exhinc opaci carceris
Concluditur ergastulo,
In quo solamen coelitus
Accepit Dei famulus.

11. Raptus bachantum furiis,
Jactus pastum leonibus
Restrinxit rictus rabidos,
Ut Danielo contigit.

12. Jam Acherontis vernula
Confusus tot prodigiis
Capite plecti praecipit
Invictum Christi militem.

13. Sic, quae semper optaverat,
Perosa linquens rurica
Tandem mansura gaudia
Nactus est super aethera.

14. Unde jure tripudiat
Spoletana plebecula
In laude tanti martyris,
Quem meruit suscipere.

15. Gregori, martyr maxime,
Ora pro nobis sedule,
Ut tecum in perpetuum
Laetemur ante Dominum.

V fol. 10b; P fol. 21a — 1, 1 1: En martyris? — 2, 4 sed nobilius V. — 4, 2 feruntur callida P. — 4, 3 l: Terrere nec sanctum valent? — 11, 1 bacchantis P. — 13, 2 Per ossa V; perossa P. — 14, 3 In laudem V.

10. In Nativitate DN.

1. Surgentes ad te, Domine,
Atrae noctis silentio
Vigiliis, obsequiis
Patrum sequentes ordinem.

2. Quem nobis dereliquerant
Jure haereditario,
Ministrantes excubiis
Tibi, sancte paraclite.

3. Pari cum patre clarus es,
Cum Christo subtilissimus,
Multisque modis spiritus
Rex mysticus agnosceris.

4. Fragiles carne conspice,
Quos ille antiquissimus
Suis decepit artibus,
Tuis trahe virtutibus.

5. Grex tuus tibi deditus
Nullo teneatur crimine,
Quem tuo, Christe, sanguine
Voluisti redimere.

6. Oves errantes provide,
Pastor bone, piissime,
Ad aulam celsitudinis
Tuis reporta humeris.

7. Tabefactus et saucius
Abscedat princeps daemonum.
Perdat praedam de faucibus
Fur importunus, rabidus.

8. Exsultet Christus Dominus,
Psallat chorus angelicus.
Laudes sonans in organo
Ter sanctus dicat Domino.

9. Gloria tibi dicimus,
Pater, una cum filio,
Simul cum sancto spiritu,
In trina laude personet.

V fol. 12a; P. fol. 24a. — Der seltene Hymnus, der auch in der Mozarabischen Liturgie vorkommt, ist von Mone aus der Trierer Handschrift 1404, die er dem 9. Jahrhundert zuweist, gedruckt I, 310. M. — 1, 4 sequemur M, eine nicht gerechtfertigte Änderung Mones, oder Arevalos? da auch die Trierer Hs. sequentes liest. — 2, 1 dereliquerunt VP. — 2, 3 Ministrantes obsequiis M. — 3, 3 que fehlt M. — 3, 4 Et mysticus agnosceris M. — 4, 1 Fragiles carnes V, fragili carne M. — 5, 2 Nullo teratur M, Änderung Mones, da auch Trier teneatur liest. — 7, 1 Insatiata rabies M. — 8, 3 sonant M. — 8, 4 dicant M, Änderung Mones. — Str. 9 fehlt M.

11. In Nativitate DN.

1. Audi, redemptor gentium,
Natalis tui gloriam,
Bethlem egressus a Deo
Mariae partus virginis.

2. Christe, virtutum Domine,
Non ex virili semine,
Divinitatis unius
Consorsque sancti spiritus.

3. Es potens omnium salus,
In te credentes libera,
Fortis ubique in proelio
Nos peccatores eripe.

4. Genitum Deum ex Deo
Miramur in hoc corpore
Hominem Deo similem,
Mysterium mirabile.

5. Jam nos te sanctum credimus,
Obstupescunt et angeli
Kasto nascentem corpore
Pastorem ex tribu Juda.

6. Lumen refundens perditis
Jesse originem ducis,
Mundus contactu carneo,
Esse quod voluisti, es.

7. Natalis tui gaudium,
Quod homo natus ex Deo,
Omnes fatemur filium,
Regnum paternum permanens.

8. Perennes laudes dicimus
Patri Deo et filio,
Qui est vocatus ex Aegypto
Per suos famulos Deus.

9. Renati sancto spiritu
Lumen videmus muneris,
Si te sequentes Dominum,
Salvi erimus jugiter.

10. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri ac filio
Simul cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 12b; P fol. 24b. — Ferner: Hymni sec. regulam s. Benedicti saec. 10. Cod. Bruxellen. 15117. A. — Hymn. ms. Anglicanus saec. 10. Cod. Londinen. Harl. 2961. B. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII (daraus bei Stephenson p. 41). C. — Psalt. ms. Monasticum saec. 12. in. Cod. Capit. Vaticani D 156. D. — Brev. ms. Montis Romarici anni 1600. Cod. Parisien. Nouv. acq. 1545. E. — Bei Morel Nr. 10 nach einer Rheinauer Hs. saec. 10/11. M. —

1, 3 Bethleem VMB — 1, 4 partum E; partu M. — 3, 1 Deus potens E. — 3, 2 In te credentium Deus M. — 5, 1 Jam nos ut sancti B, ut sancte M; jamjam nos sanctum A. — 5, 3 nascente M. — 6, 2 origine A. — 6, 3 Mundum M. — 7, 1 Natalis sui M. — 7, 2 Homo natus ex Domino P; Homo natus ex Deo es B — 8, 2 cum filio BM; ac filio A. — 8, 3 Qui es vocatus E; qui evocatus A. — 8 4, Per tuos AC, per tuo E. — 9, 2 muneri M. — 9, 3 Domine C. — Von der Doxologie geben CE nur die erste Zeile, VPBM nur Gloria tibi Domine.

12. In sancti Stephani.

1. Christus est vita veniens in orbem,
Mortis occasum patiens acerbae
Mortuis actu pietatis usu
Vivere donat.

2. Sustulit vulnus removendo mortem,
Mortis auctorem perimendo surgit,
Ad patris dextram repetendo regnat
Sede superna.

3. Hunc sequens primus Stephanus minister,
Mortis illatae titulo decorus,
Quam dedit spirans Domini benignus
Spiritus illi.

4. Vadit exemplo Domini revinctus,
Testibus falsis adopertus innox,
Judicum portat scelerata sanctus
Dicta malorum.

5. Ore scelestos referit malignos
Et probat constans ratione falsos,
Semper indignos Domino polorum
Credere nolle.

6. Saxeo nimbo lapidatus instat,
Paulus est summus lapidantum, servans
Vestes, ut reddat liberos ad ictus
Caede cruentos.

7. Sustinet mortem, rabiem profanam,
Plenus est omni pietate cordis,
Hostibus quaerit veniam misertus
Pectore grato.

8. Imbuit primus homines beatos,
Corde directo, jecore fideli
In fide Christi jugulata telis
Ponere membra.

9. Quaesumus flentes, benedicte prime
Martyr et civis sociate justis,
Coelitus clarae regionis haeres
Inclite pollens.

10. Promptus hinc nostrum facinus remitte,
Tolle languorem, tribue salutem,
Conteras hostem, releva jacentes
Morte subacta.

11. Gloriam psallat chorus et resultet,
Gloriam dicat, canat et revolvat,
Nomine trino, deitate soli
Sidera clament.

V fol. 14b; P fol. 26a. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Aus Cod. Rhenovien. 91. saec. 11. bei Morel p. 308 M. — Die vier letzten Strophen vgl. Analecta II, 37. — 1, 2 occasu VPM. — 1, 3 usus M. — 2, 1 Substulit VP. — 3, 1 Hinc sequens P. — 3, 2 Sortis illatae P; fortis athletae M. — 3, 3 Quem dedit M. — 4, 2 insons M. — 4, 3 portans M. — 5, 1 Ore coelesti M. — 5, 2 Et proba contestans VP. — 6, 1 lapidatur M. — 6, 3 ictum M. — Str. 9 und 10 umgestellt M. — 9, 2 cives P. — 9, 3 Coelitus haeres regionis clarae VP. — 10, 3 Confode hostem VP; releva moerore M. — 11, 1 Gloria psallat P. — 11, 3 Nomini M.

13. In sancti Stephani.

1. Stephano primo martyri
Cantemus canticum novum,
Quod dulce sit psallentibus,
Opem ferat credentibus.

2. Hic primus almo sanguine
Christi secutus gloriam,
Viam salutis ceteris
Amore mortis praebuit.

3. Hic enim per apostolos
Probatur in laudem Dei,
Vexilla mortis rapuit,
Ut praeferretur omnibus.

4. O praeferenda gloria,
O beata victoria,
Hoc meruisse Stephanum,
Ut sequeretur Dominum.

5. Ille levatis oculis
Vidit patrem cum filio,
Monstrans, in coelis vivere,
Quem plebs gaudebat perdere.

6. Judaei magis saeviunt
Saxaque prensa manibus
Conjurant, ut occiderent
Verendum Christi militem.

7. At ille coelum intuens
Tradit beatum spiritum,
Pro persequentum crimine
Precem secundam dirigit.

8. Deus, creator omnium,
Indulge caecis hoc malum
Et hoc nefas, quod adspicis,
Indulge meis precibus.

V fol. 15b; P fol. 27a. — Ferner: Hymn. ms. Capit. Veronen. 109. saec. 11. A. — Hymn. ms. S. Galli? saec. 11. Cod. Berolinen. VIII⁰ 1. B. — 1, 3 Quam dulce sit V; quam dulce est AB. — 1, 4 ferre A, feret B. — 3, 1 Sic enim VP. — 3, 2 in legem Dei P; in laude A. — 6, 2 pressa manibus VP; der schon öfter beobachtete Accusativus absolutus. — 6, 4 Venerandum A; Verum dum VP. — Folgt noch: Gloria tibi Domine VPA und Gloria tibi Domine VB. — Vgl. Mone III, p. 504 sqq. Ich gebe von den Varianten nur die auf unsern Text bezüglichen. Der Hymnus ist mailändischen Ursprungs und die mailändische Fassung die ursprüngliche.

14. In sancti Stephani.

1. Consors levita martyrum
Primum electorum chorus
Stetit Stephanus in fide
Minister altaris sacris.

2. Primus electus munere
Regi Deo effectus est
Jure victor nec impii
Pie levavit nunc preces.

3. Mortem securus per partem
Confessione inclitus,
Quorum sequens confessio
Causam prioris diluit.

4. Quem Saulus stetit exstitit,
Ut eum interficeret,
Saxorum oppressum imbribus
Scutum tectum victoriis.

5. Eratque pulchrum in tempore
Spectaculum triumphalis
Regemque suum militem
Coronam texit se docet.

V fol. 16a; P fol. 27b. — Dies ist einer von jenen Texten, bei denen in Ermanglung besserer Handschriften an eine Heilung der zahllosen Schäden nicht zu denken ist. Ich beschränke mich den überlieferten Text, unverständlich wie er ist, zum Abdrucke zu bringen. 1, 1 levita martyris P. — 4, 4 tectus victoriis V. — 5, 1 Eratque in tempore pulchrum P. — In den Handschriften folgt noch der Anfang der Doxologie: Deo patri in VP und noch dazu Gloria tibi Domine in V. — 1, 2 vermutlich Primus electorum choris zu lesen. — 5, 3 sq. l: Regemque suum militem corona texisse docet?

15. In s. Johannis Evangelistae.

1. Agite omnes diem sacratissimum,
Diem praeclarum, diem celeberrimum,
Diem Johannis, diem natalitium
Evangelistae, diem apostolicum,
In quo e mundo migravit ad Dominum.

2. Hic est, quem Christus ultra omnes socios
Magis dilexit, electus discipulus,
Coeli secreta patefecit largius
Ardua, nimis abdita mortalibus
Hujus praeclaris revelat obtutibus.

3. Hic supra pectus recumbebat Domini,
Perscrutans alta libri evangelici,
Aquilae more volans astra petiit,
Instantis cernens et futura saeculi,
Videns et scribens sensum evangelii.

4. Hic inter plura, quae gessit, miracula
Ligneas virgas congessit in aureas,
Lapides duros in gemmas pulcherrimas
Christi virtute Christique potentia.
Cujus ad nutum patrabat prodigia.

5. Ac Drusianam jam in morte gelidam
Resuscitavit ad vitae confinia,
Non quasi morte sed sopore gravidam,
Precibus fusis seu verbis imperat,
Firmo incessu reverti ad propria.

6. Stacteum post haec juvenem exanimem
Potenter vitae suscitat ad tramitem,
Attico iste satis et Eugenio
Narrat horrenda, quae vidit, in saeculo,
Salutis illos statuens in gaudio.

7. Hausto veneno perstitit immobilis,
Danti venenum dona vitae contulit,
Aristodemum, perfidum pontificem,
Suae protexit indumento tunicae,
Jussit, ut ea mortuos resuscitet.

8. Tunc baptizavit ipsum Aristodemum,
Baptismo lávit consulem pontificum
Omnesque horum parentes et populum.
Hi namque fractis simulacris omnibus
Construunt templum Johannis vocabulo.

9. Huic salvator sanctis cum discipulis
Fulgenti vultu radiis apparuit:
Laborum fructus percepturus speciem
Post diem quintum ad me, inquit, venies,
Lucis aeternae consequeris requiem.

10. Juxta altare dehinc fodi foveam
Jussit quaternis angulis dispositam,
In quam descendit palmas sursum elevans
Precatus laudes fudit diutissimas,
Coelitus illum lux lustrat clarissima.

11. Postea vero inventa est fovea
Manna repleta virtute angelica,
Quod locus ipse gignit usque hodie,
Ibique fiunt virtutes innumerae
Ad laudem Dei magnae et mirabiles.

12. Gloriam patri resonemus jugiter
Et Christo Jesu, laudem usque pariter
Una cum sancto spiritu perenniter;
Trinitas simplex inseparabiliter
Nunc est et erit semper indeficiens.

V fol. 17a; P fol. 29a. — Aus einer Rheinauer Hs. (91) saec. 10/11. bei Morel Nr. 260. M. — 1, 4 et mundo V, a mundo M. — 2, 5 praeclari M. — 3, 1 Sic supra, Fehler des Miniator, M. — 3, 5 evangelicum P. — 4, 1 Sic inter, wie 3, 1 M. — 5, 1 A Drusiana . . . gelida VP. — 5, 3 gravida VP. — 5, 4 seu ist hier zweisilbig, der italienischen Sprachweise entsprechend. — 5, 5 firmo insensu revertit VP. — 6, 5 illo statuens VP. — 7, 2 Dandi VP. — 7, 5 Jussitque ut M — 8, 4 Hic namque P; Inanibus fractis M. — 8, 5 vocabulum M. — 9, 3 percepturos VP. — 9, 4 diem inquit quintum ad me P. — 10, 1 fodere M; fovi P. — 10, 3 In qua P; descendens M; palma rursum P. — 10, 5 Coelitus illud lux lustra M. — Str. 12 fehlt M. — 12, 1 Gloria VP. — 12, 4 Trina simplex P. — 12, 5 est fehlt P.

16. In s. Johannis Evangelistae.

1. Ecce, Johannis, Domini dilecti,
Festa praeclara rutilant in orbe,
Cuncti fideles veneremur apte
Christum laudantes.

2. Quem hic secutus pectore flagranti
Spreto carnali genitore natus
Arte simulque retium vel usu
Obliterato.

3. Haec non exosum lubrica cogentem
Ratus complexum conjugis ut hostem
Tempsit ac illi puriter adhaesit
Virgo perennis.

4. Unde prae cunctis numinis superni
Hauriens alta pectore sagaci
Mystica rite intonat beatus
Evangelista.

5. Exsul ob sui causam vim cogentem
Domitiani Caesaris profani,
Celsa secreta cernit in eodem
Divinitatis.

6. Apostolorum maximus indemnis
Ducitur inde gratia superna
Coetibus plebis populosae magna
Gaudia reddens.

7. Virus nam hausto pristini vigoris
Nil tulit triste, potioris immo
Sisti deinceps visibus tuentum
Contuebatur.

8. Insuper leti legibus subactas
Animas reddit venerandus idem
Vestis contactu propriae veneno
Functis eodem.

9. Lucis minister aquila sublimis
Liquide jubar conspicatur saecli
Ultra creata transvolando scandens
Munere Christi.

10. Vitae fluenta paradisi fonte
Hausit ac mundum praedicando rigat,
Arida quibus pectora virescant
Fructu perenni.

11. Tuba vehemens territat vecordes,
Cum verbum patris semper Christum esse
Mire profatur, Deum apud Deum
Et Deum verbum.

12. A quo procitus compos est effectus,
Coetui fratrum additus est sanctus
In aula poli, dudum ut optavit
Ipse Johannes.

13. Ubi cum Christo sine fine gaudet,
Pro quo contempsit gaudere cum mundo,
Cujus et testis verax ipse manet
In sempiternum.

14. Hinc ad te nostras preces atque vota
Vertimus, sancte suscipe Johannes,
Evangelista Domini benigne,
Noxas delendo.

15. Ut tuis quondam precibus adjuti
Hostibus quoque omnibus devictis
Vitae perennis mereamur esse
Simul haeredes.

16. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus, cujus reboat per omnem
Gloria mundum.

V fol. 18b; P fol. 30a. — 1, 1 Johannes Domini dilectus P. — 1, 2 rutilans VP. — 1, 3 Cunctis V. — 2, 2 genito renatus P; genitore nati V. — 3, 1 non et osum V; librica P. — 3, 3 pariter P. — 4, 1 Inde prae P. — 5, 1 lies: vi cogente? — 5, 3 Cesa secreta P. — 10, 2 Hauxit V. — 12, 3 dudum adoptavit P. — 14, 1 Nunc ad te V. 16, 1 Von der Doxologie nur die drei ersten Worte VP.

17. In s. Johannis Evangelistae.

1. Jubilemus carmen dulce
Ore pio, Christicolae,
Christo regi salvatori
Laudes dantes sine fine.

2. Apostolum qui Johannem
Manere virginem fecit
Atque soli prae ceteris
Culmen dedit castitatis.

3. Hic in aurum vertit virgas,
Saxa quoque valde dura
Ope Christi fultus summa
Claras reddidit in gemmas.

4. Post absorptum mortis potum
Artus rexit convalenter,
Reddens vitam jam defunctis
Viris, virus qui hauserant.

5. Te precamur, Deus trine,
Sempiternum almitate,
Dona nobis cum Johanne
Celsa regna possidere.

V fol. 20a; P fol. 31b. — 1, 2 Ore pie VP. — 1, 3 salvatore VP. — 1, 4 Laudes laudantes sine fine VP. — 2, 3 solum V. — 3, 1 Sic in aurum V: vertit frondium virgas VP. — 4, 4 Viris qui auserant P; Virus qui auserant V. — 5, 1 Te deprecamur VP. — 5, 2 Sempiternus almitate VP; lies unitate? —

18. In s. Johannis Evangelistae.

1. Evangelista fulgidus
Et clarus ore apostolus,
Johannes astra dum petit,
Festum dicavit hunc diem.

2. Dilectus omni viscere
Christi, nova dulcedine
Thoro superni principis
Divina pressit pectora.

3. Illic bibens coelestia
Supervolat et sidera,
Dei revelat mystica
Libri fidelis pagina.

4. Cui Mariam provide
Mandat Deus fixus cruci,
Ut in vicem solatii
Mater haberet filium.

5. Surgente post ab inferis
Et stante Christo in littore
Cunctis prius de fratribus
Amans amantem conspicit.

6. Integritate corporis
Et puritate spiritus
Dilectus est a Domino
Plus ceteris apostolis.

7. Vir justus, altus, praepotens,
Exuberans miraculis,
Sancto repletus spiritu
Profunda pandit saeculi.

8. Inter sacros apostolos
Qui plaudit in coelestibus
Aeterna per palatia
Cum rege regum in saecula.

9. Illic ejus precatio
Delicta nostra abluat
Jungatque pro certamine
Coeli supernis civibus.

10. Deo patri sit gloria,
Sit laus et unigenito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

P fol. 32a; fehlt in V. — Prosar. et Hymn. ms. Laudunensis saec. 12. Cod. Laudunen. A. — Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. B. — Morel Nr. 259 aus Cod. Rhenov. 91 saec. 10/11. M. — 1, 2 Et clarus honore apostolus M. — 1, 4 hanc diem M. — 2, 3 Choro A. — 2, 4 Conviva

pressit A. — 3, 1 Ille bibens A. — 3, 4 Libris M. — 4, 1 Quem Maria P. — 4, 3 Ut proviso solatium P; ut in vicem solatium M. — 5, 1 Surgentem M. — 5, 2 stantem M. — 5, 4 amante P. — 8, 3 Aeterna praeparata jam P. — 8, 4 regam in gloria AM. — 9, 1 Illic enim PM. — 9, 2 nostra obliteret AM. — 9, 3 post certamina A; per certamina M. — 9, 4 Coelos P. — Str. 10 fehlt M. — Die Melodie bietet A.

19. In s. Johannis Evangelistae.

1. Altissimi apostolum,
Johannem, Dei famulum,
Digno laudemus carmine
Tanto qui fulget nomine.

2. Beatus iste, qui meruit
Solus de sancto pectore
Vitae fluentum lambere,
De quo mundum reficeret.

3. Coeli ad alta praevolans
Arcana verba intonat,
Esse jam in principio
Semper verbum cum Domino.

4. Deus et homo pariter
Manens in uno corpore,
Geminam per substantiam
Operatur mirabiliter.

5. Excelsum evangelium
Pulchro texit eloquio,
Asserens verbum Domini
Carnem sumpsisse hominis.

6. Fugiant omnes haereses
Tanto flagrante lumine,
Ut et perenni gloria
Fides regnet catholica.

7. Gaudet Ephesus civitas
Simul cum omni patria
Ejus fulta praesidio,
Qui est semper cum Domino.

8. Hic est ille fortissimus,
Qui nullo metu territus
Spernit ferventem hominem,
Domitianum principem.

9. Ira commotus tyrannus,
Fremens ut leo dentibus,
Praecepit verbi nuntium
Mergi ferventi dolio.

10. Karitas sancti spiritus
Armat ministrum viribus,
Exin vivente corpore
Amplo ditavit munere.

11. Larga Dei potentia
Percepit beneficia,
Olim quae jam promiserat,
Ipse donec adveniat.

12. Marina per discrimina
Pergit exsul ad insulam,
Illic divina gratia
Cernit magna mysteria.

13. Notat futura omnia
Septem monens ecclesias,
Ut candelabra aurea
Coram Domino splendeant.

14. Orrendas esse tenebras
Doctor benignus praedicat,
Ut pura conscientia
Veram lucem possideant.

15. Progreditur ad Asiam
Corda confirmans dubia,
Ut relinquentes idola
Deo viventi serviant.

16. Quaerit nefanda impius
Contra proferre Cerinthus,
Quem per fidelem famulum
Destruxit Dei filius.

17. Reseravit nam aetheris
Serena valde nimia,
Quae annuente Domino
Ostensa sunt per angelum.

18. Salutis summae gaudio
Mundi replevit ambitum,
Expleto ministerio
Festinat ad coelestia.

19. Thesaurum sancti corporis.
Quod erat templum Domini,
Dum vellet requiescere,
Vivum sepulchro tradidit.

20. Vere post sui terminum
A discipulis quaeritur,
Et non invento corpore
Manna redundat largiter.

21. Xristus virtute maxima,
Qui donat sanctis praemia,
Remunerat discipulum
Sublimis regni solio.

22. Ymnis, venite, dulcibus
Totis canamus nisibus,
Ut nobis indulgentiam
Pastor bonus obtineat.

23. Zelemus verbum Domini,
Qui nos de coelis monuit,
Ut sequentes justitiam
Laeto fruamur tempore.

24. Gloria magna Domino,
Patri, nato, paraclito,
Sit trinitati unicae
Laus nunc et in perpetuum.

P fol. 32 b; fehlt V. — Ferner: Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869 A. — 1, 4 Tuo qui fulget A. — 2, 1 Durch Tilgung von qui wird der Überschufs von einer Silbe gehoben. — 2, 3 fluenta P. — 2, 4 De qua P, wonach fluenta als Femininum gebraucht wäre. — 3, 1 ad alta qui volans A. — 3, 2 Arcanum verbum A. — 3, 3 in fehlt P. — 4, 1 homo patitur P. — 4, 2 Gemina P; geminae A: substantia P. — 4, 4 Operans A. — 5, 4 sumpsissem A. — 6, 1 Fugant P. — 6, 3 Ut cum perenni A. — 7, 1 Gaudet et Epheses P. — 8, 1 Hic est vir fortissimus A. — 8, 2 metu teritur P. — 9, 2 Fervens ut P. — 10, 3 Ex ea viventi A; exin intenti P. — 11, 2 Praecepit PA. — 11, 4 adveniam, das Folgende fehlt A. — 13, 1 Nota P. — 13, 4 splendeat P. — 14, 3 conscientiam P. — 15, 4 vivente P. — 17, 2 Lies Secreta valde? — 21, 4 Lies Sublimem? — 24, 1 magni Domino P. — 24, 3 trinitatis P.

20. In ss. Innocentium.

1. Verbum patris, principium,
Proles beata, coelitus,
Narrare quem nemo valet,
Dimissus terris appares.

2. Homo videris, deitas
Manens, apud patrem ut eras,
Omnipotens inspiceris,
Et immortalis cerneris.

3. Tu priscis vaticiniis
Te venturum spoponderas,
Ades medendi pietas,
Cunctorum cura vulnera.

4. Tibi jam prima munera
Dependit Aethiopia,
Bethleem, Judaea patria
Salemque offert eximia.

5. Sanguis pius dum funditur
Natorum ipsorum strage,
Edictum regis pervolans
Occidit infantum agmina.

6. Dicto patratur citius
Herodis saeva jussio,
Abstractos ab uberibus
Allidi solo protinus.

7. Vos etiam sequi semper
Agni refert vestigia,
Quos protulit cruor sacer
Primam praemittens hostiam.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et almo spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 22 a; P fol. 34 b. — Ferner: Hymn. ms. Capit. Veronen. 109. saec. 11. A. — 1, 1 Verbi patris A. — 2, 4 Et cerneris immortalis VP. Str. 4 steht vor 3 VP. — 3, 1 In priscis P. — 3, 3 Adesse VP. — 4, 1 Sibi jam VP. — 4, 3 Judaeam patriam VP. — 4, 4 lies encennia oder xenia? — 6, 1 patratur ocius P. —

21. In ss. Innocentium.

1. Infantum diem martyrum,
Qui jam pro Christi nomine
Sanctum cruorem fuderunt,
Summis canamus laudibus.

2. Cum rex Herodes impius
Vellet punire Dominum,
Qui propter nostrum omnium
Mundi salutem venerat.

3. A magis se dum conspicit
Illusum, coepit stridere,
Quod cogitatum facinus
Perficere nequiverat.

4. Tunc jubet omnes infantes
Crudeli extingui gladio,
Dum putat inter plurimos
Coelestem regem perdere.

5. Mox ille novas animas
Renatos suo sanguine
Perroseo baptismate
Aeterno regi tradidit.

6. Principia tunc martyrum
Cruor effusus infantum,
Qui lacteis tunc vocibus
Deum coeli testati sunt.

7. Jesus per omnes quaeritur,
In omnibus occiditur,
Ut ipse idem Dominus
Reddat coronam omnibus.

8. Felix est horum gloria
Et nimium felicior,
Qui vix dum mundo nati sunt,
Pro Christo coronati sunt.

9. Gloria tibi, Domine.

V fol. 21 a; P fol. 35 a. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 34. B. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. C. — 1, 2 Qui nam pro Christi V, qui nam Christi P. — 2, 2 puniri AC. — Str. 3 lautet in VP:

Illusus ergo a magis
Coepit fremere ut leo
Corde perdito, quod cogitatum
E manibus amiserat.

4, 1 Hic jubet P; omnem infantiam AC. — 4, 2 Crudeli extorqui (sic) martyrio VP. — Str. 5 fehlt ABC. — 5, 3 Per roseum baptismate VP. — Str. 6 fehlt AC. — 6, 1 Principia tunc bonorum VP. — 6, 2 infantium B; die ganze Zeile: Infantum fuere infantia VP. — 7, 1 Jesus pro cunctis VP. — 8, 3 Qui needum VPB.

22. In ss. Innocentium.

1. Furens Herodes impie,
Nocere non permitteris,
Scelus, quod exoptaveras,
Tu tuo habes nomini.

2. Quidquid Deus decreverat,
Est prorsus immutabile,
Paras coronam parvulis,
Dum vis necare parvulum.

3. Dei stupenda gratia
Praestat honorem martyrum
Necdum sui capacibus,
Mortemque vita terminat.

4. Dignentur ipsi parvuli
Fovere nos communiter
Precesque nostras infimas
Suis juvent sublimibus.

5. Gloria tibi, Domine.

V fol. 21 b; P fol. 35 b. — Bei Hagenus, Carmina medii aevi, Bernae 1877, p. 109 aus der Berner Handschrift A 90, 19 saec. 10. A. — 1, 1 Fur Herodes VP. — 1, 4 Tuus habet cognominis A. — 2, 1 Quicquod Deus decreverit A. — Str. 3 und 4 fehlen VP. — 5, 1 Praesta pater A.

23. In sancti Silvestri.

1. Silvestri, almi praesulis
Urbis Romae egregii,
Triumphum ore consono
Decantet Christi populus.

2. Quem immanis indolibus,
Truculentus pro Domino
Praefectus tunc Tarquinius
Lacessivit carceribus.

3. Sed persistens immobilis
Vicit athleta nobilis,
Post cujus nequam exitum
Hic pontifex eligitur.

4. Cujus castis affatibus
Constantinus tunc Augustus
Hortatur Christo credere,
Renatus est baptismate.

5. Quem ut linivit chrismate
A morbo elephantiae
Est emundatus illico
Virtute sancti spiritus.

6. Dehinc contra incommodos
Judaeorum philosophos
De coelesti mysterio
Bellans vicit intrepidus.

7. Nam draconis pestiferi
Saevitiam compescuit
Et populos innumeros
Adauxit coeli domino.

8. Nosque a culpae nexibus
Eruat suis precibus,
Qui pro tonantis gloria
Ejus canimus munia.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 22 b; P fol. 35 b; aus ersterem bei Ozanam l. c. und Migne PP. LL. 151, p. 814. — Ferner: Hymn. ms. Capit. Veronen. 109. saec. 11. A. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. B. — Brev. ms. Venetum saec. 14. Cod. Marcian. L I 81. C. — Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Neapolit. VI F 21. D. — Hymn. ms. Campensis anni 1462 Cod. Darmstadien. 521. E. — Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15. Cod. Mediceo-Laurentian. Conv. sup. 457. F. —

1, 2 egregiae P. — 1, 4 Decantent VP; decantat ACF. — 2, 1 Quem in annis indolibus VPAEF; quae in annis etc. C. — 2, 2 Torculentus C. — 3, 1 persistit C. — 3, 3 exitus A. — 4, 3 Hortatus AF. — 5, 2 elephantico C. — 5, 3 Est mundatus EF. — 6, 1 Dein A; Te hinc C; Deinde F. — 6, 4 Bella vicit C; intrepidos E. — 7, 1 draconem pestiferum C. — 7, 4 Adauxit korrigiert in advexit V; Traxitque coeli C. — 8, 1 Nos quoque a culpae VPC; culpis nexibus, Ozanam-Migne. — 8, 2 Eruat sanctus precibus P; Emat suis precibus C; Eruit suis, Ozanam-Migne. — 8, 3 In ejus festo canimus F. — 8, 4 Ejus canamus muniat, darüber korrigiert: annua VP; Canamus ejus annua C; Ejus canimus hymnia E; Hymnum ejus libentius F.

24. In sancti Silvestri.

1. Voce jucunda resonemus omnes,
Laudibus sacris studium ferentes,
Urbis Romanae modulando patrem
Laude, Silvestrum.

2. Hic pius pastor gregis atque tutor,
Lux fuit caecis baculusque claudis
Ac signa fecit paradisiaca
Plurima terris.

3. Qui viam cunctis rectissimam monstrat,
Percusso regi reddit sanitatem,
Unde cernentes meruere cordis
Sumere lumen.

4. Summa virtutum viguit per ipsum,
Claritas cunctum radiando mundum,
Ac sicca corda rigavit fideli
Christi lavacro.

5. Animas multas conjunxit angelorum
Esse coetumque Dominique templum
Ac decemchordo reboare nablo
Nocte dieque.

6. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 23 a: P fol. 36 a: aus V Ozanam l. c. und Migne l. c. M. — 3, 1 monstravit VPM. — 3, 2 reddidit P. — 4, 3 fidele VM, fidelem P. — 5, 1 korrupt: angelorum VPM, 1: junxit? — 5, 2 Esse coetumque VP, Ecclesiae coetumque M. — 5, 3 Ac decem cordo VP. — 5, 4 Noctem diemque VPM. — 6, 1 Gloria patri Deo P, patri als Korrektur oder Glosse über Deo V. — 6, 4 regnet M.

25. In sancti Silvestri.

1. Christe, rex regum, dominator magne,
Patris immensi soboles perennis,
Supplicum vota pariterque odas
Suscipe clemens.

2. Tu probra mundi noxiaque tergens,
Insuper miro radians splendore,
Tribue clemens bonitatis dona
Coeli praeclara.

3. E quibus summis veneramur almum,
Urbs magna nobis decus hoc concessit,
Gens Romanorum patris mundi tota
Cuncta per orbem.

4. Qui postquam sanctis est perfusus undis,
Sacris imbutus literisque doctus,
Spiritu fervens Domino juvante
Cumula semper.

5. Hic recte parcus pater sanctus: inquam,
Stulte hac nocte animam efflabis,
Quare non cessas poena cruciare
Christi cultores?

6. Statimque pastor sanctitate dignus,
Romani tandem populi electus,
Tyranni saeva latitans secessit
Suo cum clero.

7. Horrens Augustus tam immane scelus
Laetas remisit cum matresque natis,
Omnibus donans sua pietate
Commoda vitae.

8. Gratia Christi vere inspiratus
Petrus cum Paulo monuit piscina
Aquarum unda medendique sibi
Salus requirat.

9. Praesul vocatus populi, benignus,
Placitus, clemens exstititque regis,
Illico sancti monstravit liquoris
Christi virtute.

10. Praedicat Christo famulare plebem,
Allevans, moerens, dudum exhortando,
Commoda praestans, jugiter fidelis
Semper orando.

11. Sicque devotus veritatis facta
Crebrius donans famulando poli
Vitae et regnum meruit beatum
Scandere clarus.

12. Gaudet insignis sua plebs sacrata
Romana, plaudit renovata undis,
Quos tuis sanctis meritis antiquis
Fraude devastat.

13. Faveto omnes tibi servientes
Hostis maligni quatiendo fraudes,
Quatenus cuncti mereamur veram
Cernere lucem.

14. Poscimus, alme, nimium beate,
Pro nobis ora Dominum rogando,
Ut mundi mala valeamus omnes
Pellere procul.

15. Sit tibi laus, trinitas immensa,
In qua exsultat nunc coeli caterva.
Nobis ut dones gratiamque veram
Semper in aevum.

V fol. 23b; P fol. 36a; aus V bei Ozanam l. c. und Migne l. c. p. 815 M. — 1, 1 guberna altor (lies gubernator) magne V. — 1, 2 pereuni V. — 2, 2 splendorem P. — 2, 4 Praeclara coeli VPM. — 4, 1 profusus M. — 4, 2 Sanctis M. — 4, 4 so VPM. — 5, 1 Ic recte P; Te recte M; lies inquit? — 6, 2 Romanus VP. — 6, 3 Tyrannus VP. — 7, 1 Exhorrens VPM. — 7, 3 Omnibus dona P; donis VM. — 9, 4 Virtute Christi VPM. — 10, 3 fideles VPM. — 12, 2 plaudet VPM. — 12, 3 sq. korrupt. — 13, 3 cunctis VP. — 15, 1 laus wie so oft dreisilbig. — 15, 2 In quo VP.

26. In Octava Domini.

1. Auctor perennis gloriae.
Qui septiformis gratiae
Das spiritum credentibus,
Adsiste mitis omnibus.

2. Expelle morbos corporum.
Mentis remove scandalum.
Exscinde vires criminum.
Fuga dolores cordium.

3. Ut cum preces susceperis
Clemens tuarum plebium.
Reddamus omnes gloriam
Trino Deo per saecula.

4. Octavus horae circulus
Jam vergit omnes instruens.
Diem futuri examinis
Deflere cum suspiriis.

5. Septem dierum cursibus
Nunc tempus omne ducitur,
Octavus ille ultimus
Dies erit judicii.

6. In quo, redemptor quaesumus,
Ne nos in ira arguas.
Sed a sinistra libera.
Ad dexteram nos colloca.

7. Fundere preces tempus est.
Diei cursus admonet,
Canere laudis canticum
Tibi, redemptor omnium.

8. Serenas mentes effice,
Opus honestum perfice.
Preces orantum accipe.
Vitam perennem tribue.

9. Gloria tibi, Domine.

V fol. 24b; P fol. 37a. — 1, 3 Dans VP. — 3, 2 utrarum VP. — 3, 4 Trino Domino VP. — 4, 3 De diem VP.

27. In Epiphania DN.

1. Inluxit orbi jam dies
Corusca tot miraculis.
In quo decursu temporis
Signis Deus se prodidit.

2. Mitis, benignus arbiter
Haec cuncta fecit provide.
Humana mens ne falleret
Sed se colendum crederet.

3. Rogatus est ad nuptias.
Aqua replevit hydrias.
Sermone sui concite
Mutavit unda originem.

4. Stupent fluenta gignere.
Natura quae non contulit,
Pallor ruborem parturit.
Et vina currunt flumine.

5. Johanne baptista sacro
Implente munus debitum,
Jordane mersus hac die
Aquas lavando diluit.

6. Non ipse mundari volens
De ventre natus virginis,
Peccata sed mortalium
Suo fugare lavacro.

7. Dicente patre, quod meus
Dilectus hic est filius,
Sumensque sanctus spiritus
Formam columbae coelitus.

8. Hoc mystico sub nomine
Micat salus ecclesiae,
Persona trina commanet
Unus Deus per omnia.

9. Tu esto nostrum gaudium,
Qui es futurum praemium,
Sit nostra in te gloria
Per cuncta semper saecula.

V fol. 27a; P fol. 39a. — Vgl. Mone I, 77 M. — 1, 2 coruscans VP. — 1, 3 decursus P. — 3, 3 Sermones P. — 4, 2 contigit VP. — 4, 4 Vincina currunt flumina VP. — 5, 1 sacrum VP. — 5, 2 Implevit VP. — 6, 2 De ventre matris virginis VP. — 7, 4 Formam advenit coelitus VP. — 9, 1 Nur diese Zeile V. — 9, 4 cuncta laudet saecula P.

28. In ss. Juliani et Basilissae.

1. Artifex poli siderumque fictor,
Arvi patrator pontique locator,
Christe, rex regum, astrifer immense,
Cuncta qui regis.

2. Nomine trino qui ubique pollens,
Te tremit rerum machina cunctarum,
Aether et humus mariaque cuncta,
Sol atque luna.

3. Accipe hymnum, petimus, et carmen,
Tui quae fundunt famuli per annum,
Martyris almi festa recensentes
Nunc Juliani.

4. Cuncta qui sprevit peritura cosmi,
Calcavit mortem signa per stupenda,
Exstitit tuus signifer invictus,
Hostes prosternens.

5. Antiochenae civitatis ortus,
Unicus tantum genitori natus,
Micuit saeclo, tyrannis ut jubar
Luce coruscans.

6. Rhetoricorum studiis refulget,
Cunctos praecellens musicos et scribas,
Physicos namque dialecticosque
Christi sophia.

7. Poteris nutu Basilissae junctus,
Conjugi sacrae, spiritu non carne,
Manens altrici unica ut ipse
Germine claro.

8. Mille devicit Martiani artes,
Praesidis diri, chelydri cruenti,
Maximiani tempore Augusti,
Rabidi regis.

9. Millium mille animas ad Christum
Traxit athleta hostibus devictis,
Machinis cunctis superatis rite
Fidei scuto.

10. Instar et conjux sociavit multos
Civibus sanctis virgines, quas traxit
Ore luporum recusantes nuptum
Christi amore.

11. Namque post omnes obiens sacrata,
Merito sequens gregem, quem ducavit,
Veraque sistens pastrix non metella
Corpore casto.

12. Poena post ampla laureato sponso
Vix unquam cujus valet fari plectro,
Adstruit parem falerata sanctis
Inquiens ita:

13. O care, veni, alti regis jussu,
Hodie palma consummato cursu
Nobiscum frui magno cum triumpho
Vita perenni.

14. Laus sempiterna trino sit et uni,
Tanta qui reddet suis servis dona,
Suo qui ponunt pro amore vitam
Sanguine rubro.

V fol. 29a: P fol. 40b. — 1, 2 Arvae V. — 2, 1 Zu ergänzen es. — 3. 2 quas fundunt VP. — 5, 1 Antiochena civitas ist als Städtename behandelt. — 5. 2 Unicum . . . natum VP. — 7, 1 Poteris VP. Genitivbildung von potis? — 7. 2 Conjugis VP. sacra P, spiritus VP. — 7, 3 altrice unicam P; vgl. 5. 2 — 8. 1 Martiane P. — 8. 2 cruentis VP. — 9. 2 athletas V: hortibus detlictis P. — 10. 3 recusante nuptu VP. — 11, 4 Corpore casto: über casto: sacro VP. — 12, 1 sq. Constr.: Laureato post sponso, cujus poena ampla vix unquam valet fari plectro? — 13. 3 frue VP. — 14, 1 trino fehlt P: uno VP. — 14, 3 vita VP.

29. In ss. Juliani et Basilissae.

1. Fratres, fibrarum carmine
Christi pangamus martyrem
Nunc Julianum caelibem,
Aevum tenentem tenuem.

2. Pudore fretus viscerum,
Carnale arcens vitium,
Cuncta dedignans rurica,
Adeptus est sublimia.

3. Praevaluit ingenio
Falsa decreta principum.
Multos suo auxilio
Choro nectens uranico.

4. Quis amplo valet famine
Verum laudare martyrem,
Omnes qui minas sopiens
Et laqueos pertransiens?

5. Confractos nempe glutinans
Proculque pellens ulcera.
Phantasticos refocillans
Et debiles consolidans.

6. Orbatis fundens lumina,
Patescunt sibi opaca,
Averno trahens animas,
Resuscitans cadavera.

7. Phalangas multas putridas
Demergens idolatricas,
Frigescens ignes validos
Nec sensit frustes frigidos.

8. Bellorum saeva comprimit,
Fossus perdurans ungulis,
Piscis acuti vertice
Permansit magis stabilis.

9. Spirarum et sacrilegos
Mille cultores daemonum
In hora flexo poplite
Illius Christi robore.

10. Mucronis ense desinens
Tripudiantem verticem,
Vernantem flore roseo,
Semperque vivens Domino.

11. Tantorum signis praepotens,
O purpurate belliger,
Tuis adesto famulis
Nunc festa celebrantibus.

12. Trinoque uni Domino
Sit semper jubilatio,
Suos ut jungat famulos
Angelico consortio.

V fol. 30a; P fol. 41b. — 1, 4 tenente VP; oder lies: Aevo tenente tenui? — 4, 3 Omnesque VP, dann müfste sopientem etc. folgen; bei qui ... sopiens wieder est zu ergänzen. — 5, 3 Phantastico VP. — 7, 3 ignis VP. — 7, 4 lies: fustes rigidos? — 8, 2 Fossis VP. — 8, 3 acutis verticem VP. — 9, 2 Milles VP. — 9, 3 sq. Das Folgende ist offenbar verdorbener Text mit ausgefallenem Zeitwort. — 10, 1 Mucrones VP. — 10, 2 Tripudiante P — 10, 3 flores roseo VP.

30. In sancti Mauri monachi.

1. Adest celebritas nobis, carissimi,
Mauri eximii, quae sacris refulget
Ejus dignis meritis
Atque ornat miraculis.

2. Cujus nobilitas ex senatoribus,
Cujus miris claruit actibus,
Cujus vitam patris
Sequendo egit miraculis.

3. Hic est amabilis patris Benedicti
Bonus discipulus, cujus imperio
Cito Placidum
De unda rapuit.

4. Postquam discipulos suos perdocuit
Vitam caelibem agere,
Christi praemisit in regno,
Eos post secutus est.

5. Dona, quae petimus, confessor levita,
Maure, felicibus vivere actibus,
Ut cum sanctis pariter
Esse mereamur.

6. Praesta summe pater patris et unice,
Amborumque simul spiritus, annue,
Qui regnas Deus omni
Unus tempore saeculi.

V fol. 31 a; P fol. 42 a. — Mit Ausnahme der Doxologie einer der verrottetsten Texte, dem ohne weitere Handschriften nicht zu helfen. Alle Fehler und Lücken sind VP gemeinsam, nur 3, 2 cujus impio P; da ist nichts anders thunlich, als einstweilen den verwilderten Text der Quellen liegen zu lassen wie er liegt. — 1, 4 Lies: Ac ornata miraculis? — 2, 2 Lies: Cujus vita miris?

31. In sancti Mauri.

1. Christe sanctorum decus angelorum
In polo sedes terramque gubernas
Famulis cede fidelique tuo
Plaudere Maure.

2. Odor paternus tradit duodenis
Latice litans puerum abstraxit
Sospiti clodo incolume levat
Meas nabagro.

3. Casus vianti reparato cursim
Viduae prolem solvit a moerore
Equinis lapsus scapula confractus
Famulus reddit.

4. Ores celestos qui probra censentur
Antiquum vasos piaclique multans
Lumina ferri precibusque instat
Animas reddit.

5. Metas contemplans spiramine sancto
Imminens saevis doloris perlatus
Aris applicans in prece reddens
Spiritum Deo.

6. Saeva tyranni facinus alludens
Subsequens poena cernitur obtutus
Inspectus calce ferula percrebo
Ictibus caput.

7. Preces obnixas levitaque tibi
Pangimus praesta nobis per delicta
Veniam dones nostrisque piaclis
Mundes ab omni.

8. Doxa sublimi referamus patri
Pangamus laudes filioque simul
Spiritu sancto tribus honor unus
Cuncta per saecla.

V fol. 31b; P fol. 42b. — Auch bei diesem Hymnus gebe ich den Text von VP schlechterdings wie er liegt, ohne jeden Versuch einer Herstellung, die mit diesen beiden Quellen nicht zu erreichen ist. Ich verzeichne nur deren gegenseitige Unterschiede: 1, 3 Famule P; cede soll soviel sein als concede. — 2, 3 Sospitico deincolume P. — 2, 4 So VP; lies: Means ab agro? — 4, 1 Prescelestos P, falsche Initiale. — 4, 2 vasor P. — 5, 2 prolatus P. — 7, 1 qui tibi P. — 8, 1 Voxa V, fehlerhafte Initiale.

32. In sancti Mauri.

1. Confessor Domini, Maure, paterni
Summis pro meritis nominis haeres,
Collibratus ades regis amicis
Cunctis praecipuis omnitenentis.

2. Clemens vise locum, quo puer olim
Obversatus eras dogmate sacro,
Oblatus Domino dote parentum,
Nutritore cluens jam duodennis.

3. Parens imperio curris in undis,
Erepto socio laude bearis,
Primum discipulum sic imitaris,
Qui primus liquidas presserat undas.

4. Claudus te quaerula voce perurgens,
Exhinc nempe tua fert prece gressum,
Virtutum studiis tantus haberis,
Quo magnis patribus par videaris.

5. Te dux eximius ac pater almus
Gallis archiatrum dat animarum,
Hinc jam collacrimant oscula fratrum
Abscessumque tuum flendo susurrant.

6. Annos cum tibi dat aurea libra,
Ad lucis patriam lux tua spirat,
Qua solis radiis cuncta videntis
Perfusus placidis large coruscas.

7. Te nunc suppliciter quaesumus una,
Ut nobis veniam rite preceris,
Evicto stadio quo mereamur
Tecum perpetua sede locari.

8. Praestet altithroni summa potestas,
Quae coeli solio regnat in alto,
Solo velle suo condita servans,
Fixus imperitans cuncta gubernans.

V fol. 32a; P fol. 43a. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. C. — Brev. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. D. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. E. — 1, 3 Collibratis P. — 1, 4 omnitenentis fehlt VP. — Str. 2 lautet nur in E:

Clemens perpetuo vise Casinum,
Qui splendet celebris corpore patris,
In quo sacra tibi lex data constat,
Quam scripsit monachis dextra magistri.

Ich halte diese Fassung für die ursprüngliche. Eine Notwendigkeit sie zu ändern trat ein, als Mummolus und Aigulphus (ca. 606) den Leib des heiligen Benedikt nach Fleury-sur-Loire überführten, der mons Casinus also nicht mehr durch seine Gegenwart glänzte. Ist dem so, so erhalten wir einen wertvollen Anhaltspunkt bezüglich des Alters dieses klassischen Liedes. — 2, 2 Observatus P. — 2, 4 duodenus P. — 3, 1 Parens impio P; cursis VP. — 4, 2 Exin Maure sua E. — 5, 1 eximius te pater E. — 6, 1 Innos jam tibi dans, mit falscher Initiale VP. — 6, 3 Quam P. — 6, 4 coruscat P. — 8, 1 altithrono PE. — 8, 4 cuncta regendo VP.

33. In sancti Mauri.

1. Sacrae refulgent mystica
Festivitatis gaudia,
Qua conditur coelestibus
Maurus, pater sanctissimus.

2. Hic doctus a cunabulis
Renuntiare terreis
Sectatus est coelestia
Vitam coercens regula.

3. Virtute se jam carneos
Motus refraenans coelicos
Actus reportat munere
Tuo, rex invictissime.

4. Nam jam laborans improba
Fessos obedientia
Artus quieti reddere
Parabat et quiescere.

5. Cum clodus en et auribus
Puer videtur perditus,
Cui mox divini muneris
Plenam salutem contulit.

6. Sic et lavantem fluctibus
Puerum retraxit crinibus
Currens per undam fluminis
Jussu pio boni patris.

7. Cujus recedens spiritus
Cum tenderet coelestibus,
Hic mente vidit lumine
Ejus vitam splendescere.

8. Monstravit inde pluribus
Bellum parare moribus
Et temporum discrimine
Normali vita vivere.

9. Hunc ergo tantum mentibus
Puris precemus saepius,
Ut ejus interventibus
Levemur in coelestibus.

10. Hoc indivisa trinitas,
Hoc alma praestet unitas,
Quae saecla texens saeculi
Gubernat indomabilis.

V fol. 32b; P fol. 43b. — Str. 1, 4, 7, 8 vgl. Analecta hymnica XII, p. 191. A. — 1, 3 conditus P, korrigiert in conditur V. — 2, 4 Vita coercens regulam VP. — 4, 1 laboras VP. — 4, 3 Arctus V. — 4, 4 Parabat requiescere A. — 6, 1 Sic et levantem V. — 7, 3 lumini VP. — 8, 2 fehlt VP, ergänzt nach A. — 9, 3 ejus intuentibus VP.

34. In sancti Severini.

1. Canticum laudis Domino canentes
Hunc diem festum celebremus omnes,
Quo Severinus penetravit almus
Celsa polorum.

2. Quis stilo dives modulansque plectro
Cuncta signorum replicare possit,
Quae potens Christus studiis opimis
Contulit ejus.

3. Inclitus vates nimiumque felix,
Saepius cui Deus intimabat
Tunc ad oppressi populi salutem
Multa futura.

4. Voce praesaga laqueos latronum
Atque praedonum machinas retexens
Valde tutabat monitis supernis
Oppida fessa.

5. Dulce solamen miseris ministrans
Horridam pestem famis amputavit,
Barbara plures feritate victos
Solvit ab hoste.

6. Magne confessor, humilis magister,
Tu quidem normam monachis dedisti,
Calle demonstrans sobrio sequaces
Scandere coelum.

7. In tuis sacris manibus refulsit
Coelitus lumen, refluensque crevit
Ad tuos haustus olei liquamen
Fontis ad instar.

8. Condolens cunctos inopes fovebat,
Languidos sanans relevabat aegros
Omnes, ac tendens salubrem medelam
Sumpsit ab illo.

9. Tuque Silvinum loculo jacentem
Fratribus coram precibus peractis
Morte devicta redire fecisti ad
Gaudia vitae.

10. Cereus flamma fidei cremante
Arguit sanctus pater infideles
Moxque flammescunt deitatis igne
Algida corda.

11. Hujus ad funus veniens sacratum
Mutus accepit modulos loquelae,
Caecus exsultat, procul ambulantes
Cernere notos.

12. Neapolis, gaude, redimita festis,
Plaude coelestem retinens patronum,
Quem tibi summus decus et juvamen
Praestitit auctor.

13. Hujus o clemens meritis creator
Gloriam nobis veniamque confer,
Quo tui cultus super astra semper
Luce fruamur.

14. Gloriam patri resonemus omnes,
Gloriam Christo supplices canamus,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 33a; P fol. 44a. — Aus V bei Ozanam und weiter bei Migne l. c. p. 816 M. — 2, 1 Qui VP. — 10, 1 Cereos VPM. — 10, 3 Nosque flammescunt VP. — 11, 1 sacratus P. — 12, 1 gaudet redimita festa VP. — 12, 3 decet et P. — 14, 1 Von der Doxologie nur eine Zeile VP; ergänzt nach Morel No. 339.

35. In sancti Severini.

1. Gloriam Christo Domino canentes
Hunc diem sacrum placide colamus,
Quo Severini pretiosa membra
Sumpsimus almi.

2. Hoc die sacro Dominus redemptor,
Vita sanctorum, via, salus, virtus,
Contulit nobis decus et salutem
Corpore sancto.

3. Quando infidelis truculentus atrox
Rex Africanus veniens volebat
Italos cunctos gladio cruento
Tradere morti.

4. Sed Deus clemens pietatis auctor
Conterens illum gladio superno
Eruit clare sibi servientes
Signa patrando.

5. Jamque stellarum radii volantes
Aethere toto nimio replerunt,
More pugnantum celeres videntur
Currere contra.

6. Unde gaudendo, populi fideles,
Plaudite Christo Dominum colentes,
Colla qui vestra placidus redemit
Mortis ab ore.

7. Parthenopensis populus, potenter
Plaude, patronum retinendo magnum,
Qui malis pulsis tibi saepe multa
Commoda praestat.

8. Haec domus Christo Domino sacrata
Splendet insignis redoletque valde
De piis magni meritis patroni
Jam Severini.

9. Hic salus aegris datur et medela,
Lumen orbatis, medicina claudis,
Sanitas fessis, fugiunt venena
Daemonis atri.

10. Hic pio Christi famuli precatu
Criminum nexus pereunt atroces
Atque coelestis reparantur alma
Munera vitae.

11. O Dei magnis meritis amice,
Posce coelestem, Severine, regem,
Quo sui regni mereamur omnes
Scandere sedem.

12. Gloriam patri resonemus omnes,
Gloriam Christo supplices canamus,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 34a; P fol. 44b. — 2, 1 Hodie P. — 2, 3 decus consolamen P. — 3, 1 infideles VP. — 6, 1 populus VP. — 6, 3 Colla quod V. — 9, 3 fessi VP. — 10, 4 Munera Christi, korrigiert vitae P. — 12, 1 Doxologie nur begonnen VP.

36. In sancti Sebastiani.

1. Martyr Dei egregie,
Intende melos gloriae,
Sebastiane belliger,
Immensi regis signifer.

2. Devotos tibi famulos,
Peccati sorde languidos,
Sana, virtutum artifex
Verbique sator multiplex.

3. Linguae torpentis vinculum
Absolve fandi dans donum,
Ut quondam mutae feminae,
Christi ditatus munere.

4. Per sagittarum jacula
Rogamus, patris vernula,
Per rivos tui sanguinis,
Iram remove judicis.

5. Ut tecum laudes perpetim
Christo canamus affatim,
Tuis eruti precibus
A poenis infernalibus

6. Laus sit parenti Domino,
Laudes canamus unico,
Laudes amborum flamini
Per tempora laudabili.

V fol. 35 a; P fol. 45 b. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Brev. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. C. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. D. — Hymn. ms. Neapolit. saec. 13. Cod. Neapolit. VI G 29. E. — Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. F. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. G. — 3, 1 torbentis P. — 3, 4 ditatur P.

37. In sancti Sebastiani.

1. Sebastiani incliti
Dicatus almo sanguine
Dies refulsit annuus,
Triumphum ejus personet.

2. Diocletiani tempore
Saecli retectus chlamyde
Latebat intus vir sacer,
Christum ferens in pectore.

3. Tunc caecus in custodia
Error tenebat martyres,
Quos sauciare lubricus
Gestiebat anguis callidus.

4. Interritus constantia
Erupit dicens athleta:
Non vos amor retorqueat
Parentum Christi a fide.

5. Mox clarus sacra semina
Horum refudit mentibus,
Firmavit viros in fide,
Exstinxit aevi fomitem.

6. Quorum Tranquillinus pater
Ut Christo corde credidit,
Dolor fugit ex artubus
Ejus medullis insidus.

7. Hic imbuit Chromatium
Proli tonantis credere
Fecitque hunc christicolam
Salute membris reddita.

8. Quos nominatus pestifer
Telorum ictu lacerans
Caedensque viros mactavit,
Junxit polorum incolis.

9. Hinc deprecamur, inclite
Sebastiane signifer,
Ut apud altum judicem
Placatus tu nos adjuves.

10. Oratione sedula
Tua nos illuc eleva,
Quo te nunc cuncti credimus
Esse cum Christo Domino.

11. Gloria patri Domino,
Doxa sit unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 35 b; P fol. 45 b. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolit. VI G 29. A. — Offic. ms. S. Sebastiani saec. 15. Cod. Neapolit. VI F 8. B. — 3, 1 custodiam A. — 3, 4 callide VA. — 5, 1 Mox clarusque sena A; mox claritatis semina B. — 5, 2 Eorum refudit A. — 6, 3 actubus P. — 6, 4 insidus VPAP; lies vielleicht doch insitus oder insidens? — Str. 7 u. ff. fehlen B. — 8, 1 nominatos A. — Str. 9 und 10 fehlen A. — 11, 1 Deo patri, nur dies A; Laus sit parenti Domino, nur dies B.

38. In sanctae Agnetis.

1. Agnetis festum martyris,
Deo dicatae virginis,
Colamus omnes socii
Carmen canendo seduli.

2. Quam auro texta cyclade
Christus vestitus podere
Sponsam ornavit fulgidam
Donando vestem mysticam.

3. Haec minas sprevit principis,
Poenas derisit corporis,
Haec moechum ducis filium
Vitae donavit mortuum.

4. Haec strinxit luxus juvenum
Dei monstrando nuntium,
In domibus scortantium
Praeclarum cernunt angelum.

5. Psallamus ergo strenui
Laudes ferendo virgini,
Ut nobis coeli principem
Efficiat placabilem.

6. Precamur, virgo fulgida,
Nobis faveto sedula,
Qui tibi melos gloriae
Pangamus omni tempore.

7. Laus patri invisibili,
Laus ejus almo flamini,
Laus sit et unigenito
Orbis terrarum Domino.

V fol. 36 a; P fol. 45 bis a. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Brev. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11/12. Cod. Vatican. 4928. C. — Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolit. VI G 29. D. — Diurn. ms. Cisterciense saec. 13. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 13 1. F. — Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Mediceo-Laurent. Aedil. 186. E. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285. G. — Brev. ms. Praedicatorum saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007. H. — Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. J. — Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15. Cod. Mediceo-Laurent. Conv. sup. 457. K. — Brev. ms. Benedictinum anni 1476. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 137. L. — Cfr. Morel No. 342.

1, 1 festa L. — 1, 3 omnes servuli G. — 1, 4 sedulo P. — 2, 2 pondere J. — 2, 4 veste mystica G. — 3, 2 Poena VP. — 3, 3 Haec martyr GL; ducis G; dulcis L. — 5, 1 Psallamus omnes strenui G. — 5, 2 Laudis . . virginis VP. — 5, 4 Efficiant VP. — 6, 4 Canamus omni L. — 7, 2 Laudes canamus unico J. — 7, 3 Laus sit unigenito VP; Lausque sit EH; Laus nunc sit G; Laudes amborum flamini J. — 7, 4 Per tempora laudabili J.

39. In sanctae Agnetis.

1. Quae mens recensere audeat,
Quae lingua posset eloqui,
Castum lupanar virginis
Probique poenam in fornice.

2. Saevo tyranni tempore
Silere praecepta est fides,
Puella sermonem Dei
Ferebat, aequalis caro.

3. Agnes puella nomine,
Vultu decora nobili
Genusque pulchra, denique
Decus fuit periculum.

4. Nam persecutor imparem
Tantae puellae spiritum
Mortem pudens prominitans:
Aut fornicare, aut immola.

5. Nec immolabo diis, ait,
Nec fornicabor corpore,
Pudor fidem tuebitur,
Fides pudorem, utrumque Deus.

6. En optio digna idolis,
Ubi probum vas supplicum est,
Virgo in lupanar ducitur
Sanctumque fit per virginem.

7. Ut quisque adit fornicem,
Casto reverti corpore,
Unus furens libidine
In vestibulo concidit.

8. Quaesita causam prodidit,
Adesse virgini angelum,
Rogata vitae reddidit
Gravi peremptum funere.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 37 b: P fol. 46 a. — 1, 2 aeloqui V, aliqui P. — 1, 4 fornicem VP. — 3, 1 Agne puelle VP. — 3, 2 Vultum decora nobile VP. — 4, 2 Tanto puellae VP. — 4, 3 lies: Morti putans? — 6, 4 Sanctum fit lupanar per virginem VP. — 7, 1 adiit VP. — 7, 3 libidinem VP. — 8, 4 peremptus VP. — Der Hymnus erinnert, wie nicht leicht ein anderer, an die poetische Diktion des Ambrosius, womit indes nicht gesagt sein soll, dafs irgend ein Anhalt vorliegt, an seine Urheberschaft zu denken. Das Gegenteil. Einige Stellen bleiben dunkel und sind vielleicht verderbt.

40. In sancti Vincentii.

1. Adest miranda passio
Levitae, sancti martyris,
Cui clara virtute fragrans
Corona vincenti datur.

2. Beatus ille spiritus,
Quem post triumphum proelii,
Post vincla diri carceris
Coelestis aula suscipit.

3. Cuncti mirantur perpetim
Post tot cruorem martyrem,
Quem testularum fragmina
Mucrone acuto vulnerant.

4. Dolore nullo frangitur,
Nullaque poena vincitur.
Flammas ferens per ungulas
Robusta permansit fides.

5. Exhinc reponunt mollibus
Christi fidelem militem,
Carnis relicto pondere
Ad astra migrat spiritus.

6. Feris vesanus imperat
Jactum cadaver mandere,
Custode corvo corporis
Fames lupina pellitur.

7. Gravis tyrannum excitat
Furor jubetque martyrem
Insuto gravi herunculo
Ponti profundo mergere.

8. Honore summo redditur
Christo jubente litori,
Revectus undis lenibus
Praevenit omnes remiges.

9. Exhinc ad coemiterium
Manu fertur psallentium,
In sancto domicilio
Christi reponunt militem.

V fol. 38 a; P fol. 46 b. — Ferner: Psalt. ms. S. Ambrosii Mediolanen. saec. 14/15. Cod. Ambrosian. H 159. inf. A. — In A geht Str. 1 die folgende vorher:

Vincenti, sancti martyris,
Pugnam, triumphum gloriae
Votis refert solemnibus
Anni recurrens orbita.

1, 3 sq. Cui clara virtutibus Datur corona candida. A. — 1, 3 flagrans VPA. — 2, 4 suscepit VPA. — 3, 1 Omnes mirantur VPA; dennoch habe ich Cuncti gesetzt, da der Hymnus augenscheinlich ein ABCdarius ist oder doch war. — 3, 1 mirentur A. — 3, 2 Post tot cruorem VP, ersterer macht dazu die Glosse „i. e. tantum"; Post hunc cruorem A. — 3, 3 Quem testularum agmine VP; Quem teste lare fragmine A. — Str. 6 u. ff. stehen als eigener Hymnus ad Laudes A. — 6, 1 Vesanus foris imperat A; Vesanus imperat feris VP; dennoch stelle ich um, wie im Text, da der ABCdarische Charakter noch durchgeht. — 6, 3 corpore VP. — 6, 4 Famis A. — 7, 2 Christi martyrem VP. — 7, 3 Insuto parvo erunculo A. — 8, 2 Jubente Christo A. — 8, 4 remigans VP. — 9, 2 Manus fertur VPA. — In A folgen noch weitere drei Strophen:

Nobilitatur Hispania
Ut pridem Roma aurea,
Laurentii illa inclita,
Ista Vincentii sanguine.

Quos una fides socios (l: sociat?),
Honor patris et gloria
Et levitarum numeri,
Quae sunt signata angeli.

Omnes venite pariter,
Christum laudemus Dominum,
Per quem vicit Vincentius
Et sanctus papa Valerius.

Vgl. übrigens Migne 86, 1066 sqq., woselbst dieser Hymnus mit Teilen von Peristeph. V verschmolzen ist.

41. In sancti Vincentii.

1. Beatus vir Vincentius,
Vocatus nomen meritis,
Qui fide Christi potitus
Draconem calcat zabulum.

2. In Spania provincia
Habitans in Valentia,
Vitam tenens innoxiam,
Fidus de Christi gloria.

3. Qui plura mirabilia
Fecit fide Christicola,
Pauperibus vel egenis
Ministrans utensilia.

4. Quem reperit per tempora
Persequentium pessima
Pro Christi religione
Nec non fide catholica.

5. Maximiani tempore
Per diversas provincias
Exorta sunt martyria,
Jugulatur ecclesia.

6. Ad ultimum Vincentius
Sanctus deprehensus athleta,
Passus poenas innumeras
Devenit ad sententiam.

7. Obtruncatur ex machaera,
Corpus sancitur in terra,
Et sacra ejus anima
Devenit ad coelestia.

8. Inter sanctorum congrega
Et angelorum agmina
Illic martyr collocatus
Per infinita saecula.

V fol. 38 b; P fol. 47 a. — 2, 3 Vita tenens innoxia VP. — 3, 2 fidem VP. — 4, 3 Christi legione VP. — 4, 4 Nec in fide VP. — 5, 4 Jugulabantur VP. — 6,2 lies deprensus? — 6, 3 poenis P. — 6, 4 sententia VP. — 7, 2 sanccitur P. — 8, 1 congrega VP.

42. In Conversione s. Pauli.

1. Pangamus nunc astrifero
Omnes ore mellifluo,
Rite cui cunctae fabricae
Diversa promant carmina.

2. Polorum quem moventia
Lympharum atque omnia
Arvaeque voce tinnula
Jugi vernant laetitia.

3. Te poscimus, piissime,
Pollutae faucis disjice
Nostri reatum, valeat
Ut Sauli fari carmina.

4. Olim propheta praesagus
Praesignans almo spiritu,
Concretus sui ultimi
Rapacis fore liberi.

5. Germine vero Tarsicus
Signatus invocatio,
Gamalieli traditus
Sophia doctus latius.

6. Hic rudi tirocinio
Minarum spirans stimulo
Vasisque diris satrapum
Nomen falsans deificum.

7. Funestis cum epigrammis
Damascum lustrans satagit,
Arcensque divos famulos
Leo sugillat rabidus.

8. Tantorum caedem Dominus
Non ferens patet omnibus,
Callem sepivit stygicum,
Correxit ita impium.

9. Lanista, quid me lanias,
Bis repetens sic graviter,
Invictum pulses stimulum,
Non eris ultra stolidus.

10. Vibratus alto lumine,
Solo ruens seminecem,
Frustra patescunt oculi.
Rigescunt mox parasites.

11. Erecto tantum vertice:
Quid, inquit, jubes, astrifer?
Nunc urbem, surge, propera
Ibique te consolida.

12. Orbato statim Dominus
Direxit adjutorium,
Sic Ananiae fatus est,
Ut vas electum quaereret.

13. Deo patri sit gloria.

V fol. 39 a: P fol. 47 b. — 2, 1 Lies: Polorum cui? — 6, 1 rude V, rudet P. — 7, 1 Funestus V. — 8, 1 caede VP. — 9, 1 lanies VP. — 9, 4 stolidum VP. — 10, 4 lies paralysi?

43. In Conversione s. Pauli.

1. Nunc laudibus symphonicis
Resultet sexus fragilis,
Conversione annua
Depromat Saulo carmina.

2. Prostratus nempe hodie,
Erectus miro ordine,
Propheta ut praedixerat,
Christi mutatus dextera.

3. Surrexit en apostolus,
Qui erat ante stolidus,
Resuscitatur gratia
Divina, quae prostraverat.

4. Pirata modo cecidit,
Qui demum pastor exstitit,
Recuperatus coelitus
Fenestra coeli factus est.

5. Telluris cuncta climata
Laude Deo hymnifica
Decantent et sublimia,
Quae Paulo rite celebrant.

6. Firmatur doctor gentium,
Qui lapidavit Stephanum,
Judexque saecli factus est,
Qui est elisus graviter.

7. Lucerna mundo micuit,
Ceu splendor fulsit tyrannis,
Apostolorum ultimus
Certavit majus omnibus.

8. Adsistat ut superius,
Nostri precemur subditi,
Opemque ferat omnibus
Nunc festa celebrantibus.

9. Sit trinitati gloria,
Quae verbo fecit omnia,
Laus, decus et imperium
Regnanti in perpetuum.

V fol. 39 b; P fol. 48 a. — 1, 2 sexu fragili. VP. — 1, 4 Saulo korrigiert in Sauli P. — 3, 2 stolidum V. — 3, 3 Resuspiratur VP. — 5, 1 Telluri VP. — 5, 2 Laudes Deo hymnifica VP. — 5, 3 Decantes VP. — 5, 4 Qui Paulo VP; lies Paulum? — 7, 4 majus VP; lies magis? — 8, 2 subdita P. — 9, 1 trinitatis VP. — 9, 2 Qui verbo VP.

44. In Praesentatione BMV.

1. Refulsit almae dies lucis candidus
Partum puellae virginis per aureum,
Quando supernis filius de sedibus
A patre missus homo nasci voluit,
Permansit idem proles alti numinis.

2. Legis sacratae sanctis caeremoniis
Subjectus omnis calamo Mosaico
Dignatur esse, qui regit perfulgidos
In arce patris ordines angelicos,
Coelum, qui terram fundavit ac maria.

3. Postquam puellae dies quadragesimus
Est adimpletus juxta legem Domini,
Maria virgo Jesum sanctum puerum
Ulnis sacratis templi tunc in atriis
Tulit, tremendi genitoris unicum.

4. Mater beata carnis sub velamine
Deum ferebat humeris castissimis,
Dulcia strictis basia sub labiis
Deoque vero homini impresserat,
Ore jubente quo sunt cuncta condita.

5. Duos parentes tulerunt candidulos
Pullos columbae lacteolis plumulis,
Dedere templo par pro eo turturum,
Veluti legis promulgebat sanctio,
Quales perustas consecrarent hostias.

6. Dei sacerdos humilis, mitissimus,
Erat in urbe, justus senex optimus,
Felix beatus Simeon coelifluo
Sacroque plenus adfuit spiramine
Sacra sub aula verbi Dei conscius.

7. Hic namque dudum responsum acceperat
Sacro docente spiritu, quod vinculo
Mortis resolvi non posset de corpore,
Nisi videret Christum vivens Domini,
Quem misit alto genitor de solio.

8. Suscepit namque puerum in manibus
Agens superno genitori gratias,
Ulnis retentans benedixit Dominum,
Amore plenus cordis cum dulcedine,
Addens et alto sermone subintulit:

9. Dimitte tuum, Domine, nunc obsecro,
In pace servum, quia meis merui
Tuum videre salutare visibus,
Quod praeparasti pietate unica
Ante tuorum populorum faciem,

10. Fulgensque lumen gentium in oculis,
Gloriam plebis Israelis germinis;
Positus hic est in ruinam scandali
Et in salutem Jacob stirpis aureae,
Donec secreta revelentur cordium.

11. Ipsius, inquit, tuam, sancta genitrix,
Transibit ictus gladii per animam;
Servabat casto mystica sub pectore
Maria verba conferens alacriter,
Dictis supernis credula fideliter.

12. Doxa sit patri per immensa saecula
Et Jesu Christo, patris unigenito,
Decus, potestas, virtus super aethera,
Sancto per omne saeculum paraclito
Laus infinita, honor et imperium.

V fol. 41 b; P fol. 49 b. — Bei Dümmler, Poetae Latini aevi Carolini I, p. 138. D. — 1, 2 post aureum D. — 2, 1 Regis sacrato P. — 2, 2 Subjectus omnia VP; omni D. — 5, 3 Dedero VP. — 5, 5 per istas VP. — 7, 2 Sancto D. — 7, 3 possit D. — 8, 5 sermones VP. — 9, 3 Videre tuum D. — 10, 2 plebi D, gegen Luc. 2, 32. — 11, 2 per nimiam VP.

45. In Praesentatione BMV.

1. Illuminavit hunc diem
Claritas veri luminis,
Quo lucis apparuerat
Cunctis in orbe populis.

2. Optima forma carminis
Percurrat laudem cantici,
Veri regis adventui
Occurrant reges obviam.

3. Splendida dextra cereis
Et caritate fulgidi
Hymnum canant in organis
Vocibusque mellifluis.

4. Simeonis egregium
Personent ore canticum,
Quod prosit audientibus,
Augeat lumen mentibus.

5. Israelis ex prosapia
Ortus stirpe dignissima
Commorans Hierosolyma,
Urbe Deo sanctissima.

6. Erat justus et innocens,
Sedulus Deo serviens,
Spiritus sancti gratiam
Timoratus acceperat.

7. Acceperat a spiritu
Responsum fidelissimo,
A morte fore liberum,
Donec videret Dominum.

8. Cumque Christum inducerent
Parentes, ut perficerent
Secundum legis monita,
Ut Moyses statuerat:

9. Iste a sancto spiritu
Venit in templum monitus
Sacrisque ulnis Dominum
Bajulat Dei filium.

10. Tunc offeruntur munera
Per parentes jam mystica,
Par turturum volantium
Columbarumque parium.

11. Insuper beatissimus
Simeon promit canticum
Afflatu sancti spiritus
Virtuteque coelestium:

12. Nunc me jam, Deus, famulum
Absolve ab ergastulo
Carnis et ire praecipe
In pacis contubernium

13. Secundum verbi gratiam,
Sicut ante promiseras,
Cernentem cum laetitia
Te tua in praesentia.

14. Per lumen mentis gentium
Revelasti mirificum,
Israel plebi gratia
Sit per aeterna saecula.

15. Deo patri perpetua
Maneat laudis unitas,
Filioque sit claritas
Per spiritus potentiam.

V fol. 43 b; P fol. 51 a. — 2, 4 regis VP. — 5, 1 Isrelis P, ein Zeichen, dafs das Wort dreisilbig zu nehmen. — 5, 3 Hierusolymam V, Hierosolymam P. — 5, 4 Urbem . . . sanctissimam VP. — 6, 3 gratia VP. — 11, 4 virtutemque VP. — 12, 3 praecipis VP. — 13, 1 gratia P. — 13, 2 promiserat VP.

46. In sanctae Agathae.

1. Triumphum sacrae virginis,
Sanctae Agathae, psallimus,
Generosa prosapia
Claris ortae natalibus.

2. Dum consularis letifer
Quintianus Sicaniae
Dicatae famam audiens
Agathae Dei famulae,

3. Ignescit ira saeviens,
Grassatur furor praesulis.
Artari fecit virginem,
Sisti tribunal praecipit.

4. Venam requirit generis,
Conditionis stemmata,
Probatur casta, nobilis
Praerogativa sanguinis.

5. Infestus ad supplicia
Saevos motus exaggerat,
Colaphis caedit faciem
Mutare mentem gestiens.

6. Libens tormenta suscipit,
Responsis hostem superat,
Ferus patrat piaculum
Nefandi causa criminis.

7. Extortam per supplicia
Mamillam excidi jubet,
Infausto verbo inrogat
Confusionis opprobria:

8. Crudelis, dire, impie,
Hoc alumento altus es,
Damnasti mammam virginis,
Quam, improbe, tu suxeras.

9. Arma tyrannus gravia,
Testas acutas, suggerit,
Foratum ut aculeis
Corpus vexetur stimulis.

10. Post mortem sanctae martyris
Dapes cunctaqua praedia
Avarus adire quaerit;
Dum transvadaret remeo,

11. Invadunt duo pariter
Frementes equi impium,
Calce morsuque lacerant,
Merserunt unda fluminis.

12. Votis ergo solemnibus
Sacrata festa annua
Colamus mente subdita
Canentes ejus merita.

13. Deo patri sit gloria.

V fol. 44 a; P fol. 51 b. — Ferner Cod. Capit. Veronen. 90. saec. 9. A. — Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolit. VI G 29. B. — 1, 3 Quae generosa AB. — 2, 3 Dicata AB. — 2, 4 Deo A. — 3, 2 furor impius A. — 3, 4 praecepit A: praecepit tribunal VP. — 4, 1 Penam P, falsche Initiale: requirens A. — 4, 2 Conditione stimate A. conditionis stegmate B, conditionis aestimat VP. — 4, 3 Profata casta A. — 5, 2 mutus exagerans B: Seomutus et aggerat A. — 5, 3 caedens faciem B: caedi faciens VP. — 6, 1 suscepit AB. — 6, 2 Respondit hoste A. — 6, 3 parat VP. — 7, 1 Et torta A. — 7, 2 Mamilla A: Papillam jubet excidi B. — 7, 3 verba A; in fato verba B. — 8, 1 dure A. — 8, 2 alimentum altum est A; alitus es B. — 8, 3 Amputasti. — 8, 4 Quam in crepudiis suxeras AB. — 9, 1 tyranni VPA. — 9, 2 agutas A; subjicit AB. — 9, 3 Furatum ut aguleis A. — 9, 4 vexatur VP; vexatum A. — 10, 2 Dabis A: victaque praedia VP. — 10, 3 quaeris A. — 10, 4 transvaderet VP; transvacaret semitum A. — Str. 11 fehlt VPB. — 11, 2 Frementis A. — 11, 3 morsumque A. — 12, 1 Vota ergo solemnia VP. — 12, 2 annue AB. — 12, 3 Canamus B: — subditi B. — 12, 4 Ejus laudantes merita.

47. In s. Scholasticae.

1. Hodie sacratissima
Virgo Christi Scholastica
Membella linquens terrea
Coelorum scandit ardua.

2. Quam spiritus paraclitus
Tantis ditavit opibus,
Ut ejus cor mundissimum
Templum foret gratissimum.

3. Cujus frater dulcissimus,
Cunctis pollet virtutibus,
Illam decrevit propere
Semel in anno visere.

4. Descendit ergo solito
Die quadam diluculo,
Quo caritatis xenia
Sorori ferret annua.

5. Post dulcia colloquia
Nec non et vitae pascua
Refectionis mensula
Sobria fert convivia.

6. Virgo fratrem et devotius
Summis implorat precibus,
Quo secum pernox maneat
Panemque coeli praebeat.

7. Ad haec frater egregius:
Absit hoc, inquit, longius,
Ut extra cellam maneam
Curamque fratrum negligam.

8. Sed caritas in virgine
Majore fervens caumate,
Caput acclinat manibus,
Christum rogat enixius.

9. Tunc subito tonitrua
Plenaque metu fulgura
Erumpunt atque pluvias
Mundo spargunt horrificas.

10. Sic frater mansit invitus
Totamque noctem laudibus
Expenderat coelestibus,
Soror triumphat precibus.

11. At pater permagnificus
Ad cellam redit ocius,
Ubi cernit post triduum
Sanctae sororis obitum.

12. Perfusus ergo gaudio
Visum narrat continuo,
Hanc in columbae specie
Coelorum alta petere.

13. Hinc statim jussit fratribus,
Quo maturarent ocius
Sacrum corpus adducere
Ejusque tumba condere.

14. Jam nos, o virgo nobilis,
Tuis commenda meritis,
Ut post emensum stadium
Regni sumamus bravium.

15. Laus illi et victoria,
Qui te elegit gratia,
Assumpsit et cum gloria
Per infinita saecula.

V fol. 45 a; P fol. 53 b. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. B. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. C. — Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. D. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barbarin. XI 171. E.

1, 3 Mens bella P. — 2, 2 ditatis V; ditatus P. — 3, 1 dulcissimum VP. — 4, 3 quod caritati E. — 4, 4 ferret animae E. — 5, 4 Sobrie E; fert civia VP. — 7, 3 maneat P. — 7, 4 negligat P. — 8, 1 in virginem VP. — 8, 2 Majores VP. — 8, 3 acclinans E. — 9, 1 Tum E. — 11, 1 pater semper magnificus E. — 11, 3 Ibi cernit E. — Str. 13 und 14 sind in VP in eine verschmolzen:

Hinc corpus jussit adducere
Ejusque tumbae condere,
Jam nos, o virgo nobilis,
Tuum sumamus bravium.

Auf diesen Hymnus folgt in VP der Hymnus Hunc soror sacra, der indes nur ein Bruchstück von Nr. 53 ist.

48. In Cathedra s. Petri.

1. Beatus Christi famulus,
Sanctus Petrus apostolus
Insignis atque precibus
Christi amore ignitus.

2. Qui ponti juxta litora
Christi occurrit gratiae,
Mox debriato spiritu
Corde reliquit saeculum.

3. Cui conjunxit socium
Christus valde egregium.
Paulum vere praecipuum,
Virtutis magnae thesaurum.

4. In sede quoque optima
Sedit post Antiochiam.
Romam, urbem ditissimam,
Scandit pro Christi gratia.

5. O Petre, pastor ovium,
Exaudi preces supplicum
Raptosque nos a tartaro
Reddas polorum Domino.

6. Ut tecum in perpetuum
Nos collaudemus Dominum,
Qui suo sacro sanguine
Genus humanum redemit.

7. Cuncti dicamus gloriam
Deo fideli pectore,
Sit nato ac paraclito
Et honor in perpetuum.

V fol. 46b; P fol. 54a. — 2, 1 litore P. — 2, 2 gratiam P. — Nach Str. 4 Deo patri V mit fehlendem Rest. — 7, 1 gloria. — Die vier ersten Strophen dieses Hymnus stehen mit bedeutenden Abweichungen aus Cod. Rhenov. 91 bei Morel No. 242, aus dem Hymnar von Moissac in Heft II dieser Sammlung p. 88. Dort schliefst das Lied mit Str. 4 wie V, hier folgen drei ganz andere Strophen als die der Handschrift P. — Str. 1—4 sind einem langen Liede auf sämtliche Apostel entlehnt, welches sich in Cod. Bruxellen. 8860—67 saec. 10 in. findet.

49. In sancti Gregorii.

1. Sancti Gregorii praesulis
Hymnum Christo referimus,
Qui contempsit saeculum,
Mercatus Christi praemium.

2. Qui in adolescentia
Praecepta Dei tenuit
Stipemque largam jugiter
Erogavit pauperibus.

3. Instat doctrina orthodoxa
Digna sortitus praemia
Pastorque verus populo
Summus sacerdos rutilat.

4. Crebris quoque jejuniis
Carnis repulit vitia,
Saepe docendo populum
Destruxit mundi idola.

5. Magnus existens medicus
Infirma sanans corpora,
Devote salvans animas
Possessas a diabolo.

6. Tanta repletus gratia
Obviam Christo abiit
Et nobis semper maxima
Ostendit mirabilia.

7. Rogemus ergo, populi,
Pontificem Gregorium,
Ut ejus interventibus
Laetemur in coelestibus.

8. Deo patri sit gloria,
Sit laus et unigenito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

P fol. 54a. — Der Hymnus fehlt in V. — 1, 1 Gregori Hs; die Schreibung zeigt an, wie zu lesen (vgl. Analecta III. p. 12, n. 1). — 1, 3 fehlt eine Silbe am Versmafse. — Von der Doxologie nur der Anfang; das weitere ergänzt aus dem Hymnus Evangelista fulgidus, No. 18.

50. In sancti Gregorii.

1. Claret sacrata jam dies,
Quo urbis Romae pontifex
Polum solutus ex carne
Gregorius petierat.

2. Tunc magis altum moribus
Doctrinaque egregium
A pubertatis tempore
Almum gerebat spiritum.

3. O magnum decus ecclesiae,
O sacerdotum gloria,
Dum gregi praestat pabulum,
Tecta pandit mysteria.

4. Fulgent verbis et sensibus
Ejus dogmata omnia,
Sancti ut credant spiritus
Donum fuisse maximum.

5. Praebent salutis copiam
Sale praecepta condita
Et munus magnum populis
Rigans corda mysteriis.

6. Gessit et curam pastoris,
Ut gentibus ferret opem,
Anglos convertit ad fidem
Addens plebem ecclesiae.

7. Nam ejus inter caetera
Virtutum et documenta,
Quod gessit post obitum
Suum Romae ad spelaeum:

8. Quidam caecus, a parvulo
Suo privatus lumine,
Antrum excubat avidius,
Lumen requirit perditum.

9. Sed virtus alma protinus
Favet poscenti anxie,
Suis reddit obtutibus
Lucis munera ocius.

10. Cujus sane ut precibus
Juvemur omnes poscamus,
Ut coeli aulam propere
Valeamus penetrare.

11. Deo patri sit gloria.

V fol. 46b; P fol. 54b. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. A. — Bei Morel No. 430 aus Cod. Renovien. 91. M. — 1, 2 pontifex Romae M. — 1, 3 e carne AM. — 2, 1 Nunc M; almum moribus A. — 2, 2 Doctrinamque egregius VP. — 3, 1 O magnum lesen sämtliche Handschriften, obschon das O überzählig ist und aus 3, 2 hereingekommen scheint. — 3, 3 gregis A. — 4, 1 Fulget A. — 4, 3 Sanctum ut credant spiritum A; Sancti ut credat M. — 5, 3 magnum munus AM; populum M. — 6, 1 Pastoris cessit et curam M. — Str. 7. ff. fehlen A. — 7, 1 Jam ejus M. — 8, 2 privato VP. — 8, 4 requiret VP; requirunt M. — 9, 1 Securus alma P; alma proditus M. — 9, 2 Fave VP; fovet M. — 10, 2 Jubemur VPM.

51. In sancti Gregorii.

1. Magnus miles mirabilis,
Multis effulgens meritis,
Gregorius cum Domino
Gaudet perenni praemio.

2. Carnis terens incendia
Corde credidit Domino,
Contempsit cuncta caduca
Caritatis officio.

3. Legis praecepta Domini
Laetus implevit opere,
Largus libens, lucifluus
Laudabatur in meritis.

4. Qui ante consueverat
Rostra vestire ac gemmas.
Post vili tectus stragulo
Ministrabat pauperibus.

5. Fecit namque convertere
Agellem, Anglorum principem,
Ejusque cunctum populum
Ad Christum regem omnium.

6. Rexit namque ecclesiam
In pace apostolica
Cathedra sedens Romana
Gregorius terrigena.

7. Post mortem sui corporis
Caeco reddidit oculos,
Cujus a pueritia
Lumen amissum fuerat.

8. Ipsius nos auxilium
Deprecemur perpetuum,
Ut meramur dicere
Fine sine cum gaudio:

9. Gloria patri ingenito,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 47a; P fol. 55a. — 1, 4 praemia VP. — 6, 1 ecclesia V. — 6, 3 Romanam VP.

52. In sancti Gregorii.

1. Norma sanctorum, decus et corona,
Servulis nobis tribue Gregorii,
Praesulis sancti, placide trophaeum
Pangere festum.

2. Daemonem fecit penitus silere,
Ejus omnino stolidum ministrum
Traxit ad Christum studuitque lymphis
Tingere sacris.

3. Transtulit montem procul atque sanctam
Ad Dei cultum populo fideli,
Mons ubi dudum fuerat, paravit
Coelitus aulam.

4. Grande sic saxum removens stupendum
Edidit signum subitoque stagnum
Efficit siccum faciens quietos
Fodere fratres.

5. Exitus clausit fluvii nocentes·
Virga, quam fixit sacer et sacerdos,
Nec satos stravit hominum labores
Aequoris unda.

6. Mira majestas, opifex potestas,
Aridum lignum memorata virga
Nempe radicem generans refulsit
Nobilis arbor.

7. Vir Dei, postquam tenebris retentos
Duxit ad lucem monuitque plebem,
Astra conscendens retinet superni
Gaudia regni.

8. Hujus, o clemens, meritis opimis,
Christe, da nobis veniam, precamur,
Ut frui tandem mereamur omnes
Arce polorum.

9. Sit laus regi, decus et honestas,
Qui supra coelum residens creator
Cuncta, quae fecit, jugiter gubernat,
Trinus et unus.

P fol. 55b; fehlt in V. — Wie der Inhalt zeigt, ist aber das Lied nicht auf Gregorius Theologus, sondern auf den Thaumaturgen dieses Namens gedichtet. — 1, 2 Gregori, nach der Aussprache. — 7, 3 retinent. — 9, 1 laus ist zweisilbig zu nehmen wie des öftern, oder statt dessen salus zu setzen.

53. In sancti Benedicti.

1. Christe, sanctorum decus atque virtus,
Vita et forma, via, lux et auctor,
Supplicum vota pariterque hymnum
Suscipe clemens.

2. Qui tuum dudum Benedictum ad te
Attrahens mire segregasti mundo,
Ut probra mundi reprobare discens
Te sequeretur.

3. Cujus devotum animum pueri
Gratia praestas fidei valere,
Qua valens mira precibus peregit
Mente fideli.

4. Dein extendens pedem in remotis
Ardua scandit cruciare malens
Corporis artus juvenilis ardens
Casto amore.

5. Imbuit post hinc homines beatos,
Regulis artis animos retundi
Et jugo semper domini polorum
Subdere colla.

6. E quibus Maurus sedulus minister
Gurgite ductum Placidum puerum
Obsequens patri latice levatum
Aequore traxit.

7. In quibus ipse via vitae clarens
Artibus sanctis docet admonendo,
Sic Dei jussis libere parendo
Mente subesse.

8. Pauperum cuncta pietate gliscens
Usibus praebens fidei calore
Instruit corda ambigua sequentum
Fidere semper.

9. Quod probans factis fidei vigore
Fratribus junctis, precibus refusis
Vas redundare oleo fluente
Illico pandit.

10. Usibus justis pietate instans,
Christe, fidendo fidei calore,
Te precans certus animam reduxit
Corpore functi.

11. Hunc soror sacra nimium sequendo
Tardius visum retinere malens,
Imbre obtento valide fluente
Artius vinxit.

12. Triduum postque residens beatus
Cernit ejusdem animam sororis
Celsa secreta petere volucris
Pernicitate.

13. Inde gaudendo fratribus vocatis
Corpus afferri tumulo humandum
Praecipit dudum sibi praeparato,
Mox secuturus.

14. Praescius posthinc finis adfuturi
Promptus insistit tumulum parare,
Gratia sumpta animum remisit
Aethre locandum.

15. Cujus ad coelum via clara fulgens
Angelo teste Benedicti esse,
Auribus fratrum resonare visa est
Voce sonora.

16. Hujus, o Christe, meritis, precamur,
Arceas iram, tribuas favorem,
Gratiam praestes veniamque nobis
Mitis ad omnes.

17. Praebe, oramus, Deus, magne rector,
Ut fides nostra vitiis resistat
Atque virtutum studiis ministret
Pectore puro.

18. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 47b und 46a; P fol. 56b und 53b. — Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Brev. ms. Montis Amiati saec. 10/11. Cod. Casanaten. B II 1 (1907) B. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. C. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. D. — Psalt. ms. Beneventanum saec. 12. Cod. Neapolitan. VI F 2 E. — Hymn. ms. Casinensis saec. 15. Cod. Casinen. 869 F. — Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. G. — Cod. Hamburgen. 1568 saec. 15. H. — Hymn. ms. Monasticus saec. 12. in. Cod. Capit. Vaticani D 156. J.

Alle diese Quellen enthalten den ganzen Hymnus in seiner ursprünglichen, unverkürzten Form, in welcher er in keiner der neueren hymnologischen Sammlungen sich findet, obschon VP, wie vorersichtlich, ihn teilen und die zweite Hälfte zum Feste der hl. Scholastica bieten. Die kürzere Fassung, die zwischen 9, 8, 6 und 5 Strophen schwankt, ist häufig gedruckt (Kürze halber verweise ich auf Chevalier), u. a. im zweiten Bande dieser Sammlung S. 40. Diese kürzere Fassung findet sich in zahlreichen Handschriften und älteren Drucken; so Brev. ms. Hispanicum saec. 11/12. Cod. Londinen. Add. 30848. — Nocturnale Bobbiense saec. 11/12. Cod. Taurinen. E II 10. — Brev. Martinsbergense imp. 1506, hier zum Feste des hl. Maurus.

H begleitet den Hymnus mit folgender Rubrik: „In festivitate sancti Mauri et S. Scholasticae, ita tamen, quod ubicunque circa unum versum (d. h. Strophe) steterit m vel s secundum hoc cantetur de uno. Ille versus, ubi steterit m, cantatur de sancto Mauro, et ubi steterit s, de sancta Scholastica." Der Buchstabe m findet sich bei den Strophen 1. 2. 5. 16. 17. 18; Der Buchstabe s bei den Strophen 1. 2. 4. 7. 8. 9. 10. 16. 17. 18.

2, 3 Ut prava mundi DH. — Str. 3 fehlt H. — 3, 1 devotum animam V. — 3, 2 praestans VG. — 3, 3 mire VG. — 4, 1 Deinde tendens H. — 4, 2 scandens H. — 5, 2 arctis V. — 11, 3 Imbre obtentum VP; imbre ostendo G; imbris optentu D. — 12, 4 Pernicitatem VP. — 13, 1 Unde DH. — 13, 2 humando VP. — 13, 3 praeparatum G. — 15, 1 Hujus H. — 16, 3 praestans H. — 17, 1 alme rector H.

54. In sancti Benedicti.

1. Omnes venite monachi per orbem,
Christum laudantes, almum creatorem,
Qui nobis dedit vitae sacrae normam
Hunc Benedictum.

2. Hoc, pater sancte Benedicte, tuis
Annue cunctis filiis per orbem,
Ut penetrare mereantur tecum
Coelica regna.

3. Ut tuae vitae, Benedicte, laudes
Nunc tui digne famuli canamus,
Cordis impuri maculam tuopte
Solve precatu.

4. Tu monachorum pater et magister
Caelibem vitam sacer edidisti
Atque doctrinae documenta signis
Ipse probasti.

5. O nimis felix pater alme semper,
Angelis vita, spiritu prophetis,
Patribus signis, Domini ministris
Par documentis.

6. Est satis sanctis aliis venire
Et suos Christo animas lucrari,
Tu, pater alme, gregem tenens tantum
Appetis astra.

7. Castra per orbem cantibus resultant,
Et tuis scriptis animae lucrantur,
Inter has et nos simul adnotari,
Sancte, precamur.

8. Hoc pater praestet, hoc idem parentis
Unicus natus sibi comperennis,
Hoc sacer flatus, Deus unus omni
Tempore saecli.

V fol. 50a; P fol. 58b. — Str. 3 u. ff. vgl. Analecta II, 103 sq. Str. 7, 1 sq. ist daselbst verändert, offenbar wegen des passivisch gebrauchten lucrari.

55. Tempore Quadragesimali.

1. Insigne sanctum tempus acceptabile,
Adsunt salutis dies venerabiles,
Plenis olivo sponso cum lampadibus
Curramus omnes obviam palmifero
Mundi superbo superato principe.

2. Caste pieque vivamus ac sobrie
Soli tremendo servientes Domino,
De corde puro totisque praecordiis
Laudes feramus Trinitati unicae,
Quae nos redemit pretioso sanguine.

3. A paradisi laetabundis gaudiis
Nos traxit olim ciborum cupiditas,
Portas polorum dulcedo gluttifera
Clauserat alta dispensante gratia,
Quae nos reduxit ad coelorum limina.

4. Nos laeta caro traxit de paradiso,
Misit in hujus saeculi exsilium,
In lacrimarum valle delitescimus,
Diris ligati peccatorum vinculis;
Afflicta modo reducat ad sidera.

5. Jejuniorum sunt sacrata tempora,
In quibus hostis bellum movet invidus,
Ne sanctitatis cumulentur merita,
Tentationum infigit aculeos,
Quos sola sedat singularis bonitas.

6. Parcitas vincit vitiorum agmina
Divinitatis suffragante gratia,
Resistit irae, abdicat libidinem,
Dat castitati triumphale praemium,
Cingit corona virginalem verticem.

7. Moyses, electus Domini tirunculus,
Montis sub antro quadraginta dierum
Jejuniorum consecravit ferias,
Ut possit almo legem scriptam digito
Sancta sub aura leniter suscipere.

8. Propheta sanctus, Helias abstinuit
Continuatis totidemque diebus,
Jonas dicavit triduani temporis
Ninivitarum celebre jejunium,
Detersit omne criminis piaculum.

9. Fons pietatis, infinita bonitas,
Suscepta carne quadraginta diebus
Jesus redemptor ore nullo pertulit
Potum cibumque, sacravit jejunium
A spiritali fame nos eripiens.

10. Gloria tibi sit, pater ingenite,
Sit nato tibi virtus et imperium,
Sancto simulque potestas spiritui,
Sit trinitati salus individuae,
Manens et regnans per immensa saecula.

V fol. 54 b; P fol. 65 a. — Ferner: Cod. Bruxellen. 8860—67 saec. 10. in A; hienach bei Dümmler, Rhythmorum ecclesiasticorum aevi Carolini specimen (Halis 1881) p. 20 sq. D. Der Vergleich der beiden Texte wird lehren, dafs Dümmlers sämtliche Konjektural-Ergänzungen sich als irrig erweisen.

1, 5 Mundi trophaeo superato principe A. — 2, 1 Casto pieque A. — 2, 2 serviamus A. — 2, 3 totis cum praecordiis A. — 2, 4 Trinitatis unicae VP; Dei sapientiae A; letzteres ist dogmatisch geläufiger, weshalb es mir als eine Verbesserung des ersteren erscheint. Man begreift leicht die Veränderung jener Lesart in diese; das Umgekehrte wäre schwer verständlich.

3, 5 Qui nos reduxit A. — 4, 3 valle directi sumus VP. — 4, 4 Diris diligati A. — 4, 5 revehit ad sidera A. — 5, 2 movit VPA. — 5, 4 infligit A. — 6, 1 Jejunia vincit A; Jejunium vincit D; vitiorum milia A. — 6, 2 Divina caro AD, simlos. — 6, 4 castitatis A. — 6, 5 Cinxit VP. — 7, 2 Petrae sub antro A. — 7, 4 almam legem scriptam digitos VP; D: „post a deest verbum, deo addidi;" die Zuthat ist überflüssig, denn im Brüsseler Codex fehlt nichts; er liest: Ut possit almo legem scriptam digito. — 7, 5 Sancta sub aure V; sub ture A; D verbessert sancta sub nube, was irrig ist. — 8, 1 Helias sustinuit AD. — 8, 3 Jonas diacum triduam A, D vermutet statt diacum: spatium. — 9, 3 ore nullus pertulit AD. — 9, 4 Potu ciboque VP. — 9, 5 fame fehlt A; D ergänzt morte, was verzeihlich, aber eben doch nicht das rechte ist. Die Doxologie lautet in A:

Gloria Deo sit patri perenniter,
Sit semper honor alti nati [sic] nominis,
Virtus, potestas sanctoque spiritui,
Sit trinitati decus et imperium
Per infinita saeculorum saecula.

56. Tempore Quadragesimali.

1. Post matutinas laudes,
Quas trinitati psallimus,
Psallamus, rursus admonet
Verus pater familias.

2. Simus semper solliciti,
Ne praetereat opus Dei,
Sed oremus sedule
Sicut docet apostolus.

3. Psallamus mente Domino,
Psallamus simul spiritu.
Ne vaga mens in turpibus
Inertes tegat animos.

4. Sed septies in hac die
Dicamus laudes Domino,
Divinitati perpetim
Debitam demus gloriam.

5. Gloria sit Deo patri,
Gloria unigenito,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 56a; P fol. 66f. — Ferner: Hymn. ms. Capit. Veronen. 109 saec. 11. A. — Vgl. Daniel I, 33. — 2, 2 lies pereat? — Ad Primam A, ist die richtige Bezeichnung des Liedes, wie aus 1, 1 hervorgeht.

57. Tempore Quadragesimali.

1. Deus candorum luminis,
Quaesumus, sancte spiritus,
Adesto te precantibus,
Qui es benignus et pius.

2. Tu solis ortum dirigis
Et nobis donas gaudium,
Tu respice nos, Domine,
Qui es defensor omnium.

3. Te ergo, Christe, quaesumus,
Ut nostra cures vulnera,
Qui es cum patre filius
Manens ac sancto spiritu.

V fol. 56a; P fol. 66b. — 2, 2 nobis dona VP. — Ad Primam.

58. Tempore Quadragesimali.

1. En tempus acceptabile,
Salutis en adsunt dies,
Quibus queat propensius
Luens piare crimina.

2. Signabat hos olim sacer
Inculta ruris permeans
Moyses, reatum subdidit,
Cum flendo lavit, agminis.

3. Nec dispar hujus exstitit,
Quem vexit ardens quadriga,
Rerumque nil minus sator
Telluris indutus stola.

4. Quapropter omnes supplices
Mentes simulque corporis
Humo reflexo poplite
Rigemus ora fletibus.

5. Omnis voluptas sit procul,
Teratur ardenter caro,
Qua viva fiat hostia,
Nec desit alma largitas.

6. Jejuniorum muniis
Languor levatur intimus,
Torpor fugatur spiritus,
Abstrusa cernuntur palam.

7. Sint templa noxarum licet,
Quae corda foedant, ulcera,
Per hoc medelam vehitur
Pius pater amplissimam.

8. Jesu, misertus anxia
Audi precantum pectora,
Disrumpe culparum globos,
Confer serenus gratiam.

9. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Cum his per aevum triplici
Unus Deus cognomine.

V fol. 58a; P fol. 68a. — 1, 2 que ad VP. — 1, 4 piari VP. — 2, 2 permeat P. — 2, 4 acminis V. — 3, 3 minus sacer P. — 3, 4 inditus es stola VP. — 4, 4 Rogemus ora P. — 6, 2 lavatur VP. — 6, 3 fugatos P. — 7, 3 vehitur VP, jedenfalls irrtümlich. — 7, 4 amplissimas VP. — 8, 1 misertus sanctia VP. — 9, 2 sqq. fehlen V.

59. Tempore Quadragesimali.

Ad Completorium.

1. Cum jejunasset Dominus
Vel quadraginta diebus,
Postea esuriit,
Satan ei adfuit.

2. Recede, draco impie,
Et vade in exsilio,
Ubi non cadet pluvia
Nec gratia coelestia.

3. Bethleem, optima civitas,
Ubi Christus natus apparuerat,
Ut ipse venit, quem docet,
Quem adoravit plurima.

4. Dicite, filii Nazareth,
Ubi salvator natus est,
Ut populum redimeret,
Diabolum confringeret.

5. Johannes dicet Domino
Jordane viso flumine
Percussit petram Dominus
Fluxerunt aquae maribus.

6. Lignum crucis patibulum.
In quo pependit Dominus.
Tertia die surrexit
Pro nobis peccatoribus.

7. Dum transeunt in Syriis
Et justi morant Domino,
Tua luce magnalia
Totum mundum illuminant.

8. Illumina nos, Domine,
Ad te clamamus hodie,
Nos de terra petimus,
Tu de coelo exaudi nos.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 58b; P fol. 68b. — Bei der schlechten Überlieferung des Liedes und der völligen Übereinstimmung beider Quellen, belasse ich den Text wie er vorliegt, mit nur folgenden Ausnahmen: 1, 2 diebus et noctibus VP. — 4, 1 fili VP. — 5, 1 Johannem VP. — 5, 2 Jordanem VP. — 5, 3 petra VP. — 6, 2 Dominum VP. — 7, 2 Et justus morant P; juti morant V.

60. Tempore Quadragesimali.

1. Quae lingua carnis eloquens
Summi tonantis pignoris
Alti potest digne * *
Laudes profari debitas?

2. Excelsus ipse arbiter
Ut nostra passus crimina
Vestire formam servuli.
Qui visus ut homo est.

3. Perpessus indigne pius
Flagris reus ut caeditur,
Poenas subiit arboris,
Saxi copertus tegmine.

4. Victor trucem absorbens necem
Momordit ima tartari,
Caput draconis conterens
Vexit suos in aethera.

5. Vivit perenne in polis
Nostrum quod hausit hic Deus,
Mysterium mirabile
Hoc obstupescunt et angeli.

6. Haec vera sophia est Dei,
Patris parili lumine
Cum spiritu paraclito
Per saecla regnans omnia.

7. Laetemur omnes in Jesu
Ejus redempti sanguine,
Hymnis canentes mysticis,
Vivamus ut perenniter.

8. Deo patri sit gloria,
Sit laus et unigenito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

V fol. 60b; P fol. 74a. — 1, 1 carnis loquens VP. — 1, 2 fehlen zwei Silben. — 2, 1 Et celsus V. — 2, 4 fehlt eine Silbe am Vers; lies homo fuit? — 3, 1 Lies indigna? — 3, 3 Poena subiit arbori VP. — 5, 2 Nostrum qui auxit P, quod ausit V. — Die Aufschrift bezeichnet das schlecht überlieferte Lied als „Hymnum novum"; von der Doxologie nur die ersten Worte, das Weitere ergänzt wie bei No. 18.

61. Dominica Palmarum.

In Laudibus.

1. Celsae salutis gaudia
Mundus fidelis jubilet,
Jesus, redemptor omnium,
Mortis peremit principem.

2. Venit Deus humillimus
Pullo jugalis residens,
Adire Hierosolymam
Dignatus orbis conditor.

3. Palmae et olivae surculos
Coetus viando deferens:
Hosanna David filio,
Claris frequentat vocibus.

4. Videlicet cognoverat,
Quod mitis agnus necteret
Trucem leonem vinculis
Pacemque mundo redderet.

5. Ingressus aulam nobilem
Flagris rejecit perfidos,
Orationis aedibus
Merces vetabat fieri.

6. Quis non stupescat audiens
Tantum Dei miraculum?
Plus istud est mirabile
Quam suscitasset mortuos.

7. Quis imperator belliger
Ausus patrare talia,
Ni summa virtus coelitus
Templo profanos pelleret?

8. Huic ergo summo principi
Curramus omnes obviam,
Melos canentes gloriae
Palmas geramus sobrias.

9. Cursusque nostros lubricos
Donis beatis subleva,
Grates ut omni tempore
Tibi feramus debitas.

10. Laus sempiternae gloriae
Sit trinitati unicae,
Patri, nato, paraclito,
In saeculorum saecula.

V fol. 64b; P fol. 77a. — Ferner: Brev. ms. S. Eutychii apud Nursiam saec. 12. Cod. Vallicellan B 13. A. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. B. — Bei Morel No. 37 aus Cod. Rhenovien. 82 saec. 10. M.

1, 1 Celsa M; gaudio B. — 1, 2 rubilet P. — 2, 4 Dignatur M, wohl Korrektur des Herausgebers. — 3, 1 Palmas et olivae V; Palmas, olivae BM. — 5, 2 Flagrisque VP. — 6, 1 obstupescat VP. — 8, 3 canamus B. — 9, 1 Cursosque VP.

62. Tempore Passionis.

1. Pio feramus pectore
Grates superno nomini,
Qui crucis in patibulo
Pendens redemit saeculum.

2. Pastor benignus perditam
Ovem sanare venerat,
Quam dente lupus invido
Mactavit olim perfidus.

3. Hunc plebs superba respuens
Legis tenensque litteram
Deum nolebat credere
Venisse nos redimere.

4. Cum multa signa mystice
Die gerebat Sabbati,
Jesus se Dei filium
Dicebat esse unicum.

5. Exinde namque principes
Nefandae gentis cogitant,
Tenere illum qualiter
Aut morti possint tradere.

6. Coepit denique Dominus
Docere sic discipulos:
Filium, ecce, hominis
Multa oportet perpeti.

7. Tunc unus ex duodecim,
Summus quoque discipulus,
Audivit hoc et pactus est,
Illum ut eis traderet.

8. Post haec domum discubuit
Jesus Simonis, mulier
Nardi pistici optimi
Pedes perunxit Domini.

9. Prima die de azymis
Dixit Jesus discipulis:
Hoc pascha desiderio
Desideravi sumere.

10. Ego ut agnus innocens
Vado, vae illi homini,
Melius illi fuerat,
Si non fuisset genitus.

11. Hymnum libatum exiit
Oliveti in verticem,
Orare patrem coeperat
Talem sermonem postulans:

12. Hunc, pater alme, calicem
Transfer, si potest fieri,
Et si non potest, pater mi,
Tua voluntas maneat.

13. Gloria patri Domino,
Gloria Jesu tradito,
Gloria sit paraclito
Et nunc et in perpetuum.

V fol. 65a; P fol. 77a. — 3, 2 tenesque VP. — 11, 1 Vgl. Analecta hymnica VII, p. 14, sub 8.

63. Tempore Passionis.

1. Cum ascendisset Dominus
Super crucis patibulum,
Obscurat lumen sidera,
Tenebrae replent saeculum.

2. Judaei per arundinem
Dantes ei poculum
Acetum et fel mixtum
Propinantes Domino.

3. Emisit namque spiritum,
Mors mortem vicit omnium,
Sepultus est in tumulo
Adam requirens optimus.

4. Descendit ad inferos,
Confregit portas aereas
Et omne claustrum ferreum,
Ingressus est in tenebras.

5. Refulsit lux in tenebris
Sicut sole meridie,
Vidit Adam in vinculis
Cum omnibus suis sociis.

6. Exclamans Adam cum lacrimis:
Subveni nobis, Domine,
Eripe nos de vinculis,
Quis tenemur in tenebris.

7. Jussu protinus Domini
Soluta sunt jam vincula,
Et catenae cadentium
Confractae sunt ut glacies.

8. Ad catenarum sonitus
Totus contremuit infernus
Et suo viso Domino
Tremens ejus judicio.

9. Liberavit Dominus
Adam cum suis omnibus,
Reduxit eos de inferis
Paradisum restituens.

10. Rediens ad tumulum,
Ejus revolvens lapidem,
Suum suscitans, corpore
Christus resurgens integer.

11. Ascendit Christus Dominus
Super coelorum sidera,
Patris ascendens dexteram,
Cum quo regnat in saecula.

V fol. 66b; P fol. 78a. — 1, 1 Dum ascendisset V. — 1, 3 Vielleicht zu lesen obscurant, obgleich auch der überlieferte Text einen guten Sinn bietet. — 2, 1 arundine V. — 2, 3 mixtuum VP. — 2, 4 Dominum P. — 4, 3 omne claustra ferrea VP. — 4, 4 tenebris VP. — 6, 4 Quos tenemus in VP. — 7, 1 Jusso protinus Domino VP. — 10, 3 sq. ist wohl verderbt, obschon es eine gezwungene Interpretation auch so zuläſst, weshalb nichts geändert ist; nur 10, 4 Christus statt Christum VP.

64. In Resurrectione DN.

1. Refulget omnis luce mundus aurea,
Perfusus aether inrorat dulcedinem,
Astra, jucunda coeli luminaria,
Cingit per omne decus radiantia,
Distillat aer balsamorum guttulas.

2. Occasus, ortus, aquilo, septentrio,
Tellusque pontus, oceani limites,
Lati polorum jubilate cardines,
Fontes aquarum, flumina labentia,
Gaudete, campi, montium cacumina.

3. Surrexit, ecce, Dominus ab inferis,
Devicta morte cum triumpho rediit,
Victor iniquum spoliavit tartarum,
Claustra gehennae fregit et chyrographum
Mortis cruore diluit rosifluo.

4. Sol, schema mundi, decus coeli rutilum,
Delusit omne saeculum meridie,
Texit globorum lampades nigredine,
Coelum tabescit, taetra nocte territum,
Languit orbis obsitus caligine.

5. Expavit arvum, tremuere maria,
Velum rescissum templi mox per medium,
Fissae deinde patuerunt silices,
Multa piorum surrexerunt corpora
De monumentis, dudum qui dormierant.

6. Ut vidit anguis immolatum vespere
Corporis almi sanctum sacrificium,
Quod mane coelum replevit odoribus,
Dolore multo saucius increpuit
Percussus agni mansueti vulnere.

7. Vidit in ara sacram crucis hostiam,
Sanguinis undam, laticem de latere
Sancto fluentem, saeculi qui crimina
Diluit, alti paradisi gaudia
Data latroni, frustra collo sibilat.

8. Felix refulsit tristia post sabbati
Dies sereno perlustrata lumine,
Quae sola cunctis antecellit diebus,
In qua redemptor surrexit a mortuis
Mundi superbo superato principe.

9. Venit Maria Magdalene sabbato,
Maria venit altera diluculo,
Ad monumentum portantes aromata,
Ut venientes corpus sacratissimum
Christi linirent redolenti chrismate.

10. Concussa tellus ab imo resiliit,
Terrore pulsa riguerunt marmora,
Invasit horror mulieres pavidas,
Ab ore namque monumenti lapidem
Dum sanctus ovans angelus revolveret.

11. Flentes at illae loquebantur mutuo:
Quis a sepulchri clauso nobis ostio
Magnum removet lapidem, quo Zmyruea
Tingatur unda corpus, aromaticis
Litum respiret pretiosis roribus?

12. Angelus, ecce, Domini praefulgidus
Sedens in albis revoluto lapide
Illas refovit talibus alloquiis:
Quid vos in antris viventem cum mortuis
Quaeritis? ipse surrexit, ut dixerat.

13. En ecce locus, ubi fuit positus
Dominus, ite dicite discipulis:
Surrexit autem, Galilaeam petiit,
Destruxit eum, qui mortis imperium
Habebat, ante sicut ipse dixerat.

14. Ibant alacri pectore feliciter,
Occurrit illis Jesus, mundi gloria,
Mitis suavis ac desiderabilis,
Totus benignus, dulce desiderium.
Salus perennis aeternorum civium.

15. Spes namque mundi salutaris unica,
Fons, vita, virtus, sempiterna veritas,
Pietas ardens, omnis consolatio,
Vultu sereno solis super radio
Dicit: Avete, sanctis mulieribus.

16. Mors inimica se perisse doleat,
Mortua vita mortis regnum diripit,
Mors ultra illi jam non dominabitur,
Ovem reduxit ad ovile perditam,
In cruce totum renovavit saeculum.

17. Sit tibi Deo patri laus et gloria,
Sit crucifixo virtus et imperium
Sanctoque simul potestas spiritui,
Sit trinitati salus individuae
Per cuncta semper saeculorum saecula.

V fol. 72a; P fol. 85b. — Ferner: Cod. Capit. Veronen. 90 saec. 9. A. — Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Cenomannen. 134 B. — Der Hymnus ist mehrmals ediert, so unvollständig von Mone I, 186 sqq. M, zuletzt von Dümmler, Poetae Latini Aevi Carolini I p. 137. sq. unter Paulini Aquileiensis carmina dubia D.

1, 1 Refulsit VP; refulgit MD. Str. 1 und 2 fehlen B. — 1, 2 Perfusus aer inrorant VP. — 1, 3 jucundis coelum luminariis AMD. — 2, 1 Ortus, occasus AM, septendrion A. — 2, 5 Plaudete manu montium AM. — 3, 1 Surrexit enim M. — Strophe 4 fehlt VP. — 4, 1 Sed scema mundi A; Si (l: sol) luminare schema mundi candidum B. — 4, 2 Diluxit omne D. — 4, 3 lampadis AB. — 4, 4 territas A. — 4, 5 Languit omnis mundus sub caligine BD. — 5, 1 Expavit arva A, vermutlich die ursprüngliche Lesart. — 5, 2 Velum scissum A, scissum est B, rescissum est M, recisum D. — 5, 4 corpora surrexerant M. — 5, 5 monumentis suis quae VP, dudum quae B. — 6, 1 Ut vidit agnum immolatum VP. — 6, 3 Qui manet coelum A. — 6, 4 Dolore multos A. — 6, 5 Perfusus agnus mansuetus VP, Perculsus M. — Str. 6, 7, 8 fehlen B. — 7, 1 in ara sacra VP; aram sacram A. — 7, 2 unda A; lancea de latere VP; latices de A. — 7, 3 fluente saeculique VP. — 7, 4 Abluit MD. — 7, 5 fracta colla sibilat A; fractus colla MD. — 8, 1 tristitias post sabbati VP; tristia post sabbato A, tristia post sabbata MD. — 8, 2 Dies serena A. — 8, 3 cunctis antefertur A. — 9, 2 Altera simul Maria diluculo M. — 9, 3 Ut valde mane portantes VPBMD; die Lesart von A empfiehlt sich wegen Marc. 16, 1. — 9, 5 redolente VPB. — Str. 10 und 11 fehlen VPB. — 10, 2 Terre pulsari aguerunt A. — 10, 3 pavidus. — 11, 1 Flente at A. — 11, 2 sepulchro MD. — 11, 3 Magno removet lapide A, magno removit lapide MD; bezieht sich auf Marc. XVI, 3. — 11, 4 Tinguatur dae A. — 11, 5 respiret pretiosioribus A. — 12, 3 refovet B; talibus illas refovet alloquiis M. — 12, 4 Quem vos in antris VP; Quid mulieres viventem V. — 12, 5 ipsum B. — 13, 2 Citius ite VP. — 13, 3 Gallilaeam abiit B — 13, 5 ante sicuti praedixerat B; Habebat ibi vos eum videbitis A. — Str. 14 u. 15 fehlen VPMD. — 14, 3 suavis pius amor saeculi B. — 15, 2 sempiterna deitas B. — 15, 5 Habete sanctis A. — In der Handschrift A folgen noch weitere Strophen, die hier fortbleiben, damit sich der Text nicht allzuweit von VP verirre. — 16, 2 vitam A. — 16, 3 ultra jam non illi VP. — 16, 4 ovilem A. — 17, 2 decus ac imperium B. — 17, 3 Sancto simulque VP. — 17, 4 virtus individua A.

65. In Resurrectione DN.

1. Laetare, coelum desuper,
Et plaude, tellus ac mare,
Christus resurgens post crucem
Vitam dedit mortalibus.

2. Jam tempus acceptum redit,
Dies salutis cernitur,
Quo mundus agni sanguine
Refulsit a nigredine.

3. Crux namque sacratissima
Ligni prioris vulnera
In patris nostri semine
Sanavit hostem saucians.

4. Mors illa, mortis passio,
Est criminis remissio,
Illaesa virtus permanet,
Victus dedit victoriam.

5. Miretur omne saeculum
Crucis triumphum mysticae,
Haec signa congruentia
Velut trophaeum praesto sunt.

6. Sol namque, magnum luminar
Horas dierum permeans,
Viso novo mysterio
Decepit orbem territus.

7. Velans caput caligine
Exstinxit omnem lampadem,
Errare noctem passus est
Meridiano tempore.

8. Finduntur et fortes petrae,
Hiantur antra plurima,
Defuncta surgunt corpora,
Vita redduntur mortui.

9. Immitis ille tartarus
Ad se trahentis omnia
Praesentiam non sustinens
Animas sanctas reddidit.

10. Nostrae fuit gustus spei
Hic, ut fideles crederent,
Se posse post resurgere
Vitam beatam sumere.

11. Nunc ergo pascha candidum
Causa bonorum talium
Colamus omnes strenue
Tantis renatis fratribus.

12. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

13. Gloria tibi, Domine.

V fol. 73a; P fol. 86b. — 3, 3 In prece nostro semine VP. — 5, 1 omnem saeculum VP. — 5, 3 Haec est signa VP. — 9, 1 ille tartarum V. — 10, 4 beatam surgere P.

66. In sancti Georgii.

1. Gesta sanctorum martyrum
Meminisse jucundum est
Et in eorum laudibus
Deo canere gloriam.

2. Christi miles Georgius
Ortus est Cappadociae,
Qui vana mundi respuens
Mercatus est coelestia.

3. Pecuniam, quam tulerat
Propter honorem fragilem,
Fide repletus Domini
Stipem dedit pauperibus.

4. Tunc compulsus a principe,
Saxis vota persolvere,
Quae ille per fidem Christi
Profundum mersit abyssi.

5. Ira accensus tyrannus
Poenam invexit martyri
Flagella saeva, carceres,
Seras sive sartagines.

6. Quos ille non contremuit
Confortatus in Domino,
Sed magis tunc in populo
Fructus divinos intulit.

7. Reginam Alexandriam
Vocavit ad martyrium,
Contempsit mundi thesauros,
Dei coronam meruit.

8. Bis ternis annis et uno
Mundi triumphat principem,
Cervice caesa gladio
Migravit ad coelestia.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 75a; P fol. 88a. — Ferner Manuale ms. Ambrosianum saec. 10. Cod. Ambrosian. s. n. A. — Hymn. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 11. Cod. Vatican. 82. B. — Man. ms. Vallis Travaglia saec. 11. Cod. Capit. Mediolanen. s. n. C. — Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. D. — Hymn. ms. Ambrosianus saec. 14. Cod. Berolinen. Ham. 544. E. — Vgl. Daniel I, 98; Mone III, 315.

1, 1 Festa sanctorum VP. — 1, 2 Meminere VPD. — 2, 1 Miles Christi VPD. — 2, 2 Ortus ex Cappadocia VPD. — 2, 3 respuit E. — 3, 3 Fidem VP; fuit repletus E. — 4, 1 a judice VPD. — 4, 2 Saxis ut vota solveret VPD. — 4, 3 pro fide VP. — 5, 1 Ira accinctus VP; iram accinctus D. — 5, 3 Flagellat eum carcere D; Flagellis diro carcere VP. — 5, 3 Ac ferrea sartagine VP; Erea quoque sartagine D. — 5, 4 Rota acutis gladiis VP, Rotae acutis D. — 6, 1 Quae ille VP. — 6, 4 Divinum fructum inserit VPD. — 7, 1 Regina Alexandriae VP. — 7, 2 Vocavit VP. — 7, 3 thesaurum VPD. — 8, 1 Bis ternos annos D. — 8, 3 Cervice cessat D.

67. In s. Marci Evangelistae.

1. Festum beati martyris
Odis colamus consonis,
Quem misit orbi provida
Regis superna gratia.

2. Hunc in quaternis vultibus
Propheta quondam praescius
Vidit leonis inclitam
Mysteriarchi formulam.

3. Missus superno munere
Terras in Alexandriae,
Doctis refulsit incolis
Evangelista nobilis.

4. Spargendo plebi lucida
Verbo salutis spermata
Pro regis alti nomine
Fit laureatus sanguine.

5. Cujus sacratis artubus
Salutis auctor omnium
Christus moderno tempore
Compsit solum Germaniae.

6. Laetare, felix Augia,
Honore tanto praedita,
Tuum fovens carum solo,
Habes patronum quem polo.

7. Te, Marce, voto supplici
Culpis rogamus perditi,
Tuis benigne servulis
Laxa malum peccaminis.

8. Sit trinitati gloria
Et laus honoris maxima,
Quae dat coronam martyri,
Nunc et per omne saeculum.

V fol. 76a; P fol. 88b. — Ferner Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. N. — 2, 4 Mysterii archis VP; Mysteriiarchi N. — 3, 2 Terra in VP. — 7, 1 vota P. — 8, 3 martyribus VPN.

68. In s. Marci Evangelistae.

1. Jam nunc per omne lux refulget saeculum,
Lux illa, patris quae lucet de solio,
Quae fons, origo, splendor lucis aureae
Habensque semper lumen indeficiens
Coelum serenat, arcens mundi tenebras.

2. Hujus sacrato lucis de vibramine
Suscepit almum radium sub pectore
Marcus beatus, doctor evangelicus,
Factus lucerna more tanti luminis,
Ardens fugavit saeculi caliginem.

3. Septem columnis una de candidulis,
Aureis septem unum de candelabris,
Cingit qui totum mundum claro sidere,
Ecclesiarum nititur sub culmine,
Sustentat altae fundamenta fabricae.

4. Quantum quod olim viderat Hiezechiel,
Propheta sanctus, animal lectissimum,
Vidit Johannes ceu Christi recubitor
Leonis hoc et typice sub specie
Clamore multo per deserta frendere.

5. Sic a beato Petro missus adiit
Aquilejensem dudum famosissimam
Urbem, sacrati verbi pullulantia
Disseminavit sata, quo centuplices
Fructus ad alta vexit felix horrea.

6. Christi dicavit mox ibi ecclesiam,
Nam fundamentum fidei fortissimum
Fixerat unum petram super limpidam,
Quam flumen undans nec ventorum fulmina
Quassare posset, torrentes nec pluviae.

7. Deinde rursus cum corona rediens
Athleta Christi compta pulchris liliis
Mixtumque palmis, lauro atque rosulis
Portabat gaudens diadema vertice,
Ingressus urbem Romam Christo comite.

8. His ita gestis pergit Alexandriam
Sancto repletus spiritu, laetissimos
Fines per omnes jugiter Memphiticos
Patris tremendi praedicabat unicum
Venisse mundi pro salute filium.

9. Turba crudelis Christi circa militem
Tumens parabat tormentorum spicula,
Vinxit catenis, transfixit aculeis,
Dilaniando flagris sacra viscera,
Carceris umbras misit ad phantasticas.

10. Primus superni nominis notitiam
Dedit in urbem Marcus Alexandriam,
Christi dicavit mox ibi basilicam,
Quam expiavit pretioso sanguine,
Vallavit almae fidei munimine.

11. Gloria patri, decus et imperium,
Sit, nate, semper tibi super sidera
Honor, potestas sanctoque spiritui,
Sit trinitati virtus individuae
Per infinita saeculorum saecula.

V fol. 76a; P fol. 89a. — Aus ersterer bei Dümmler Poetae Latini aevi Carolini I, 140, unter Paulini Aquilejensis carmina dubia. D. — 1, 3 splendorem VP. — 3, 3 Cingitque D. — 4, 1 Hiesechiel P. — 4, 3 seu D. — 5, 4 sato quo VP; satoque D. — 7, 1 remeans D. — 9, 4 sancta viscera D. — 11, 1 Gloriam VP. — 11, 4 trinitatis VP.

69. In s. Juvenalis Episcopi.

1. Clarescat terris Juvenalis gloria,
Coelorum sanctis qui exsultat coetibus,
Sacratis cujus membris Narni civitas
Tuta refulget.

2. Protulit istum Africa divinitus,
Virum prudentem, moribus mitissimum,
Scripturae sacrae cultorem egregium,
Mente decorum.

3. Divina tantum novit providentia,
Fertilem esse illum sine fructibus,
Romam coegit properare coelitus
Remige Christo.

4. Ecce matrona pulchra Philadelphia
Tunc Juvenalem suscepit hospitio,
Anxia semper fratrum Christi gloria,
Nomen adimplens.

5. Haec ut cognovit hospitis clementiam,
Submissa prece Romano pontifici
Eum sacrari postulat episcopum
Narni ferendum.

6. Ubi deorum nefandorum idola
Celebrant cives, Jovis et Mercurii,
Martis, Saturni et Minervae, Veneris,
Lumine capti.

7. Ingressus cumque Christi patet famulus
Urbi errore jam deceptae, deviae
Clarum ostendit veritatis pervium
Iter Olympi.

8. Stravit culturam idolorum sordidam
Fractis lapillis Christi jussu solido,
Abrahae multos excitavit filios
Ore venusto.

9. Te, Juvenalis, te submissis precibus
Omnes oramus, ut pro nobis Dominum
Christum exores, qui nos omnes liberet
Morte secunda.

10. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 77b; P fol. 89b. — 3, 1 prudentiam P. — 7, 2 Orbis errore VP: devio VP. — 8, 2 jusso P. — 10, 1 Gloria P. — Dieser und die beiden folgenden Hymnen nach Ozanam bei Migne l. c. 819 sqq.

70. In sancti Juvenalis.

1. Verba cum vitae civibus diffunderet,
Sacerdos quidam daemonum sacrilegus
Victimae gustum hortatur ut sumeret
Ore vel ipso.

2. Quod Juvenalis, praesul Christi maximus,
Constanti vultu et mente purissima
Renuit nefas ut Christi discipulus
Valde beatus.

3. Iratus inde judex ipse concite
Cultrum, quod carnes dabat sacrificiis,
Dentibus sanctis audet interserere
Arte nefanda.

4. Divino pollens Juvenalis spiritu,
Impiam nollens degustare victimam,
Corpori Christi pura servans labia
Sorde malorum.

5. Furore judex accensus multiplici,
Praesulis ore evulsit cum gladium,
Impetu ipso sibi necat gutture
Vulnere mortis.

6. Civium magna pars viso miraculo
Unda poposcit Christi tunc baptismatis
Lavari sancti ac sequi episcopi
Jussa beati.

7. Istis receptis ovili dominico
Martyris aram Valentini adiens,
Sacras ut ibi immolaret hostias
Omnipotenti.

8. Calicem cujus crystallino sanguine
Plenum ducentis porrigebat populis,
Sacra creverunt decenter libamina
Coelitus aucta.

9. Te, Juvenalis, te submissis precibus
Omnes oramus, ut pro nobis Dominum
Christum exores, qui nos omnes liberet
Morte secunda.

10. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 78a; P. fol. 90b — 1, 3 gustu VP. — 1, 4 Oret vel P; Horet vel V. — 2, 1 Qui Juvenalis P. — 4, 1 Divini prolem P; Divino prolent V; spiritus V. — 4, 2 Impia VP. — 4, 3 Corporis VP. — 7, 1 Ostis receptis P; ovilis dominicis VP. — 7, 4 Omnipotentis VP. — 8, 1 christallinum sanguinem VP. — Der Hymnus erweist sich inhaltlich als eine Fortsetzung, ein Teil (divisio) des vorigen, obschon er in der Handschrift Alius (scl. hymnus) überschrieben.

71. In sancti Juvenalis.

1. Christi athletae ut essent certamina,
Obsidione tenebatur civitas
Tempore multo nec valebat eripi
Peste recepta.

2. Precibus Christo magnis tunc cum lacrimis
Praesulis miris Juvenalis maximi
Glutivit terra inimicos civium
Ore patenter.

3. Victor ut auxit superborum hostium
Civium turbam, a parvo et maximo
Christi secuta praesulem mirabilem
Signa ferentem.

4. Sic unus hostis interemptus gladio
Proprio ruit, ut multi baptismate
Surgere possent, sic consumptis omnibus
Omnia surgunt.

5. Nec suo tantum subvenire studuit
Ovili pastor sed nautis in pelago
Naufragis vento et procellis maximis,
Morte propinquis.

6. Signis excelsis Juvenalis claruit
Cunctipotentis fuisse discipulus,
Gladio suo qui Saulem superat
David ad morem.

7. Sanguine Christi exaucto in calice
Ipsum auctorem famulatur omnium,
Turbas qui pavit plurimas in eremo
Pane pusillo.

8. Faucibus amplis terra hostes sorbuit,
Dathan ut olim, Abiron ut legimus,
Domino semper fuisse obnoxios
More superbo.

9. Turbine venti procellosi nubibus
Nautasque prece Juvenalis liberat,
Magistrum sequens, qui clientes eruit
Peste marina.

10. Te, Juvenalis, te submissis precibus
Omnes oramus, ut pro nobis Dominum
Christum exores, qui nos omnes liberet
Morte secunda.

11. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 78b; P fol. 90b. — 2, 1 Christi P. — 2, 2 mirus P. — 2, 3 terram VP. — 3, 2 turba VP. — 5, 1 suis VP. — 6, 4 David amorem VP. — 7, 1 calicem VP. — 7, 2 famulator VP. — 7, 3 Turba VP. — 8, 4 superbos V. — 9, 1 procellos in nubibus VP. — 9, 2 Nauta qui prece VP, Juvenalem P.

72. In Inventione s. Crucis.

1. Arbor salve sanctissima,
Beata crux, cum gloria
Celso sacrata sanguine,
Dicata Christi ubere.

2. Electa cunctis credulis
Fuisti olim formula,
Gignis nunc mundo gratias,
Homines coelos sublevans.

3. In te pendentem credimus
Flagellatumque colimus,
Lugemus lata lateris,
Manuum, pedum vulnera.

4. Nostrique passi principis
Ob nos rubentem faciem;
Per te ipse nos liberet,
Qui per lignum cecidimus.

5. Rectis fide tu murus es,
Signum datum timentibus,
Tu thau signatum frontibus
Victrixque signum saeculi.

6. Nos te precamur, fulgida
Arbor crucis sanctissima,
Ut iram tanti vindicis
Removeas ac mitiges.

7. Deo patri sit gloria.

V fol. 80a; fehlt P. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. A. — Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Angelic. C V 12. B. — 1, 4 Christi verbere B. — 2, 2 olim formido B; Olim fuisti A. — 2, 3 Gignis nec B. — 2, 4 ad coelos sublevas B. — 3, 2 Famulatumque colimus B. — 3, 3 Lugemus plagas lateris A. — 3, 4 Manuumque pedum B. — 4. 4 per lignum credimus B. — 5, 1 tu munus es B: Leti fidei tumulum A. — 5, 2 Sed signum docti mentibus A. — 5, 3 thau signum frontibus B: Tuta ut signatum V. — 5, 4 Victrumque V, victrisque A. — 6, 2 sanctissime V. — 6, 3 tanti judicis B. — 7, 1 Sit patri laus ingenito B.

73. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Illuminavit hunc diem
Rerum creator omnium
Festivitate maxima,
Quae nunc jucunda ducitur.

2. Templum dicavit coelitus
Ejus perennis gloria
Honore in archangeli
Hoc Michaelis annuo.

3. Volvente cursu rediens
Celebritatis inclitum
Altare quo templum simul
Hoc dedicatum splenduit.

4. Haec aula coeli janua,
Hic panis almus vescitur,
Hic sanguis agni sumitur,
Hic abluuntur crimina.

5. Hic vota redduntur pia,
Quae sacer ipse suscipit
Christi minister Michael
Ejusque fert obtutibus.

6. Summi tonantis nuntius,
Dignum gerens officium,
Orationes omnium
Offert Deo fidelium.

7. Archangelorum primus est,
Princeps Dei exercitus,
Plebem regit catholicam
Per cuncta mundi climata.

8. Vicit draconem perfidum,
Jecit polo superbiam,
Venturus est in saeculo
Ponere finem Antichristo.

9. Deo patri sit gloria,
Sit semper unigenito
Sanctoque sit spiritui
Per saeculorum saecula.

V fol. 81 a; P fol. 92 b. — Ferner: Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. A. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. B. — Hymn. ms. Beneventanus saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. C. — Brev. ms. Hispanicum saec. 11/12. Cod. Londinen. Add. 30 848. D. — Brev. ms. Casinense saec. 14. Cod. Casinen. 34. E. — Psalt. ms. Coelestin. in Gentilino saec. 14/15. Cod. Avenionen. s. n. F. — Brev. ms. Coelestin. saec. 14/15. Cod. Mazarin. 359 (763) G. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 1277. H.

2, 4 annua D. — 3, 1 Solvente cursu F. — 6, 1 tonantis unicus H. — 8, 3 in saecula P. — 9, 2 sqq. nur in D; die übrigen Handschriften nur 9, 1. — Vgl. Morel S. 71.

74. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Mysteriorum singnifer
Coelestium, archangele,
Te supplicantes quaesumus,
Ut nos placatus visites.

2. Ipse cum sanctis angelis,
Cum justis, cum apostolis
Inlustra locum jugiter,
Quo nunc orantes degimus.

3. Castissimorum omnium
Doctorum ac pontificum
Pro nobis preces profluas
Devotus offer Domino.

4. Hostem repellat ut saevum
Opemque pacis dirigat,
Et nostra simul pectora
Fides perfecta muniat.

5. Ascendant nostrae protinus
Ad thronum voces gloriae,
Mentesque nostras erigat,
Qui sede splendet fulgida.

6. Hic virtus ejus maneat,
Hic firma flagret caritas,
Hic ad salutis commoda
Suis occurrat famulis.

7. Errores omnes auferat
Vagosque sensus corrigat
Et dirigat vestigia
Nostra pacis per semitam.

8. Lucis in arce fulgida
Haec sacra scribat carmina,
Nostraque simul nomina
In libro vitae conserat.

V fol. 81 b: P fol. 93a. — Ferner: Antiph. Ambrosianum saec. 10. Cod. Ambros. s. n. A. — Antiph. ms. Ambrosianum saec. 10. Cod. Ambros. T 103 sup. B. — Hymn. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 11. Cod. Vatican. 82. C. — Man. ms. Vallis Travaglia saec. 11. Cod. Capit. Mediolan. s. n. D. — Man. ms. Ambrosianum anni 1193. Cod. Ambros. J 27 sup. E — 4, 4 perfecta maneat. C.

75. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Coelestium te signifer
Mysteriorum poscimus,
O Michael archangele,
Placatus ut nos visites.

2. Et cum beatis angelis
Cunctisque coeli civibus
Custodias a noxiis
Tranquilla praebens tempora.

3. Dignare nobis sedule
Christi precari gratiam,
Ipsi quoque conspicuo
Offerre voces supplicum.

4. Infundat almus spiritus
Ut dona nostris mentibus
Dans calle nobis culmina
Recto polorum scandere.

5. Pellens et hostis scandala
Nos pace junctos muniat
Et nostra semper pectora
Armet fide rectissima.

6. Erroris actus auferat,
Sensus vagos et corrigat,
Mentesque nostras erigat,
Quo vita perpes permanet.

7. Sic nostra scribi nomina
Concedat in coelestibus,
Ut nulla nos contagia
A lucis aula separent.

8. Hic vera flagret caritas,
Hic sancta sit concordia,
Ut cum salutis commodo
Nos cuncta captent prospera.

9. Hic sanctitas et veritas
Omnisque virtus fulgeat,
Hic deleantur crimina
Et daemonum temptamina.

10. Hic Michael fortissimus
Et dans medelam Raphael
Nos cum choris coelestibus.
Ad protegendum praesto sint.

11. Rex angelorum, quaesumus,
Haec vota laudum suscipe
Et cum triumpho gloriae
Nos angelis intersere.

12. Sit trinitati unicae
Virtus, potestas, gloria,
Quam cuncti laudant angeli
Per saeculorum saecula.

V fol. 82a: P fol. 93b. — 1, 4 Placatus tu nos P. — 2, 3 a noxias VP. — 3, 2 precare VP. — 5, 2 pace vinctos V. — 6, 4 permaneat P. — 7, 1 scribi omnia P. — 8, 1 Hic vero P. — 8, 3 commoda VP. — 12, 1 trinitatis VP.

76. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Alme rex archangelorum,
bellicosum principem
Cum caterva Michaelem
deprecamur, coelitus

2. Expugnans ut pellat hostem
fraudulentum callide,
Grassantem nos ad nocendum
hujus mundi principem.

3. Intus, extra, hic ubique
casto corde et corpore
Lucis Michael minister
mundet nos et muniat.

4. Regno reddat nos superno,
sanctorum consortio,
Tanta sancti Michaelis
juvetque precatio.

5. Christe, te in tuis sanctis
collaudamus angelis,
Qui cum patre ac spiritu
regnas in perpetuum.

V fol. 82b; P fol. 94a. — 4, 2 sanctorumque VP. — 4, 4 jubetque VP. — 5, 4 regnans V, regnansque P.

77. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Sancte Michael archangele,
Suppliciter te petimus,
Ut nos indignos adjuves
Tuis orationibus.

2. Tibi flectimus genua
Propter nostra nunc scelera,
Tu semper pio animo
Digneris nos suscipere.

3. Agnoscimus nostra crimina,
Inde petimus veniam,
Rogamus, ut nos adjuves
Jacentes in periculo.

4. Hostis antiquus vigilat,
Ut per fraudem decipiat,
Sed tua sancta oratio
Ejus excludat aditum.

5. Perfidus ille doleat
Et tu laetus congaudeas
Depulso adversario,
Qui vult nocere famulos.

6. Deo patri sit gloria,
Sit laus et unigenito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

V fol. 83a; P fol. 94a. — Brev. ms. Novocomense anni 1420 Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339. A. — 1, 2 Te supplices deposcimus A. — 2, 2 Nunc propter nostra A. — 2, 4 recipere A. — 3, 2 Ideo petimus VP. — Str. 4 und 5 stellen VP um: die Stellung in A entspricht indes besser der Gedankenfolge. — 4, 2 Ut nos per fraudem VP. — 4, 4 excludat abditum VP. — 5, 2 Tu semper laetus gaudeas A; laetus congaudeat VP. — 5, 3 Depulsos adversarios VP; expulso adversario A. — 5, 4 Nos tuos salva famulos A; nocere famulos VP, was ich belasse nach Anal. hymn. VII, p. 13, sub 5. — Die Doxologie ergänzt nach No. 18.

78. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Unitas in trinitate,
te deprecor, Domine,
Ut me semper trahas totum
tibi votum vovere.

2. In trinitate spes mea
fixa, non in homine,
Sed archangelum deprecor
Michaelem nomine,

3. Ut sit obvius ac missus
mihi Deo donante
Hora exitus de vita
ista atque corpore.

4. Ne me ducat in amarum
minister inergiae,
Ipse princeps tenebrarum
atque pes superbiae,

5. Adjutorium succurrat
Michael archangelus
Ad me hora, qua gaudebunt
justi atque angeli.

6. Adjuvet me sanctus Michael
diebus ac noctibus,
Ut me ponat in bonorum
sanctorum consortibus.

7. Illum rogo, ne dimittat
mihi truces species
Inimici, sed deducat,
ubi regni requies.

8. Sanctus Michael intercedat
adjutor probabilis
Pro me, quia sum peccator
actu atque fragilis.

9. Sanctus Michael me defendat
semper suis precibus
Anima egrediente
cum sanctorum milibus.

10. Sanctus Gabriel, Raphael
atque omnes angeli,
Intercedant pro me semper
simul et archangeli.

11. Aeterni possunt praestare
regis regna aurea,
Ut possideam cum Christo
paradisi gaudia.

12. Antichristi interfector,
Michael, miles maximus,
Ut faciat mecum lucem
suum prope proximum.

13. Via, veritas et vita,
principalis puritas,
Parce mihi, ne oblita
trinitatis unitas.

14. Gloria sit semper Deo
patri atque filio
Una cum sancto spiritu
in uno concilio.

V fol. 83 b; P fol. 94 b. — Vgl. Mone I, 450, der das Lied aus Cod. Augien. 221 M abdruckt mit der Bemerkung: „vorletztes Blatt aus dem 8. Jahrhundert, von fränkischer Hand, aber von einem irischen Dichter.“ Dafs der Hymnus mit den altirischen manche Ähnlichkeit hat, ist unverkennbar; aber mit solcher Bestimmtheit läfst sich doch der irische Ursprung schwer behaupten. Das Lied ist offenbar zunächst für die Privatandacht geschrieben. Bei Aufnahme in das Hymnar sind in P sämtliche Einzahlformen des Pronomens und Verbums in den Plural versetzt, wodurch das Versmafs verdorben ist; dasselbe ist in V der Fall, welches indes stets über dem Plural die Einzahl, über nos, me, nobis mihi schreibt u. s. f. Nach jeder Strophe kehrt als Rundreim die Anrufung wieder: Michael, archangele Dei omnipotentis.

1, 2 ssq. fehlen M; deprecamur VP. — 1, 3 nos VP; trahans V. — 2, 1 nostra VP. — 2, 3 deprecamur VP. — 3, 1 admissum VP. — 3, 2 nobis VP; Deo doctore M, vielleicht zu lesen datore? — 4, 1 nos VP. — 5, 1 In adjutorium nobis (mihi) succurrat VP. — 5, 3 Ad nos VP. — 6, 1 Adjuvet nos VP; der Name Michael ist hier, 8, 1 sowie 9, 1 und 12, 2 offenbar zweisilbig gemessen, 2, 4 und 5, 2 dagegen dreisilbig. — 6, 3 ut nos VP. — 7, 1 rogamus ne dimittas VP. — 7, 2 nobis trucem specie VP. — 8, 3 Pro nobis P, pro nos V; sumus peccatores VP. — 8, 4 actu fehlt M. — 9, 1 nos VP. — 9, 3 animas egredientes VP. — 10, 1 Sanctus Gabriel, sanctus Raphael VPM; hier ist entweder auch Gabriel und Raphael zweisilbig zu nehmen, oder was wahrscheinlicher, das zweite sanctus zu tilgen. — 10, 3 pro nobis VP. — 11, 1 Aeterna VP: aeterne M. — 11, 2 regis regni curia M. — 11, 3 possideamus VP. — Str. 12 und 13 fehlen M. — 12, 1 Antichristus V. — Lies: suam prope proximus? — 13, 3 nobis VP. — 14, 4 consilio M.

79. In Dedicatione s. Michaelis.

1. Centies mille legionum angeli
Concentu plaudunt et canora jubilant,
Christe Jesu, alpha et ω omnipotens,
Sepultus olim et vivens in saecula,
Testis fidelis et verum principium.

2. Qui mundi hujus dejecisti principem,
Redimens orbem tuo almo sanguine,
Sanctus et verus, genitus ingenito,
Reserans clausa et aperta obstruens,
Faciens Deo regnum sacerdotio.

3. Tu verus agnus, solus sine macula,
Solus egressus ab arce dominica,
Qui dextra patris collocatus solio,
Similis Jaspis et Sardino lapidi,
Iris per gyrum et Smaragdus circuit.

4. Tu, Dei pignus hominisque filius,
Septies librum signatum signaculis
Solvere illum dignior repertus es,
Agnus occisus, septem pollens cornibus,
Septeno fulgens et lumine flammeo.

5. De throno produnt fulgura tonitrua,
Septem ardentes ante thronum lampades,
Septem ubique missi Dei spiritus,
Septemque stellae micant agni dextera,
Septem cui adstant candelabra aurea.

6. Sedentes circum quater seni primates,
Amicti cuncti niveis cycladibus
Et laureati diademis aureis,
Aureas vehunt fialas aromatis,
Aureis psallunt modulis et citharis.

7. Est ante thronum nitens mare vitreum,
Bis binae formae item animalium,
Homo per genus, leo voce perstrepens,
Juvencus ore promens sacerdotium,
Petens ad astra more volans aquilae.

8. Quatuor formis senae alae singulis,
Ante et retro cuncta plena oculis,
Vigilant semper et dormire nesciunt,
Vicissim sanctus ter clamantes jugiter
Illi, qui erat et est et venturus est.

9. Gloria patri, laus sapientiae,
Agno sedenti super thronum gloriae,
Cum patre regnat et cum sancto spiritu,
Connexa simul una sancta deitas
Per infinita saeculorum saecula.

V fol. 84a mit Neumen; P fol. 95a. — 1, 2 plaudent VP. — 2, 3 genitus ab ingenito VP. — 2, 5 regni V. — 3, 3 dextram V. — 3, 4 Simul Jaspis P; lapide P, lapidum V. — 3, 5 Smaragdum circuis VP. — 4, 5 luminis VP. — 5, 1 produnt VP. man möchte prodeunt mit Synicese vermuten. — 6, 5 psallent V, psallant P. — 7, 2 bini fores idem P. — 7, 4 promet V. — 8, 1 senis alis VP. — 8, 5 Ille VP. — 9, 1 patris V; laus, entweder zweisilbig, oder salus zu lesen, oder sit zu ergänzen. Vgl. Apoc. IV, 1 sqq.

80. In sancti Flaviani.

1. Alme confessor, summi regis praesul,
Audique voces famuli tuorum
Te flagitantes.

2. Fide praeclarus, candidus in vita,
Praedicator verus, quam spirans illi dedit
Spiritus sanctus.

3. O bone pastor, Flaviane sacer,
Protege plebem tibi quae commissa,
Athleta Dei.

4. Hostesque tuos undique confligunt,
Nos sine viri, vernulasque tuos
Adjuva, pater.

5. Haereticorum tu sprevisti dogma
Et confutasti uticeque praebet,
O pater sancte.

6. Gaudium intra dominique tui
Commissas tibi oves repraesenta,
Fidelis serve.

7. Pro Christo passus vilia fuisti,
Ibi in carne vitamque finisti
Coelos receptus.

8. Aprutiense decoravit tellus,
Noluit Deus proprio frustrare
Nobis patrono.

9. Qui quondam erat, manet urbis praesul,
Nobis coruscant miracula sepulchris
Deo juvante.

10. Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui super coeli residensque throno
Trinus et unus.

V fol. 85a; P fol. 96b. — Aus ersterem nach Ozanam bei Migne l. c. p. 819. M. — 1, 2 vocis VP; im übrigen mufs das rätselhafte famuli tuorum belassen werden. — 1, 3 Reflagitantes P. — 2, 1 Fides V. — 2, 2 Sowie der Vers überliefert ist, hat jede Vershälfte eine Silbe zu viel und ist überdies unverständlich. Tilgt man das tautologische spirans und stellt die Vershälften um, erhält man einen richtigen Vers und einen acceptabeln Sinn:

Quam illi dedit praedicator verus.

3, 2 plebe V; tibique commissa VP. — 3, 3 Athletas Dei VP. — 4, 1 Hostemqui P; hostemque V. — 4, 2 viri, Ablativ Singular von vis? — 4, 2 vernulosque P, vernuloque V. — 5, 1 dogmas VP. — 5, 2 uticeque unverständlich; uticeque probat M. irrig, da V praebet bietet. — 6, 1 Gaudium intrat dominique tuis VP. — 7, 1 passus filium fuisti VP. — 7, 2 Ibi dem Sinne nach wohl gleich hic zu nehmen. — 7, 3 Coelos statt in coelos; receptos VP. — 8, 1 decoravi VP; das Neutrum tellus dürfte nicht zu umschiffen sein. — 8, 2 propria VP; für frustrare nobis verweise ich auf Analecta VII, p. 12 sub 3 und p. 13 sub 5. — 9, 2 curuscat VP; der Vers hat eine Silbe zuviel. — 10, 1 Sit laus illi VP; ich setze salus, weil die Doxologie offenbar dem Hymnus Iste confessor entlehnt ist. Der Umstand wirft Licht auf die Entstehung dieser sapphischen Strophe mit nur zwei sapphischen Zeilen. Ward das Lied auf den Hymnus Iste confessor und zwar auf die Melodie Analecta hymnica II p. 108, sub VI, gedichtet, so erklärt sich, da die erste Melodiephrase zweimal wörtlich sich wiederholt, dafs man diese Repetition aufgebend auf diese verstümmelte sapphische Strophe verfiel.

81. In Ascensione DN.

1. Funeris victor triduo resurgens
Sustulit sanctos Erebo retentos,
Coelicas illis tribuens benignus
Scandere sedes.

2. Ut homo verus liquido patescat,
Mandit et potat, tibi namque vulnus
Mentis ut curet, reserata Thomae
Stigmata pandit.

3. Ut Deus scandit nitidus triumphis,
Regna stellati penetrans Olympi,
Omnibus nobis solidam reliquit
Spemque fidemque.

4. Clarus ad dextram residens paternam
Regnat aequalis patri atque compar
Spiritus sancti, sibi servientes
Protegit omnes.

5. Quid tibi dignum fecimus, redemptor,
Cor quidem nostrum lubricat profanum,
Supplices tantum labiis litamus
Pectoris hymnum.

6. Tu tamen gratus placidusque sumens
Noxias mentis remove figuras,
Nesciam mortis tribuendo vitam
Consule nobis.

7. Una majestas, parilis potestas,
Vita communis, sociale sceptrum,
Deus excelsus, Deus absque cursu
Temporis exstas.

8. Laus, honor, virtus tibi sit perennis,
Qui bonus solus bonitate vera,
Deus, excelsa bonitate regnas
Trinus et unus.

V fol. 87 b; P fol. 99 a. — 2, 4 pandat VP. — 6, 3 Nescias P. — 7, 1 parili VP. — 7, 4 exstat VP.

82. In Festo Pentecostes.

1. Anni peractis mensibus
Tanta recurrunt gaudia
Votisque dudum credulis
Optatus advenit dies.

2. In quo spiritus Domini
Terras replevit gaudiis,
Coelestis adventus sui
Mundo decurrunt lumina.

3. Sic namque filius Dei
Apostolis spoponderat,
Celsum petisset cum polum,
Missurum sanctum spiritum.

4. Quod est probatum testibus,
Apostolorum vocibus,
Cum sint diversis oribus.
Variis locuti gentibus.

5. Tanto redempto munere
Patris et nati spiritus,
Juges agamus gratias
Deo perenni saeculo.

V fol. 89 b; P fol. 102 a. — Ferner Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vespas. D XII A; bei Stephenson, Latin Hymns of the Anglo-Saxon Church p. 95. — 1, 3 credulos VP. — 2, 3 Coelestia adventus A. — 4, 1 Quod ex probatum VP. — 5, 1 Tanti VP. — 5, 2 spiritum VP.

83. In Festo Pentecostes.

1. Et hoc supernum munus est
Quod lingua linguis militat,
Quis non tonantis praemia
Per dona ejusdem proferat?

2. Facit, loquendo qui sapit,
Dignum loquatur ut Deo,
Infundit ecce spiritus
Et ora rursus instruit.

3. Intrat veterno pectora
Eviscerata nubilo,
In hoc apostolis die
Dum verba verbum dividit.

4. Sermone mundi praepotens
Et corda mundi concutit,
Summis feratur laudibus,
Univit ora gentium

5. Thrax, Gallus, Indus unus est.
Quod blanda ludit Graecia,
Quod saevit atrox Barbarus,
Stridor Canopi murmurat,

6. Quod lingua latrat Parthica,
Pectus replevit hospitum,
Mundi ad salutem curritur
Nolente mundo tot viis.

7. Quae sacra nunc remissio
Paschalis instar gratiae,
Dum mysticam septemplici
Ornat coronam munere.

8. Augmenta plenitudinis
Opus ministrat divitis,
Nunc mente et voce psallitur,
Ut nostra debet mens Deo.

V fol. 90a; P fol. 102a. — Der Hymnus ist von Ennodius Ticinensis, unter dessen Werken er steht, Migne PP. LL. 63, p. 328. M; Corp. Scriptt. Eccl. VI, 544. H; Mon. Germ. Auctt. Ant. VII, 251. G. — 1, 2 linguis lingua M; militans P. — 1, 4 praeferat HG. — 2, 1 Facit loquentem quem capit VP. — 2, 2 Digne P. — 3, 1 veterna VP. — 3, 2 Et viscerata P. — 4, 2 contulit HG. — 4, 3 Summi M. — 4, 4 Homo habet ora gentium. MHG. — Tunc Gallus. P. — 5, 2 barbarum HG. — 5, 4 Canopis P; murmuris HG. — 6, 2 replevit hispidum VP. — 7, 1 Quod sacra MH; Quid! sacra G. — 7, 2 instat H. — 7, 4 muneris P. — 8, 2 Opes ministrant diviti MHG. — 8, 4 Hoc nostra vox et mens Deo MHG.

84. In sancti Erasmi.

1. Apologetici martyrem faminis Erasmum venerandum promptione alacri Christicolarum phalanx felix attollere gaudeat.

2. Bella quam plurima congerens Stygicus et anguis edax quem contra ruunt fribula est sine vi protrita quoque per laxa cuncta libant.

3. Caelebs isque fugosa terens amphibola dantur quis eona quaerit at potitus et his praemia bibrans retinet atque clara data.

4. Diocletiani jussa probra refutans infausti caesaris praesul namque beatus eremum inde petens latuit semotus a turba.

5. Erasmus clarus qua divinis pollens excubiis hic lictus humanis angelica nam gaudet sibi solatia fore quippe ministrata.

6. Felicia dona rite tenens quod sprevisti vana summe martyr atque gloriose supernis compos refulgens perenni plaudis in aula.

7. Gaudia nempe tua manent nunquam finienda per aevum felix agonista multum ac praedicande sacer meritis da teneamus ea.

8. Gloria magna sit Deo patri ac filio spirituique perinde sacro perpes potestas per omnia saecula saeculorum. Amen.

V fol. 90b; P fol. 102b. — 1, 3 proptione V. — 2, 2 stygicos P. — 2, 4 sine vim V — 3, 1 Celebsisque V; celebs hisque P. — 3, 2 Amfibilla, ursprünglich amfibula P, anfibula V. — 5, 3 angelicam VP. 5, 5 Fora quippe V; foraque perpe ministrata P.

Dies ist insofern von allen Hymnen des Hymnars der am traurigsten überlieferte, als es mir nicht einmal gelungen ist, das Metrum zu eruieren, in dem er geschrieben. Dies ist um so auffallender, als die beiden folgenden Hymnen, welche das Alphabet unseres Abcdarius zu Ende führen, recht anständig überliefert sind und eine, wenn nicht fehlerfreie, so doch erträgliche Rhythmik der Betonung erkennen lassen. Auch kann die Verwüstung, welche die Federn der Kopisten angerichtet haben, eine so gewaltige nicht sein, da es sonst unerklärlich wäre, wie die Silbenzahl in sämtlichen Strophen die gleiche bleiben konnte. Sämtliche Strophen haben nämlich 42 Silben, nur Str. 2 und 3 haben 41, Str. 7 43. Es kommt hinzu, dafs die Doxologie einem anderen bekannten Hymnus, es ist das Lied: Martyris ecce dies Agathae, eine ganze Zeile wörtlich entlehnt:

Spirituique proinde sacro,

ein Metrum, das indes nicht durchführbar erscheint. Ich habe mich begnügt, den korrupten Text abzudrucken, es findigeren Geistern überlassend, das verschüttete Metrum auszugraben.

85. In sancti Erasmi.

1. Hostem humani generis,
Erasme beatissime,
Mire bellans deviceras,
Superna tecum gratia.

2. Infima quia spreveras
Carnis ac desideria
Calcando ad perpetua
Sic pervenisti gaudia.

3. Katervis hinc aethereis
Admixtus jam tripudias
Feliciter cum Domino
Saecla per et innumera.

4. Laetaris pro quo jugiter
Athleta devotissime,
Adeptus, quae cupieras,
Falsa spernendo numina.

5. Martyr Christi sanctissime
Supernorumque socie,
Perosa temnens rurica
Migrasti ad sublimia.

6. Nec valuere vincere
Tormenta cuncta carnea,
Nec trux serpens et lividus
Tui ademit gaudia.

7. O exoptanda gloria,
O Erasmi victoria,
O felix certe gratia
Et martyris constantia.

8. Poena quem nulla superat,
Flagra neque conterritant,
Impetret suis precibus
Nobis aeterna gaudia.

9. Quod ipse Christus annuat,
Cum patre et sancto spiritu
Qui dominatur omnia
Per saeculorum saecula.

V fol. 91a; P fol. 103a. — 2, 1 Infirma P. — 2, 3 ac perpetua P. — 3, 4 saecla paret P; pe ret V. — 4, 3 quod cupieras V. — 5, 3 perhosam V. — 6, 3 libidus VP. — 7, 3 felix cete VP. — 8, 1 Poena quam VP. — Der Hymnus fährt im Alphabet fort, wo der vorige aufhört.

86. In sancti Erasmi.

1. Rex metuende, omnium creator,
Festa sacrata martyris Erasmi
Rite colentes tuere benignus
Sede de sacra.

2. Salus aeterna, spes et lux beata,
Vita cunctorum, splendor angelorum,
Martyris hujus, da, ut mereamur
Praemia digna.

3. Te, praesul sancte, Erasme benigne,
Poscimus adsis postulans tonantem,
Nobis ut ipse tribuat misertus
Regna superna.

4. Ut tuis quondam meritis adjuti
Coetibus almis sociemur atque
Odas aeterno concinamus regi
Voce beata.

5. Xriste, redemtor omniumque sator,
Pius et clemens moderator orbis,
Conferas nobis precibus Erasmi
Gaudia summa.

6. Ymnus ut noster semper sit acceptus
Ipsi, quo nostri faveat misertus
Hic et ubique rite tribuendo
Praemia magna.

7. Zelus amarus furor quoque omnis,
Pestis et lues animaeque languor
Procul a nobis sistere cogantur
Saecla per cuncta.

8. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus, cujus reboatur omni
Gloria mundo.

V fol. 91b; P fol. 103b. — 3, 2 Poscimus adsiste P. — 5, 3 Conferat VP. — 6, 3 rue tribuendo P.

87. In sancti Viti.

1. Ad Viti beatissimi
Gloriam, Christi martyris,
Aequum fratrum fidelium
Decantet coetus labium.

2. Spiritus sancti gratia
Repletus in infantia
Ad instar coepit procerum
Salutem dare populo.

3. Quem suus Ylas genitor
Blandis mulcens affatibus
Cogit Vitum sanctissimum
Dei negare filium.

4. Sed armis tectus fidei
Promissa sprevit tyranni
Tenellus in martyrio
Devotus puer nimium.

5. Funestus tunc deicolam
Pater verum exagitans
Puellarum adspectibus,
Ejus ut flectat animum.

6. Ubi extemplo coelicus
Chorus venit angelicus,
Quem pestifer adspiciens
Ylas privatur lumine.

7. Qui dum dolore nimio
Se vocitaret miserum,
Medelam puer Domini
Misertus patri intulit.

8. Hinc tentus est ab impio
Diocletiano misero,
Sauciatus extorquitur,
Feris vorandus traditur.

9. Sed athleta pulcherrimus
Sustinens imperterritus
Per tormentorum genera
Reddidit Deo animam.

10. Nunc Christi patientiam
Precemur cum Crescentia
Atque Modesto martyre,
Vivamus ut perenniter.

11. Deo patri sit gloria.

V fol. 92a; P fol. 104a. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. A. — 1, 2 Christum V. — 1, 3 Equo A. — 3, 1 suum Ylas genitor P; suum Ylas pater V. — 3, 3 Conat A, virum sanctissimum P. — Vor Str. 4 divisio A. — 5, 1 deicola V. — 6, 1 Ibi P; coelitus A. — 6, 4 Ylas patus lumine V. — 8, 1 Hic tentus A. — 10, 1 Hunc A; patientia VP.

88. In sancti Viti.

1. Alma beati martyris
Viti canamus trophaea,
Hymnis venite dulcibus
Celebrare solemnia.

2. Dona divini spiritus
Septenis hausit fontibus,
Christi repletus gratia
Contempsit mundi culmina.

3. Caecus amisso lumine
Ylas videndo agmina
Cum Vito in cubiculo,
Repleto sancto spiritu,

4. Provolutus vestigiis
Infantis rogat merita,
Ut ei, quod amiserat,
Lumen donaret pristinum.

5. Hoc audiens almificus
Vitus patri addiderat:
Si pompis abrenuntias,
Magna videbis lumina.

6. Dulcissimus in labiis
Fatetur: Abrenuntio;
Puer agnoscens omnia
Dat patri indulgentiam.

7. Imperatoris filium
Nequam vexabat spiritus,
Sed Viti verbo territus
Illum reliquit protinus.

8. Cuncta cucurrit fortiter,
Vincla, flagella, carcerem,
Beatus Vitus inclitam
Coelo reddidit animam.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 92b; P fol. 104a. — 6, 2 Fatentur VP. — Ein sehr viel längerer Hymnus gleichen Anfangs, dem der vorstehende entlehnt scheint, findet sich in anderen Quellen und ist zum Teil bei Morel p. 326 sq. abgedruckt. Ich lasse denselben hier nachfolgen.

88b. In sancti Viti.

1. Alma beati martyris
Viti canamus trophaea,
Hymnis venite dulcibus
Celebrare solemnia,

2. Gaudete, cuncti creduli,
Discusso corde crimine,
Nunc festa Viti gaudia
Laetis canamus mentibus.

3. Dona divini spiritus
Septenis hausit fontibus,
Christi repletus gratia
Contempsit mundi crimina.

4. Affertur ante tribunal
Valeriani Caesaris,
Fatur constanti pectore
Simulacra contemnere.

5. Tyrannus jussit crudelis,
Vesano fervens spiritu,
Membra sacrati corporis
Crudis torquere cestibus.

6. Repente clamat carnifex
Motus profanis ausibus,
Percussus atro vulnere
Fatetur manum perdere.

7. Pronus precatur veniam,
Infantis optat gratiam,
Dans Vitus indulgentiam
Salutem reddit pristinam.

8. Caecus amisso lumine
Clara cum vidit agmina,
Puero in cubiculo
Fulgentem sanctum spiritum,

9. Provolutus vestigio
Infantis rogat merita,
Ut ei, quod amiserat,
Lumen donaret pristinum.

10. Hoc audiens almificus
Vitus patri addiderat:
Si pompis abrenuntias,
Magna videbis lumina.

11. Durissimus in labiis
Fatetur: Abrenuntio;
Puer agnoscens omnia
Dat patri indulgentiam.

12. Crudelem cogit impius
Suo minari genito,
Illum eduxit angelus
Excelsi cum paraclito.

13. Imperatoris filium
Nequam vexabat spiritus,
Sed Viti verbo territus
Illum reliquit protinus.

14. Fornacis aestus fervidos
Calcavit ardens spiritu,
Sed nec vel filum tegminis
Flammarum gurges attigit.

15. Ictum mucronis algidi
Et os leonis horridi,
Rimosa rogi fulmina
Vitus vicit feliciter.

16. Dumque mucrone figitur
Membrorum fractis motibus,
Pro Christo fundens sanguinem
Coelum remisit spiritum.

17. Modestus cum Crescentia
Infantis pro militia
Socius fuit vinculis
Sancto plenus spiramine.

18. Post crucis altae insignia,
Ferri, ferarum vulnera
Cum Christo, quem dilexerat,
Triumphas nunc in gloria.

19. Nunc, Christe, te deposcimus,
Ejus nos rege precibus,
Ipsius ut oracula
Hostis depellant jacula.

20. Laus patri sit altissimo
Virtus ejusque filio
Spirituique gloria
Per infinita saecula.

Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. A. — Hymn. ms. Capit. Veronen. 109 saec. 11. B. — Str. 1 bis 7 einschliefslich bei Morel l. c. aus Cod. Rhenovien. 97 saec. 11. M.

1, 3 Hymnis canamus dulcibus M, wo canamus ersichtlich aus 1, 2 heruntergerutscht ist. — 1, 4 celebrantes M. — 2, 1 cunctis A. — 2, 2 cordis A. — 2, 3 festis A. — 3, 1 divina A. — 3, 2 auxit fontium A. — 4, 1 Aufertur A, offertur M. — 4, 3 Fantur A. — 4, 4 Se simulacra temnere M. — 5, 1 Tyrannus crudelis jusserat A. — 5, 2 Vexano B. — 5, 4 torquere quaesibus A. — 6, 2 Metus profanis auxibus A. — 6, 3 Perculsus M. — 6, 4 manus A. — 7, 3 Dat Vitus M. — Nach Str. 7 folgen in B Str. 19 und 20 und schliefst damit der erste Hymnus. Str. 8—12 fehlen, und mit Str. 13 beginnt ein neuer ad Nocturnum überschriebener Hymnus. Str. 8—12 stehen also nur in A, in dessen Text die notwendigsten Korrekturen aus der vorigen Nummer übernommen sind. — 8, 1 amissus A. — 9, 1 vestigia A, eine Lesart, die an sich nicht abzuweisen. — 9, 2 Infantis precat monita A. — 9, 3 quod promiserat A. — 10, 3 und 11, 1 sq. fehlen A, welches 10, 1—3 und 11, 1—2 in eine fünfzeilige Strophe ohne Sinn zusammenzieht. — 11, 4 Dans A. — 12, 2 Suis minare gemitum A. — 12, 3 duxit A. — 13, 1 filius A. — 13, 3 Vitus verbum A. — 14, 1 aestus fert Vitus A. — 14, 2 ardens spiritus A. — 14, 3 Sed ne vel ligni tegimus A. — 15, 3 Rimos rupit flamina A. — 15, 4 Vitus vicit fidei A. — 16, 1 Demum catasta fugitur A. — 16, 2 fractis nutibus A. — Str. 17 fehlt B. — 17, 4 Sanctum plenus A. — 18, 1 alta A. — 18, 3 Triumphatus in gloria A. — 18, 4 Locatur Christi gremio A. — Str. 19 fehlt A. — 19, 3 oraculo B. — Statt Str. 20 hat A folgende Doxologie:

Deo patri cum filio
Simulque sancto spiritu
Honor, potestas, gloria
Aeterna et in saecula.

89. In Nativitate s. Johannis B.

1. Praeco praeclarus sacer et propheta,
Regis aeterni paranymphus almus
Voxque clamantis, Domino potenter
Dirige callem.

2. Qui redemptorem digito notasti,
Rite tollentem scelus omne mundi,
Intimans, agnum pietate cunctum
Solvere mundum.

3. Tuque sensisti reboare patrem,
Spiritum supra volitare sanctum,
Dum creatorem meruisti in undis
Tingere Christum.

4. Teque splendentem fieri lucernam
Angelo teste decus et Eliae
Credimus natum, prece hodierna
Quem colit orbis.

5. Ecce poscentem pie cerne plebem
Facque rogantes bene nos parentem
Sorte clementi munerave lucis
Sumere vota.

6. Angelus cum tu vocitaris alti,
Jure formantem rogita tonantem,
Quatenus sanctis sociemur astris
Arce polorum.

7. Hocque tu praesta, genitor superne,
Nate supremi, dator ac redemptor,
Spiritus rector tribuat, precamur,
Omne per aevum.

V fol. 93 b; P fol. 107 a. — Ferner Hymn. ms. Capit. Veronen. 109. saec. 11. A. — Hymn. ms. Hermetisvillanus anni 1553. Cod. Griesen. 23. B. — B hat nur Str. 1 und 2, 6 und 7 und stimmt mit Daniel I, 267, nur dafs letzterer von der Doxologie blofs den Anfang hat. — 5, 2 regnantem A. — 5, 3 munerare A. —

90. In ss. Johannis et Pauli.

1. Decus sanctorum martyrumque norma,
Cui sophia jugiter redundat
Sidera poli ceu arena ponti,
Rex alme Deus.

2. Suscipe clemens odas, simul hymnum
Poplite flexo famuli jucundum,
Tibi quas fundunt spatium per anni
Festa rotantes.

3. Almi Johannis inclitique Pauli;
Cuncta spernentes peritura mundi,
Tuo ponentes pro amore vitam
Fide robusta.

4. Aula nutriti Constantini magni,
Caesaris clari Christique cultoris,
Toto cum corde tibi famulantes
Cursu felici.

5. Vicerunt mille Juliani artes,
Colubri diri, callidi, cruenti,
Framea tua latius protecti,
Galea simul.

6. Saevi verterunt Gallicani mentem,
Christi virtute bellum revincentes
Regem adversum liberis cum suis
Nexos dedentes.

7. Atque post amplas Thraciarum turbas
Scytharum atque subjugarunt Christo,
Vana linquentes idolaque cuncta,
Lympha perloti.

8. Ipsius namque virgines sacratas
Proles divinis monitis traxerunt
Ore luporum nuptum recusantes
Casto amore.

9. Sanguine rubri desinunt in hora
Opaca noctis respuentes Jovem,
Veri resistunt fidei cultores
Robore divo.

10. Hostium minas omnium revincunt,
Glutinant aegros daemonesque sectant
Rigidos funus respirantes aura
Flamine alto.

11. Petimus modo, alti regis valvas
Coeli secreta penetrantes alma,
Munite malis parvam nunc phalanga
Semper ubique.

12. Nostra qui cupit recensere festa,
Nimis ovanter recolente diem,
Qua una vota geminata fide
Morte subistis.

13. Martyrum flores virginumque pares,
Sancte Johannes, Paule nimis clare,
Omnes fovete, petimus, calcantes
Limina vestra.

14. Gloriam summo referamus patri,
Filio simul flaminique almo,
Laus, decus atque commune trophaeum
In sempiternum.

V fol. 96a; P fol. 107b. — 1, 2 redundant VP. — 3, 1 Johanni P. — 4, 4 Cursu fideli VP, darüber felici V. — 5, 2 cruentis VP. — 6, 1 mentes VP. — 6, 2 virtutem V. — 7, 3 Vanas linquentes idolasque VP. — 8, 3 nuptu VP. — 9, 1 rubra VP; ora P. — 9, 2 Opacem noctis VP; der Accent würde gewinnen durch die Umstellung: Noctis opaca. — 9, 3 Verique VP. — 10, 2 lies secant? — 11, 3 parva P; phalangas VP. — 12, 1 Nostram V; festam V. — 12, 2 ovantes VP. — 14, 1 Gloria VP.

91. In ss. Johannis et Pauli.

1. Sanctorum laudes celebret
Nunc sexus omnis pariter
Triumphum atque martyrum
Per anni promat circulum.

2. Astra jucundent fulgida,
Cuncta resultent rurica,
Gerentes vitae spiritum
Paulum collaudent inclitum.

3. Aequo peracto ordine
Johannem rite jubilent,
Perosa qui labentia
Spreverunt ut quisquilia.

4. Alma concreti moenia,
Orbis totius domina,
Divo refecti flamine
Cosmi vibrarunt limites.

5. Aliti aula regia,
Sophiae docti famina,
Minas vicerunt aspera
Sequentes Christum Dominum.

6. Ultro praeberunt capita
Mucronis ad supplicia
Temnentes jussa Caesaris
Juliani sacrilegi.

7. Chelydri cum versutia
Egisti quod, apostata,
Coenandi hora clancule
Christi secasti martyres.

8. Nec signum super faciem
Arvae liquisti rabide,
Ut Christianis tolleres
Suffragatores milites.

9. Quorum post necem Stygici
Facta notarunt picei,
Prodigiaque nomina
Resospitantes corpora.

10. Polorum ergo lumina,
O rosas odoriferas,
Vestris nos almis precibus
Sanctorum jungat coetibus.

11. Hoc praestet summa trinitas,
Simplex concedat unitas,
Cui honor et imperium
Permanet in perpetuum.

V fol. 96b; P fol. 108b. — 1, 4 promat carminum P. — 2, 1 jucundet VP. — 2, 2 resultet VP. — 3, 4 Terrerunt ut quisquilia VP. — 4, 3 refarti V. — 5, 3 l.: asperas? — 7, 1 cum fehlt V. — 9, 2 pycei P. — 10, 3 nos fehlt P. — 10, 4 Dem Satze fehlt sein Subjekt, als welches Gott zu ergänzen scheint.

92. In ss. Petri et Pauli.
Ad Vesperas.

1. Praelata mundi culmina,
Celsa fide micantia,
Ecclesiae fundamina
De fonte vitae proflua.

2. Petrus, cui laus ex fide est,
Paulus, cui laus in dogmate,
Coeli replevit circulum,
Canamus ore consono.

3. Primus potentis gloriae
Fixit freto vestigia
Et vasta per volumina
Planta cucurrit pendula.

4. Qui mortuorum funera
Verbo salubri suscitat,
Et dum via perambulat,
Sanabat umbra corpora.

5. Conclavi cujus fulgida
Poli patescit janua
Ac militum post proelia
Ducit superna ad praemia.

6. Paulus tubae praeconio
Christi tonat mysteria,
Omnes trahens ad baptismum
Doctor fidelis gentium.

7. Qui adhuc superstes corpore
Secreta coeli circuit
Et aure raptus audivit,
Quod fari non praevaluit.

8. Sic iste fixus per crucem,
Recisus ille verticem,
Uterque per victoriam
Coeli sedent cum principe.

9. Sit, Christe, rex piissime,
Tibi patrique gloria
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

V fol. 98a; P fol. 111b. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 420. A. — 1, 2 fides VP. — 2, 1 Petrum A. — 2, 2 Paulum A. — 3, 1 potenti A. — 3, 2 fretus VP. — 4, 4 Sanavit A. — 5, 1 Conclavi vinclis fulgida VP. — 6, 2 mysterium VP. — 7, 1 adhuc superest V. — 8, 2 iste A.

93. In ss. Petri et Pauli.

1. Utraque pars psallentium
Aptatae vocis precibus
Pangat lingua eximios
Petrum Paulumque apostolos.

2. Cum meritis praecipuus
Petrus praecellat omnibus,
Repagula aetherea
Ejus traduntur manibus.

3. Nec impar quippe moribus
Saulus mutato nomine
Est vas electum Domini,
Doctor effectus gentium.

4. Petrus namque celerius
Iter carpens lymphaticum
Dextra levatus Domini
Calcavit freta pelagi.

5. Sic Paulus per naufragium
Lintre advectus tellure
Virtute fretus Domini
Rogo projecit viperam.

6. Cum jam exuta corpore
Dorcas cubabat grabato,
Petrus orando Dominum
Jussit puellam surgere.

7. Paulus namque exanimem
Patroclum cernens juvenem,
Sibi allato corpore
Jubet repente surgere.

8. Artatus saevis vinculis
Petrus projectus carcere
Ingrediente angelo
Pergit soluto compede.

9. Rursus nam Paulus et Silas,
In carceris custodia
Dum Christum laudant vocibus,
A vinculis soluti sunt.

10. Contracto namque quaerulo
Auri negat suffragium,
Sed jam in Christi nomine
Salutem praebet homini.

11. Sic pythonissae daemonem
Paulus ab ore pepulit,
Ne trux prolixis artibus
Magis falleret homines.

12. Miranda fides protinus
Aptavit quos virtutibus,
Athletae in certamine
Mundi triumphant principes.

13. Nam Petrus fixus stipite
Poli in regno traditur,
Magus disrupto corpore
Inferni fines penetrat.

14. Paulus truncato capite
Ad aethra scandit protinus,
Nero disruptus febribus
Perenni poena luitur.

15. Quibus relato tempore
Post anni metas circuli
Vota solventes supplices
Christum oremus jugiter.

16. Cum judex in examine
Mundum punire venerit,
Horum per tanta merita
Nobis succurrat omnibus.

17. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

V fol. 100a: P fol. 112a. — 1, 3 Pangit VP. — 4, 2 lymphaticus P. — 5, 2 Lintre adductus P. — 9, 1 Rursum P; Paulum et Silam P. — 11, 1 daemone VP. — 12, 3 A lege in certamine P, Allege V. — 14, 3 disruptis P.

94. In ss. Petri et Pauli.

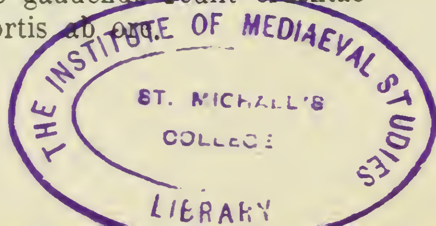
1. Christe, rex clemens pietatis auctor,
Perditi saecli reparator alme,
Confer, oramus, luculenta Petri
Pangere festa.

2. Qui tuis dictis nimis obsequendo,
Corde te Christum Dominum colendo
Claviger regni meruit polorum
Esse beatus.

3. Petre tu clemens, pius ac benignus,
Aequoris fluctus super ambulasti
Gressibus firmis Domini benigna
Voce vocatus.

4. Voce tu Christi super universos
Princeps es factus placidusque pastor,
Januam coeli reserare justis
Clave salutis.

5. Nam tuo jussu precibusque sacris
Claudus exsultat, Tabita resurgens
Atque gaudendo rediit cruentae
Mortis ab ore.



6. Tu Dei summi Dominum fatendo
Filium Christum Petrus es vocatus
A petra Christo, nitidam super quam
Ponere aulam.

7. Ad tuam vocem pariter fideles
Milia Christo tria crediderunt,
Ad viam lucis pariterque vitam
Rite sequuntur.

8. Simonis fraudem pariterque dogma
Dogmate Christi jugulans necasti
Atque cum Paulo socio volantem
Praecipitasti.

9. Principis saevi truculenta dicta
Jure calcando cruce sublevatus
Vertice verso Domini subisti
Regna beatus.

10. O nimis magne Petre tuque Paule,
Poscite Deum Dominum, precamur,
Ut sui regni capiamus omnes
Gaudia vitae.

11. Gloriam Patri resonemus omnes,
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 101 b; P fol. 112 b. — 1, 1 Christe rex saecli P. — 4, 1 Christe VP. — 4, 2 et factus VP. — 4, 3 Janua VP. — 6, 1 Domino VP. — 7, 1 infideles VP. — 8, 1 fraude P; dogma fehlt V. — 8, 2 Te Christi jugum pie non negasti P. — 9, 1 Principis servi P.

95. In sancti Pauli.

1. Exsultet orbis ambitus
Pauli triumpho nobili,
Jussu Neronis pessimi
Ferro caput cui tollitur.

2. Sed non dolens vir inclitus,
Poenas luens indebitas,
Gavisus inde plectitur,
Summum caput qui possidet.

3. Olim lupus nigredine,
Horror fuerat pessimus,
Nunc candens agni vellere,
Vincens nives et lilia.

4. Fundendo juge sanguinem
Serto rosarum fulgido
Ornatus his similiter
Dei potitur praemio.

5. Apostolus est gentium,
Electionis vasculum,
Vocatus ut novissimus,
Primus refulgens actibus.

6. Tulit labores fortiter
Christum per orbem praedicans,
Palmam dies hic attulit,
Coeli subit cum verticem.

7. Gaudete, gentes, granditer,
Si plena sunt, et gaudia
Doctorem tantum praedicant,
Vos aula coeli suscipit.

8. Oremus illum cernui
Nobis patronum fieri,
Cujus rogatus praevalet
Onus levare criminum.

9. Omnis honor et gloria
Tibi patri cum filio,
Sancto simul cum spiritu
In saeculorum saecula.

V fol. 101a; P fol. 113a. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. A. — 1, 2 nobilis A. — 2, 4 Summus A. — 3, 4 Vincens nive sedilia VP, revincens nive sedilia A. — 4, 1 jugi VPA: sanguine A. — 4, 2 Fertur rosarum fulgidum VPA. — 4, 4 Dei potitum VPA, promemus V, prominus P, praemium A. — 5, 1 Apostolis ex gentium VPA. — 5, 2 vasculo VPA. — 6, 1 labore P. — 7, 4 Nos aula VA. — 8, 3 rogatu VPA. — 8, 4 lavare P. — 9, 2 Sit tibi VPA; pater cum VA. —

96. In sancti Quirici.

1. Almi triumphum Quirici
Nec non Julittae pangimus
Festa sacrata annua
Horum beatis meritis.

2. Claro quidem de genere
Ortique de Iconio
Caerimonias uberrimas
Custodiunt mirificas.

3. Ira exarsit praesidis
In illo nempe tempore,
Cunctis et jubet idolis
Immolare sacrilegis.

4. Sed fortis Christi famulus
Jussa nefanda respuit
Robusto quoque pectore
Dicta funesta judicis.

5. Jussit tyrannus ictibus
Hos verberari graviter,
Cuncto nudari tegmine,
Prunis cremari corpora.

6. His sanctis in incendium
Ad concremandum traditis,
Rore et sancti spiritus
Caro frigescit illico.

7. Ubi impetus denique
Ignis furentis deficit,
In ima atri carceris
Illos retrudi praecipit.

8. Post haec Christi infantulus
In loco, ubi clausus est,
Quater convertit populos
Centenos procul dubio.

9. Conjunxit unus exitus
Parili quoque merito,
Mucrone tunc occisi sunt,
Nunc vibrant in coelestibus.

10. Gentes, gaudete pariter,
Nobis sint plena gaudia,
Martyres jam tripudiant
Coelica inter agmina.

11. Illos oremus cernui,
Nos refoveant jugiter,
Quorum rogatus praevalet
Onus relevare noxiae.

12. Omnis honor et gloria
Tibi aeterno Domino,
Nunc referamus seduli
In saeculorum saecula.

V fol. 102a: P fol. 114b. — 1, 2 Nec non et VP. — 3, 3 Cunctis ut jubet P: ut juberet V. — 5, 3 Cunctis mundari tegmine VP. — 9, 2 Pari P. — 11, 4 zu noxia vgl. Analecta VII, 11 sub 1.

97. In sancti Alexii.

1. Cantemus omnes arbitro,
Summi parentis unico
Nato, perenni carmine
Coelestis hymnum gloriae.

2. Justum suum qui moribus
Ornavit ac virtutibus,
Alexium fortissimum,
Athletam almum, inclitum.

3. Qui cuncta mundi prospera,
Matris, patris consortia,
Casta quoque connubia,
Substantiarum copiam,

4. Vernaculorum plurima
Dimisit ac palatia,
Longe secando aequora
Exsul petivit Syriam.

5. Semel quoque et bis octies
Currente sole circulum
Vitam peregit pauperem
Jejuniis et frigore.

6. Quo nam latere non valens
Descendit ratem flumine,
Sed coelitus spiramine
Ad patriam vir redditur.

7. Lustri quoque et bis octies
Annorum agens circulos
Patri domo incognitus
Servorum atra sustinet.

8. Sed cum diem sciret sibi
Adesse, in qua spiritum
Deo daret, scripsit brevem,
Qua plebibus post notuit.

9. Precemur hinc omnes simul
Deum per hunc, ut deleat
Nostra cunctorum horrida
Delicta vel piacula.

10. Honor, salus et gloria
Semper patri et filio
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

V fol. 102b; P fol. 115b. — 1, 1 arbitri VP. — 1, 2 unici VP. — 3, 3 Casto quoque connubio VP. — 4, 4 Syria VP. — 5, 2 sola VP. — 5, 3 Vita VP. — 6, 2 flumine fehlt V. — 6, 4 patriam sui redditur P. — 7, 1 Lustro V. — 7, 2 circulo VP. — 7, 3 incognito P. — 8, 1 cum die P, crevit sibi VP. — 8, 2 Adesset P; spiritus VP. — 8, 4 Quam P. — 9, 4 vel paucula VP. — 10, 1 Honor, laus VP.

98. In sancti Apollinaris.

1. Festa sacrati praesulis,
Apollinaris martyris,
Anni recursa orbita
Celebrare jucundum est.

2. A Petro missus principe
Ravennam urbem adiit,
Virtus quidem praenuntians
Ante ingressum patuit.

3. Nam Irenaei filio
Dudum orbato lumine
Nubem squamosam detegens
Clara refulsit visio.

4. Thecla, matrona nobilis,
Conjux tribuni militis,
Per annos curva plurimos,
Gressus recepit pristinos.

5. Nec tecta diu gratia
Signorum fama latuit,
Fertur ad aures tyranni,
Saturnini tunc judicis.

6. Saeva cujus rapacitas
Grassatur circa martyrem,
Telis perfossum gravibus
Seminecem expositum.

7. Extemplo Bonifatius,
Cives Classis, obmutuit,
Indita verba labiis
Loquendi usum meruit.

8. Inter eadem famina
Perrexit ad Aemiliam,
Signis ditatus optimis
Salutem aegris reddidit.

9. Rufi domo patricii
Filia morbo languida,
Morte praeventa subita,
Pestem exclusit luridam.

10. Precamur ergo subditi
Merita tanti praesulis,
Ut nos a culpae vinculo
Eruat suis precibus.

11. Deo patri sit gloria.

V fol. 104b; P fol. 115b. — Ferner: Brev. ms. Benedictinum saec. 11. Cod. Vallicellan. B 79. A. — Hymn. ms. Beneventanus saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Hymn. ms. Casinensis. saec. 11. ex. Cod. Casinen. 559. C. — Brev. ms. Florentinum saec. 13. Cod. Mediceo-Laurentian. Aedil. 131. add. saec. 14. D. — Hymn. ms. S. Scholasticae Casinensis saec. 15. Cod. Casinen. 869. E. — Aus V abgedruckt von Ozanam und Migne, l. c. 822. M.

1, 1 sacrata DM. — 2, 1 misso P. — 2, 2 Ravenna P. — 2, 3 Virtus quamque A. — 3, 1 filium PAD. — 3, 2 orbatum PAD. — 3, 3 Nubes squamosa A; squabosam D. — 3, 4 refulsit caecitas PAD. — 4, 4 resumpsit AD. — 5, 1 Haec PAD; Thecla V; Theclae PAM; gratiam VP; gratiae A. — 6, 2 Crassata VPA; juxta martyrem A. — 6, 4 Saevi necemque D. — 7, 1 Extimplo VA; exemplo Bonifacii P. — 7, 3 Inclita PD. — 7, 4 Loquendi usu animae D. — 9, 1 domum V; domi A. — 9, 3 Mortem praevenit P, subdita A. — 10, 1 sqq. nur in B. — 11, 1 Praesta pater piissime B.

99. In sancti Apollinaris.

1. Apollinaris beate,
audi supplicum voces,
Natam Christi sicut Rufi
suscitasti Domini
Per virtutem, nos reforma
Tua prece sedula.

2. Quibus primum Jesu nomen
Intulisti praeclue
Accolis tunc Ravenatum,
deposce, charismatum
Donis semper ut persistant
divina per munera.

3. Metalli nam diri simul
passus es supplicium
Exsiliique, nosmet cunctos
solve tuos famulos
Precibus fusis ad Christum
vinculis peccaminum.

4. Fraude hostis veternosi
paradisi gaudiis
Exsules, praestante Christo
qui fuimus Domino
Interventu tuo reducti,
persistamus securi.

5. Flagris graviter es caesus
plebe infidelium
Fractus saeva, hinc precamur,
nostrorum ut vulnerum
Cicatrices prece cures,
insulcate maxime.

6. Equulei nam suspensor
daemone corripitur
Saevissimo, tu fuisti
cum passus a perfidis,
Nos laqueo tu peccati,
dissolve suffragiis.

7. Gloriam canamus patri
filioque parili,
Spiritui sancto simul
medullis praecordium
Indefesse nunc et semper
immensa per saecula.

V fol. 105a; P fol. 115b. — Brev. ms. Benedictinum saec. 11. Cod. Vallicellan. B 79. A. — 1, 3 Nata A. — 1, 6 sedulam A. — 2, 1 Quique primum A. — 3, 1 dira P. — 3, 3 exilique V gemäfs der Aussprache. — 4, 6 persistamus sed jugi A. — 5, 1 graviter esce fusa VP; exutus A. — 5, 3 saeva es precamur A. — 5, 5 preces VP. — 5, 6 praesul ipse maxime VP. — 6, 1 Equuleo nam suspensus A; Tunc equulei suspensor VP. — 6, 3 sq. tu fuisti qui eras a perfidis A; tu cum patereris V, cum pateris a perfidis P. — 6, 5 sq. Nos laqueo tu suspensus A; Nos itaque ocius peccati dissolve suffragiis VP. — 7, 1 Gloria VP. — 7, 5 Indefessa VP; semper fehlt VP.

100. In sancti Apollinaris.

1. Sacri, Christe, pontificis,
Apollinaris martyris
Festum sacratum colimus,
Ut solvas nos criminibus.

2. Os saxo hujus caesum est,
Ne tuas laudes promeret,
Corda nostra tu saxea
Ejus prece mollifica.

3. Calibri pressus pondere,
Obscuro clausus carcere,
Ipsius tu suffragiis
Solve vincla peccaminis.

4. Caecatum Tauri filium
Tuo curavit nomine,
Nostras tu mentes pollere
Fac lumine scientiae.

5. Caesus hinc a tortoribus
Usque necis confinium,
Precatu ejus animae
Purgentur nostra crimina.

6. Sic tua fretus gratia
Pervenit ad coelestia
Cum quo, impar sit meritum
Licet, largire praemium.

7. Praestet hoc trina deitas
Simplexque una trinitas,
Cujus honor et gloria
Manet per cuncta saecula.

V fol. 105b; P fol. 116a. — Hymn. ms. Capit. Veronen. 109 saec. 11. A. — Brev. ms. Benedictinum saec. 11. Cod. Vallicellan. B 79. B. — 1, 1 Christi PA. — 1, 4 solvat B. — 2, 2 Ne tuis laudes VP; tibi laudes A. — 3, 1 Calibis V, Talibus P, Calibi A. — 4, 1 Nomine Tauri filium B. — 4, 2 Tuo curavit caecatum B. — 6, 1 Hic tua B. — 7, 1 Instet hoc B. — 7, 4 cuncta tempora A.

101. In ss. Nazarii et Celsi.

1. Angusta vitae tempora
Parvis coacta terminis
Mors sancta donat crescere,
Aeterna finis praeparat.

2. De fruge casuum venit,
Quod surgat humanum genus,
Stirpe bona Nazarium
De morte lumen addidit.

3. Nerone felix principe
Diversa perpessus mala
Lustravit orbem non gravi
Pavore cordis algidus.

4. Sed ut profanis inderet,
Quo calle conscendant polos,
Verus magister actibus
Exempla, non verbis dedit.

5. Nam ductor ille fortis est,
Qui bella viribus docet,
Quem dicta militem trahent,
Si dux gerendis abstinet?

6. Ventosa linguae hortatio,
Quae forma praestat, non habet,
Sed postquam magna semina
Scribente terru sarculo.

7. Glebis refundit optimis,
Mediolanum mox petit,
In qua triumpho nobili
Carnis ruinam repulit.

8. Qui sede non digno jacens
Vatem tremendus mox monet,
Ut clara rursus munera
Mundo perfusus adderet.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 106a; P fol. 116b. — Der Hymnus ist von Ennodius; Migne 63, 331. M: Mon. Germ. Auctt. ant. VII, 254. G: Corp. Scriptt. eccl. VI, 550. H. — 1, 3 dona VP. — 1, 4 fines M. — 2, 3 In stirpe Nazarius bona MGH. — 3, 1 infelix VP. — 3, 4 algide P. — 4, 1 ut indire profanus P; profanus indire V. — 4, 2 Quod calle conscendat polum VP. — 5, 3 dictam V; tradunt V, trahunt MH, trahant G. — 6, 1 lingua VP. — 6, 2 Qua V, quod M, praestet VP. — 6, 4 Scribentem VP; terram GH. — 7, 1 Glevis V, optimus VP. — 7, 2 Mediolanium G; petiit VP. — 8, 3 refusus MGH.

102. In sancti Xysti.

1. Magni palmam certaminis
Invicta fides contulit,
Pro Christo dimicantibus
De coelo datur calculus.

2. Sic fortis Xystus athleta
Petri sequens martyrium
Ornavit mox ecclesiam
Confessionis titulo.

3. Ortus Athenis et altus
Philosophorum studiis
Mutavit artem artium
Praeceptor apostolicus.

4. Nam carnifex tyrannidis
Fremens ut leo rabiens
Advectans secum martyres
Abdon et Sennen perimit.

5. Dein ad Xystum properans
Vincla, catenas, carcerem
Minatur, interniciem
Gladiali sententia.

6. Tunc pius ille pontifex
Accersiens Laurentium,
Levitae fidelissimo
Commendavit ecclesiam.

7. Uterque consecuti sunt
Agonis sui bravium,
Ensis atque craticulae
Coronam dedit passio.

8. Jungamur ergo, socii,
Hymnum gerentes Domino,
Ut horum interventibus
Nostra purgentur crimina.

V 107b; P 118a. — Ferner: Hymn. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 11. Cod. Vatican. 82. A. — Manuale ms. Vallis Travaglia saec. 11. Cod. Capit. Mediolanen. s. n. B. — Man. ms. Ecclesiae Cisnusculi saec. 12. Cod. Ambrosian. I 55. sup. C. — Hymn. ms. S. Georgii in Palatio saec. 13. Cod. Ambrosian. E 71b inf. D. — Man. ms. Mediolanense anni 1188. Cod. Ambrosian. A 189 inf. E. — Hymn. ms. Mediolanensis saec. 14. Cod. Berolinen. Ham. 544. F. — Vgl. Mone III, 564. M. —

2, 2 sequens martyria VP. — 2, 3 sq. und 3, 1 sq. fehlen VP. — 3, 3 artem artubus VP. — 4, 1 tyrannicus F. — 4, 2 rabidus F; rugiens M. — 4, 3 Adversus sanctos martyres VP. — 4, 4 Et vult senem perimere VP. — 5, 3 Minatur et perniciem VP. — Nach Str. 6 in VP:

Beati Sixti levita
Christi minister factus est,
Per caecos atque debiles
Totum thesaurum distrahens.

7, 1 Utrique F. — 7, 3 Extenso in craticula VP; et craticulae A; et craticula F. — 8, 1 Pangamus ergo VP. — 8, 2 canentes VP. — 8, 3 Ut horum sanctis precibus VP. — 8, 4 Nos purget a criminibus VP.

103. In sancti Laurentii.

1. Devota mente, socii,
Preces fundamus martyri,
Quo nobis coeli dominum
Poscat favere placidum.

2. Laurenti, martyr inclite,
Sacrato comptus sanguine,
Profanum spernens judicem,
Xystum secutus praesulem,

3. Cavernas atri carceris
Milleque poenas corporis
Ac minas trucis aucupis
Temnis, athleta nobilis.

4. Carpuntur sacra viscera,
Saeva persultant verbera,
Suspenditur craticula,
Subduntur et incendia.

5. Sed fortis Christi signifer
Talia perfert alacer
Interritusque funestum
Verbis lacessit Decium:

6. Quid furis, hostis impie,
Christumne putas vincere,
Qui suo pio militi
Tyrannum subdit saeculi?

7. Per poenas tui corporis
Perque squalorem carceris
Rogamus, martyr inclite,
Nobis misellis annue.

8. Laus sit parenti Domino,
Laudes canamus unico,
Laus sit amborum flamini
Per saecula laudabili.

V fol. 108a; P fol. 119b. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. Farfensis saec. 10/11. Cod. Roman. 175, Farfen. 4. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43 C. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. D. — Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 420. E. — Hymn. ms. Capit. Veronen. 109. saec. 11. F. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. G. — Hymn. ms. Monasticus saec. 12. in. Cod. Capit. Vatican. D 156. H. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. J. — Vgl. Morel l. c. 262.

3, 2 Nullaeque poenas VP. — 6, 1 furit F. — 6, 2 Christum reputas vincere B. — 6, 3 pio fehlt B.

104. In Assumptione BMV.

1. Qui possit amplo famine praepotens
Digne fateri praemia virginis,
Per quam veternae sub laqueo necis
Orbi retento reddita vita est?

2. Haec virga Jesse, virgo puerpera,
Hortus superno germine consitus,
Signatus alto munere fons sacer
Mundum beavit viscere caelibi.

3. Hausto maligni primus ut occidit
Virus chelydri terrigenum parens,
Hinc lapsa pestis per genus irrepens
Cunctum profundo vulnere perculit.

4. Rerum misertus sed sator inscia
Cernens piacli viscera virginis
His ferre mortis crimine languido
Mandat salutis gaudia saeculo.

5. Missus ab astris Gabriel innubae
Aeterna portat nuntia virgini,
Verbo tumescit latior aethere
Alvus replentem saecula continens.

6. Intacta mater virgoque fit parens,
Orbis creator ortus in orbe est,
Hostis pavendi sceptra remota sunt,
Toto refulsit lux nova saeculo.

7. Sic virginalis vincula permanent,
Prodit pudoris dum thalamo potens,
Mansere clausae artius ut fores
Intrante Deo quas sera vinxerat.

8. Hoc signat aedis janua non patens,
Quam celsa vatis visio prodidit,
Soli tremendo pervia principi,
Mansura nempe clausa perenniter.

9. Sit trinitati gloria unicae,
Virtus, potestas, summa potentia,
Regnum retentans quae Deus unus est
Per cuncta semper saecula saeculi.

V fol. 110b; P fol. 121b. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 420. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI G 31. C. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. D. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. E. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. F. — Hymn. ms. Monasticus saec. 12. in. Cod. Capit. Vatican. D 156. G. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. H. Das Lied findet sich bei Morel p. 111. nach Brev. ms. Farfense saec. 13. Cod. Vallicellan. C 93. M und unter Pauli Diaconi Carmina dubia bei Dümmler Poetae Latini aevi Carolini p. 84. sq. J.

1, 3 veterno M. — 2, 1 Hac virga M; virga puerpera VP. — 2, 2 conscitus M. — 2, 3 Signatus fehlt M. — 2, 4 viscera VPM. — 3, 1 Astu M. — 3, 2 Virus fehlt M. — 3, 4 venere percutit M. — 4, 3 inferre M. — 5, 1 Emissus astris BEF. — 5, 2 virginis VPM. — 5, 4 Alvus repente VPM; replente B. — 7, 2 Prodis F. — 7, 4 Intrante demum BEF; seras junxerat VP. — 8, 1 hedis VP; Edis M. — 8, 4 clausa prehenditur M. — 9, 3 qui Deus M. — 9, 4 saeculi fehlt M.

105. In Assumptione BMV.

1. Nunc tibi, virgo virginum,
Laudes ferimus carminum
Teque coeli dominam
Resultat haec plebecula.

2. Tu porta domus fulgida,
Egressionis inscia,
Tu virga fructu florida
Virgoque nato gravida.

3. Te nostra sonant carmina,
Te angelorum agmina,
Infernus tibi ululat,
Fretumque maris intonat.

4. Lacta, regina, parvulum,
Aeterni regis filium,
Lacta sacrato ubere,
Qui te concessit vivere.

5. Tu clara stirpe regia
Jureque mundi domina,
Desideratum omnibus
Tu protulisti gentibus.

6. O stella maris fulgida,
Absolve plebis crimina,
Fletus quoque supplicum
Immuta dando gaudium.

7. Laus patri invisibili,
Laus ejus almo flamini,
Lausque sit unigenito
Orbis terrarum Domino.

V fol. 111b; P fol. 122a. — Ferner Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. C. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Londinen. Vesp. D XII. D. — Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 420. E. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. F. — Brev. ms. Casinense. saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. G. — Hymn. ms. Monasticus saec. 12. in Cod. Capit. Vaticani D 156. H. — Brev. ms. Farfense saec. 13. Cod. Vallicellan. C. 93. J. — Vgl. Stephenson l. c. p. 152.
2, 3 Et viga VDF; fructus P. — 2, 4 Virgaque D; nato gaudia P. — 3, 4 Fretuque P; fretumque matris D. — 6, 3 supplicantum D. — 6, 4 Minuta dando P; immutando da D; immuuda dando G. — 7, 3 que fehlt D.

106. In Assumptione BMV.

1. Ad laudem sanctae Mariae,
Aeternae sacrae virginis,
Hymnum novum cum gloria
Laeti canamus Domino.

2. Quae pro salute saeculi
Et libertate populi
Jam mundi ab initio
Electa est a Domino.

3. Non est in mundo similis
Inventa sanctae virginis,
Quia per ipsam Dominus
Descendens liberavit nos.

4. Cum esset ancilla humilis,
Facta est mater Domini,
O quam beata virgo est,
Quae tantam meruit gratiam.

5. Tunc portabat in utero,
Qui matrem non corruperat,
Lactabat mater filium,
Quem agnoscebat Dominum.

6. De patre sine semine,
De matre sine conjuge
Deum de Deo genitum,
Patri aequalem filium.

7. Credant Judaei increduli,
Credant, qui nolunt credere,
Nos trinitatem credimus,
Venturum mundi judicem.

8. Venite, omnes populi,
Rogemus matrem Domini,
Ut ipsa nobis impetret
Pacem et indulgentiam.

9. Gloria tibi, Domine.

V fol. 110a; P fol. 122b. — Ferner Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506 A. — Hymn. ms. Farfensis saec. 10/11. Cod. Roman. 175 Farfen. 4. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. C. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E. 43. D. — Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 420. E. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. F. — Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. G. — cfr. Morel l. c. 112.

2, 3 Mundi et ab initio G. — 3, 2 sanctae Mariae virginis V. — 4, 1 esset ancilla Dei G. — 5, 1 Hunc portabat V. — 5, 2 Quem mater non corruperat G. — 5, 3 Lactabat fehlt G; matrem G. — Str. 5 und 6 umgestellt V. — 6, 1 sine conjuge G. — 6, 2 sine semine G.

107. In Assumptione BMV.

1. Maria, mater Domini,
Aeterni patris filii,
Fer opem nobis omnibus
Ad te confugientibus.

2. Deum de Deo genitum
Tu genuisti filium,
Qui non habet initium,
Ex te sumpsit exordium.

3. Nam partum admirabilem
Semperque collaudabilem
Olim prophetae consonant,
Et facta sunt oracula.

4. Ave, Maria inclita,
Tu plena omni gratia,
Concipies per spiritum,
Tu genuisti filium.

5. Qui totum mundum condidit,
In te formatus exstitit,
Quem totus mundus non capit,
In tuo ventre jacuit.

6. O admiranda trinitas
Et veneranda unitas,
Quae semper es laudabilis
Et tamen ineffabilis.

7. O virgo beatissima
Per cuncta semper saecula,
Electa Dei genitrix
Et facta es per ordinem.

8. Per Gabriel archangelum
De coelo venit nuntius,
Angelus quidem de coelo
Pronuntians de filio.

9. Deus et homo nascitur,
Unus est Christus Dominus,
Jesus, redemptor omnium
Salvator atque gentium.

10. Qui nos de suo sanguine
Redempti sumus, omnibus
Ille pro nobis mortuus,
Et nos per ipsum vivimus.

11. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 112a; P fol. 123a. — Ferner: Brev. ms. S. Laurentii in Verano(?) saec. 11. Cod. Vatican. 7018. A. — In kürzerer Form bei Stephenson l. c. 109. S.

1, 2 filium P. — 2, 1 genitus VP. — 3, 1 Hunc partum S; admirabile A. — 3, 2 Te semper collaudabilem VP; semperque collaudabile A. — 3, 3 consonent P; consonet V; consono S. — 3, 4 Affati sunt oraculo S. — Str. 4 fehlt A. — 4, 2 plena Dei gratia V. — 5, 1 Qui totus mundus VP. — 5, 2 formatum A. — 5, 3 Qui totus mundus VP; Qui totum mundum A. — Str. 6 fehlt S. — 6, 3 Quem semper est A. — 7, 4 facta est V; statt dieser Strophe steht in A die folgende:

Maria de Judaea nata
A Domino est vocata,
Quando fuerat vocata,
A Joseph fuit desponsata.

8, 1 archangelus VP; Gabrielem A. — 8, 2 nuntium S. — 8, 3 Angelis VPA; qui de coelo VP; Electum Dei filium S. — 8, 4 Dei filio VP; Effatus est per ordinem S. — Str. 9 lautet in VP:

Benedicta erit
Et benedicta erit
Et benedicta erit
Inter omnes mulieres.

In S verläuft das Lied von hier an völlig abweichend. Str. 9 fehlt; statt ihrer folgen Str. 4 und 7, die oben fehlten und abweichend also lauten:

Ave, Maria inclita,
Tu plena Dei gratia,
Concipies per spiritum
Et generabis filium.

O virgo beatissima
Per cuncta semper saecula
Et tu miranda nimium
Et nunc et in perpetuum.

Hierauf folgt St. 5. — Str. 10 lautet in S:

Hunc nobis nasci profuit,
Amore (l: a morte?) nos eripuit,
Pro nobis ipse mortuus
Et nos per ipsum vivimus.

Das läfst fast eine Veränderung der unverstandenen Verse 10, 1 u. 2 vermuten, in denen VP und A wörtlich übereinstimmen. — 10, 3 est mortuus A; mortuum VP.

108. In sancti Cyriaci.

1. Hymnum canamus, socii,
Devota mente seduli
Festumque pii martyris
Odis canamus consonis.

2. Qui spreto mundi principe
Christi ditatus munere
Per sanguinis commercia
Aeterna tulit praemia.

3. Hunc laureati proceres
Rite sequuntur alacres,
Quos ille ductor praevius
Ad aethra duxit coelitus.

4. Nunc, Cyriace, inclite
Nos adjuva precamine,
Junctus catervae martyrum
Pro nobis ora Dominum.

5. Ut tuis fulti precibus
Vitemus omne facinus,
Mundi temnamus noxia,
Coeli sequamur gaudia.

6. Ne veniente Domino
Dierum in novissimo
In tartara cum reprobis
Voce damnemur judicis.

7. Laus trinitati debita,
Honor, potestas, gloria
Perenniter sit omnia
In saeculorum saecula.

V fol. 112 b; P fol. 123 b. — Ferner: Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. A. — Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Mediceo-Laurent. Conv. sup. 524, als de sancto Fidele B. — Aus Cod. Rhenovien. 91. saec. 11. bei Morel l. c. 220. M. — 1, 3 Festum Fidelis martyris B. — 1, 4 colamus ABM. — 2, 2 ditatur A; dicatus. M. — 3, 1 Nunc laureati VPM, laureatum A; die ganze Strophe fehlt B. — 4, 1 Tunc Cyriace M; Martyr Fidelis inclite B. — 4, 3 sq. Tuisque sanctis precibus Deum fac nobis placidum B. — 5, 1 fulti meritis B. — 5, 2 Purgemur cunctis vitiis B. — 5, 3 vitemus noxia B. — 5, 4 sequamus P. — Str. 6 fehlt B, statt dessen:

Fidelis invictissime
Et palaestrita eximie,
Tua prece sanctissima
Nostra mundentur scelera.

7, 4 Per saeculorum B; statt dieser Doxologie hat A nur den Anfang: Laus sit parenti Domino.

109. In sancti Cyriaci.

1. Agonitheta nobilis
Cultorque summi numinis,
Adsiste votis supplicum
Te laudibus colentium.

2. Columna templi lactea,
Coelestis aulae vernula,
Levita clarus meritis
Prece faveto miseris.

3. Te, Cyriace, canimus
Festumque diem colimus
Et vota pie solvimus
Melosque laeti pangimus.

4. Tu laureatus sanguine
Coeli fulges in culmine,
Conjunctus choro martyrum,
Sanctissime christicolum.

5. Tu vires hostis impii,
Fretus virtute Domini,
Poenasque carnis superans
Polum petis tripudians.

6. Nunc adunatus angelis
Tuis faveto famulis,
Quo tecum coeli fulgida
Laeti sumamus praemia.

7. Laus sit parenti Domino,
Laudes canamus unico,
Laudes amborum flamini
In saecula laudabili.

V fol. 113 a; P fol. 123 b. — Ferner: Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11/12. Cod. Vatican. 4928. A. — Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Mediceo-Laurentian. Conv. sup. 524, als de sancto Fidele. B. — Aus Cod. Rhenovien. 91 saec. 11. bei Morel l. c. 220. M. — 2, 1 Columna coeli B. — 2, 2 sq. Aeterni regni vernula Comesque claris meritis B. — 3, 1 Te o Fidelis B. — 4, 2 Olympi fulges culmine B: fulgens in culmine V; refulges in culmine P. — 5, 1 Tu jure VP; impie VP; die ganze Strophe fehlt B: in A lautet sie:

Fultus virtute coelica
Hostis tempsisti pessima
Poenamque carnis superans
Coelum petit [sic] tripudians.

6, 1 Et nunc cum sanctis angelis A. — 7, 3 Laus sit amborum M. — 7, 1 sqq. lauten in B:

Honor, virtus et jubilum,
Sit decus summum Domino,
Qui trinitate socia
Gubernat cuncta saecula.

110. In sancti Bartholomaei.

1. Ad laudem Christi procerum
Cunctorum fratrum concio
Suavi modulamine
Depromat actus pariter.

2. Postquam ad patris dexteram
Sua Christus potentia
Ascendit et discipulos
Sancto replevit spiritu,

3. Bartholomaeus inclitus
Praedicans Dei filium
Ingressus est in Indiam,
Faciens mirabilia.

4. Cujus vultus insignia
Virtutes et prodigia
Hostis Behir nequissimus
Suis narrat complicibus.

5. Apostolus tunc filiam
Cernens regis lunaticam,
Saluti verbo reddidit
Et idola comminuit.

6. Conversus rex ad Dominum
Statim et omnis populus,
Ablutus est Polymius
Sacro fonte cum omnibus.

7. Hinc castigatur ictibus
Ab Astrige nequissimo,
Nudatur cutis tegmine
Vivensque Deum confitens.

8. Sic in trophaeo fidei
Caelebs athleta permanens,
Abscisso ense vertice
Coelos triumphans petiit.

9. Cujus caterva precibus
Sacris fulta fidelium
Devicto hoste callido
Coeli fruatur gaudio.

10. Deo patri sit gloria,
Sit laus et unigenito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

V fol. 113 b; P fol. 124 a. — Ferner: Brev. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Vatican. 7018. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. B. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. C. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. D.

4, 1 vultu V. — 4, 3 Beyr AC; Heirt P. — 7, 1 castigatus VP. — 7, 2 Abstrige nequissimo V; Astrige sub saevissimo AC. — 9, 4 fruitur VP. — 10, 1 Doxologie ergänzt nach No. 18.

111. In sancti Bartholomaei.

1. Gaudium mundi, Christe, lux sanctorum,
Coeli qui regna contulisti tuis,
Vota tuorum famulorum clemens
Suscipe semper.

2. Bartholomaei precibus placatus
Veniam nobis tribue culparum,
Hujus et vitae commoda dignanter
Nobis concede.

3. Hunc diem sacrum tuis ita cede
Digne famellis celebrare semper,
Quo post hanc vitam mereamur coeli
Scandere regna.

4. Athleta Dei, tuum qui devote
Celebrant festum, miseratus fove
Scelerum atque potestate magna
Vincla dissolve.

5. Judicis iram miseratus placa,
Pestem et morbos languoresque pelle,
Fidei, spei, caritatis nobis
Dona largire.

6. Gaudet jam terra tuo decorata
Lumine, coelum simul et resultat,
Gaudium nobis tribue jam, sancte
Bartholomaee.

7. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 114a; P fol. 124b. — Ferner: Brev. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Vatican. 7018. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 4928. C. — 3, 1 Hanc diem sacra VP; tu ita concede P; tuis ita concede V; tuis ita dona A. — 6, 2 resultet VP.

112. In Decollatione s. Johannis B.

1. Summum percurrit circulum
Dies in anno maximus,
Cursu peracto temporum
Jam nocte legis nascitur.

2. Adest propheta altissimi
Finem daturus vatibus,
Ostendit terrae verius
Omnipotentis filium.

3. Genus sacratum sanguinis,
Quem sera mater unicum
Cunctis creat mirantibus,
Vix hoc parenti credulum.

4. Sublimis affert angelus
Nomen Johannis inclitum,
Pater sacerdos illico,
Quod scripsit, ac locutus est.

5. Locustae victus et favi
Ac sola fontis pocula
Alent beatum martyrem,
Sancto repletum spiritu.

6. Sublata gens mortalium
Vetusta punit crimina,
Suis lavacris insuper
Salvator ipse tingitur.

7. Tacere nescit regibus
Damnans tyranni nuptias,
Carcerem liber ingreditur
Poena neque comprimitur.

8. Caput recisum in carcere
Disco perfertur regio,
Sic clarae mortis gloria
Vivit per omne saeculum.

V fol. 114b; P. fol. 125a. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolitan. VI G 29. A.

1, 1 percurrit oraculum VP. — 1, 2 maximo P. — 1, 3 Cursus peracto P; Currus superato V. — 1, 4 note legis P. — 2, 1 altissimus P. — 2, 2 Fidem VPA, daturam VP. — 2, 4 Dei potenti A. — 3, 4 parentis credulo A. — 4, 4 ac fehlt A. — 5, 1 Locusta A. — 5, 3 Alent VPA; lies alunt? — 7, 1 Tacere nes conregibus A. — 7, 2 tyrannis A. — 7, 3 Vox justi semper libera A. — 7, 4 Nec poena virum comprimit A. — 8, 4 Vivit perhenne saeculum A.

113. In s. Euphemiae.

1. Euphemiae celebris recolamus virginis almae
Orgia sacra simul, Eufemiae celebris.

2. Haec thalamum reprimens lubricum tenensque lenones,
Nactabatur ovans ast hinc haec thalamum.

3. Laeta ferens reboat superis permixta choreas,
Ima quod osa tulit, sponsa leta ferens.

4. Cujus in amplexu veteris repiantur piacla
Matris, et alma manet cujus in amplexu.

5. Tartarei laniando gravi quam forte ministri
Nec poterant poena vincere tartarei.

6. Dira flagella subit, laetans persistit ad omne,
Pro supero sponso dira flagella subit.

7. Cui sociata super celsi gratulantur Olympi,
Saecla per ampla fore cui sociata super.

8. Gaudia magna tenes, Euphemia, virgo corusca,
En quia probra teris, gaudia magna tenes.

9. Coetus in arce poli sociam te diligit almus,
Ac honorare cupit coetus in arce poli.

10. Laeta tuis meritis frueris jam munere vitae,
Compta per omne decus, laeta tuis meritis.

11. Christus enim Dominus sponsae tibi praemia reddit
Ornatusque decus, Christus enim Dominus.

12. Unde manent per saecla tui nam gaudia longa,
Virgo beata, satis felix, unde manent.

13. Nunc, veneranda, tibi praesto sit nostra camoena,
Apta simul laude nunc, veneranda, tibi.

14. Et meritis quondam relevati pondere sub te
Peccaminis multi laetemur et meritis.

15. Virgo beata Dei, pro te venerantibus ora,
Quatenus his parcat, virgo beata Dei.

16. Gloria magna Deo toto reboemus in orbe,
Trino atque uno gloria magna Deo.

V fol. 115a; fehlt in P. — 2, 1 teresque. — 3, 2 lecta ferens. — 4, 2 amplexum. — 6, 1 omnem. — 6, 2 supera. — 7, 1 Qui sociata. — 10, 1 frueris tam. — 11, 1 Spiritus enim Dominus. — 12, 2 unde manent per saecla, des Guten zuviel. — 13, 1 praesta. — 14, 1 pondere subde. — 14, 2 et meritis quondam. — 15, 1 beata Domini. — 15, 2 beata Domini.

114. In sancti Mauritii.

1. Adest dies praefulgida
Coruscans tot prodigiis,
Qua sacer sanguis funditur
Mauritii cum sociis.

2. Mauritius ac Candidus,
Victor et Exsuperius
Militantes imperio
Clam serviebant Domino.

3. Maximianus idolis
Servitor nefandissimus
Persequebatur milites
Regis invicti fortiter.

4. Sic aderat Mauritius
Intrepidus et Candidus,
Mentes gestantes validas
Verba dabant qui talia:

5. Imperator, milites tui
Sumus sed Christi servuli,
Quid cogis Jesum linquere,
Quos emit suo sanguine?

6. A te nunc temporalia
Accipimus stipendia,
Ab ipso regnum principe,
Vitam sine periculo.

7. Maximianus audiens
Haec furore repletus est,
Jugulari praeceperat,
Qui Christum non negaverant.

8. Mauritius cum Candido,
Victor cum Exsuperio
Intelligentes talia
Arma jactarunt bellica.

9. Cum suis statim omnibus
Capite flexo venerant
Boantes in altissimis:
Rex noster Jesus Christus est.

10. Incidi cunctis capita
Maximianus jusserat,
Qui Christum regem clarius
Se colere professi sunt.

11. Atque ipsorum corpora
Lympha mergi praeceperat,
Ne Christiani tollerent,
Martyres sibi facerent.

12. Ut sensit statim Rhodanus,
Se mixtum sacro sanguine,
Retro subtraxit undulas,
Terrae reddit cadavera.

13. Gaude, felix Burgundia,
Magno honore praedita,
Quae meruisti capere
Tantorum sacrum sanguinem.

14. O signifer, Mauritie,
Altitotantis maxime,
Te deprecamur supplices,
Placatus ut nos adjuves.

15. Ora tuis cum sociis
Jesum tremendum judicem,
Dimittat ut peccamina
Superna donans gaudia.

16. Laus sit parenti Domino,
Laus ejus almo filio,
Laus sit amborum flamini
Per tempora laudabili.

V fol. 103a; P fol. 126a. — 5, 2 sed fehlt P; servuli Christi V. — 5, 4 emisit P. — 7, 1 haec audiens P. — 7, 2 Hoc furore P. — 9, 2 Capite plexo VP. — 10, 1 Indici V. — 11, 3 tollere P. — 12, 1 Et sensit P. — 13, 4 sacro sanguine P. — 16, 1 Laus sit nati Domino VP.

115. In ss. Cosmae et Damiani.

1. Conditor cosmi omniumque salus,
Decus sanctorum, martyrum corona,
Bona qui praestas trinus unus, bonus
Rex saeculorum.

2. Opifex verus, lance in utraque
Trutinans juste, ponderans aequale,
Dividens cunctis, satians utraque,
Spiritus almus.

3. Solve, precamur, loris, quas meremur,
Precibus fulti sancti tui, Deus,
Inter quos isti uterini fratres,
Euge, beati

4. Milites Christi, feroces victores,
Ex una parens Egeaque poli,
Traditi arte medicina docti
Mox et beatis.

5. Alitis, inquit, sicuti canales,
Ut Christi normam gratis semper date,
Ut accepistis, minime negate,
Ut isti fratres.

6. Sontis in ira Lysia commotus
Tribunus jussit praesentari sanctos,
Cosmas exorsus verberari justus
Et Damianus.

7. Dicite, clari adelphi germani,
Ortus concretus nobili cruore,
Poplite supplex genua devote
Reddite Jovi.

8. Alacri vultu, agiles in voce
Inquiunt ambo: tibi sit nunc notum,
Thura, quae quaeris, deo nunquam damus,
Sed soli Jesu.

9. Machinam simul qui verbo formavit
Mundique rura, aequora rotavit,
Quadrupes coetus volatile formavit,
Regnat in astris.

10. Illico praesul furia refertus
Jussit in antris mancipari sanctos,
Marinos amnis absorbere fluctus,
Miro reversi.

11. Angelus inter remigans alarum
Labium vehit aequoris festinus,
Illic ministros reperit illaesos,
Divo patrante.

12. Nutu herili qui vehit in oras,
Martyres suos duxit in agone,
Mucro peremptos proprio cruore
Serta decore.

13. Vitam vitarum consequentes novam,
In qua cum Christo perfruuntur bona,
Quem expiati maneamus una
Ipso petente.

14. Ponite nobis clipeum salutis,
Unde hostilis ictibusque tuti
Sic maneanus, illuc veniamus,
Ad quae venistis.

15. Praesta, beata trinitas superna,
In unitate regisque gubernas
Saecula cuncta, nova ac veterna,
Futura regna.

V fol. 116a; P fol. 127a. — 1, 1 cosmis V. — 1, 2 coronas VP. — 2, 1 Opifex vero lances V. — 2, 2 aequales V. — 3, 1 quam VP. — 3, 2 fultis V. — 3, 4 beatis VP. — 4, 2 Ex una VP, l: est una? eneamque polim V, etneamque poli P; vgl. Acta SS. Sept. VII, 444. — 5, 1 Alitis V; aliti P; inquid VP; carnales VP. — 5, 4 istis V. — 6, 3 justos VP. — 8, 1 agilis V. — 8, 2 nota VP. — 8, 3 Thura quam quaeris VP. — 9, 1 Machina VP. — 9, 3 Quadruples coetus V; der Vers leidet an einer Silbe Überschufs. — 9, 4 in axis VP. — 10, 1 refartus VP. — 10, 3 Marinus. — 11, 1 Angelis VP; lies remiges? — 11, 3 Illuc V. — 11, 4 Divo patrantem VP. — 12, 1 Nutu herilis VP; vehit in ore VP. — 12, 3 Murcro perempto VP. — 13, 1 Vita vitarum consequentes nova VP. — 13, 2 Über frui mit dem vierten Fall cfr. Analecta VII, 13 sub 5. — 13, 3 Quem scheint von una abhängen zu sollen. — 13, 4 Ipsi petenti VP. — 14, 1 Punite VP; clipeo VP. — 14, 2 hostilis hic ubique tuti V. — 14, 4 Ad quem P. — 15, 2 guberna. — Es ist wohl überflüssig beizufügen, dafs die Abfassung des Hymnus kaum weniger barbarisch ist als seine Überlieferung. So wie er vorliegt, ist es unmöglich abzumessen, welche Eigentümlichkeiten wir dem Verfasser, welche dem Kopisten zu danken haben.

116. In ss. Cosmae et Damiani.

1. Solemne tempus vertitur,
Quod martyr devotissimus
Carnis deponunt sarcina,
Ovans transcendunt aethera.

2. Cosmas privignus oritur,
Damianus pedissequus,
Alvo uno nobilior
Parentis artus creditur.

3. Mox ebonisque artibus
Brutis, viris levamine
Resospitant labentium
Munuscula potentium,

4. Et indigenti munera
Locupletari abdicant,
Obstinatur a muliercula
Cogit nummis excipians.

5. Ex quo mors peragitur
Lysiae nefandissimus,
Aura flante per aurium
Syolus reddit praesidem.

6. Turbo proconsul insiit,
Thurificare compulit,
Quae renuente illico
Retruditur ergastulo.

7. Rogi uruntur. martyres
Seminecem per latere
Et undique vallantibus
Rogus perunxit plurimos.

8. Nam virtus inter plurimas
Cameli laesi sospitant,
Quem laesum habent daemonum,
Ad laudes venit Domini.

9. Quem post sanctorum obitum
In ore virorum loquitur,
Quem fit portentas depulsa,
Uno humantur cespite.

10. Hii signo dati jaculae
Dictati sunt a vulnere,
Rubra secatur romphea,
Christi necantur martyres.

11. Flavit per aethra spiritum
Titan receptos coelitus,
In qua cum Deo gaudeunt,
Dum mundus iste volvitur.

12. Thimoismum diruitur,
Credendus est novissimus,
Hic laureati possident
Meritis tot munere.

13. Nos quoque dignis petimus
Vestris sentire precibus,
Ut ad superna patria
Una nobiscum maneant.

14. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Qui trinus in vocabulis,
Unus Deus cognomine.

V fol. 117 b; P 128 a. — Dieser Text ist wenn möglich noch schlimmer in Stand als der vorhergehende. Da eine Emendierung nicht durchführbar, begnüge ich mich mit diplomatischer Wiedergabe des Überlieferten und notiere nur die Abweichungen zwischen V und P. — 2, 3 Alvus V. — 4, 3 Abstinatur a mulier V. — 4, 4 Cogit nimis V. — 11, 2 Tutam receptos V. — 11, 3 Deo gaudent V. — 12, 1 Thimoysmum V. — 12, 3 possidunt P.

117. In ss. Placidi et Sigiberti.

1. Pangendo coeli reboemus odas,
Almum promamus Domini trophaeum,
Praeducem sanctum celebremus hymno
Cordis ab imo.

2. Milites sancti, meritis micantes,
Placidus martyr milesque Sigbertus
Socii corona pariter migrando
Sidera supra.

3. Avete, fausti domini superni,
Morte devicta superorum arma
Hostis antiqui trucis atque cosmi
Carnis agone.

4. Nunc, coronati fidei fervore,
Vos decus, virtus sequiturque stemma,
Esse coelesti meruistis agni
Sanguine loti,

5. Qui pius mundi Deus ac redemptor,
Martyr et miles, radians herili
Rore robusto, roseo salutis
Schemate servi.

6. Quem timens atrox Erebi vorago,
Daemonum princeps metuit rebellis,
Zabulus taeter, sceleris repertor,
Mortis origo.

7. Hymniger psallit chorus hicque vobis
Concinens nablo sonitus honorat,
Cantibus sanctis trophimis videmus,
Pangimus melos.

8. Inde vos saecli pretium sequentes,
Quaesumus, nobis meritis favete,
Hostis ut vestris nequeat nocere
Civibus istis.

9. Vos crucis Christi socios rogate,
Qui deitatis comitantur aulam,
Inter coelorum mereamur urbem
Septa subire.

10. Doxa sit patri genitoque Jesu,
Pneumati sancto simul et potestas,
Sit tibi trino deitate soli
Compar in aevum.

V fol. 118a; fehlt P. — 1, 1 roboeamus. — 1, 3 hymnum. — 1, 4 Cordis cobimo. — 2, 2 Sigibertus. — 4, 1 fidei favore. — 4, 2 Nox decus, Verwechslung von n und u? — 4, 2 stegma. — 6, 1 eremi vorago. — 7, 2 honoro. — 7, 3 lies tropicis? videmus unverständlich. — 8, 3 Nos hos ut vestris neque ad nocere; oder sollte Nos hos aus *νόσος* entstanden sein? — 9, 4 Sceptra subire.

118. In ss. Placidi et Sigiberti.

1. Aeterne, Jesu, dominator alme,
Plasmatis trini conditor — — —
Placidi testis reboamus festum,
Suscipe laudes.

2. Cum pia fide sanctae trinitatis
Esset succensus Christi agonista,
Visibus totis Domino servivit
Omnibus horis.

3. Invidus hostis dracoque nocivus,
Dei lucernam invidens splendere,
Callide nimis studuit fuscare
Faucibus atris.

4. Cujus instinctu rabidus tyrannus,
Perfurens victor, Domini cultores
Atque fideles straverat ubique
Ense cruento.

5. Quibus adjungens Placidum fidelem,
Martyrem Christi, spoliatum ejus
Omnibus bonis — — — subtractis
Decapitavit.

6. O venerande martyr et beate,
Placide, Deo supplica pro nobis,
Quod tibi corde puro serviamus
Tempore vitae.

7. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus, cujus reboat per omnem
Gloria mundum.

V fol. 119a; fehlt P. — 1, 2 trinis; ergänze: conditor et rector? — 2, 1 fides. — 4, 2 lies: lictor? — 5, 3 erg. pariter? — 6, 1 veneranda. — 7, 2 sqq. ergänzt.

119. In sancti Justi Martyris.

1. Adest sacra festivitas,
In qua tulit discrimina
Justus namque coelicola
Propter superna praemia.

2. Fervebat ultrix sanctio
Nequissimorum principum,
Mutis sacellis sordidas
Cogunt cremare victimas.

3. Praenestinis in finibus
Martyr refulsit inclitus,
A flore pueritiae
Justus nomine et opere.

4. Magnatius tunc impius
Famam salutis audiens
Taetro retrusit carcere
Nervis attritum martyrem.

5. Sistens athleta fortiter,
Minas tyranni respuens,
Almis canebat vocibus
Grates perenni judici.

6. Mutans dedit sententiam
Demens dehinc Magnatius,
Ridens jussit sub pondere
Colla sacrata premere.

7. Nam lineo sub stamine
Massa revinctus plumbea
Restrinxit almos humeros,
Mersit profunda fluminis.

8. Cujus sacrum corpusculum
Aequor reddidit litori,
Sebastianus presbyter
— — sepulchro tradidit.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 119 b; fehlt P. — 2, 4 Cogent. — 3, 1 Praegestinis. — 8, 4 Ergänze: illud, corpus, sanctum oder Ähnliches.

120. In Festo Omnium Sanctorum.

1. Christe, qui virtus sator et vocaris,
Cujus ornatur pietate, quidquid
Vel statu claret vel honore pollet,
Suscipe laudes.

2. Ecce solemnis diei voluptas,
Plena sanctorum meritis tuorum,
Corde devotam sociando turbam
Personet hymnos.

3. Haec dies Christi genitricis almae
Laude sacratur, pariter precamur,
Ejus obtentu veniam petenti
Da, pie, plebi.

4. Haec dies festum colit angelorum,
Ut tuam semper faciem videntes
Semper in nostro vigilent favore
Te miserante.

5. Et choros ducit sub apostolorum
Turba praeclaro nitidos honore,
Per preces quorum meat et loquelas
Tuta per hostes.

6. Martyres festis veneramur aptis,
Vota confessor capit omnis ista,
Virgines sanctas monachosque claros
Laude sonamus.

7. Omnis hoc dignam patriarcha partem
Doctor et vates habet et sacerdos,
Gaudio quorum numerum superna
Scriptio servat.

8. Omnium sane pariter tuorum
Festa sanctorum colimus, precantes,
Hos, tibi qui jam meruere jungi,
Nostra tueri.

9. Ut quibus vitae stadium magistris
Curritur, horum precibus beatis
Fulgido coeli gremio locemur
Perpete vita.

10. Gloriam sanctae pia trinitati
Turba persultet, canat et revolvat,
Quae manens regnat Deus unus omni
Tempore saecli.

V fol. 120a.; P 129a. — Ferner: Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. A. — Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. C. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. E. — Aus Cod. Rhenovien. 111. saec. 10. bei Daniel IV. p. 137 sq. D. — Aus einem in Stuttgart vorhandenen Brevier saec. 11. bei Mone III. p. 12. sq. M. —

1, 2 ornatus VP. — 2, 1 voluntas VP. — 3, 2 laudes VP. — 3, 4 piae irrtümlich D. — 4, 1 chorus VP. — 5, 2 turba praeclara A. — 5, 3 loquela VDM. — 6, 4 Laude sonantes A. — 7, 1 digna D. — 7, 3 numero D. — 9, 1 E quibus V; et quibus D; ministris D. — 9, 3 gremio laetemur A. — 10, 1 Gloria VP; pie VP; piae D. — 10, 3 regnans V.

121. In Festo Omnium Sanctorum.

1. Alma cunctorum celebremus omnes
Festa sanctorum, modo qui micantes
Aetheris regno sine fine gaudent
Gaudio magno.

2. Prolis aeterni genitrix, Maria,
Unicum mundi decus et honestas,
Splendet insignis solio nitenti,
Inclita virgo.

3. Flammeo vultu chorus angelorum
Multiplex fulget, tibi conditori
Saepius dulces modulatur hymnos
Voce perenni.

4. Cum suis Petrus sociisque Paulus,
Regis immensi proceres, triumphant
Atque festivas chlamydes amicti
Stemmate vernant.

5. Hic patriarchas, fidei columnas,
Providos vates, Domini lucernas,
Laureo compcos libet eminentes
Cernere patres.

6. Martyrum coetus ibi gloriantes
Ornat omnino diadema fulgens,
Quisque confessor retinet coronam
Victor opimam.

7. Virginum florent nitidae catervae,
Serta gerentes resonant choreas,
Nempe justorum meritis beata
Agmina pollent.

8. Qui redemptori pariter ferentes
Debitas grates sine labe cuncti
Mente jucunda variis frequentant
Vocibus odas.

9. O Deus clemens, pietatis auctor,
Rite culparum maculis abluti
His in aeterna sociemur arce
Omne per aevum.

10. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 120b; P fol. 129b. — Ferner: Brev. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Vatican. 7018. A. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171 B. — 1, 2 qui modo B. — 1, 3 Aetheri B. — 2, 2 decus et potestas AB. — 3, 2 fulgent P. — 3, 3 Se pius B; dulce A; modulantur P. — 5, 3 Laureis B. — 6, 1 sibi gloriantes B. — 6, 3 retinens VP. — 7, 1 flores VP. — 7, 2 Serta gestantes B. — 7, 3 beatos VP, beatis A. — 7, 4 Agminis A; pollet B. — 8, 1 Cui redemptori A. — 8, 2 sine lave B. — 8, 4 Carminis odas B. — 9, 1 Tu Deus clemens A. — 10, 1 Gloria patri B. — 10, 2 Ejus et nato jubilemus apte B.

122. De sancto Martino.

1. Christe, rex noster, via, lux salusque,
Qui piis dignam tribuis coronam,
Da tuum vatem famulis sonora
Pangere laude.

2. Tu scelus mundi tenebrasque pellens,
Insuper largo cumulans decore,
Largiens clemens pietatis usu
Lumina clara.

3. E quibus magnis radiis micantem
Rite Martinum veneramur almum,
Urbs dedit nobis decus hoc perenne
Pannoniorum.

4. Qui sacris necdum renovatus undis
Jamque laudari Domini meretur
Voce, dum partem clamydis rigenti
Praebet egeno.

5. Cujus effari modulante plectro
Facta vix unquam luculenta possunt
Cuncta, quae magno superi patravit
Munere regis.

6. Barbaram paci rabiem subegit,
Vinctos exemit laqueis latronum,
Plectitur flagris fidei relator
Dulcis amaris.

7. Casibus, verbis, studio sagaci
Traxit ad Christum tenebris retentos,
Ter potens functis gelidae resolvit
Vincula mortis.

8. Omnium tristes removens querelas,
Omnium fessos recreabat artus,
Omnis et sensit veniens medelam
Sexus et aetas.

9. Saepe devictus coluber vetustus
Jus suum liquit pavitansque cessit,
Quaslibet fallax agitaret artes
Mille nocendi.

10. O' virum sanctum nimis et beatum,
Aetheris cui nimio nitore
Visibus carnis licuit micantes
Cernere cives.

11. Duxit ad vitam patriam sequaces
Praesulum norma speculumque fulgens,
Astra conscendens fruitur perenni
Lumine patris.

12. Solve nunc amplis meritis, precamur,
Criminum nexu, bone dux, revinctos,
Quo tibi lucis sociemur arce
Semper in aevum.

13. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

V fol. 122b; P fol. 132a. — Ferner: Cod. Bruxellen. 8860—67 saec. 10. in. A. — Brev. ms. S. Martini Turonen. saec. 14. Cod. Turonen. 149. B. — Brev. ms. S. Martini saec. 15. Cod. Turonen. 150. C. — Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani prope Turones saec. 15. Cod. Turonen. 152. D. — Bei Mone III, 433 aus Cod. Treviren. 1418, den er ins 8. Jahrh. versetzt. M. — 1, 1 Christus A — 1, 3 sonoram V. — 1, 4 laudem V. — 2, 2 cumulas C; decorem VPBC. — 3, 1 Ex quibus C; veneremur VP. — 3, 4 Pannoniarum BC. — 4, 2 Dominum A. — 4, 3 dum patrem A; parte V. — 5, 3 magno sacri penetravit B. — 5, 4 regum B. — 6, 2 Vinctus VPA; latronem VP. — 6, 4 Dulcis amator A. — 7, 1 Cassibus A; verbi V. — 7, 2 tenebras A. — 8, 1 tristis V. — 8, 3 ut sensit V; et cessit M. — 9, 1 coluber versutus A. — 9, 3 agitare V. — 10, 2 cujus M. — 10, 3 micantem A. — Str. 11 und 12 fehlen M. — 12, 2 nexus V.

123. De sanctissima Trinitate.

1. O veneranda trinitas laudanda,
Valde benigna gloriaque digna,
Nostras exaudi preces, quibus tibi
Canimus hymnum.

2. Te invocamus atque adoramus
Teque laudamus, trinitas beata,
Tu nobis dona scelerum cunctorum
Remissionem.

3. Ut valeamus mentibus devotis
Agere dignas tibi quoque laudes
Die ac nocte, horis et momentis
Semper dicentes:

4. Gloria ingens sine fine manens
Sit trinitati, summae deitati,
Cuncta per saecla, voce simul una
Cuncti dicamus: [Amen].

V fol. 125b; P fol. 134a. — Ferner: Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 277. saec. 11. A. — Orat. ms. Tegrinsense saec. 12. Clm. Monacen. 2000. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. C. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. D. — Brev. ms. S Dominici in Silos saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 2190. E. — Hymn. ms. Hermetisvillanus anni 1553. Cod. Griesen. 23. F. — Aus Cod. Rhenovien. 82 saec. 11. bei Morel p. 3. M. — 1, 3 tibi preces quibus M. — 2, 1 te adoramus F. — 2, 2 Atque laudamus F. — 3, 1 Si valeamus. — 3, 2 dignas trinitati laudes F. — 3, 3 horis ac momentis EF.

124. In sanctae Caeciliae.

1. Ad Christi laudem virginis
Et martyris Caeciliae
Suavi modulamine
Hymnum canamus pariter.

2. Quae ineptas divitias,
Contempsit ut quisquilia
Et famine aequissimo
Ostendit Dei filium.

3. A nuptiali thalamo
Sponsi convertit animum,
Ut intactis corporibus
Christo servirent Domino.

4. Qui post beatum lavacrum
A funesto Almachio
Sauciatus occiditur,
Adiit astra spiritus.

5. Post haec virgo ab impio
Praefecto comprehenditur,
Sed stetit imperterrita
Prolem tonantis praedicans.

6. Cujus sacris alloquiis
Quater centeni populi
Renati sunt baptismate
Ab Urbano antistite.

7. Hinc flammis balnealibus
Ad concremandum traditur,
Sed rore sancti spiritus
Hostilis rogus vincitur,

8. Ubi lanista pestifer
Tertio sanctam feriit,
Mucronis ictu occiditur
Sic aulam poli petiit.

9. Nos ergo tuis, quaesumus,
Tuere, virgo, precibus,
Ut consequamur veniam
Tua colentes merita.

10. Deo patri sit gloria,
Sit laus et unigenito
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

V fol. 125b; P fol. 134 a. — Ferner: Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506 A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. sacc. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Hymn. ms. Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolit. VI G 31. C. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin 585. D. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. E. — Brev. ms. Casinense saec. 13. Cod. Casinen. 419. F. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. G. — Aus Cod. Rhenovien. 91. saec. 11. bei Morel p. 214. M. —

1, 1 Ad laudem Christi virginis M. — 2, 2 velut quisquilia VP; velut stercora D. — 2, 3 Et feminae aequissimum M. — 2, 4 filio P. — 3, 1 Ad nuptiali P; In nuptiali DM. — 3, 2 animo P. — 3, 4 servarent M. — 4, 3 Sociato P; sauciato V; sauciata M. — 6, 1 Hujus M. — 8, 1 Ibi lanista V. — 8, 2 Sanctam percussit tertio DE. — 10, 1 Doxologie ergänzt.

125. In Dedicatione s. Salvatoris.

1. Jesu, salvator saeculi,
Verbum patris altissimi,
Placare votis supplicum
Te laudibus colentium.

2. Qui sustinens opprobria,
Fel, sputa, vincla, verbera
Mortemque nobis perpetim
Vitae parasti gloriam.

3. Largire nobis prospera
Hujus diei solemnia
Gratesque da persolvere
Magnae tuae clementiae,

4. Ut ore tibi consono
Et corde devotissimo
Possimus omni tempore
Laudes referre debitas.

5. Te cum patre piissimo
Sancto simulque spiritu
Inferna, terra, maria
Tremant, adorent, concinant.

6. Laus sit tonanti Domino,
Doxa sit tibi filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

P fol. 131a; fehlt V. — 4, 1 Et ore. — 5, 4 adorant.

126. In sancti Clementis.

1. Martyris Christi veneranda festa
Laudibus dignis celebremus omnes,
Qui sacris ejus meritis juvemur
Tempus in omne.

2. Hic Petri Clemens, placidi magistri,
Dicta sectando pius et benignus
Illius sedem meruit sacratam
Scandere trinus.

3. Gratiam Christi Domini docendo
Plurimos sanctus pater infideles
Ad viam lucis patriamque vitae
Duxit opimus.

4. Exsul effectus, celebrande martyr,
Largius dulces latices ligatis
Indice Christo tribuens levasti
Corpora fessa.

5. Nam Dei legem nimium tenendo
Atque calcando rabiem tyranni
Fluctibus mersus polici subisti
Celsa beatus.

6. Cujus ad corpus lacrimosa mater
Dum suam caram sobolem reliquit,
Laeta post annum veniens recepit
Optime sanam.

7. O Dei martyr, venerande Clemens,
Poscimus, Christum Dominum precare,
Quo malis pulsis capiamus omnes
Gaudia vitae.

8. Gloriam patri resonemus omnes
Ejus et nato jubilemus apte,
Cum quibus regnat simul et creator
Spiritus almus.

P fol. 134b; fehlt V. — Ferner: Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13. Cod. Neapolit. VI G 29. A. — 1, 1 Martyris magni A. — 1, 3 Quos sacris A; meritis vivemus P. — 2, 3 sacrata P. — 3, 2 Plurime P. — 3, 4 opimi P. — 4, 4 Corpore festa PA. — 5, 1 Jam Dei P. — 5, 3 poplice subisti P.

127. In sancti Clementis.

1. Clementis festum celebratur hodie,
Venite, plebes, et mirate principem,
Adseclam Petri, Domini apostoli,
Romanae sedis tertium antistitem,
Quem sibi Christus consecravit martyrem.

2. Hic habitando in urbe Romulea
Adnuntiando Jesum Christum Dominum
Inluminavit Theodoram et Sisinnium,
Dum visum Petrum in sopore prospicit,
Sicque Clemente baptizatus credidit.

3. Hic praedicando Christi evangelium
Et convocando catervas fidelium
Trajani jussu ductus ad exsilium
Trans Pontum mare in praeruptum eremum,
Ibi peregit insigne miraculum.

4. Aquarum venas ex abysso eduxerat
Et satiavit sitientes incolas,
Qui per metalla excudebant marmora
Et aestuabant sitientes valida
Pro Christi nomen portantes supplicia.

5. Ob hoc crescente aemula invidia
Profundo maris mergitur cum ancora,
Ibi humatur sepulchrali camera,
Hinc adreceptus, adstat nunc ecclesia,
Ubi fideles confluunt per saecula.

6. Qui cursu anni tectus aqua valida
Alto in mari subtus undas latitat,
Cujus recurrens annua festivitas
Recedens mare ad tria miliaria
Per septem dies vias praebet fulgidas.

7. Tui sequaces approbati saeculum
Discamus omnes moribus contemnere,
Iram domare, fluxa carnis spernere,
Nulla tenacis blandimenta corporis,
Usu polorum perfruamur gaudiis.

8. Ipsum rogemus verbum patris unicum
Et obsecremus almum sanctum spiritum,
Ut mundi procul auferat jactantiam,
Virtutum nobis donet abundantiam,
Per quod aeterne evadamus tartara.

9. Gloria Deo per immensa saecula,
Sit tibi, nate, decus et imperium,
Honor, potestas sanctoque spiritui,
Sit trinitati salus individuae
Per infinita saeculorum saecula.

V fol. 126a; P fol. 135a. — Aus ersterem bei Ozanam und Migne l. c. 822; vgl. Migne PP. LL. 86 p. 1256 sq. M. — 1, 2 et miramini compotes M. — 1, 5 Christus sibi M. — 2, 2 Jesum fehlt M. — 2, 3 Theodora V; Theodore M. — 2, 4 soporem M. — 2, 5 Sic a Clemente M. — 3, 2 fehlt VP. — 3, 3 duci VP, ducitur M. — 4, 1 eduxit M. — 4, 2 sitientes infulas VP. — 4, 4 Exaestuavit VP; tabe et siti valida M. — 4, 5 Christi nomine M, aber gegen das sonst eingehaltene Versmafs, weshalb es als Korrektur von pro nomen erscheint. — Vor Strophe 5 schiebt M drei weitere Strophen ein. — 5, 2 mari M. — 5, 3 Ibi limatur VP. — 5, 4 In quae receptus exstat nunc M. — 5, 5 fidelis congruunt VP. — 6, 1 cursus VP. — 6, 2 mari mergi undas lagitat V; mergi unda flagitat P. — 6, 4 ad tria milia V, ad tria permilia P; feretria miliaria M. — 6, 5 viam praebet fulgidas VP. — Str. 7 fehlt M; statt dessen stehen daselbst 3 Strophen, die VP fremd sind. — 7, 1 approbatis V. — 7, 4 brandimento V. — 8, 3 jactantia VP. — 8, 4 abundantia VP. — 8. 5 Perquo P, per quem aeternam habeamus gloriam M. — 9, 1 sqq. Andere Doxologie M. — 9, 4 individua VP.

128. In sanctae Felicitatis.

1. Pio feramus pectore
Grates Deo perenniter,
Qui perfidum per unicum
Hostem peremit filium.

2. Claro namque de germine
Matrona stetit nobilis,
Septem simul cum filiis
Christum fatetur vocibus.

3. Exarsit ira protinus
Audita fama feminae,
Grassatur erga martyres
Antonini saevitia.

4. Stetit virago fortiter,
Decreta spernit Publii,
Natos adhortans proprios
Servire regi altithrono.

5. Jussu tyranni juvenes
Pulchri deinde duriter
Per multa torti verbera,
Diis ut litent munera.

6. Forti resistunt pectore
Fratres superbo principi,
Aris fatentur sordidis
Nunquam cremare victimas.

7. Iratus ultor fustibus
Dilaniare martyres
Praecepit atque sic sancta
Ferro secari viscera.

8. Felix sacra Felicitas
Horrenda per supplicia
Septem simul cum liberis
Coelo remisit spiritum.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 127a; P fol. 135b. — 3, 3 Crassatus VP. — 4, 1 virgo VP. — 5, 1 juvenis VP.

129. In sancti Andreae.

1. Nobis ecce dies ordine congruo
Venit nunc celebris, clarus, amabilis,
Quo victor super alta
Scandit prospere sidera.

2. Andreas, Domini sanctus apostolus
Germanusque Petri, principis incliti,
Princeps ipse virilis
Consors martyrio fuit.

3. Piscator fuerat Petrus et Andreas,
Post ambo rapiunt orbis et agmina,
Vastant aequora mundi
Adque regna trahunt poli.

4. Cum Christum comites gressibus et pares
Exaequant, pariter dogmata colligunt,
Ejus mortem sequuntur
Et vestigia per crucem.

V fol. 128b: P fol. 137a. — 3, 2 rapuit P. — 3, 4 Et regna atque trahunt populi VP. — 4, 1 comitem VP. — Vier Strophen eines längeren Hymnus, den man vergleiche bei Dümmler l. c. II. 251.

130. In sancti Zenonis.

1. Sancti Zenonis praesulis
Hymnum Christo referimus,
Qui contempsit saeculum,
Mercatur Christi praemium.

2. Qui in adolescentia
Dei praecepta tenuit
Stipem largamque jugiter
Erogavit pauperibus.

3. Piscandi arte usus est,
Dogma sequens apostoli
Misit manum in gurgitem,
Piscatur Dei gratiam.

4. Instar Petri apostoli,
Cum ordines sortitus est,
Pastor in Christi populo
Summus sacerdos rutilat.

5. Crebris quoque jejuniis
Carnis repulit vitia,
Saepe docendo populos
Destruxit mundi idola.

6. Magnus exsistens medicus
Infirma sanans corpora,
Devotas sanans animas
Possessas a diabolo.

7. Tanta repletus gratia
Obviam Christo abiit
Et nobis semper maxima
Ostendit mirabilia.

8. Rogemus ergo, populi,
Confessorem altissimi,
Ut ipse nobis impetret
Pacem et indulgentiam.

9. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 128b; fehlt P. — Ferner: Cod. Capit. Veronen. 113. saec. 16. Copie aus älteren Quellen, die indes nicht aufgeführt sind. A. — 1, 4 Mercavit VA, emendiert nach 3, 4. — 2, 3 Stipendia larga jugiter A. — 3, 2 Dogma sequens orthodoxa A. — 3, 4 Piscavit A. — 4, 2 ordine V; Digna sortitur merita A. — 4, 3 Pastorque Veronensium A. — 4, 4 rutilans V. — 5, 4 mundi fehlt V. — 6, 3 Devota V; Saepe liberans animas A. — 6, 4 Obsessas A. — 7, 2 Obiit in Christi requiem A. — 9, 1 sqq. fehlen A.

131. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Sacratum hoc templum Dei,
Altaris renovatio,
Nos recurrentes annuas
Laudes Deo referimus.

2. Altare magnum hoc Dei
Sacratum est in hac die,
Cujus honore sedulo
Omnes curvamus genua.

3. Precantes autem Dominum,
Qui solus invisibilis,
Ut nos semper in hoc loco
Sanctificari jubeat.

4. Vota solventes hic Deo
Sanctisque ejus omnibus,
Quorum sacrae reliquiae
Templum ornarunt hoc Dei.

5. Omnis, qui hic ingreditur,
Sanctificatus exeat,
Semper orando Dominum
Purificatus maneat.

6. Caerimoniarum hostias
Ad hoc altare jugiter
Nos offerentes pariter
Devotis semper mentibus.

7. Sanctificet nos Dominus
In hoc templo sancto suo,
In quo et nos solemniter
Sacrum munus offerimus.

8. Deum, fratres carissimi,
Et Christum ejus filium
Simul cum sancto spiritu
Hymnis laudemus jugiter.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 129a; P fol. 138 a. — Ferner: Hymn. ms. Farfensis saec. 10/11. Cod. Roman. 175. Farfen. 4. A. — Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 240. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. C. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod.

Neapolitan. VI G 31. D. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. E — Hymn. ms. Monasticus saec. 12. in. Cod. Capit. Vatican. D 156. F. — Hymn. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 11. Cod. Vatican. 82; aus letzterem in Thomasius Hymnar und weiter bei Daniel I, 106 sq. G.

Str. 1 fehlt CDE. — 1, 3 annue PA. — 2, 1 magnum hoc tibi AB; hoc magnum Dei PCDE. — 2, 3 Cujus honore sedulo CDE: sedule PA. — 3, 1 Precantes quoque CDE. — 4, 2 que fehlt G. — 4, 4 ornatur P, ornaret G. — 5, 4 Sanctificatus maneat P. — Str. 6 fehlt CDE. — 6, 2 Ad hoc sacrum altare VA; sanctum altare nunc P. — 6, 4 Devotus V. — 7, 2 suo fehlt G.

132. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Refulgent clara hujus templi culmina,
Perfusa luce septiformis spiritus,
Christi rubescunt purpurata sanguine,
Perlita rore pretiosi balsami,
Odore flagrant mixtis aromatibus.

2. Sint istam supra domum, Domine, tui
Aperti semper, deprecamur, oculi
Auresque tuae sint intentae jugiter
Diem per omnem noctis et in tempore,
Tuoque semper ore benedicere.

3. Sit angelorum hic alta frequentia,
Descendat omnis hic coelestis gratia,
Diffusa sancto largiente spiritu,
Vultu sereno sancta semper trinitas
Pio favore dignetur inspicere.

4. Nubes sacraque, quae pendens incubuit
Deo jubente supra tabernaculi
Tectum, beatus quod Moyses in eremo
Fixit, precamur, hujus alma moenia
Afflatus sancto perfundat spiramine.

5. Famosa, dudum quae replevit atria
Templi dicati, nebula perlucida,
Orante puro Salomone pectore,
Hanc missa, Christe, coeli de cacumine
Domum fecundet sempiterno munere.

6. Quicunque tuum sanctum nomen supplici
Plenoque corde precatusque fuerit,
Hujus in aedis sacro domicilio
Te largiente sit liber a crimine,
Exclude pestem, morbos omnes dilue.

7. Tuo sacrato hic depasti corpore
Tuoque sancto satiati sanguine,
Ab hoste tuo defensi munimine
Laeti fideles sortiantur servuli
Vitae perennis sine fine gaudia.

8. Rerum creator, Jesu, patris unice,
Mundum cruore salvasti purpureo,
Peccata tollis solus qui pestifera,
Dignare tuos munere gratuito
Ad astra coeli mittere ruricolas.

9. Sit semper alta Deo patri gloria,
Omnis potestas sit dilecto filio
Sanctoque semper gloria paraclito,
Honor et virtus, laus, decus, imperium
Et nunc et ultra sit per cuncta saecula.

V fol. 130b; P fol. 139b. — 1, 1 Refulget V. — 1, 3 rubescunt fulgora V; purpurato P. — 1, 4 Praeleta V, praelata P. — 2, 1 ista VP. — 2, 2 Apertis VP; oculis P. — 3, 1 Sint VP. — 4, 1 sacrasque P; quae fehlt VP; pendentes P. — 4, 2 Deo inuente VP. — 4, 3 Tecum beati V. — 4, 4 alme moenie P, moeniea V. — 5, 4 Hac missa V, Ac missa P. — 6, 3 sancto domicilio V. — 7, 2 Tuoque sacro P. — 7, 5 perenni V; gaudiis VP.

133. In sancti Ambrosii.

1. Sancti Ambrosii praesulis
Hymnum Deo referimus,
Qui contemnendo saeculum
Instanter jussit fratribus,

2. Quod maturarent ocius,
Sacris commendat meritis,
Ut post emensum stadium
Regni sit Christi praemium.

3. Qui in adolescentia
Dei praecepta tenuit
Stipemque largam jugiter
Erogavit pauperibus.

4. Instat doctrina orthodoxa
Digna sortitus praemia,
Pastor verus in populo
Summus sacerdos rutilat.

5. Crebris quoque jejuniis
Carnis repulit vitia,
Saepe docendo populum
Destruxit mundi idola.

6. Magnus exsistens medicus
Infirma sanans corpora,
Devotas salvans animas
Possessas a diabolo.

7. Tanta repletus gratia
Obviam Christo abiit
Et nobis semper maxima
Ostendit mirabilia.

8. Rogemus ergo, populi,
Confessorem altissimi,
Ut ipse nobis impetret
Pacem et indulgentiam.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 131b; P fol. 140b. — 1, 4 Instantim V, instanti P. — 2, 2 Sacrum his commendat V. — 2, 4 Regni fit P, Regni vasit V. — 5, 3 docendum VP. — 7, 3 maximam P. — Man vergleiche übrigens die Hymnen Nr. 49 und 130.

134. In unius Apostoli.

1. Apostolorum mystica
Digna quoque praeconia
Quis possit alto famine
Praeclarus ore promere?

2. Istos propheta praescius
Prospexit olim spiritu.
Iter supernum capere,
Miratus est, ut diceret:

3. Isti quidem, qui volitant
Ut nubes ad sublimia,
Polum sic intrant fulgidi
Ut columbae ad propria.

4. Imbrem serenum ex aethere
Rorando plebi jugiter
Sancto repleti spiritu
Mentes rigant fidelium.

5. Flagrat per omne saeculum
Apostolorum concio.
Mundi per omnes cardines
Sonus eorum prodiit.

6. Rictum draconis horridi
Offa retrusum ferrea,
Squamosa frustra viscera
Rubra secarunt romphea.

7. Sic sunt, secundum gratiam
Quae fuit eis tradita,
Sorte potiti debita
Per cuncta mundi climata:

8. Petrus beatus inclitam
Post se trahit Italiam,
Secum Andreas Achaiam.
Thomas adoptat Indiam.

9. Jacobus Jerosolymam,
Johannes trahit Asiam,
Matthaeus Macedoniam,
Philippus affert Galliam.

10. Bartholomeus Lycaoniam.
Plebem Simon Memphiticam,
Ducit Matthaeus Judiam
Jacobus omnem Spaniam.

11. Loti suo post sanguine
Palmas tenentes dextera
Spreto superbo principe
Scandunt ad astra lucida.

12. Ante tremendi judicis
Thronum tenent et lucidas
Guttisque tinctas lacteis
Ponunt coronas proprias.

13. Deo patri sit gloria.

V fol. 133a; P fol. 142b. — Ferner: Hymn. ms. Farfensis saec. [10] 11. Cod. Roman. 175. Farfen. 4. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. B. — 2. 2 Prospero olim A. — 2, 3 Regnum supernum A. — 3. 3 sq.: Qui sunt ut ad proprias Fulvae columbae fixemas P; vgl. Is. 60. 8. — 4. 1 Imbre sereno VP. — 5, 1 Flagrant VPA. — 6, 2 Ossa V, retrusos VP. — 6. 3 frustra ist mit squamosa, nicht mit dem Verbum in Verbindung zu bringen: Ihr Schwert zerschneidet die umsonst mit Schuppen gepanzerten Glieder des Drachen. — 7, 1 Hi sunt A. — 8, 3 Sanctus Andreas VP. — 10, 1 lies vielleicht Lyciam statt Lycaoniam? — 10, 4 Hispaniam VA. — Hier schaltet A folgende Strophe ein, die ihrer Stellung wegen und wegen der Zwölfzahl der Strophen als Zuthat erscheint:

Paulus namque magnificus
Totum mundum prosequitur,
Et ille ante Dominum
Administrat fideliter.

11. 1 postre sanguine P. — 12. 1 judici P. — 12, 3 trinctis VP.

135. In unius Apostoli.

1. Regis immensi militis triumphis
Consona voce concinamus omnes,
Ipsi qui dedit et tropheum palmae
Simul laudantes.

2. Hic ante Deum velut magna nubes
Ocius partes pervolavit mundi
Verbisque pluit, coruscavit signis
Praedicans Christum.

3. Hic ad fenestram stetit ut columba,
Fuit et prudens, simplex atque rectus,
Providens bona omnibus et Christo
Semper adhaerens.

4. Sortem accepit inter duodenos,
Vidit et Christum oculis beatis,
Posuit suam animam pro ejus
Plebe redempta.

5. Propter quod, Christe, supplices rogamus,
Vincula nostra pie ut absolvas,
Praebeas fructus poenitendi dignos
Crimina laxans.

6. Flebiles artus miseratus tegas,
Stolam, quam culpa annulumque dempsit,
Reddas et sortem inter sanctos tuos
Nobis concedas.

7. Praesta, redemptor patri coaeternus,
Cuncta qui regis flamine cum sancto
Atque gubernas saeculum per omne
In trinitate.

V fol. 133b; P fol. 143b. — Ferner: Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. A. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. B. — 1, 3 Ipsum qui VB; et fehlt V; palmas B. — 1, 4 Simul jucundantes B. — Str. 2 u. ff. fehlen V, weil Blätter ausgerissen. — 4, 4 Plebe pro dempta B. — 6, 2 Induens stolam annulumque dempsit P.

136. In unius Apostoli.

1. Palma sanctorum, decus angelorum,
Patris aeterni soboles perennis,
Da tuos nobis famulis alumnos
Pangere clemens.

2. Qui tuis verbis jugiter ferventes
Orbis auctorem, patrem atque vitae
Gentibus cunctis meruere quondam
Pandere missi.

3. O dulces almos proceres heriles,
Arces et sacras, solidas columnas,
Principes pacis pariterque vera
Lumina mundi.

4. Qui viam lucis tenebris fugatis
Intimant nobis simul atque monstrant.
Mortis ignaros operando fructus
Scandere coelum.

5. Victor ut pergens super astra Christus
Misit hos mundum peragrare totum.
Fonte divino penitus novellam
Condere gentem.

6. Signa tunc illi faciunt stupenda,
Cernis ad vitam remeare functos,
Daemones pelli solitoque gressu
Currere claudos.

7. Omnis hinc aetas geminusque sexus
Idolis pulsis vitiisque spretis
Saeculum cunctis profitendo verum
Credere gaudent.

8. Vos triumphantes varios agones
Saeculi victo valido pavore
Mire sanxistis fidei vigorem
Sanguine fuso.

9. Inde vobiscum bene candidatus
Martyrum coetus, jugibus coronis
Semper ornatus, retinet polorum
Culmine palmas.

10. Mente devota petimus, redemptor,
Ut tua tandem pietate sanctis
Esse consortes mereamur omnes
Semper in aevum.

11. Gloriam patri resonemus omnes
Ejus et nato jubilemus apte,
Cum quibus regnat simul et creator
Spiritus almus.

V fol. 132a; P fol. 143b. — 1, 2 perenni P. — 2, 2 patri P. — 2, 4 Pandere jussi P. — 3, 1 Dulcis almus V, dulces almus P. — 3, 2 sacrae VP. — 6, 3 pellis VP. — 8, 2 victos VP. — 9, 1 candidatos VP.

137. In unius Martyris.

1. Adest jam dies, socianda festa,
Sanctorum decus, resonanda laude.
Inter quos unus emicat beatus
Voce vel actu.

2. Blandia cuncta respuendo vicit,
Laetus adversa plectitur benignus,
Favens praeceptis deitatis ore
Dictis vel factis.

3. Certis quibusque detegens maligni
Fraudibus hostis retiarum telis,
In fide Christi undique resedit
Monita sancti.

4. Docuit justis monita tenere,
Promissa celsi falli nunquam posse,
Inter procellas stabili tenore
Fide servari.

5. In quibus idem clarus nunc habetur,
Qui dicta sanctis monuit exemplis
Suis ad astra volitando ire,
Petere sursum.

6. Carceris poena diu maceratus
Sprevit nunc dona peritura mundi,
Adhaesit soli victori nunc Christo
Amore pio.

7. Quaesumus, rerum miseratus omen,
Victor insignis, meritis faveto,
Martyris tui precibus placatus
Iram suspende.

8. Nunc memor nostri, meritis opime
Martyr et civis pie, qua teneris
Urbe vel aula, loco, quo quiescis,
Semper precare.

9. Gloriam Christo patulo canamus
Ore praestanti sibi servienti,
Tanta qui pollet deitate simplex,
Trinus et unus.

P fol. 147; fehlt V. — 1, 1 die. — 1, 2 laudes. — 2, 3 praecepti. — 3, 1 malignus. — 4, 1 monitam. — 4, 2 possit. — 4, 3 procella. — 4, 4 lies: fidem servare? — 5, 4 Petere cursum. — 6, 2 mundo. — 8, 3 quiescit. — Die vier ersten Strophen abcdarisch!

138. In unius Martyris.

1. O martyr aeterni patris,
Invicte miles filii,
Athleta fortis spiritus,
Nobis fave poscentibus.

2. Christi crucem tu bajulas
Christoque confixus cruci,
Jucunda spernens saeculi,
Gaudes modo in regno Dei.

3. Nunc ergo nobis, quaesumus,
Praesens adesto cominus,
Omne impetrando commodum
Et post perenne gaudium.

4. Praesta, pater piissime,
Patrique compar unice
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

V fol. 135a; P fol. 148a. — Hymn. ms. Sangallensis (?). saec. 12. Cod. Berolinen. VIII° 1. A. — 2, 1 bajulans A. — 2, 4 in fehlt PA. — 4, 1 sqq. Doxologie ergänzt. Deo patri VP, Praesta pater VA.

139. In unius Confessoris.

1. Christe, rex, splendor gloriae,
Laudes referimus tibi,
Qui profluo miraculo
Sanctorum ornas atrium.

2. Qui in pace ecclesiae
Florentes more lilii
Praedicaverunt populum,
Ut replerent paradisum.

3. Sumentes arma bellica
Contra hostis nequitiam,
Scutum fidei, gladium
Spiritus pugnant fortiter.

4. In quorum ore Deus est,
In quorum corde Christus est,
In quorum mente pietas,
Justitia et veritas.

5. Orti de faece pulveris,
Pro bonis suis meritis
Similes facti angelis
Fruuntur claris gaudiis.

6. Ad quorum ossa mortua
Per magnam Christi gloriam
Nova crescunt miracula,
Dantur plebi suffragia.

7. Dum datur salus languidis,
Redditur vita mortuis,
Lumen refunditur caecis,
Capiunt gressus debiles.

8. Te nunc oramus, Domine,
Eorum nos munimine
Ab omni malo protege
Et vitam nobis tribue.

9. Deo patri sit gloria.

P fol. 148b; fehlt V. — Ferner: Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vespas. D XII. A. — Hymn. ms. Sangallensis(?) saec. 12. Cod. Berolinen. VIII° 1. B. — 1, 1 rex fehlt A. — 1, 4 ornans P. — 3, 3 Gestabant scutum fidei B. — 3, 4 Spiritum P; Gladium spiritus sancti B. — 4, 3 quorum corde B. — 6, 4 Dantes P.

140. In plurimorum Martyrum.

1. Sacra piorum martyrum
Festa nunc instat annua,
Qua mundi spreto principe
Regna beata possident.

2. Coelesti juti gratia
Spreverunt mundi gaudia,
Poenis afflicti gravibus
Praeberunt colla gladiis.

3. Tortor adurit impius
Membra beata ignibus,
Fuso cruore viscerum
Palmam sumpserunt gloriae.

4. Horum sanctorum precibus
Fulti precemur Dominum,
Ut nobis donet veniam
Nec non polorum gaudia.

5. Deo patri sit gloria.

V fol. 137 a; P fol. 150 b. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolit. VI G 31. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. C. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI. 171. D. — 1, 1 Sacrum piorum AC. — 1, 2 Festum . . . annuum ABC. — 1, 3 Quo AC; quam V. — 2, 1 juncti gratia VP. — 2, 3 afflictis VP. — 2, 4 Dedere colla AC. — 3, 4 Palma VP. — 4, 2 Juncti precemur VP.

141. In unius Virginis.

1. Digne te, sancte Domine,
Hymnis laudemus subditis,
Qui virginale tu decus
Renovare dignatus es,

2. Redintegrans per gratiam
In alvo sanctae virginis
Mariae, matris Domini,
Quod in Eva perierat.

3. Cujus sequentes pariter
Iter beatae virgines
Ad tuum usque thalamum
Trophaeum gestant proelii.

4. Accensis cum lampadibus
Oleum ferunt manibus,
Christo occurrunt obviam
Cum beata victoria.

5. Ex quibus almae virginis
Illius beatissimae
Cunctis hic tuis famulis
Sacratus illuxit dies.

6. Haec paene a cunabulis
Christi secuta est fidem,
Pro ipso et supplicia
Sustulit imperterrita.

7. Teque rogantes petimus
Jesu, salvator inclite,
Ut piis ejus meritis
Nostra delicta deleas.

8. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

V fol. 137 b; P fol. 151 b. — 1, 3 virginalem flos decus P. — 2, 1 Redintegra V, Sed integra P. — 3, 2 virginis VP. — 5, 3 Cunctis his V. — 6, 1 Et paene V. — 6, 2 Christo V. — 8, 2 sqq. ergänzt.

142. In unius Virginis.

1. Felix vera virginitas,
Luce fulgens angelica,
Quae martyrum consortio
Fruitur vita omnium.

2. Ad laudem ergo virginum
Psallamus Dei filio,
Qui mente carnis integra
Sublevat ad coelestia.

3. Beata es, virginitas,
Qua mater vernat Domini,
Cunctis supernis dignior
Et feminis lucidior.

4. Maria, virgo provida,
Te conservando domina
Prolem coelestem meruit
Gestare casto utero.

5. Johannes, praeco inclitus,
Prophetis major omnibus,
Ob virginali merito
Ostendit agnum digito.

6. Dilecto et discipulo
Ex pectore dominico
Fluenta salutaria
Propinavit virginitas.

7. De Saulo Paulum fecerat
Cordis carnisque integritas,
Sic vas electum permanet
Persecutor ecclesiae.

8. In tali potens numero
Te invocantes, petimus,
Conscribe, una deitas,
Quae cuncta regis saecula.

V fol. 138b; P fol. 152a. — 2, 3 integre V. — 3, 2 Quam mater P. — 5, 3 Der Ablativ bei ob wird durch den Reim geschützt. — 8, 4 Qui cuncta VP.



Inhalts-Übersicht.

I. Real-Index.

II. Verbal-Index.



5. Ob hoc crescente aemula invidia
Profundo maris mergitur cum ancora,
Ibi humatur sepulchrali camera,
Hinc adreceptus, adstat nunc ecclesia,
Ubi fideles confluunt per saecula.

6. Qui cursu anni tectus aqua valida
Alto in mari subtus undas latitat,
Cujus recurrens annua festivitas
Recedens mare ad tria miliaria
Per septem dies vias praebet fulgidas.

7. Tui sequaces approbati saeculum
Discamus omnes moribus contemnere,
Iram domare, fluxa carnis spernere,
Nulla tenacis blandimenta corporis,
Usu polorum perfruamur gaudiis.

8. Ipsum rogemus verbum patris unicum
Et obsecremus almum sanctum spiritum,
Ut mundi procul auferat jactantiam,
Virtutum nobis donet abundantiam,
Per quod aeterne evadamus tartara.

9. Gloria Deo per immensa saecula,
Sit tibi, nate, decus et imperium,
Honor, potestas sanctoque spiritui,
Sit trinitati salus individuae
Per infinita saeculorum saecula.

V fol. 126a; P fol. 135a. — Aus ersterem bei Ozanam und Migne l. c. 822; vgl. Migne PP. LL. 86 p. 1256 sq. M. — 1, 2 et miramini compotes M. — 1, 5 Christus sibi M. — 2, 2 Jesum fehlt M. — 2, 3 Theodora V; Theodore M. — 2, 4 soporem M. — 2. 5 Sic a Clemente M. — 3, 2 fehlt VP. — 3, 3 duci VP, ducitur M. — 4, 1 eduxit M. — 4, 2 sitientes infulas VP. — 4, 4 Exaestuavit VP; tabe et siti valida M. — 4, 5 Christi nomine M, aber gegen das sonst eingehaltene Versmafs, weshalb es als Korrektur von pro nomen erscheint. — Vor Strophe 5 schiebt M drei weitere Strophen ein. — 5, 2 mari M. — 5, 3 Ibi limatur VP. — 5, 4 In quae receptus exstat nunc M. — 5, 5 fidelis congruunt VP. — 6, 1 cursus VP. — 6, 2 mari mergi undas lagitat V; mergi unda flagitat P. — 6, 4 ad tria milia V, ad tria permilia P; feretria miliaria M. — 6, 5 viam praebet fulgidas VP. — Str. 7 fehlt M; statt dessen stehen daselbst 3 Strophen, die VP fremd sind. — 7, 1 approbatis V. — 7, 4 brandimento V. — 8, 3 jactantia VP. — 8, 4 abundantia VP. — 8. 5 Perquo P, per quem aeternam habeamus gloriam M. — 9, 1 sqq. Andere Doxologie M. — 9, 4 individua VP.

128. In sanctae Felicitatis.

1. Pio feramus pectore
Grates Deo perenniter,
Qui perfidum per unicum
Hostem peremit filium.

2. Claro namque de germine
Matrona stetit nobilis,
Septem simul cum filiis
Christum fatetur vocibus.

3. Exarsit ira protinus
Audita fama feminae,
Grassatur erga martyres
Antonini saevitia.

4. Stetit virago fortiter,
Decreta spernit Publii,
Natos adhortans proprios
Servire regi altithrono.

5. Jussu tyranni juvenes
Pulchri deinde duriter
Per multa torti verbera,
Diis ut litent munera.

6. Forti resistunt pectore
Fratres superbo principi,
Aris fatentur sordidis
Nunquam cremare victimas.

7. Iratus ultor fustibus
Dilaniare martyres
Praecepit atque sic sancta
Ferro secari viscera.

8. Felix sacra Felicitas
Horrenda per supplicia
Septem simul cum liberis
Coelo remisit spiritum.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 127a; P fol. 135b. — 3, 3 Crassatus VP. — 4, 1 virgo VP. — 5, 1 juvenis VP.

129. In sancti Andreae.

1. Nobis ecce dies ordine congruo
Venit nunc celebris, clarus, amabilis,
Quo victor super alta
Scandit prospere sidera.

2. Andreas, Domini sanctus apostolus
Germanusque Petri, principis incliti,
Princeps ipse virilis
Consors martyrio fuit.

3. Piscator fuerat Petrus et Andreas,
Post ambo rapiunt orbis et agmina,
Vastant aequora mundi
Adque regna trahunt poli.

4. Cum Christum comites gressibus et pares
Exaequant, pariter dogmata colligunt,
Ejus mortem sequuntur
Et vestigia per crucem.

V fol. 128b: P fol. 137a. — 3, 2 rapuit P. — 3, 4 Et regna atque trahunt populi VP. — 4, 1 comitem VP. — Vier Strophen eines längeren Hymnus, den man vergleiche bei Dümmler l. c. II. 251.

130. In sancti Zenonis.

1. Sancti Zenonis praesulis
Hymnum Christo referimus,
Qui contempsit saeculum,
Mercatur Christi praemium.

2. Qui in adolescentia
Dei praecepta tenuit
Stipem largamque jugiter
Erogavit pauperibus.

3. Piscandi arte usus est,
Dogma sequens apostoli
Misit manum in gurgitem,
Piscatur Dei gratiam.

4. Instar Petri apostoli,
Cum ordines sortitus est,
Pastor in Christi populo
Summus sacerdos rutilat.

5. Crebris quoque jejuniis
Carnis repulit vitia,
Saepe docendo populos
Destruxit mundi idola.

6. Magnus exsistens medicus
Infirma sanans corpora,
Devotas sanans animas
Possessas a diabolo.

7. Tanta repletus gratia
Obviam Christo abiit
Et nobis semper maxima
Ostendit mirabilia.

8. Rogemus ergo, populi,
Confessorem altissimi,
Ut ipse nobis impetret
Pacem et indulgentiam.

9. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

V fol. 128b; fehlt P. — Ferner: Cod. Capit. Veronen. 113. saec. 16. Copie aus älteren Quellen, die indes nicht aufgeführt sind. A. — 1, 4 Mercavit VA, emendiert nach 3, 4. — 2, 3 Stipendia larga jugiter A. — 3, 2 Dogma sequens orthodoxa A. — 3, 4 Piscavit A. — 4, 2 ordine V; Digna sortitur merita A. — 4, 3 Pastorque Veronensium A. — 4, 4 rutilans V. — 5, 4 mundi fehlt V. — 6, 3 Devota V: Saepe liberans animas A. — 6, 4 Obsessas A. — 7, 2 Obiit in Christi requiem A. — 9, 1 sqq. fehlen A.

131. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Sacratum hoc templum Dei,
Altaris renovatio,
Nos recurrentes annuas
Laudes Deo referimus.

2. Altare magnum hoc Dei
Sacratum est in hac die,
Cujus honore sedulo
Omnes curvamus genua.

3. Precantes autem Dominum,
Qui solus invisibilis,
Ut nos semper in hoc loco
Sanctificari jubeat.

4. Vota solventes hic Deo
Sanctisque ejus omnibus,
Quorum sacrae reliquiae
Templum ornarunt hoc Dei.

5. Omnis, qui hic ingreditur,
Sanctificatus exeat,
Semper orando Dominum
Purificatus maneat.

6. Caerimoniarum hostias
Ad hoc altare jugiter
Nos offerentes pariter
Devotis semper mentibus.

7. Sanctificet nos Dominus
In hoc templo sancto suo,
In quo et nos solemniter
Sacrum munus offerimus.

8. Deum, fratres carissimi,
Et Christum ejus filium
Simul cum sancto spiritu
Hymnis laudemus jugiter.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 129a; P fol. 138 a. — Ferner: Hymn. ms. Farfensis saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Roman. 175. Farfen. 4. A. — Hymn. ms. Casinensis saec. 11. Cod. Casinen. 240. B. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. C. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod.

Neapolitan. VI G 31. D. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. E — Hymn. ms. Monasticus saec. 12. in. Cod. Capit. Vatican. D 156. F. — Hymn. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 11. Cod. Vatican. 82; aus letzterem in Thomasius Hymnar und weiter bei Daniel I, 106 sq. G.

Str. 1 fehlt CDE. — 1, 3 annue PA. — 2, 1 magnum hoc tibi AB; hoc magnum Dei PCDE. — 2, 3 Cujus honore sedulo CDE; sedule PA. — 3, 1 Precantes quoque CDE. — 4, 2 que fehlt G. — 4, 4 ornatur P, ornaret G. — 5, 4 Sanctificatus maneat P. — Str. 6 fehlt CDE. — 6, 2 Ad hoc sacrum altare VA; sanctum altare nunc P. — 6, 4 Devotus V. — 7, 2 suo fehlt G.

132. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Refulgent clara hujus templi culmina,
Perfusa luce septiformis spiritus,
Christi rubescunt purpurata sanguine,
Perlita rore pretiosi balsami,
Odore flagrant mixtis aromatibus.

2. Sint istam supra domum, Domine, tui
Aperti semper, deprecamur, oculi
Auresque tuae sint intentae jugiter
Diem per omnem noctis et in tempore,
Tuoque semper ore benedicere.

3. Sit angelorum hic alta frequentia,
Descendat omnis hic coelestis gratia,
Diffusa sancto largiente spiritu,
Vultu sereno sancta semper trinitas
Pio favore dignetur inspicere.

4. Nubes sacraque, quae pendens incubuit
Deo jubente supra tabernaculi
Tectum, beatus quod Moyses in eremo
Fixit, precamur, hujus alma moenia
Afflatus sancto perfundat spiramine.

5. Famosa, dudum quae replevit atria
Templi dicati, nebula perlucida,
Orante puro Salomone pectore,
Hanc missa, Christe, coeli de cacumine
Domum fecundet sempiterno munere.

6. Quicunque tuum sanctum nomen supplici
Plenoque corde precatusque fuerit,
Hujus in aedis sacro domicilio
Te largiente sit liber a crimine,
Exclude pestem, morbos omnes dilue.

7. Tuo sacrato hic depasti corpore
Tuoque sancto satiati sanguine,
Ab hoste tuo defensi munimine
Laeti fideles sortiantur servuli
Vitae perennis sine fine gaudia.

8. Rerum creator, Jesu, patris unice,
Mundum cruore salvasti purpureo,
Peccata tollis solus qui pestifera,
Dignare tuos munere gratuito
Ad astra coeli mittere ruricolas.

9. Sit semper alta Deo patri gloria,
Omnis potestas sit dilecto filio
Sanctoque semper gloria paraclito,
Honor et virtus, laus, decus, imperium
Et nunc et ultra sit per cuncta saecula.

V fol. 130b; P fol. 139b. — 1, 1 Refulget V. — 1, 3 rubescunt fulgora V; purpurato P. — 1, 4 Praeleta V, praelata P. — 2, 1 ista VP. — 2, 2 Apertis VP; oculis P. — 3, 1 Sint VP. — 4, 1 sacrasque P; quae fehlt VP; pendentes P. — 4, 2 Deo inuente VP. — 4, 3 Tecum beati V. — 4, 4 alme moenie P, moeniea V. — 5, 4 Hac missa V, Ac missa P. — 6, 3 sancto domicilio V. — 7, 2 Tuoque sacro P. — 7, 5 perenni V; gaudiis VP.

133. In sancti Ambrosii.

1. Sancti Ambrosii praesulis
Hymnum Deo referimus,
Qui contemnendo saeculum
Instanter jussit fratribus,

2. Quod maturarent ocius,
Sacris commendat meritis,
Ut post emensum stadium
Regni sit Christi praemium.

3. Qui in adolescentia
Dei praecepta tenuit
Stipemque largam jugiter
Erogavit pauperibus.

4. Instat doctrina orthodoxa
Digna sortitus praemia,
Pastor verus in populo
Summus sacerdos rutilat.

5. Crebris quoque jejuniis
Carnis repulit vitia,
Saepe docendo populum
Destruxit mundi idola.

6. Magnus exsistens medicus
Infirma sanans corpora,
Devotas salvans animas
Possessas a diabolo.

7. Tanta repletus gratia
Obviam Christo abiit
Et nobis semper maxima
Ostendit mirabilia.

8. Rogemus ergo, populi,
Confessorem altissimi,
Ut ipse nobis impetret
Pacem et indulgentiam.

9. Deo patri sit gloria.

V fol. 131b; P fol. 140b. — 1, 4 Instantim V, instanti P. — 2, 2 Sacrum his commendat V. — 2, 4 Regni fit P, Regni vasit V. — 5, 3 docendum VP. — 7, 3 maximam P. — Man vergleiche übrigens die Hymnen Nr. 49 und 130.

134. In unius Apostoli.

1. Apostolorum mystica
Digna quoque praeconia
Quis possit alto famine
Praeclarus ore promere?

2. Istos propheta praescius
Prospexit olim spiritu.
Iter supernum capere,
Miratus est, ut diceret:

3. Isti quidem, qui volitant
Ut nubes ad sublimia,
Polum sic intrant fulgidi
Ut columbae ad propria.

4. Imbrem serenum ex aethere
Rorando plebi jugiter
Sancto repleti spiritu
Mentes rigant fidelium.

5. Flagrat per omne saeculum·
Apostolorum concio.
Mundi per omnes cardines
Sonus eorum prodiit.

6. Rictum draconis horridi
Offa retrusum ferrea,
Squamosa frustra viscera
Rubra secarunt romphea.

7. Sic sunt, secundum gratiam
Quae fuit eis tradita,
Sorte potiti debita
Per cuncta mundi climata:

8. Petrus beatus inclitam
Post se trahit Italiam,
Secum Andreas Achaiam,
Thomas adoptat Indiam.

9. Jacobus Jerosolymam,
Johannes trahit Asiam,
Matthaeus Macedoniam,
Philippus affert Galliam.

10. Bartholomeus Lycaoniam,
Plebem Simon Memphiticam,
Ducit Matthaeus Judiam
Jacobus omnem Spaniam.

11. Loti suo post sanguine
Palmas tenentes dextera
Spreto superbo principe
Scandunt ad astra lucida.

12. Ante tremendi judicis
Thronum tenent et lucidas
Guttisque tinctas lacteis
Ponunt coronas proprias.

13. Deo patri sit gloria.

V fol. 133a; P fol. 142b. — Ferner: Hymn. ms. Farfensis saec. 10/11. Cod. Roman. 175. Farfen. 4. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. B. — 2, 2 Prospero olim A. — 2, 3 Regnum supernum A. — 3, 3 sq.: Qui sunt ut ad proprias Fulvae columbae fixemas P; vgl. Is. 60, 8. — 4, 1 Imbre sereno VP. — 5, 1 Flagrant VPA. — 6, 2 Ossa V, retrusos VP. — 6, 3 frustra ist mit squamosa, nicht mit dem Verbum in Verbindung zu bringen: Ihr Schwert zerschneidet die umsonst mit Schuppen gepanzerten Glieder des Drachen. — 7, 1 Hi sunt A. — 8, 3 Sanctus Andreas VP. — 10, 1 lies vielleicht Lyciam statt Lycaoniam? — 10, 4 Hispaniam VA. — Hier schaltet A folgende Strophe ein, die ihrer Stellung wegen und wegen der Zwölfzahl der Strophen als Zuthat erscheint:

Paulus namque magnificus
Totum mundum prosequitur,
Et ille ante Dominum
Administrat fideliter.

11, 1 postre sanguine P. — 12, 1 judici P. — 12, 3 trinctis VP.

135. In unius Apostoli.

1. Regis immensi militis triumphis
Consona voce concinamus omnes,
Ipsi qui dedit et tropheum palmae
Simul laudantes.

2. Hic ante Deum velut magna nubes
Ocius partes pervolavit mundi
Verbisque pluit, coruscavit signis
Praedicans Christum.

3. Hic ad fenestram stetit ut columba,
Fuit et prudens, simplex atque rectus,
Providens bona omnibus et Christo
Semper adhaerens.

4. Sortem accepit inter duodenos,
Vidit et Christum oculis beatis,
Posuit suam animam pro ejus
Plebe redempta.

5. Propter quod, Christe, supplices rogamus,
Vincula nostra pie ut absolvas,
Praebeas fructus poenitendi dignos
Crimina laxans.

6. Flebiles artus miseratus tegas,
Stolam, quam culpa annulumque dempsit,
Reddas et sortem inter sanctos tuos
Nobis concedas.

7. Praesta, redemptor patri coaeternus,
Cuncta qui regis flamine cum sancto
Atque gubernas saeculum per omne
In trinitate.

V fol. 133b; P fol. 143b. — Ferner: Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI G 31. A. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI 171. B. — 1, 3 Ipsum qui VB; et fehlt V; palmas B. — 1, 4 Simul jucundantes B. — Str. 2 u. ff. fehlen V, weil Blätter ausgerissen. — 4, 4 Plebe pro dempta B. — 6, 2 Induens stolam annulumque dempsit P.

136. In unius Apostoli.

1. Palma sanctorum, decus angelorum,
Patris aeterni soboles perennis,
Da tuos nobis famulis alumnos
Pangere clemens.

2. Qui tuis verbis jugiter ferventes
Orbis auctorem, patrem atque vitae
Gentibus cunctis meruere quondam
Pandere missi.

3. O dulces almos proceres heriles,
Arces et sacras, solidas columnas,
Principes pacis pariterque vera
Lumina mundi.

4. Qui viam lucis tenebris fugatis
Intimant nobis simul atque monstrant.
Mortis ignaros operando fructus
Scandere coelum.

5. Victor ut pergens super astra Christus
Misit hos mundum peragrare totum.
Fonte divino penitus novellam
Condere gentem.

6. Signa tunc illi faciunt stupenda,
Cernis ad vitam remeare functos,
Daemones pelli solitoque gressu
Currere claudos.

7. Omnis hinc aetas geminusque sexus
Idolis pulsis vitiisque spretis
Saeculum cunctis profitendo verum
Credere gaudent.

8. Vos triumphantes varios agones
Saeculi victo valido pavore
Mire sanxistis fidei vigorem
Sanguine fuso.

9. Inde vobiscum bene candidatus
Martyrum coetus, jugibus coronis
Semper ornatus, retinet polorum
Culmine palmas.

10. Mente devota petimus, redemptor,
Ut tua tandem pietate sanctis
Esse consortes mereamur omnes
Semper in aevum.

11. Gloriam patri resonemus omnes
Ejus et nato jubilemus apte,
Cum quibus regnat simul et creator
Spiritus almus.

V fol. 132a: P fol. 143b. — 1, 2 perenni P. — 2, 2 patri P. — 2, 4 Pandere jussi P. — 3, 1 Dulcis almus V, dulces almus P. — 3, 2 sacrae VP. — 6, 3 pellis VP. — 8, 2 victos VP. — 9, 1 candidatos VP.

137. In unius Martyris.

1. Adest jam dies, socianda festa,
Sanctorum decus, resonanda laude.
Inter quos unus emicat beatus
Voce vel actu.

2. Blandia cuncta respuendo vicit,
Laetus adversa plectitur benignus,
Favens praeceptis deitatis ore
Dictis vel factis.

3. Certis quibusque detegens maligni
Fraudibus hostis retiarum telis,
In fide Christi undique resedit
Monita sancti.

4. Docuit justis monita tenere,
Promissa celsi falli nunquam posse,
Inter procellas stabili tenore
Fide servari.

5. In quibus idem clarus nunc habetur,
Qui dicta sanctis monuit exemplis
Suis ad astra volitando ire,
Petere sursum.

6. Carceris poena diu maceratus
Sprevit nunc dona peritura mundi,
Adhaesit soli victori nunc Christo
Amore pio.

7. Quaesumus, rerum miseratus omen,
Victor insignis, meritis faveto,
Martyris tui precibus placatus
Iram suspende.

8. Nunc memor nostri, meritis opime
Martyr et civis pie, qua teneris
Urbe vel aula, loco, quo quiescis,
Semper precare.

9. Gloriam Christo patulo canamus
Ore praestanti sibi servienti,
Tanta qui pollet deitate simplex,
Trinus et unus.

P fol. 147; fehlt V. — 1, 1 die. — 1, 2 laudes. — 2, 3 praecepti. — 3, 1 malignus. — 4, 1 monitam. — 4, 2 possit. — 4, 3 procella. — 4, 4 lies: fidem servare? — 5, 4 Petere cursum. — 6, 2 mundo. — 8, 3 quiescit. — Die vier ersten Strophen abcdarisch!

138. In unius Martyris.

1. O martyr aeterni patris,
Invicte miles filii,
Athleta fortis spiritus,
Nobis fave poscentibus.

2. Christi crucem tu bajulas
Christoque confixus cruci,
Jucunda spernens saeculi,
Gaudes modo in regno Dei.

3. Nunc ergo nobis, quaesumus,
Praesens adesto cominus,
Omne impetrando commodum
Et post perenne gaudium.

4. Praesta, pater piissime,
Patrique compar unice
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

V fol. 135a; P fol. 148a. — Hymn. ms. Sangallensis (?). saec. 12. Cod. Berolinen. VIII° 1. A. — 2, 1 bajulans A. — 2, 4 in fehlt PA. — 4, 1 sqq. Doxologie ergänzt. Deo patri VP, Praesta pater VA.

139. In unius Confessoris.

1. Christe, rex, splendor gloriae,
Laudes referimus tibi,
Qui profluo miraculo
Sanctorum ornas atrium.

2. Qui in pace ecclesiae
Florentes more lilii
Praedicaverunt populum,
Ut replerent paradisum.

3. Sumentes arma bellica
Contra hostis nequitiam,
Scutum fidei, gladium
Spiritus pugnant fortiter.

4. In quorum ore Deus est,
In quorum corde Christus est,
In quorum mente pietas,
Justitia et veritas.

5. Orti de faece pulveris,
Pro bonis suis meritis
Similes facti angelis
Fruuntur claris gaudiis.

6. Ad quorum ossa mortua
Per magnam Christi gloriam
Nova crescunt miracula,
Dantur plebi suffragia.

7. Dum datur salus languidis,
Redditur vita mortuis,
Lumen refunditur caecis,
Capiunt gressus debiles.

8. Te nunc oramus, Domine,
Eorum nos munimine
Ab omni malo protege
Et vitam nobis tribue.

9. Deo patri sit gloria.

P fol. 148b; fehlt V. — Ferner: Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Londinen. Vespas. D XII. A. — Hymn. ms. Sangallensis(?) saec. 12. Cod. Berolinen. VIII° 1. B. — 1, 1 rex fehlt A. — 1, 4 ornans P. — 3, 3 Gestabant scutum fidei B. — 3, 4 Spiritum P; Gladium spiritus sancti B. — 4, 3 quorum corde B. — 6, 4 Dantes P.

140. In plurimorum Martyrum.

1. Sacra piorum martyrum
Festa nunc instat annua,
Qua mundi spreto principe
Regna beata possident.

2. Coelesti juti gratia
Spreverunt mundi gaudia,
Poenis afflicti gravibus
Praeberunt colla gladiis.

3. Tortor adurit impius
Membra beata ignibus,
Fuso cruore viscerum
Palmam sumpserunt gloriae.

4. Horum sanctorum precibus
Fulti precemur Dominum,
Ut nobis donet veniam
Nec non polorum gaudia.

5. Deo patri sit gloria.

V fol. 137a; P fol. 150b. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolit. VI G 31. A. — Hymn. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. B. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. C. — Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13. Cod. Barberin. XI. 171. D. — 1, 1 Sacrum piorum AC. — 1, 2 Festum . . . annuum ABC. — 1, 3 Quo AC; quam V. — 2, 1 juncti gratia VP. — 2, 3 afflictis VP. — 2, 4 Dedere colla AC. — 3, 4 Palma VP. — 4, 2 Juncti precemur VP.

141. In unius Virginis.

1. Digne te, sancte Domine,
Hymnis laudemus subditis,
Qui virginale tu decus
Renovare dignatus es,

2. Redintegrans per gratiam
In alvo sanctae virginis
Mariae, matris Domini,
Quod in Eva perierat.

3. Cujus sequentes pariter
Iter beatae virgines
Ad tuum usque thalamum
Trophaeum gestant proelii.

4. Accensis cum lampadibus
Oleum ferunt manibus,
Christo occurrunt obviam
Cum beata victoria.

5. Ex quibus almae virginis
Illius beatissimae
Cunctis hic tuis famulis
Sacratus illuxit dies.

6. Haec paene a cunabulis
Christi secuta est fidem,
Pro ipso et supplicia
Sustulit imperterrita.

7. Teque rogantes petimus
Jesu, salvator inclite,
Ut piis ejus meritis
Nostra delicta deleas.

8. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

V fol. 137b; P fol. 151b. — 1, 3 virginalem flos decus P. — 2, 1 Redintegra V, Sed integra P. — 3, 2 virginis VP. — 5, 3 Cunctis his V. — 6, 1 Et paene V. — 6, 2 Christo V. — 8, 2 sqq. ergänzt.

142. In unius Virginis.

1. Felix vera virginitas,
Luce fulgens angelica,
Quae martyrum consortio
Fruitur vita omnium.

2. Ad laudem ergo virginum
Psallamus Dei filio,
Qui mente carnis integra
Sublevat ad coelestia.

3. Beata es, virginitas,
Qua mater vernat Domini,
Cunctis supernis dignior
Et feminis lucidior.

4. Maria, virgo provida,
Te conservando domina
Prolem coelestem meruit
Gestare casto utero.

5. Johannes, praeco inclitus,
Prophetis major omnibus,
Ob virginali merito
Ostendit agnum digito.

6. Dilecto et discipulo
Ex pectore dominico
Fluenta salutaria
Propinavit virginitas.

7. De Saulo Paulum fecerat
Cordis carnisque integritas,
Sic vas electum permanet
Persecutor ecclesiae.

8. In tali potens numero
Te invocantes, petimus,
Conscribe, una deitas,
Quae cuncta regis saecula.

V fol. 138b; P fol. 152a. — 2, 3 integre V. — 3, 2 Quam mater P. — 5, 3 Der Ablativ bei ob wird durch den Reim geschützt. — 8, 4 Qui cuncta VP.



Inhalts-Übersicht.

I. Real-Index.

II. Verbal-Index.



ANALECTA HYMNICA
MEDII AEVI.

XIV b.

ORRICUS SCACABAROTIUS.

Origo Scaccabarozzi's
Liber Officiorum.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1893.

ORRICUS SCACABAROTIUS.

Origo Scaccabarozzi's,

Erzpriesters von Mailand,

Liber Officiorum.

Nach einer Handschrift

der Kapitels-Bibliothek von Mailand

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1893.

EINLEITUNG.

Je seltener es dem Hymnologen gelingen will, aus der Unsumme liturgischer Dichtungen des Mittelalters einen bedeutenden Bestand an einen bestimmten Namen zu knüpfen, um so freudiger überraschte es den Herausgeber, auf der Bibliothek des hohen Metropolitankapitels zu Mailand einer Handschrift zu begegnen, deren reicher Inhalt als das Produkt eines einzigen Hymnographen bezeugt war. Dieser Dichter ist Orricus Scacabarotius.

Über die Lebensschicksale des Mannes ist nicht gerade viel bekannt, trotz der einflufsreichen Stelle, die er in einer so mächtigen und bedeutenden Kirche, wie die Mailändische es ist, ausfüllte. Sein Name wird bald Orricus, bald Olricus oder Honricus, alles Nebenformen von Henricus geschrieben; der Familienname Scaccabarozzi, der seit alters in Mailand guten Klang hatte und noch heute nicht erloschen ist, lautet latinisiert einmal Scacabarotius, dann Scaccabarozzus, dann wieder de Schachabarociis[1]). Irrtümlich ist Orricus von einigen dem Dominikanerorden zugeschoben worden, was sich vielleicht aus dem Umstande erklären dürfte, dafs er Zeitgenosse, Freund und Verehrer des hl. Petrus Martyr war, den wir auch in seinen Hymnen verherrlicht finden. Seine Titel und Würden giebt uns die Handschrift seiner Carmina des öfteren an. Ihr zufolge war er Archipresbyter der Mailändischen Kirche und Propst der Apostelkirche, auch Basilika des hl. Nazarius „in Brolio" genannt, was so viel als Gartenland (von dem Italienischen brolo) heifst. Blatt 142 v° derselben Handschrift wird diesen Prädikaten noch hinzugefügt „et capellanus ecclesiae sanctae Mariae Pedonis." Diese Würden vereinigten sich auf ihn im Jahre 1286. Blatt

---

1 Der Dichter selbst schreibt konstant Orricus Scacabarotius.

134 b wird er des weiteren als päpstlicher Hauskaplan und 151 a als „Canonicus Nicomarcarus“ bezeichnet, eine Qualifikation, die mir, aller Anstrengung unerachtet, unverständlich geblieben ist. Philippus Argelatus belehrt uns des weiteren[1], dafs er zufolge einer Urkunde vom Dezember des Jahres 1289 Kapitularvikar des Bistums war, was auf das Ansehen schliefsen läfst, in welchem Scaccabarozzi in seiner Heimatdiöcese stand. Einen noch beredteren Ausdruck findet dasselbe, wenn wir bei genanntem Autor lesen: Memoratur etiam a Gotifredo de Bussero in libro memorabilium urbis et dioecesis Mediolanensis num. 192 ms. in haec verba: „Ille qui dignus esset fieri papa, scilicet Domnus Orricus Scaccabarozzius, archipresbyter Mediolani.“ Origo starb im Jahre 1293 und ward in der Kirche der Franziskaner, mit denen er in besonderer Freundschaft gestanden, beigesetzt. Seine Grabschrift lautete:

In isto sepulchro jacet R. P. D. Henricus Scaccabarozzus, Archipresbyter majoris ecclesiae Mediolani, qui fuit magnus devotus ordinis Minorum et istius conventus benefactor; nam anno Domini MCCLXXXVII scholas nobis construxit et multa alia tam spiritualia quam temporalia ut pius pater concessit.

Einer anderen, offenbar von Scaccabarozzius selbst verfafste Grabschrift in Versen, erwähnt Muratori im 4ten Bande der Antiquitates Italiae, dissert. 57. p. 936. Er will, so scheint es, dieselbe in eben der Handschrift gelesen haben, welche die Officien Scaccabarozzis enthielt, wonach, wenn nicht ein Irrtum vorwaltet, damals noch eine andere Handschrift derselben vorhanden gewesen wäre: Muratori teilt von der Grabschrift die folgenden Verse mit:

Orricus dictus cognomine Scacabarozus,
Mediolanensis tunc archipresbyter urbis,
Arca de petra jaceo qui clausus in ista,
Sanctorum studui cum cantu scribere laudes;
Nomina sunt quorum: Nazarius atque Sophia
Et Marcellinus, Petrus, Maurilius, Anna etc.

Auch eines Bildes unseres Hymnographen erwähnt Muratori a. a. O. mit den Worten: „Cernitur quoque idem Orricus ibi pictus. Vestis candida usque ad pedes diffluit. Supra illam rubea cappa cum capuccio et sine manicis a tergo cadit usque

---

[1]) Philippi Argelati Bononiensis, Bibliotheca scriptorum Mediolanensium Tom. II Mediolani 1745 p. 1298 sq.

in terram: in anteriori vero parte inter brachia decidens usque ad femora prolabitur. Corona clericalis non minor iis, quas rigidiores ascetae nunc deferunt. Cardinalem S. R. E. diceres. Et revera cardinales etiam appellabantur olim Canonici Mediolanensis ecclesiae.“

Wie aus dem nachfolgenden Inhalte der Handschrift zu ersehen, sind die meisten der von Scaccabarozzi verfafsten Hymnen für bestimmte Kirchen geschrieben; über sie hinaus haben sich nur wenige derselben verbreitet. Muratori (a. a. O.) berichtet, im Jahre 1605 sei die in Rede stehende Handschrift von den Korrektoren des Ambrosianischen Mefs- und Chorbuchs benutzt worden. Schon in der Ausgabe des Ambrosianischen Breviers von 1490 begegnen wir zum erstenmale Spuren unseres Dichters. So findet sich fol. CCLXVIII v. sq. das Officium de s. Galdino mit der Schlufsnote: „Supradictum officium beati Galdini reperi in certis codicibus satis antiquis editum per quondam Henricum de Schachabarociis, ecclesiae Mediolanensis archipresbyterum, et propter dignitatem sancti praeposui. Si quis noluerit hoc dicere, dicat officium commune unius confessoris.“ Ferner findet sich ebenda der Hymnus Andegavensis praesulis.

Die Handschrift des „Liber Officiorum“ trägt jetzt die Bezeichnung Nr. 18, früher trug sie die Signatur d 313 L 18. Sie zählt 163 (162) Pergamentblätter, 28,5 cm hoch bei einer Breite von 18,5. Sie ist schön geschrieben und mit den bekannten blau-und-roten frühgotischen Initialen des 13. Jahrhunderts geziert, durchgehends mit Noten auf geritzten Linien versehen, von denen die f-Linie rot, die c-Linie gelb bezeichnet ist. Hinter den einzelnen Officien befindet sich bis zum zweiten Teile der Handschrift ein offenbar autographes Explicit des Verfassers, von dem auch die vielfältigen Verbesserungsversuche herrühren, die teils am Rande, teils im Texte angebracht sind.

Wie der Text, so ist auch der Cantus das Werk Scaccabarozzis, wie an zahlreichen Stellen ausdrücklich bezeugt wird. Nur in bezug auf die Melodieen der eigentlichen Hymnen ist dies zweifelhaft. Diejenigen Hymnen, welche überhaupt eine Melodie bei sich haben, gehen auf nur zwei (beziehungsweise vier) verschiedene Weisen, welche wir im Verlauf Kürze halber mit Melodie 1 und 2 bezeichnen werden. Die erste Melodie findet

sich unvollständig zum Hymnus de S. Galdino, vollständig erst fol. 16 b; sie lautet:

Sanc - to - rum na - ta - li - ti - a Ma - ter co - lat

ec - cle - si - a. Can - tet ho - rum prae - co - ni - a

Fe - sti - va cum lae - ti - ti - a.

Diese Melodie kommt vor zu sieben Hymnen; dieselbe befindet sich in den späteren Ambrosianischen Chorbüchern zu dem Hymnus Trinitatis altissimae, so daſs wir entweder annehmen müſsten, Scaccabarozzi habe nur den übrigen Text der Officien, nicht aber die Hymnen in Musik gesetzt, sondern sich für diese bereits bekannter Melodieen bedient, oder aber seine Hymnenmelodieen seien von andern benutzt worden, oder endlich auch der Hymnus Trinitatis altissimae sei ein Produkt seiner Muse.

Die zweite Melodie findet sich unvollständig schon fol. 43 b, vollständig zum Hymnus der hl. Sophia fol. 61 a. Sie lautet:

Gau - de pi - is af - fe - cti - bus,

So - no - ris can - ta vo - ci - bus, Ju - cun - da plau-

de ma - ni - bus, Am - bro - si - a - na ci - vi - tas.

Dieser Melodie folgen gleichfalls sieben Hymnen. Auch sie findet sich im Mailändischen Hymnar, u. z. zu dem Texte Apostolorum supparem. Es ensteht also von neuem die soeben aufgeworfene Frage, nur daſs hier jene dritte Möglichkeit, Abfassung

auch dieses Textes durch Scaccabarozzi wegfällt. Ja hier liegen die Umstände so, dafs wir unserem Autor die Urheberschaft der Melodie einfachhin absprechen müssen, ein Entscheid, welcher auch für Melodie 1 ein analoges Urteil wahrscheinlich werden läfst. Der Text Apostolorum supparem ist nämlich ein von Ambrosius stammender. Die Annahme, dafs ein so viele Jahrhunderte in der Mailändischen Kirche gesungener Hymnus am Ende des 13. Jahrhunderts auf eine neu erfundene Weise hinübergeschrieben wäre, widerspricht so sehr aller sonstigen Gepflogenheit, dafs der Gedanke daran, so lange er nicht positiv erwiesen ist, a limine abzuweisen. Nun ist es mir freilich nicht möglich, die Melodie aus einer unbedingt älteren Handschrift nachzuweisen; ich finde dieselbe indes in böhmischen Cistercienserhandschriften aus dem Anfange des vierzehnten Jahrhunderts. Der Cistercienserorden hatte aber sein Hymnar dem mailändischen lange vor Scaccabarozzi entlehnt; von den Melodieen des letzteren jedoch, die sich selbst innerhalb des Mailänder Sprengels so geringer und so später Verbreitung erfreuten, ist es schlechterdings nicht annehmbar, dafs sie sich so rasch selbst bis nach Böhmen sollten verbreitet haben[1]).

Aufser diesen beiden Hymnen-Melodieen enthält der liber officiorum noch zwei andere, zu den beiden Hymnen auf Petrus und Marcellinus, die aber beide nur je einmal vorkommen und denen ich in andern Hymnarien nicht begegnet bin. Dieselben lauten:

Erster Hymnus.

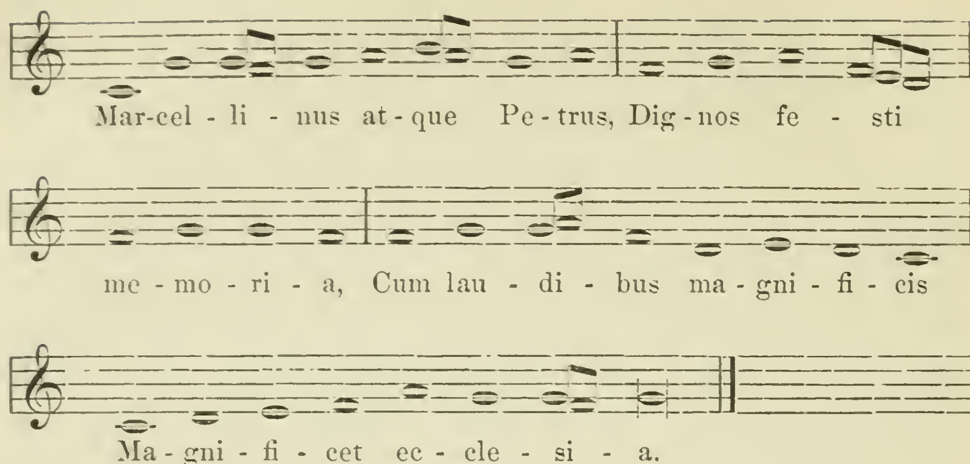
Mar - cel - li - ni at - que Pe - tri San - cto - rum na-

ta - li - ti - o Con-gau-de - at ec - cle-si - a

Ma - ter fe - sti - vo gau - di - o.

[1]) Auch der Umstand, dafs die Melodieen zu den Hymnen so oft fehlen, so oft nur angefangen und nicht ausgeschrieben sind, deutet darauf, dafs sie nicht Neuschöpfungen des Verfassers, sondern Entlehnungen sind und als bekannt vorausgesetzt werden.

Zweiter Hymnus.



Dies vorausgeschickt, lasse ich die genaue Inhaltsangabe der Handschrift folgen, wobei bezüglich der Paginierung nur zu bemerken, dafs hinter Blatt 25 ein solches mit der Zahl 25 bis folgt:

Fol. 1 a. beginnt mit einer Rubrik, die, halb weggeschnitten, halb ausradiert, noch die Worte erkennen läfst: „ecclesiae Mediolanensis et praepositi s. Nazarii.“ Officium s. Galdini, Hymnus: Felix felici; Mel. 1.

Fol. 6 b. Messe des hl. Galdinus.

Fol. 7 b. Officium des hl. Barnabas.

Fol. 8 a. Hymnus: Mediolani civitas; ohne Mel.

Fol. 13 a. Messe des hl. Barnabas.

Fol. 14 b. Hymnen: Festivas age gratias, Johannes dilectissimi, Concelebret solemniter, Festivitatem martyris, alle vier ohne Melodie.

Fol. 15 a. Hymnen: Apostoli et martyris, In Petri novi martyris; beide ohne Melodie. Dann folgen:

Antiphona ad Magnificat.

Laudibus magnificis
Magnificent catholici
Merita magnifica
Doctoris evangelici.
Sancti Petri, virginis,
Per omnia magnifici,
Cum palma martyrii
Consortis coetus coelici.

Responsorium.

De martyrum rosario
Rosa nova decerpitur,
Cum virginali lilio
Quae regi regum mittitur;
V. Petrus, flos totus redolens
Per virtutum fragrantiam,
Passus pro fide meruit
Coronae regni gloriam.

Fol. 15 b. Hymnus: In Margaritae virginis; ohne Melodie.

Fol. 16 a. Officium der hl. Nabor und Felix; über demselben die eigenhändige Notiz des Verfassers:

Laudes sanctorum canit archos presbyterorum,
Nabor Maurorum Felix, sunt nomina quorum.

Am Schlusse: Explicit officium de sanctis Nabore et Felice, compilatum more Romano.

Fol. 16 b. Hymnus: Sanctorum natalitia; Mel. 1.

Fol. 20 b. Messe der hl. Nabor und Felix.

Fol. 22 b. Hymnus: In Naboris et Felicis, ohne Melodie; darüber die Notiz: Ab eodem Orrico archipresbytero.

Fol. 23 a. Officium der hl. Anna; Hymnus: Fidelis plebs ecclesiae, ohne Melodie.

Fol. 24 b. Hymnus: Mariae matris Domini, ohne Melodie.

Fol. 27 b. Messe der hl. Anna.

Fol. 29 b. Officium der hl. Perpetua.

Fol. 30 a. Hymnus: Festivitas Perpetuae, ohne Melodie.

Fol. 34 a. Messe der hl. Perpetua.

Fol. 35 b. Officium der Verkündigung Mariä.

Fol. 36 a. Hymnus: Cum laudibus magnificis, Mel. 1.

Fol. 41 b. Messe desselben Festes.

Fol. 43 a. Officium Nativitatis BMV.

Fol. 43 b. Hymnus: Nativitatis virginis, Mel. 2.

Fol. 44 b. Hymnus: Omnes fideles jubilent, Mel. 2.

Fol. 48 a. Messe desselben Festes.

Fol. 50 a. Antiphon zur zweiten Vesper des Festes Mariä Himmelfahrt.

Fol. 50 b. Ursprünglich leer, dann mit Nachträgen ausgefüllt. Hymnus: Novus descendens nuntius, ohne Mel. Hymnus: Festum matris et filii zum erstenmal. Antiphon de ss. Nabore et Felice:

Exsultantes nunc in Christo
Velut Hermon, sicut Thabor,
Gloriosi subvenite
Nobis Felix atque Nabor.
Quos coronant triumphales
Poenae truces, gravis labor.

Fol. 51 a. Officium sancti Maurilii; Hymnus: Andegavensis civitas, Mel. 1.

Fol. 56 a. Messe desselben Heiligen.

Fol. 58 a. Incipit missa pro terra sancta, compilata ab eodem archipresbytero; nur Kollekten und Präfation.

Fol. 58 b. Antiphon:

In maris mundi positos periculosis fluctibus,
Nazari pater, adjuva nos tuis sanctis precibus,
Qui salutis remedium donasti naufragantibus,
Duc nos ad portum gloriae, fac nos frui coelestibus.

Fol. 59 a. Praefatio de s. Francisco; Officium sanctae Sophiae.

Fol. 59 b. Hymnus: Roma tibi similia, Mel. 2.

Fol. 61 a. Hymnus: Gaude piis affectibus, Mel. 2.

Fol. 65 a. Messe der hl. Sophia.

Fol. 66 b. Officium sanctae Ursulae.

Fol. 67 a. Hymnus: Coetus colit fidelium, Mel. 2.

Fol. 72 a. Messe derselben Heiligen.

Fol. 73 b. Officium für das Fest Allerheiligen.

Fol. 74 a. Hymnus: Columba Christi unica, ohne Mel.

Fol. 80 a. Messe desselben Festes.

Fol. 82 a. Officium des hl. Eustachius; Hymnus: Eustachii praeconia, Mel. 1.

Fol. 88 a. Messe desselben Heiligen.

Fol. 90 a. Officium des hl. Clemens.

Fol. 90 b. Hymnus: Cantet Clementis martyris, ohne Mel.

Fol. 94 b. Messe des hl. Clemens.

Fol. 95 b. Officium der hl. Lucia.

Fol. 96 a. Hymnus: Luciae festum celebret, ohne Mel.

Fol. 101 a. Messe zum Fest derselben Heiligen.

Fol. 102 b. Ursprünglich leer. Oben eigenhändige Rubrik des Verfassers: Explicit liber officiorum, quem compilavit Dominus Orricus Scacabarotius, sanctae Mediolanensis ecclesiae archipresbyter et praepositus basilicae Apostolorum seu ecclesiae sancti Nazarii in Brolio Mediolani. Den Rest der Seite füllen eigen-

händige Nachträge beziehungsweise Kladden, unter denen die Sequenz Omnes fideles das einzige längere und selbständige Stück ist. Hier schloſs also die ursprüngliche Sammlung; alles folgende ist später hinzugebunden. Von nun an beginnt jedes neue Officium einen eigenen Quatern, dessen frei bleibenden Rest Nachträge füllen.

Fol. 103a. Officium omnium Apostolorum.

Fol. 107b. Messe zu demselben Officium.

Fol. 109a. Hymnus: Apostolorum omnium, ohne Mel. Es folgen Nachträge, Orationen und Präfationem, darunter fol. 110a das Lauda Sion, wie es scheint, das einzige fremde Stück. Fol. 110b ist leer.

Fol. 111a. Officium sanctae Margaritae; Hymnus: In Margaritae virginis, Mel. 2.

Fol. 115b. Messe derselben Heiligen.

Fol. 117b. Antiphon de sancto Quirico:

Ad Vesperum Antiphona in Choro.

Tuis beatis precibus
Fac nos, beate Quirice,
Fide, verbis, operibus
Sic vivere catholice,
Quod mereamur gloriam
Societatis coelicae,
Quam nobis donet conditor
Coeli et terrae fabricae.

Fol. 118a. Hymnus: Festum matris et filii zum zweitenmal; Mel. 1; darauf Responsorium de sancto Quirico und ein anderes de ss. Petro et Paulo:

R. Juxta verbum propheticum
Cantemus Deo canticum
Laudantes sanctum Quiricum,
Testem Christi magnificum,
Fide firmum non lubricum.
V. Ut Jesum patris unicum
Reddat nobis beneficum,
Rogemus omnes Quiricum,
Puerulum mirificum.

Fol. 118b. Hymnus: Sancti festum Christophori, Zuschrift, ohne Mel.

Fol. 119a. Officium des hl. Silvester; darüber m. p. „Incipit officium s. Silvestri [compilatum a] Domino Orrico Scaca-

barotio, Mediolanensi archipresbytero; Hymnus: Festiva lux emicuit, Mel. 1.

Fol. 123 b. Die zugehörige Messe.

Fol. 124 b. Antiphon de ss. Nabore et Felice: Exsultantes nunc in Christo, vgl. weiter oben.

Fol. 125 und 126 enthalten m. p. Kladden zum Officium omnium Apostolorum.

Fol. 126 b. Sequenz zum Fest Allerheiligen zum zweitenmal.

Fol. 127 a. Officium ss. Marcellini et Petri.

Fol. 127 b. Hymnus: Marcellinum atque Petrum, ohne Mel.

Fol. 128 a. Hymnus: Marcellini atque Petri, ohne Mel.

Fol. 131 b. Das zugehörige Messformular.

Fol. 134 a. Melodieen zu den beiden Hymnen mit unterlegter erster Strophe.

Fol. 134 b. Venerabili Patri et Domino Comiti, Dei gratia titulo SS Marcellini et Petri presbytero Cardinali, suus Orricus Scacabarotius Mediolanensis ecclesiae archipresbyter, Domini papae capellanus, se ipsum cum reverentia devotiva. Ut cognomen paternum rei consequens et scribenti competere spiritualiter videretur, non solum birotam scripturae duorum testamentorum, scilicet veteris ac novi, quae per rotas, quarum unam in altera, videlicet novum in veteri per praefigurationem, vetus in novo per expositionem, vidit propheta Ezechiel figurantem, sed etiam quorundam sanctorum patrum libros et legendam sanctorum Marcellini et Petri martyrum, quorum sacerdotalis cardinis titulo radiatis, quodammodo spoliavi, ex ipsis velut spolia decerpens auctoritates seu earum sententias congruas materiae, de qua fueram tractaturus, nec non de ipsa legenda plurima assumens, notis digna, quae ad commendationem ipsorum instravit (!), praesentis opusculi libellum, non de propriis viribus sed de ipsorum sanctorum meritis et precibus confisus, ad omnipotentis Dei et ipsorum martyrum laudem, gloriam et honorem et ad nostrae mentis spiritale solatium tam in dictamine quam in cantu studui compilare. Quem vobis per latorem praesentium repraesento, vestram reverendam paternitatem reverenter exorans, quatenus exiguum munus, quod amicus, pauper tam in vita quam in scientia, vobis mandat, accipientes placide ac benigne, quidquid in eo rude inveneritis et incultum, lima vestrae prudentiae venustetis, quaecunque negligenter omissa, e copioso thesauro

vestrae sapientiae suppleatis; quaecunque superflua, falce vestri moderaminis resecetis. Me vestrum in omnibus et per omnia devotum semper vobis et vestris orationibus recommendo, praesertim eo tempore, quo unigeniti filii Dei passionem et mortem recolitis missarum solemnia celebrantes. In quibus ego, quamvis indignus sacerdos, recommendo vos saepissime Deo patri. Concedat vobis Dominus longissimam vitam in terra morientium, vitam sine fine mansuram in terra viventium, in qua sit vestra portio, largiturus. Datum Mediolani.

Fol. 135 a. Officium sanctae Eugeniae mit der Rubrik: „Incipit officium sanctae Eugeniae, compilatum a Domino Orrico Scacabarotio, archipresbytero Mediolanensi, tam in dictamine quam in cantu;“ Hymnus: Festum beatae virginis, Mel. 2.

Fol. 140 a. Messe zum vorstehenden Officium.

Fol. 142 b. in rot, aber durchgestrichen: „Millesimo ducentesimo octuagesimo sesto. Ultimo die mensis Junii, die dominico. Ego Orricus Scacabarotius, sanctae Mediolanensis ecclesiae archipresbyter et praepositus ecclesiae sancti Nazarii in Brolio et capellanus ecclesiae sanctae Mariae Pedonis dono pro remedio animae meae ipsi ecclesiae sanctae Mariae Pedonis ad honorem sanctae virginis Eugeniae, cujus festum in ipsa ecclesia celebratur, praesentem librum, in quo sunt passio [sic?] ipsius beatae Eugeniae et officium festivitatis ipsius. Quod ego compilavi tam in dictamine quam in cantu. Ora pro me, sancta Eugenia.“

Fol. 142 b. Hymnus: Concelebra solemniter, ohne Mel.

Fol. 143 a. Officium sancti Johannis Mediolanensis, mit der Überschrift: Incipit officium in festo sancti Johannis, archiepiscopi Mediolanensis, compilatum a Domino Orrico Scacabarotio, archipresbytero Mediolanensi, tam in dictamine quam in cantu.

Fol. 143 a. Hymnus: Sancti Johannis praesulis, Mel. 1.

Fol. 148 b. Messe zum vorhergehenden Officium.

Fol. 150 b. leer bis auf einige eigenhändige Noten.

Fol. 151 a. Dieser letzte Quatern ist bei gleicher Breite kürzer als die vorhergehenden; Länge 25 cm. Officium der hl. Ursula: „Incipit officium beatae Ursulae et sanctarum undecim milium virginum, compilatum a Domino Orrico Scacabarotio, sanctae ecclesiae Mediolanensis archipresbytero et praeposito ecclesiae sancti Nazarii et canonico Nicomarcaro, tam in dictamine quam in cantu.“ Es ist dies dasselbe Officium,

das sich schon fol. 66 b sqq. findet, nur mit dem Unterschiede, dafs es hier dem römischen, dort dem mailändischen Ritus angepafst ist.

Fol. 159 b. Hymnus: Coetus colit fidelium, ohne Melodie. Messe zu dem vorstehenden Officium.

Bezüglich der Wiedergabe der Texte ist nur noch hinzuzufügen, dafs in der Handschrift die Hymnen im Corpus der Chorofficien stehen, und die Messen sich ohne jeden Absatz unmittelbar den Officien anreihen. Gröfserer Klarheit halber habe ich Hymnen, Officien und Messen gesondert; belasse aber innerhalb dieser Abteilungen die Reihenfolge des Manuskriptes.

Ich kann nicht schliefsen, ohne an dieser Stelle dem Hochwürdigen Herrn Kanonikus und Primicerius, Monsignore Angelo Edler von Meraviglia Montegarra, Generalvikar der Diöcese Mailand, meinen herzlichen Dank zu bezeigen für die überaus liebenswürdige Weise, in welcher er mir die Benutzung des kostbaren Manuskriptes in seiner eigenen Wohnung ermöglichte und erleichterte. Wenn es mir vergönnt war, diese hymnologisch so wichtige Handschrift, von deren Existenz ich keinerlei Kunde hatte, aufzufinden und der Kenntnis weiterer Kreise zu übermitteln, so gebührt der Dank ausschliefslich seinem gefälligen Entgegenkommen, das ich um so mehr zu schätzen weifs, je weniger mir entgehen konnte, welche Last von Amtsgeschäften ihn mehr denn je in Anspruch nahmen.

Exaeten, den 26. September 1892.

Guido Maria Dreves.

I.

HYMNI.

1. De sancto Galdino.

1. Felix felici praesule,
Ambrosii ecclesia,
Confessoris egregii
Galdini dic praeconia.

2. Almi tui pontificis
Festivum natalitium
Concelebra solemniter,
Urbs Mediolanensium.

3. Cujus sancta sunt opera,
Excellens sanctimonia,
Fides, spes atque caritas
Cum ingenti constantia.

4. Praedicator egregius
Hic verbi semen seminat,
Ut fornax vasa figuli
Quem Dominus examinat.

5. Hic corpus suum macerat
Vacans orationibus,
Jejuniis, vigiliis
Et genuflexionibus.

6. Galdinus fuit pontifex
Benignus, mitis, humilis,
Hic et virtutum artifex,
Pius, prudens, affabilis.

7. Hic honestatis speculum,
Justitia mirabilis,
In tribulationibus
Gaudens, fortis et stabilis.

8. In multa patientia
Hic et misericordia
Migrat ad coeli gaudia,
Beatus nunc per omnia.

9. Gloria tibi, Domine.

2. De sancto Barnaba.

1. Mediolani civitas,
Age festiva gaudia,
Pastoris tui Barnabae
Pange mira praeconia.

2. Qui tibi sanctae fidei
Primus pandit eloquia
Honorisque metropolis
Tibi confert insignia.

3. Hic appetens coelestia,
Contemptor visibilium
Ad pedes apostolicos
Agri deponit pretium.

4. Hic plenus sancto spiritu
Verbum in Antiochia
Christi constanter praedicat
Et in Romana patria.

5. Per Barnabam apostolum
Clemens ad fidem ducitur,
Civis Romanus nobilis,
Qui papa martyr moritur.

6. Hic macerat assiduis
Corpus suum vigiliis,
Crebris orationibus,
Frequentibus jejuniis.

7. Apostolus hic Barnabas
Matthaei evangelium
Deponens super languidos
Languores sanat omnium.

8. Hic a Judaeis perfidis
Fune ligatus trahitur,
Qui traditus incendio
Supernis bonis fruitur.

3. Alius hymnus in festo sancti Barnabae apostoli.

1. Festivas age gratias,
Christicolarum concio,
In Barnabae apostoli
Festivo natalitio.

2. Hunc fide, vita sequere
Laudabili vestigio,
Quem Deus apostolico
Aggregavit collegio.

3. Iste terrena despicit,
Caduca sibi subjicit,
Cum Deus ipse sufficit,
Sibi nil unquam deficit.

4. Hic infimis renuntiat,
Hic se supernis sociat,
Se propriis exspoliat,
Ut Christum lucrifaciat.

5. Hic agrum vendens proprium
Apostolis dat pretium,
Ut commune subsidium
Cunctorum sit fidelium.

6. Hic sublimatus Barnabas
Ad culmen apostolicum,
Verbi doctrinae pabulo
Gregem pavit dominicum.

7. Coruscat hic apostolus
Miraculis insignibus,
Infirmos multos liberans
A variis languoribus.

8. Joseph levites Barnabas,
Vir bonus plenus gratia,
Per igneum incendium
Transit ad coeli gaudia.

4. Hymnus in festo s. Johannis apostoli et evangelistae.

1. Johannis, dilectissimi
Christi, magna praeconia
In ejus festo resonet
Sancta mater ecclesia.

2. Vocatus hic de nuptiis
Spernens carnis connubia
Efficitur apostolus
Christi sequens vestigia.

3. Evangelista recitat
Ipse Christi magnalia
Et verbum Deum asserit,
Per quem facta sunt omnia.

4. Apocalista exstitit,
Tonitrui qui filius,
Supra pectus recubuit
Jesu coena consocius.

5. Commendat huic virgini
Matrem in cruce virginem
Christus, quem ipsa peperit,
Verum Deum et hominem.

6. Missus in Patmos insulam
Durum subit exsilium
Atque ferventis olei
Illaesus exit dolium.

7. Piis vacans operibus,
Miris fulgens virtutibus,
Sine mortis doloribus
Locatur coeli sedibus.

8. Rogemus ipsum seduli,
Ut per suum suffragium
Nos faciat participes
Supernorum concivium.

9. Sit patri semper gloria,
Honor, potestas filio,
Una cum sancto spiritu
Qui regnant coeli solio.

5. Alius hymnus de eodem festo.

1. Concelebret solemniter
Cunctorum plebs fidelium
Sanctissimi apostoli
Johannis natalitium.

2. Hic est Mariae virginis
Sororis sanctae filius,
Qui secretorum exstitit
Dilectus Christi conscius.

3. Qui Zebedaei Jacobi
Frater secutus Dominum,
Piscator fuit piscium
Piscator factus hominum.

4. Johannes velut aquila
Volavit ad sublimia,
Hic et arcana reserat
Deitatis mysteria.

5. Gemmas fractas consolidat
Divinae dono gratiae,
Drusianam resuscitat
Vitae reddens primariae.

6. In aurum virgas, lapides
Mira Dei potentia
Convertit mirabiliter
Johannes, in quo gratia.

7. Hausto veneni poculo
Jacturam nullam patitur,
Qui vita et miraculis
Fulgens coelo recipitur.

8. Christe, Johannis precibus
Ornatos fide, moribus
Ad beata per omnia
Fac nos transire gaudia.

9. Patri, nato et flamini
Honor, virtus et gloria,
Potestas, laus, imperium
Per saecula sint omnia.

6. De sancta Thecla.

1. Festivitatem martyris
Primae mater ecclesia
Concelebret et personet
Theclae mira magnalia.

2. Hujus dotata capite,
Mediolani civitas,
Theclae sit venerabilis
Tibi semper festivitas.

3. Fidem Christi recipiens
Carnis sponsum juvencula
Spernit, se Deo dedicat
Thecla, Pauli discipula.

4. Haec igni virgo traditur,
Feris, ursis, leonibus,
Quam non adustam protegit
Christus, non tactam morsibus.

5. Leaena pedes virginis
Lambit cum reverentia,
Per quam Dei mirabilis
Ostenditur potentia.

6. Habens manus cum pedibus
Ligatas tauris jungitur,
Ut hanc feroces lacerent,
Per quos Thecla non laeditur.

7. Theclam rogemus supplices,
Ut per sua suffragia
Nos pervenire faciat
Ad beatorum gaudia.

8. Haec virgo martyr praedicat,
Isti triplex aureola
Datur a sponso merito,
Quae nunc gaudet coelicola.

9. Gloria tibi, Domine.

7. Hymnus sancti Matthaei Apostoli et evangelistae.

1. Apostoli et martyris
Solemni cum laetitia
Matthaei laudes resonet
Magnificas ecclesia.

2. Hic teloneum deserens,
Statim secutus Dominum,
Apostolus efficitur
Et praedicator hominum.

3. De publicano subito
Factus Christi discipulus
Narrat ejus magnalia
Evangelista sedulus.

4. Matthaeus largus exhibet
Magnum Christo convivium,
Largissime reficiens
Regem pastorem omnium.

5. Resuscitat a mortuis
Matthaeus regis filiam,
Oratione impetrans
Sibi vitae remedium.

6. Aquis loti baptismatis
Viso tanto miraculo
Fidem Christi recipiunt
Regina, rex cum populo.

7. Defert beatus Barnabas
Matthaei evangelium,
Quod ponens super languidos
Languores sanat omnium.

8. A tergo fixo gladio
Ad aram stans occiditur
Matthaeus, qui per omnia
Gaudens supernis fruitur.

9. Gloria tibi, Domine.

8. In festo sancti Petri Martyris Ordinis Praedicatorum.

1. In Petri novi martyris
Novello natalitio
Novellas odas personet
Christianorum concio.

2. Ut rosa rubens floruit,
Ut virginale lilium,
Pro fide qui sustinuit
Petrus virgo martyrium.

3. Hic agonista fidei,
Doctor morum mirabilis,
Fidem defendit, praedicat
Pugnator invincibilis.

4. Jejunat hic et vigilat,
Instat orationibus,
Confessiones recipit
Miris fulgens virtutibus.

5. Hic alter Samson moriens,
Choros ingressus coelicos,
Plures quam vivens subjicit
Ac convertit haereticos.

6. Ejus post mortem confluunt
Quam plurimi haeretici
Confestim ad ecclesiam
Facti veri catholici.

7. Praedicatorum dederat
Ordo dona insignia,
Confessores et virgines
Christo violas, lilia.

8. Nunc ordo Petrum martyrem
Rosam dat odoriferam,
Cum laurea victoriae
Intrantem aulam superam.

9. Laeteris, gens Ambrosii,
Quod intercessionibus
Petri, tui nunc incolae,
Custodiris ab hostibus.

10. Hunc roga piis precibus,
Devotis ac frequentibus,
Ut te locet coelestibus
Aeternis mansionibus.

11. Gloria tibi, Domine.

9. De sancta Margareta.

1. In Margaritae virginis
Festivas natalitio
Laudes cuncti catholici
Festivo cantent gaudio.

2. Hujus beatae martyris
Fidelium ecclesia,
Pro Christo quae sustinuit,
Dira promat supplicia

3. Hanc imitemur virginem
In fidei constantia,
Magnificis operibus
Et mira patientia.

4. In qua non murmur resonat
Nec ulla quaerimonia,
Saevis quam poenis lacerat
Olybrii saevitia.

5. Horrendo clausa carcere
Cum facibus exuritur
Ardentibus, equuleo
Crudeliter affligitur.

6. Haec margarita candida
Ut virginale lilium,
Parvam se Deo praebuit
Facta consors humilium.

7. Virtuosa miraculis
Haec capitis sententiam
Subit pro Christi nomine
Migrans ad regni gloriam.

8. Rogemus ipsam seduli,
Quod per suum suffragium
Participes nos faciat
Supernorum concivium.

9. Gloria tibi, Domine.

10. De ss. Nabore et Felice.

1. Sanctorum natalitia
Mater colat ecclesia,
Cantet horum praeconia
Festiva cum laetitia.

2. Urbs Mediolanensium,
Ingens tibi sit gaudium,
Quae fidei tot testium
Es rubra per martyrium.

3. Ad regionem Ligurum
Nabor et Felix transeunt,
Insignes Mauri milites
Certamen forte subeunt.

4. Optantes coelis vivere,
Vitam pro Christo ponere
Malunt et ipsam perdere,
Simulacra quam colere.

5. Qui sunt afflicti ungulis,
Equuleo, lampadibus
Et fustibus et carcere,
Fame, caesi capitibus.

6. Quibus dat fortitudinem
Deus in poenis omnibus,
Quas per fidem suppeditant
Adjuti Christi viribus.

7. Certant pro Christo pugiles,
Qui superari nequeunt,
Qui cum palma victoriae
Ad coeli regnum transeunt.

8. Hos martyres frequentibus
Rogemus omnes precibus,
Ut dent nobis auxilium
Apud Mariae filium.

9. Gloria tibi, Domine.

11. Item secundus Hymnus in festo sanctorum Naboris et Felicis.

1. In Naboris et Felicis
Festo festiva gaudia
Solemniter concelebret
Cum laudibus ecclesia.

2. Gloriosi certaminis
Horum pangat magnalia
Et imitetur martyres
In fidei constantia.

3. Qui contemnentes idola
Gentilitatis frivola.
Mauri relinquunt patriam
Intrantes post Liguriam.

4. Isti spretis divitiis,
Deliciis, honoribus
Passi pro Christo cupiunt
Choris jungi coelestibus.

5. Propugnatores fidei
Victoriam suscipiunt,
In quos poenis satellites
Tyranni diris saeviunt.

6. Carcer, fames, equuleus,
Ungula, calor igneus
Non flectunt, non percussio
Sanctos nec decollatio.

7. Imperii sub chlamyde
Sancti latere nequeunt.
Superni regis milites
Coeli regnum introeunt.

8. Suis beatis precibus
Apud patrem et filium
Nabor et Felix martyres
Praestent nobis auxilium.

9. Gloria tibi, Domine.

12. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Fidelis plebs ecclesiae
Beatae Christi aviae
Festivas laudes resonet,
Melos et odas intonet.

2. De civitate Bethlehem
Haec Jesu matrem generat
Ex Nazareno Joachim,
Quos lex sancta confoederat.

3. Cleophae dat et Salomae
Duas Marias nomine,
Quae pariunt apostolos,
Sorores nostrae dominae.

4. Anna, mater misericors
Matris misericordiae,
Tu cum marito subvenis
Egentium miseriae.

5. Qui vestra temporalia
Dividitis trifarie,
Donantes haec pauperibus,
Templo, partem familiae.

6. Anna, felix venter tuus
Et ubera felicia,
Quae paris, lactas virginem,
Omni repletam gratia.

7. Ex te processit filia,
De qua Christus exoritur,
Per quem facta sunt omnia,
Per quem mundus redimitur.

8. Rogantibus propitia
Sis, salvatoris avia,
Nos ducens via regia
Ad supernorum praemia.

9. Gloria tibi, Domine.

13. De sancta Anna.

Ad Vigilias.

1. Mariae, matris Domini,
Matris Annae solemnia
Nos reverenter hodie
Concelebremus gaudia.

2. Haec concipit ex Joachim
Sanctam reginam virginem,
Quae de David progenie
Regis ducit originem.

3. Regis regum genitricem,
Christi, Dei et hominis,
Qui nos in suo sanguine
Lavit a sorde criminis.

4. Ex hujus Annae utero
Tres sunt Mariae nomine,
Quae cum ipsa tripudiant
Nunc in coelorum culmine.

5. Cum Christo, cum apostolis
Cumque suis palmitibus
Sunt haec mater et filiae
Atque cum sanctis omnibus.

6. Quibus omnis laetitia,
Quibus nulla tristitia,
Quibus nulla miseria,
Quibus honor et gloria.

7. Interpretata gratia,
Mitis Anna, clemens, pia,
Clementem roga filiam,
Stellam maris eximiam.

8. Ut impetret a filio
Nobis in hoc exsilio
Divinae munus gratiae,
In coelis regnum gloriae.

14. De sancta Perpetua.

1. Festivitas Perpetuae,
Civis Romanae nobilis,
Matris sancti Nazarii,
Sit nobis venerabilis.

2. Insignis ista genere,
Sed moribus insignior,
Petri lota baptismate
Sancta fide sublimior.

3. Pietatis operibus
Haec diligenter dedita
Ministrat indigentibus
A Deo sibi credita.

4. Ad fidem Christi conjugem
Convertit haec et filium,
Unda baptismi nitidos
Per Lini ministerium.

5. Haec beatorum martyrum
Tumbis tradit exuvias,
Quibus Christus exhibuit
Triumphales victorias.

6. Felix venter Perpetuae,
Beata sunt et ubera,
Quae portant, lactant filium
Regnantem super sidera.

7. Cum quo gaudet Perpetua
Perpetuo nunc gaudio,
Facta consors in gloria
Ejus dilecto filio.

8. Tua nos prece muniens
Ab hostium insidiis,
Perpetua, perpetuis
Fac perfrui nos praemiis.

9. Gloria tibi, Domine.

15. In Assumptione BMV.

1. Cum laudibus magnificis
Sancta mater ecclesia
Matris assumptae virginis
Concelebret solemnia.

2. Hujus festum magnificet
Agens festiva gaudia
Et melodias personet
Ejus narrans praeconia.

3. De regali progenie
David ducens originem
Haec regem regum genuit,
Deum verum et hominem.

4. Salutat hanc archangelus
Salutis hoc alloquio:
Ave, repleta gratia,
Tanto digna eulogio.

5. Virgo de patris gremio
Verbum patris exhauriens
Sine virili semine
Concepit virgo pariens.

6. In mundo locus dignior
Non fuit ventre virginis,
In quo Deus recipitur
Naturam sumens hominis.

7. Nec locus excellentior
In coelo sede regia,
Quam Christus matri contulit
Magnifica cum gloria.

8. Nato conregnat hodie
Assumpta regno gloriae
Cunctis coeli cantantibus
Concomitata coetibus.

9. Innixa super filium
Ad gloriam provehitur,
Sede regali residens
Regalibus perfruitur.

10. Dei mater et filia,
Nobis dona suffragium,
Quo currentes in stadio
Percipiamus bravium.

11. Gloria tibi, Domine.

16. In Nativitate BMV.

Ad Vesperas.

1. Nativitatis virginis
Festum mater ecclesia
Concelebret solemniter
Agens festiva gaudia.

2. O quam ingens laetitia
De nata semper virgine,
Quam concepit ex Joachim
Anna regali germine.

3. Ex ipsa proles oritur,
Virgo, quae Christum generat,
Qui clausam mundo januam
Coelestis aulae reserat.

4. Cujus beatus uterus
Christum donavit pretium,
Qui nos a morte redimens
Morti dat corpus proprium.

5. Domum sibi virgineam
Construxit sapientia,
Mundam quam mundus habitat,
Christus, summa munditia.

6. Ut sol electa prodiens,
Ut aurora progreditur,
Ut stella sine sordibus
Haec tota pulchra nascitur.

7. Futurus homo Dominus
Ad redimendum populum
Purgat ab omni macula
Mariae tabernaculum.

8. Egressa stella de Jacob
Emisit lucis radium,
Intemerata pariens
Superni regis filium.

9. Virga surgens ex Israel
Duces Moab, daemonia
Maria terret, percutit
Et fugat cum victoria.

10. Regina venerabilis
Sis nobis exaudibilis,
Tuis fac piis precibus,
Coeli nos frui sedibus.

11. Gloria tibi, Domine.

17. In Nativitate BMV.

Ad Vigilias.

1. Omnes fideles jubilent
Et laudibus invigilent.
Ortae Mariae gaudia
Concelebrent solemnia.

2. Adsit de nata virgine
Cunctis ingens solemnitas,
Cujus est nobis utilis
Laudabilis nativitas.

3. Per quam humani generis
Dissolvitur captivitas,
Ad patriam reducitur
Exsul Adae posteritas.

4. Cujus proles nos liberat
Diu captos ab inferis
Et liberatos incolas
Cum choris unit superis.

5. Per hoc germen virgineum
Vetusta mors destruitur,
Vita per hanc Christiferam
Desiderata redditur.

6. In hujus, quam creaverat,
Quievit tabernaculo
Deus in mundum veniens
Pro redimendo populo.

7. Hanc Dominus mundificat
Originali macula,
Dum clausa matris utero
Foret haec virgo parvula.

8. Tuis beatis precibus,
Mater misericordiae.
Nos tuos servos miseros
De lacu duc miseriae.

9. Transire fac ad gaudia
Nos sempiternae gloriae,
In qua jugis laetitia,
Nullus locus tristitiae.

18. Hymnus in Annuntiatione sanctae Mariae.

1. Novus descendens nuntius
A regis regum cúria
Novellae defert virgini
Mariae nova gaudia.

2. Hic fortitudo Domini
Fortem venturum nuntiat,
Qui fortem cruce moriens
Hostem sibi subjiciat.

3. Salutans inquit Gabriel:
Ave, repleta gratia,
Deus est tecum Dominus.
Benedicta per omnia.

4. Futurus homo Dominus
Portam clausam ingreditur,
Aula clausa virginea
Verbum caro concipitur.

5. Haec dies venerabilis
Festi digna memoria,
Qua Deus creat hominem,
Qui fabricavit omnia:

6. A fratre Caïn invido
Justus Abel occiditur,
Et immolandus Isaac
Per Abraham subtrahitur.

7. Virgo concepit hodie,
Baptistae caput caeditur,
Est Christus passus, mortuus,
Secum latro suscipitur.

8. Frater Johannis Jacobus
Cum gladio perimitur,
Coelestis regni claviger
A vinculis eripitur.

9. Regina, virgo virginum.
Mater Dei laudabilis,
Tuis devotis famulis
Sis semper exaudibilis.

19. De sancto Quirico.

1. Festum matris et filii,
Julittae nec non Quirici.
Reverendorum martyrum.
Concelebrent catholici.

2. Horum pangat ecclesia
Meritorum praeconia.
Miracula insignia
Et gloriosa praemia.

3. In Quirico puerulo
Magna fuit constantia,
Divelli qui non potuit
A Christo per supplicia.

4. Non minis hic, non opibus.
Promissis non honoribus
Inductus colit idola,
Sed haec spernit Christicola.

5. Hic Quiricus puerulus,
In Christi cultu sedulus,
Instat orationibus,
Psalmodiis et precibus.

6. Flagellis diris caeditur,
Carceribus includitur,
Martyrio consumitur,
Aeterno regi fruitur.

7. Julittae felix uterus,
Beata sunt et ubera,
Quae portat, lactat filium.
Qui regnat super sidera.

8. Cum quo gaudet perpetuo
Martyr Julitta gaudio,
Facta consors in gloria
Suo dilecto filio.

9. Gloria tibi. Domine.

20. De sancto Maurilio.

1. Andegavensis praesulis,
Cunctorum plebs fidelium
Maurilii concelebret
Festivum natalitium.

2. Et confessoris referat
Hujus mira magnalia.
Quae gessit mirabiliter
Mira Dei potentia.

3. Honora hunc, magnifica
Urbs Mediolanensium.
Cujus concivis exstitit
Atque germen egregium.

4. Gaude quod per Maurilium.
Consortem nunc coelestium.
Multiplicas collegium
Supernorum concivium.

5. Martini venerabilis
Iste fuit discipulus,
Per quem fide, operibus
Christi docetur populus.

6. Orationi deditus
Frequentibus jejuniis
Se macerat Maurilius,
Assiduis vigiliis.

7. Iste leprosos liberat.
A cunctis leprae sordibus
Et curat paraliticos,
Lumen dat non videntibus.

8. Resuscitavit puerum,
Annis septem in tumulo
Clausum, praesul Maurilius
Adstante sibi populo.

9. Exsultat nunc Maurilius
Assumptus coeli sedibus,
Cunctis fruens divinitus
Deliciis, honoribus.

10. Praesta tuum auxilium
Nobis, Maurili, miseris,
Per quod possimus assequi
Locum cum choris superis.

11. Gloria tibi, Domine.

21. De sancta Sophia.

Ad Vesperas.

1. Roma, tibi similia
Dona reddit insignia,
Rosas, violas, lilia
Mediolani patria.

2. Sanctum tibi Nazarium
Ut rosam per martyrium,
Violam dans Ambrosium,
Sororem velut lilium.

3. Confessoris humilitas
Hunc ornat, hanc virginitas,
Horum sancta germanitas,
Excellens quorum sanctitas.

4. Tu Mediolanensium
Cruore rubens civium,
Oles viola, liliis,
Roma, candens eximiis.

5. Suis tribus prudentibus
Infert mortem virginibus
Tua saeva protervitas,
Quae sunt Fides, Spes, Caritas.

6. Delectamenta frivola,
Mundi, carnis et subdola,
Vana spernentes idola,
Certantes pro justitia.

7. Quae dum poenarum genera,
Ignes, vermes et verbera
Dira calcant et vulnera,
Victrici gaudent gloria.

8. O quam beata viscera
Sophiae nec non ubera,
Quae portant, lactant munera,
Cum quibus super sidera.

9. Sancta mater colligitur
In sanctorum collegio,
In quo jucunda fruitur
Confessionis bravio.

10. Det nobis Christus credere,
Sperare, sic diligere,
Quae sursum sunt, et sapere,
Quod coelos donet scandere.

22. De sancta Sophia.

Ad Vigilias.

1. Gaude piis affectibus,
Sonoris canta vocibus,
Jucunda plaude manibus,
Ambrosiana civitas.

2. In te Sophia nascitur,
Primaria statuitur,
Virtutibus imbuitur
Hortus, in quo fecunditas.

3. In ipsa flos producitur
Virginitatis lilium,
Rubens rosa decerpitur
Durum passa martyrium.

4. Tres ista parit filias
Carnis spernentes nuptias,
Mundi quoque divitias
Amore sponsi gloriae.

5. Passionis acerbitas,
Finalis ac virginitas
Insunt eis ac bonitas
Perseverantis gratiae.

6. Pro fide Fides patitur
Et pro spe Spes affligitur,
Pro caritate Caritas,
O quam felix germanitas.

7. Quae post tormenta varia
Diversaque supplicia
Palmam portant victoriae
Coeli consortes curiae.

8. In qua Sophia sumitur,
Quae laeta semper fruitur
Confessionis gloria,
Perennis vitae patria.

9. Rogemus istas precibus
Devotis ac frequentibus,
Ut apud Dei filium
Praestent nobis suffragium.

23. De sancta Ursula.

1. Coetus colit fidelium
Beatae festum Ursulae,
Veneretur consocias
Laude devota sedule.

2. Agnum, quocunque ierit,
Concomitantur laudibus
Et hymnos dulces personant
Istae sonoris vocibus.

3. Formosa Christi Ursula,
Regis nata Britanniae,
Regalem sponsum suscipit,
Regem coelestis patriae.

4. Mare devota Ursula
Ingressa cum trieribus
Sanctorum loca visitat
In Roma cum virginibus.

5. Quae reversae Coloniam
Suscipiunt victoriam
Sui magni certaminis
Effusione sanguinis.

6. Supernorum concivium
Multiplicat collegium
Virginalis militia
Coelesti fruens gloria.

7. Istas una consociat
Fides, unum martyrium
Et unus locus virgines
Atque coronae praemium.

8. Has virgines frequentibus
Rogemus omnes precibus,
Ut dent nobis auxilium
Apud Mariae filium.

24. De Omnibus Sanctis.

1. Columba Christi unica,
Ecclesia catholica
Promat melos et cantica,
Agmina laudet coelica.

2. Chorum laudet angelicum
Cum patriarchis omnibus,
Prophetas et apostolos
Cum beatis martyribus.

3. Virginale collegium
Cum sanctis confessoribus,
Mariam atque filium
Praeconiis insignibus.

4. Sancti Christum vestigiis
Secuti sunt non deviis
Tendentes ad coelestia
Desiderata gaudia.

5. Qui nos exemplis instruunt,
Sacris doctrinis imbuunt,
Respuentes divitias
Honoris et delicias.

6. Se macerant jejuniis,
Attenuant vigiliis,
Instant pro se, pro aliis
Orationibus piis.

7. Subveniunt pauperibus
Per pietatis opera,
Qui sunt in domo Domini
Ut oliva fructifera.

8. Fortes afflicti martyres
Igne, cruce, lapidibus
Sunt vinclis, rotis, ungulis,
Fame, caesi capitibus.

9. Sanctos fide, sermonibus
Sequamur et operibus,
Ut cum ipsis in sedibus
Conregnemus coelestibus.

25. De sancto Eustachio.

1. Eustachii praeconia
Mater pangat ecclesia,
Tota festiva jubilet
Et laudibus invigilet.

2. Sanctum Deus, mirabilis
In sanctis suis omnibus,
Eustachium mirificat
Miraculis insignibus.

3. Qui cum misericordiae
Afflueret operibus,
Christi figuram et crucem
Videt in cervi cornibus.

4. Venationi deditus
Dum cervum studet capere,
Venatorem Christus capit
Hunc volens salvum facere.

5. Sacrificare idolis
Nolens pius Eustachius,
In arena statuitur
Dei martyr egregius.

6. Saevo leoni traditus,
Illaesus hic dimittitur,
Bove accenso aereo
Inclusus non exuritur.

7. Ornandus hic aureola
Propter dira martyria
Cum conjuge ac filiis
Transit ad coeli gaudia.

8. Da, Christe, sancti martyris
Adjutos piis precibus
Aeterna frui gloria
Nos in supernis aedibus.

9. Gloria tibi, Domine.

26. De sancto Clemente.

1. Cantet Clementis martyris
Virtutes et magnalia,
Hujus festum concelebret
Sancta mater ecclesia.

2. Ortus de stirpe nobili,
Romanae civis patriae,
Culmen factus philosophus
Sortitur sapientiae.

3. Per Barnabam apostolum
Fide Clemens instruitur,
Et hic post Petrum tertius
Summus praesul praeficitur.

4. Fidem docens catholicam
Convertit hic Sisinium,
Per quem se Christo subjicit
Magnus coetus illustrium.

5. Clemens pro Christi nomine
Sustinuit exsilium,
Spernens profanis idolis
Offerre sacrificium.

6. Pio Clemens suffragio
Agni ditat indicio
Relegatos exsilio
Aquarum beneficio.

7. Ligata collo anchora
Jactatur maris fluctibus,
Qui laetus intrat patriam
Bonis fruens coelestibus.

8. Summae Deus clementiae,
Perennis dator gloriae.
Sancti Clementis precibus
Nos loca coeli sedibus.

9. Gloria tibi, Domine.

27. De sancta Lucia.

1. Luciae festum celebret
Sancta mater ecclesia,
Promat odas et resonet
Ejus mira praeconia.

2. In Christi viridario
Haec, virginale lilium.
Rubens rosa, colligitur
Dirum passa martyrium.

3. Languens mater Eutitia
Luciae fide, precibus,
Agathae sana redditur
Sanctis orationibus.

4. Donatis patrimonii
Rebus cunctis pauperibus
Se Domino dat hostiam
Lucia cum martyribus.

5. Lucia, sancti spiritus
Quam ardor inflammaverat.
Ignis accensi oleo,
Pice calorem superat.

6. In Christo tanto pondere
Hanc spiritus praefixerat.
Quod bobus vel hominibus
Moveri nunquam poterat.

7. Iniquo jussu gladio
Ejus transfixo gutture
Mortis subit supplicium
Non resonante murmure.

8. Quae corpore dominico
Sumpto a sacerdotibus
Coelestem intrat curiam
Bonis fruens perennibus.

28. De Omnibus Apostolis.

1. Apostolorum omnium
Concelebret memoriam
Cunctorum plebs fidelium
Ad Jesu Christi gloriam.

2. Honoret apostolicum
Coetum mater ecclesia
Festivis cum honoribus,
Cum digna reverentia.

3. Sal terrae sunt apostoli,
Lux mundi atque principes,
Ad judicandum Israel
Sunt constituti judices.

4. Luce doctrinae fidei
Et sanctae vitae populum
Ducunt relictis tenebris
Ad Christi tabernaculum.

5. Enarrant Dei gloriam
Praedicantes magnalia.
Coruscant et miraculis
Mira Dei potentia.

6. Qui claudis gressum exhibent,
Membra sanant languentia
Et mortuos resuscitant,
Multa fugant daemonia.

7. Qui sunt pro Christi nomine
Tormenta passi varia,
Quos Christus multipliciter
Remunerat in patria.

8. Istos fide, sermonibus
Sequamur et operibus,
Ut cum ipsis coelestibus
Omnes regnemus sedibus.

9. Gloria tibi, Domine.

29. De sancto Christophoro.

1. Sancti festum Christophori
Concelebret ecclesia
Et hujus magni martyris
Magna pangat praeconia.

2. Gentilis dictus Reprobrus
Gentilitatis idola
Hic testis Christi reprobat
Factus verus Christicola.

3. Hic volens coelis vivere,
Vitam pro Christo ponere,
Maluit ipsam perdere
Simulacra quam colere.

4. Fert ore Christum nomine,
Hic humeris fert opere,
Fert mente Christum, corpore
Fert curans hunc traducere.

5. Per hunc in terris pertica
Sicca fixa, quae floruit,
Fructus gratos divinitus
Ut palma vera praebuit.

6. Hic ad virgae miraculum
Magnum convertit populum
Atque convertit milia
Relicta idolatria.

7. Christophorus exuitur,
Sagittatur et caeditur,
Decollatus suscipitur,
Ad gloriam pervehitur.

8. De martyris Christophori
Luto confecto sanguine
Sanatur regis oculus,
Fuso pro Christi nomine.

9. Rex restituti oculi
Cognoscens beneficium
In Jesum Christum credidit,
Aeterni patris filium.

10. Patri, nato et flamini
Honor, virtus et gloria,
Potestas, laus, imperium
Per saecula sint omnia.

30. De sancto Silvestro.

1. Festiva lux emicuit
Silvestri natalitii,
Qui fide, vita claruit
In sede pontificii.

2. Operibus resplenduit
Piis in cursu stadii,
Miraculis hic floruit
Adeptus donum bravii.

3. Notatis in matricula
Silvester hic egentibus
Ministrans necessaria,
Largus Christi pauperibus.

4. Castigat corpus proprium
Frequentibus jejuniis
Et hoc orando macerat
Assiduis vigiliis.

5. Constantinum mundificat
Et ad fidem catholicam
Ducit et vincit pontifex
Perfidiam Judaicam.

6. Taurum jacentem mortuum
Resuscitavit, omnibus
Cernentibus miraculum
Factis Christi fidelibus.

7. Draconis os mortifero
Flatu laedentis populum
Clausit Deus perpetuo
Per istum suum famulum.

8. Hic sanctus post tot opera
Claustra relinquens infera,
Locatus super sidera
Gaudet in aula supera.

9. Perpetuis divitiis
Refertus et deliciis
Sublimatur honoribus
Silvester nunc perennibus.

10. Silvester, venerabilis
Antistes, summis precibus
Tuis nos omnes facias
Bonis frui coelestibus.

11. Gloria tibi, Domine.

31. De ss. Marcellino et Petro.

In Vesp. et Laud.

1. Marcellinum atque Petrum,
Dignos festi memoria,
Cum laudibus magnificis
Magnificet ecclesia.

2. Gloriosi certaminis
Horum pangat praeconia,
Cum vocibus dulcisonis
Horum cantet magnalia.

3. Et imitetur martyres
In fidei constantia,
Sequatur in operibus
Horum sacra vestigia.

4. Quibus inexpugnabilis
Fides fuit victoria,
Tyrannum prosternentibus
Cum triumphali gloria

5. Afflicti plagis, vinculis
Et carceris custodia,
Fragmentis nudi vitreis
Dira vincunt supplicia.

6. Plectuntur sancti capite
Saevi jussu vicarii,
Locum sortiti gloriae,
Quietis atque gaudii.

7. Supernorum concivium
Facti felices socii,
Sunt coronati laurea
Pro merito martyrii.

8. Rogemus istos precibus
Devotis ac frequentibus,
Ut Christum Dei filium
Reddant nobis propitium.

9. Sit patri semper gloria,
Honor, potestas filio
Una cum sancto spir itu,
Qui regnant coeli solio.

32. De ss. Marcellino et Petro.

Ad Matutinum.

1. Marcellini atque Petri
Sanctorum natalitio
Congaudeat ecclesia
Mater festivo gaudio.

2. Quae fecundatur filiis,
Istis Christi martyribus,
Cum triumphalis gloriae
Corona jam regnantibus.

3. Fortes pro fide pugiles
Sancti mundum, diabolum,
Carnem, tormenta varia,
Vincunt tyrannum subdolum.

4. Quibus dat fortitudinem
Deus in poenis omnibus,
Quas strenui suppeditant
Adjuti Christi viribus.

5. Deus, qui est mirabilis
In sanctis suis omnibus,
Ostendit hos mirabiles
Miraculis insignibus.

6. Sponte sanctis divinitus
Se carceres aperiunt,
Virtute data coelitus
Qui daemones ejiciunt.

7. Hos collaudemus martyres
Dignos laudis honoribus,
Hos fidei et operum
Piis sequamur gressibus.

8. Da, Christe, fili virginis,
Nobis sanctorum precibus,
Regnemus ut feliciter
Cum supernorum coetibus.

9. Patri, nato et flamini
Honor, virtus et gloria,
Potestas, laus, imperium
Per saecula sint omnia.

33. De sancta Eugenia.

1. Festum beatae virginis
Et martyris Eugeniae
Solemniter concelebrent
Omnes fideles hodie.

2. Meritorum praeconiis,
Miraculis insignibus
Et gloriosis praemiis
Haec fulget coeli sedibus.

3. Ista Philippi nobilis
Praefecti fuit filia,
Dotata liberalium
Haec artium scientia.

4. Sub masculino habitu
Ingressa monasterium,
Eugeniam attenuant
Vigiliae, jejunium.

5. Abbas prudens Eugenia
Vasa portat aquaria,
Ligna scindit ad omnia
Coquinae necessaria.

6. Eugenia in Tiberim
Saxo ligata mergitur,
Quo confracto divinitus
Illaesa haec egreditur.

7. De salvatoris manibus
Pane sumpto reficitur,
Christi natali gladio
Sancta martyr perimitur.

8. Carnis deponens sarcinam
Regna scandit coelestia,
Omni refecta gaudio
Aureolae cum gloria.

9. Gloria tibi, Domine.

34. De sancto Bernardo.

1. Concelebra solemniter
Bernardi natalitium,
Hunc laudibus magnificis
Honora, plebs fidelium.

2. Hic bona nardus pistica
Sanctae vitae fragrantia,
Amoris igne fervidus
Inflammat hic ecclesiam.

3. Hic carnis fluxus subjicit
Castitatis munditia,
Supplantat avaritiam
Relinquens transitoria.

4. De hoste superbissimo
Hic habita victoria,
Suppeditat superbiam
Humilitatis gratia.

5. Scripturae salutiferae
Volumina composuit,
Multos sermone, opere
Hic summus doctor docuit.

6. Castigat corpus proprium
Frequentibus jejuniis
Et hoc orando macerat
Assiduis vigiliis.

7. Piis pollens operibus,
Miraculis patentibus,
Migrat ad regni gaudia
Beatus nunc per omnia.

8. Da, Christe, fili virginis,
Nobis Bernardi precibus,
Regnemus ut feliciter
Cum supernorum coetibus.

9. Sit patri semper gloria,
Honor, potestas filio
Una cum sancto spiritu,
Qui regnant coeli solio.

35. De s. Johanne Mediolanensi.

1. Sancti Johannis praesulis
Festivum natalitium
Concelebret solemniter
Cunctorum plebs fidelium.

2. Odas suaves personet
Agens festiva gaudia
Et reverenter concinat
Ejus mira praeconia.

3. Ortus ex Januensium
Vico Camulli partibus
Iste Johannes exstitit
Patre, matre nobilibus.

4. Hic Mediolanensium
Johannes fuit pontifex,
Hic honestatis speculum,
Hic et virtutum artifex.

5. Iste totus misericors
Per pietatis opera,
Fuit in domo Domini
Ut oliva fructifera.

6. Activa vita splenduit,
Contemplativa claruit.
Mitis fuit et humilis,
Caritate praestabilis.

7. Sanctis pollens operibus,
Magnis fulgens miraculis,
Hic felix gaudens residet
Supernis habitaculis.

8. Antistes venerabilis,
Johannes alme, precibus
Tuis nos omnes facias
Bonis frui coelestibus.

9. Gloria tibi, Domine.

II.

OFFICIA.

1. In Vigiliis sancti Galdini.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Est Mediolanensium
Pastor sidus singulare,
Galdinus in ecclesia
fulgens magnum luminare,
V. Verbo lucens et opere
ministrat lucem populo,
Quem ipse pascit triplici
pius Galdinus pabulo.

In Choro.

A. Gens Mediolanensium,
festivo gaude gaudio,
Quae tuam prolem aggregas
confessorum collegio,
Galdinum, qui te adjuvat
multiplici suffragio.

Cum Infantibus.

R. Galdinus totus affluit
pietatis operibus,
Qui vitae necessaria
largus donat pauperibus,
Puellis dotes exhibet
munificus egentibus,
Fovet senes et viduas,
patet pupillis omnibus.
V. Felix, qui super pauperes
toto corde intelligit,
Non habentes hospitium
in sua domo colligit.

A. Perituros praeveniens
hic prae cunctis mortalibus
Galdinus pius pontifex
curabat de pauperibus.

A. Perpetuam consequitur
regni sedem in gloria
Galdinus ut alter David
sua misericordia.

Ad Magnificat.

A. Redemptorem magnificum
magnificet ecclesia,
Cujus mira magnificat
sanctum magnificentia
Galdinum in coelestibus,
Magnificandum laudibus.

Psallentium in Baptisterio.

Confessor sancte, subveni,
Galdine, tuis famulis,
Libera sanctis precibus
a cunctis nos periculis,
Ora Christum, ut nos locet
aeternis habitaculis.

Ad Vigilias.

R. Accensus zelo fidei,
sancta praefulgens vita,
Galdinus cancellarius,
dignus archilevita,
Metropolis Ambrosii
fuit archimandrita.
V. Hic ad Sabinae titulum
cardinalis provehitur,
Quem sic Deus magnificat,
coelorum choro jungitur.

A. Galdini festum praesulis,
Pro fide quondam exsulis,
Celebremus solemnibus
Atque sonoris vocibus.

R. Alexandro, catholico
Papae, Galdinus paruit,
Qui respuens schismaticos
Imperatorem horruit
Et propugnator fidei
Unitatis pugil fuit.

V. Beatus vir abominans
Peccatorum consilium,
Qui sprevit ut catholicus
Schismaticorum devium

A. Ut aqua fons exuberat,
Totus misericordia
Fluit Galdinus, relevans
Afflictos indulgentia.

R. Aures praebet frequentibus
Deus Galdini precibus,
Qui Mediolanensium
Moestorum et dolentium
Destructae urbis moenia
Restaurat sua gratia.

V. Peccantes Deus percutit,
Humiliat justitia,
Humiliatos relevat
Sua misericordia,
Delinquentes vulnerat,
Post sanat, quos percusserat.

A. Galdinus tot assidue
Senex psalmos decantabat,
Quod in psallendo clericos
Psalmodia fatigabat.

Psallentium.

Sic excellenter pontifex
Fuit Galdinus humilis,
Quod propter hoc quam pluribus
Factus est contemptibilis.
In Salla Dei triplici
Refecit alimonia
Galdinus praesul populum,
Ortus Sallae prosapia.

R. In diebus Deo suis
Magnus sacerdos placuit
Galdinus, ante Dominum
Qui repertus justus fuit.

V. Galdinus gratus omnibus
Laetum vultum exhibebat,
Loquela dulcis pontifex
Piam mentem ostendebat.

Psallentium.

Dum impugnat haereticos,
Hic choros intrat coelicos
Cum beatis agminibus
Bonis fruens coelestibus.

Post Kyrie.

A. Sua prece nos Galdinus
Juvet, ne nos dens caninus
Haeretici dilaceret
Aut detractoris vulneret.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Alexander tertius
Praefecit Galdinum,
Virum pro ecclesia
Dudum peregrinum,
Mediolanensibus
Providum pastorem,
Cujus totus populus
Currit in odorem.

V. Pastor fuit pervigil
In ovili cura,
Pro commissis ovibus
Multa passus dura.

Inter Lectiones.

Responsoria.

1. Sancti Galdini studium
Lupos a grege ovium,
Saevos arcet haereticos,
Ipsos damnans falsidicos.

V. Impugnat hic vulpeculas
Vites delere sedulas
In vinea, quae floruit,
Haereticus quam destruit.

2. Per Galdinum sanctissimum
Mira Deus potentia
Pandit ad ejus tumulum
Miracula insignia;

Qui claudis gressum exhibet,
Membra sanat languentia
Atque caecos illuminans,
Multa fugat daemonia.
V. Ostendit ejus meritis
Virtutes et magnalia
Multas, quae jam praecesserant
In primaeva ecclesia.

Ad Benedictus.

A. Sit benedictus Dominus,
Qui Galdinum pontificem
Dat Mediolanensibus
Virtutum et artificem.

Ad Crucem.

A. Crucifixi vestigia
Per viam patientiae
Sequamur, ut ad gaudia
Perveniamus gloriae,
Quam nunc Galdinus obtinet,
Qui quondam dura sustinet,
Pro unitate fidei
Exsul factus pugil Dei.

In Cantemus.

A. Cantet Deo populus
Mediolanensium,
Qui Galdino contulit
Suum pontificium.

In Benedicite.

A. Cuncta Dei opera
Ipsi benedicite,
In Galdini praesulis
Festo hymnum dicite.

In Laudate.

A. Patrem laudemus de caelis
Servi Galdini fidelis
Sui festum celebrantes
Ac devote honorantes.

Psallentium in Baptisterio.

O quam fine laudabili,
Facto sermone nobili
Commisso sibi populo,
De corporis ergastulo
Galdinus ad collegium
Sanctorum transit omnium.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Non sibi sed pauperibus
Credebatur vivere,
His studens necessaria
Galdinus impendere.

2. Concelebret ecclesia
Confessoris solemnia
Galdini cum laetitia,
Qui fide, verbo claruit,
Sanctitate resplenduit,
Miraculis emicuit.

3. Serve prudens et fidelis,
Subvenire nobis velis
Te cunctis reverentibus,
Galdine, tuis precibus.

4. Praesul mirae sanctitatis
Cum talentis duplicatis
Est Galdinus cum beatis.

5. Divinis instat laudibus,
Vacans orationibus,
Psalmodiis, vigiliis
Galdinus et jejuniis.

6. O quam felix est Galdinus,
Abrahae quem tenet sinus,
Quo quiescit feliciter
Atque delectabiliter.

7. Cogitat assidue
De morte Galdinus,
Spernens transitoria
Velut peregrinus,
Putans contemptibile,
Quod non videt stabile.

8. In Galdino Dominus
Loqui videbatur,
Cum pastor ad populum
Docens loquebatur.

9. Magnificemus Dominum
Cum laudibus magnificis,
Galdinum qui magnificat
Virtutibus mirificis
Et locat mansionibus
Aeternae vitae coelicis.

10. Galdinum fidelissimum
Miraculorum gratia
Mirificavit Dominus
Mirabili potentia.

11. Obedire Federico
Galdinus constans noluit,
Qui respuens schismaticos
Peregrinari maluit.

12. Mediolani civitas,
Adsit tibi jucunditas,
Gaudiis gaude festivis,
Nam Galdinus, tuus civis,
Gaudet consors concivium
Felix factus coelestium.

13. In milleno centesimo
Anno septuagesimo
Sexto Christi coelestium
Galdinus scandit solium.

Post Kyrie.

A. Sanctus Galdinus pontifex
Per pietatis opera
Fuit in domo Domini
Ut oliva fructifera,
Qui locum habens gloriae
Nunc regnat super sidera.

2. In Vigiliis sancti Barnabae.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Ad lucem verae fidei
Luce divinae gratiae
Ductus, beatus Barnabas
Factus est lux ecclesiae.

V. Insignis hic apostolus
Afflatus sancto flamine
Beata luce fruitur
Cum beatorum agmine.

In Choro.

A. Apostolorum coetui
Et martyrum consortio.
Confessorum conventui
Et virginum collegio
Devotas laudes concinat
Mediolani regio,
Qui suos cives visitant
Et suo magisterio
Docent ipsos cum Barnaba,
Sancto doctore praevio.

Cum Infantibus.

R. Pastorem nostrum Barnabam
Collaetantes honoremus,
Mediolani concives,
Ac devote collaudemus,

V. Ut nobis apud Dominum
Advocatus sit supremus,
Cujus semper praesidium
Nos ubique invocemus.

A. Adducit Paulum Barnabas
Ad urbem Antiochiae,
Ut ibi ambo praedicent
Consortes Christi gratiae.

A. Corpus pro Christi nomine
Dat Barnabas incendio,
Qui nunc cum sanctis omnibus
Aeterno gaudet praemio.

In Magnificat.

A. Magnificemus jugiter
Christum, nostrum redemptorem,
Qui Barnabam apostolum
Mundo praebuit doctorem.

Psallentium in Baptisterio.

Sanctis nos reverendi
precibus Barnabae,
Mundi redemptor, munde
Sine ulla labe,
Munda tuos famulos
peccatorum tabe,
Commendatos etiam
apud patrem habe.

Ad Vigilias.

R. Ortus in Cypro Barnabas
Levitica prosapia,
Factus Christi discipulus,
Ejus sequens vestigia
Terrena cuncta despicit,
Amplectitur coelestia.
V. Discipulorum numero
Septuaginta jungitur
Duorum, post apostolus
Qui merito efficitur.

A. Directus a discipulis
Collectam indigentibus
Vir Barnabas misericors
Dispersit, dedit fratribus.

R. Mandato sancti spiritus
Hic in opus segregatur
Verbi divini Barnabas,
Quod per ipsum praedicatur;
V. Hic plenus sancto spiritu
Studiosus praedicator
Verbum divinum seminat,
Fructuosus seminator.

A. Hic Barnabas, paraclito
Plenus, multos consolatur,
Quos pane pascit triplici,
Ut scriptura protestatur.

R. Sanctum collauda Barnabam,
Praegrandis Antiochia,
Festivis hunc praeconiis
Cole, Romana patria,
Ambrosiana civitas,
Honora hunc, egregia;
V. Qui nobis salutifera
Dat fidei exordia,
Quibus ab idolatriae
Nos revocat stultitia.

A. Hunc sanctum suum Barnabam
Miraculorum gratia
Christus Jesus mirificat,
Qui coeli regnat patria.

Psallentium.

Per Barnabam magnanimum
Paulus audacter ducitur
Ad pavidos apostolos.
Quos hic olim persequitur.
R. Deus, semper mirabilis
In sanctis suis omnibus,
Mirificavit Barnabam
Miraculis in gentibus;
V. Ostendit signa Dominus
Judaeis et gentilibus,
Quibus ad fidem veniant,
Discedant ab erroribus.

Psallentium.

Apostole nos Barnaba,
Tuis orationibus
A cunctis purga vitiis
Informaque virtutibus.

Post Kyrie.

Exora Christum, Barnaba,
Ut nobis suam gratiam
Hic praestet suis famulis
Et in futuro gloriam.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Primus in apostolica
Fide fundat ecclesiam
Mediolani Barnabas
Ad Jesu Christi gloriam,
Quam postea metropolim
Constituit egregiam.
V. Super hujus fundamentum
Martyres aedificant,
Confessores et virgines
Hanc etiam magnificant.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Apostolus hic Barnabas
Primus fuit ecclesiae
Mediolani pontifex
Clarus urbis egregiae,

V. Quam ipse ab erroribus
Emundat idolatriae,
Anatelonem praesulem
Sibi praebens et Brixiae.

2. Per manus sancti Barnabae
Discipuli egentibus
Ministrant elemosynas
Amore Christi fratribus;
V. Beati sunt, qui porrigunt
Largas manus pauperibus,
Super eos intelligunt,
Subveniunt inopibus.

In Benedictus.

A. In omnibus operibus
Virilis atque strenuus
Fuit honestis moribus
Hic Barnabas praecipuus.

Ad Crucem.

A. Signum crucis veneremur
Et cum ipsa gloriemur,
Qua Jesus Christus, creator
Mundi nec non et salvator,
Offert se sacrificium
Salutis nostrae pretium,
Cui Barnabas eximiam
Dat se per ignem hostiam.

In Cantemus.

A. Regi regum decantemus
Et in ipso exsultemus,
Barnabam nos honoremus,
Honorando collaudemus.

In Benedicite.

A. O venerande Barnaba,
Patris aeterni filium
Roga, ut suis famulis
Suum donet auxilium.

In Laudate.

A. Laudemus Dei filium,
Qui Barnabam egregium
Per multiplex supplicium
Duxit ad regni solium.

Psallentium.

O propheta Barnaba,
Martyr et apostole,
Libera depressos
Nos sub peccati mole,
Nos et ad coeli patriam
Precibus attolle,
In qua mater virgo regnat
Cum regali prole.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Sancti Paulus et Barnabas
Non ira, non discordia
Divisi sunt ab invicem,
Sed Dei providentia,
Ut separati praedicent
Christi sermonem pluribus,
Fructificent et singuli
Diversis mundi partibus.

2. A venerando Barnaba
Dum templo maledicitur,
Quo festum a gentilibus
Nefando cultu colitur,
Ejus parte corruente
Ingens turba opprimitur.

3. Per Paulum atque Barnabam
Verbum divinae gratiae
Sic crescit et multiplicat
Diffusum Antiochiae,
Ut in ea nominentur
Christianorum nomine
Conversi per discipulos
In magna multitudine.

4. Asserunt quidam Barnabam
Natum ex Christi sanguine,
Sanctae Mariae filium,
Sororis nostrae dominae.

5. Festivas laudes Barnabae
Urbs canta Brixiensium,
Anatelonem tibi dat
Doctorem hic eximium,
Qui te ducit de tenebris
Et gentium stultitia
Ad Christum, qui est vera lux
Et patris sapientia.

6. Joseph augmentum Barnabas
consolationis
Atque prophetae filius
et conclusionis
Auget sanctam ecclesiam
doctrina sermonis,
Hic egentes consolatur
clemens Dei donis,
Prophetat multos claudens
in fide unionis.

7. Apparet Christus Barnabae,
Quem sic hortans alloquitur:
Esto tu constans, Barnaba,
Aeternum tibi dabitur
Supernae vitae praemium
Pro eo, quod reliqueris
Pro me genus et patriam
Et animam tradideris.

8. Timonem sanat Barnabas,
Gravatum magnis febribus,
Quem sanus gaudens sequitur
Ipse non tardis gressibus.

9. Collata sibi Barnabas
In proprium subsidium
Distribuit misericors
In usus indigentium.

10. Perlustrat hic provincias
Verbum Christi praedicando,
Convertit iste plurimos
Ipsos simul baptizando.

11. In multa patientia
Hic Barnabas supplicia
Dira suffert et varia
Pro Jesu Christi gloria.

12. A cunctis, sancte Barnaba,
Defende nos periculis,
Funde preces ad Dominum
Pro nobis tuis famulis.

13. O civitas egregia,
Illustris in Italia,
Pange laudes, tu Brixia,
Dic Barnabae praeconia,
Qui per divinam gratiam
Tuam creat ecclesiam
Cathedralem eximiam
Ad Jesu Christi gloriam.

Post Kyrie.

A. O regio Italica,
Collauda Dei filium,
Qui tibi misit Barnabam
Solemnem suum nuntium
Ad praedicandum omnibus
Salutis evangelium.

3. In Vigiliis sanctorum martyrum Naboris et Felicis.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Nabor et Felix, genere
Mauri, divino munere
Cultum spernunt idolorum,
Regem colunt angelorum.

2. Fide fuerunt milites
Christi athletae incliti,
Justitiae operibus
Nabor et Felix dediti.

3. Non seducti blandimentis,
Non promissis, non tormentis
Nabor et Felix idola
Colunt, sed spernunt frivola.

4. Muniti scuto fidei
Et lorica justitiae
Nabor et Felix pugiles
Fortes sunt Christi acie.

5. Quam Naboris et Felicis
Mors sanctorum pretiosa,
Qui tyrannos prosternentes
Palma gaudent gloriosa.

Ad Magnificat.

A. Nabor et Felix martyres,
Virtutibus magnifici,
Magnificate Dominum,
Chori concives coelici,

Qui sua vos magnifica
Magnificavit gloria,
Magnificandos laudibus
Festiva cum laetitia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Deo nostro salutari
Exsultantes jubilemus
Atque beatos martyres
Reverenter honoremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Capti a Maximiano
Diro clauduntur carcere
Nabor et Felix, milites
Insignes, Mauri genere.

2. In fidei certamine
Divina fortitudine
Sancti vincunt supplicia
Cum triumphali gloria.

3. Quam Naboris et Felicis
Est beata militia,
Quam Dominus remunerat
In supernorum patria.

Responsoria.

1. Festum sanctorum martyrum
Celebremus solemniter,
Revereamur martyres
Omnes honorabiliter
Naborem atque Felicem
Triumphantes feliciter.

V. Quorum beatis meritis
Suffragiis et inclitis
Tanto magis adjuvamur,
Hos quo magis veneramur.

2. Terram Mauritaniae
Natale solum deserunt,
Ad partes Italiae
Nabor, Felix se transferunt,
Qui pro Christi nomine
Mortem laude suscipiunt
Et coelestes incolae
Veram vitam inveniunt.

V. Reverendorum martyrum
Quam felix est collegium,
Quibus in Christum credere
A Deo privilegium
Datur et vitam ponere
Pro Christo per martyrium.

3. Quem salvatorem hominum
Concepit virgo virginum,
Laudemus omnes Dominum,
Sanctorum decus agminum.

V. Stolas pro cujus nomine
Laverunt agni sanguine
Nabor atque Felix pii
Cum triumpho martyrii.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fidem inexpugnabilem
Superare non potuit
Tyrannorum saevitia,
Quae pugnando succubuit.

2. Cum Victore Nabor, Felix
Consocii martyrio,
Fide concives, patria,
Sunt et coronae praemio.

3. Immissi sancti martyres
Nabor et Felix ignibus
Egressi sunt incolumes
Nullis adusti partibus.

Responsoria.

1. Sapientes exstiterunt
Nabor Felix, qui spreverunt
  Cuncta transitoria
Atque Christum dilexerunt,
Pro quo mortem subierunt
  Cum triumphali gloria.

V. Armis muniti fidei,
  Veri Christi zelatores,
Carnem, mundum, diabolum
  Fortes vincunt bellatores.

2. Sunt decollati martyres
Juxta flumen Exeleram,
Qui pro perenni gloria
Vitam hanc spernunt miseram,

Desiderantes potius
Pro Christo vitam perdere,
Quam immolare idolis
Et falso mundo vivere.
V. Vita vivunt sine morte
Beatorum sumpta sorte,
Qui pro Christo jugulati
Sunt ab ipso coronati.

3. Religiosum studium
Sabinae transfert feminae
Mediolanum corpora
Passa pro Christi nomine,
Imposita vehiculo
Devoto donans populo.
V. Urbs Mediolanensium,
Hanc Sabinam venerare,
Quae thesauro ditissimo
Procuravit te ditare.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fuerunt sancti martyres
In Christi viridario
Olentes rosae rubeae
Rubricati martyrio.

2. Philippi viridarium
Sanctorum est hospitium
Cum Christo jam regnantium
Et fratrum hic degentium.

3. Exsultant nunc in gloria
Sancti cum sanctis omnibus,
Nabor et Felix martyres
In supernis cubilibus.

Responsoria.

1. Mediolani civitas,
Adsit tibi jucunditas,
Quam sanctorum praesidium
In te requiescentium
Tuetur ab insidiis
Et hostium nequitiis.
V. Nabor et Felix precibus
Piis tibi subveniunt,
Quorum beata corpora
Locum in te recipiunt.

2. In Naboris et Felicis
Festivo natalitio
Festivas laudes resonet
Christianorum concio,
Ipsos cum reverentia
Honoret et cum gaudio.
V. Dei nimis honorandi
Sunt amici et laudandi,
Quem in sanctis honoramus,
Honorantes collaudamus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctos Christus induit
Mira fortitudine,
Praecinxit virtutibus
In omni certamine,
De quorum Nabor, Felix
Sunt beato agmine.

2. Nabor, Felix, exsultate,
Deo Jacob jubilate,
Qui vos passos honoravit
Et depressos exaltavit.

3. Nabor, Felix ad Dominum
Sancti de luce vigilant,
Qui fidei et operum
Splendore clari rutilant.

4. Deum benedicite,
Coeli, terra, maria,
Hymnum sibi dicite,
Qui creavit omnia,
Pro quo Nabor et Felix
Passi sunt martyria.

5. Collaudemus solemnibus
Deum in sanctis laudibus,
Quem Nabor, Felix patria
Dignum collaudant gloria.

Ad Benedictus.

A. O gloriosi martyres,
Nabor et Felix, fundite
Pias preces ad Dominum,
Pro nobis intercedite,
Ut hic det nobis gratiam
Et in futuro gloriam.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaudeant fratres Minores,
Crucifixi zelatores,
Hospites facti sanctorum
Martyrum et confessorum.

2. Sancti loqui non trepidant
Coram regum saevitia,
Quos amor Christi fecerat
Audaces cum constantia.

3. De pretioso lapide
In martyrum capitibus
Coronas ponit Dominus,
Qui coeli gaudent sedibus.

4. Sancti regna contempserunt,
Quae per fidem devicerunt,
Operati justitiam
Sunt consecuti gloriam.

5. Jacent sanctorum corpora
Pacis sepulta requie,
Semper ipsorum nomina
Vivent vita memoriae.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus Dominum
Magnificum per omnia.
Qui Naborem et Felicem
Pia magnificentia
Magnifice magnificat
In supernorum patria;
Hos laudibus plebs omnium
Magnificet fidelium.

In Commemoratione.

A. Hortus Philippi redolet
Rosis, violis, liliis,
Martyribus, virginibus
Et confessoribus piis,
Quorum pars peregrinatur,
Pars cum Christo gloriatur.

4. In Vigiliis beatae Annae.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Anna Mariam peperit,
Insigne decus virginum,
Ex qua lux lucis prodiit,
Christus, salvator hominum;
V. Qui mundum luce gratiae,
Splendor paternae gloriae,
Coelestis rex militiae,
Ducit ad lumen patriae.

In Choro.

A. Intemeratae virginis,
Sanctae tuae propaginis,
Matris Dei et hominis,
Praelatae cunctis feminis,
Anna, precare filium,
Ut se reddat propitium,
Nobis donans auxilium,
Ipse redemptor omnium.

Cum Infantibus.

R. Beatae Christi aviae
Diem festum celebremus
Omnes cum omni gaudio,
Annam sanctam honoremus
Solemni cum tripudio.
V. Honoris privilegio
Sublimatur singulari,
Avia Dei filio
Anna facta sine pari,
Cujus subsunt imperio
Cuncta coelo, terra, mari.

A. Anna, divino munere
Datur tibi concipere
Christi matrem singularem,
Quae non novit unquam marem.

A. Gaude, Bethlehemitica
Urbs, quam honoravit Anna,
De tuo ipsa sanguine
Mater est nostrae dominae.

In Magnificat.

A. Gaude, coetus Christiane,
In solemni festo Annae
Melodias dulces cane,
Ora Christum, ut nos sanae
Mentis coeli pascat pane.

Psallentium in Baptisterio.

O singularis avia
Christi, tui conditoris,
Ex qua processit filia,
Mater nostri redemptoris,
Perduc nos via regia
Ad adspectum salvatoris,
Ubi omnis laetitia,
Nulla facies moeroris.

R. Arbor Anna fructuosa,
Germen paris gloriosa,
De te nata velut rosa
Est Maria speciosa,
V. Ex qua Christus est productus,
Lignum vitae, dulcis fructus,
Quo ad coelum est reductus
Homo per Satan seductus.

A. Anna, paris stellam prolem,
Quae producit mundo solem,
Hanc obsequiis dedisti
Tu divinis, ut vovisti.

R. Duas sorores legimus
Annam atque Ismeriam,
Quarum dat mundo quaelibet
Valde prolem eximiam,
V. De prima nempe nascitur
Mater nostri salvatoris,
Ex altera progreditur
Sancta parens praecursoris.

A. Mater matris Dei, Anna,
Te plebs laudet Christiana
Corde sed non voce vana,
Mentes nostras clemens sana.

R. Haec per duplex decennium
Non habens Anna filium
De legali conjugio,
Dat creatori omnium
Corde pio votum pium,
Divino quod obsequio
Illam prolem manciparet,
Deus sibi quam donaret.
V. Datur piis parentibus
Sanctum votum voventibus
Praeoptata proles pia,
Virgo virginum Maria,
Quam divinis, ut voverunt,
Mancipare curaverunt.

A. Anna, mater matris Dei,
Te rogamus omnes rei,
Cujus nati Zebedaei
Sunt nepotes et Alphaei.

Psallentium.

Non inter Juda principes
Tu, Bethlehem, es minima,
Per Annam dux egreditur
De te, proles altissima,
Christus, qui regit populum
Cum supernis et infima.

R. Anna sancta, concepisti
Piam matrem Jesu Christi,
Per quam datur mundo tristi
Salus atque redemptio.
V. Suum natum deprecare,
Ut dignetur nobis dare,
Quod possimus conregnare
In sanctorum collegio.

Psallentium.

Rex sempiternae gloriae,
Fili virginis Mariae,
Tu precibus nos aviae
Fac tuae cives patriae.

Post Kyrie.

Angelus a Deo missus
Annam flentem consolatur,
Dum de viro redeunte
Prolem sibi dari fatur.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Felix Anna, fecundaris
In tribus propaginibus,
Quae tres Marias concipis
Amoenis plenas fructibus:
Prima fuit expers maris
Deum praebens hominibus,
V. Secunda Judam, Simonem
Dat et Jacobum minorem,
Parit Johannem tertia
Haec et Jacobum majorem.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Angelus ait Joachim:
Pariet Anna filiam,
Quam tu Mariam nomine
Vocabis piam regiam,
Spiritus sancti gratia
Repletam ab infantia
V. Genitus mirabiliter
Natus misericorditer
Ex ista Christus omnium
Erit salvator gentium.

2. Anna cum viro Joachim
Ad templum ducit virginem
Deo donantem munera,
Quae parit Deum hominem,
De regali progenie
David trahens originem.
V. Dimissa a parentibus
Cum aliis virginibus,
Ab angelis quotidie
In templo visitabatur,
Haec omnis plena gratiae
Semper Deo fruebatur.

In Benedictus.

A. Profecit in virtutibus
Dimissa a parentibus
Maria in templo Dei,
Qua salvantur omnes rei.

Ad Crucem.

A. Sint in jugi memoria
Passionis supplicia,
Quae patris sapientia
Peccato non obnoxia
In cruce suffert varia,
Per quae ad coeli gaudia
De inferni miseria
Ducit nos cum victoria
Natus ex Annae filia.

In Cantemus.

A. Anna sancta, jucundare,
Meruisti quae portare
Mariam mundi reginam
Peccatorum medicinam.

In Benedicite.

A. Benedicat Anna Deum,
Mater virginis Mariae,
Quae nunc gaudet cum filia
Coelestis consors gloriae.

In Laudate.

A. Omnes fideles populi
Divinis instent laudibus,
In festo Annae jubilus
Sit in eorum cordibus.

Psallentium.

Anna, Deum semper laudes,
Quae Mariae nunc congaudes
In supremo sita poli,
Omni laude digna coli,
Maris stella sociata,
Sanctis choris aggregata.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Felix tua progenies,
De qua vera lux et dies,
Anna, Christus exoritur,
Per quem nox taetra pellitur.

2. Mater matris Jesu Christi,
Tuo lacte quam nutristi,
Ab inferni morte tristi
Tuos devotos libera,
Ne tormentorum onera
Subeamus mortifera.

3. Ex nobili prosapia
Descendit Annae filia,
Maria, virgo virginum,
Spes atque decus hominum.

4. Ad portam dictam auream
Anna marito obviat,
Juxta sermonem angeli
Optata qui renuntiat.

5. Ex Nazareno Joachim
Florido floriferam
Floris campi Jesu matrem,
Virginem puerperam,
Domum panis de Bethlehem,
Anna, das Christiferam.

6. Anna clemens, roga Christum,
Ut expurget mundum istum
A peccatorum sordibus
Informetque virtutibus.

Post Kyrie.

Est donans vel donatio
Annae interpretatio,
Sibi donatur nobilis
Virgo, cui nulla similis,
Haec Maria, stella maris,
Quam tu donans, Anna, paris.

In 2. Vesperis.

R. Ex Anna diu sterili,
Divino dono fertili,
Maria, virgo nobilis,
Processit ramis utilis,
Cujus fructus magnificus
Christus Jesus vivificus;
V. Qui suavis est odore,
Fructus dulcis in sapore,
Speciosus in decore,
Pretiosus in valore.

5. In Vigiliis sanctae Perpetuae, matris sancti Nazarii.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Laudemus omnes Dominum,
Cunctorum lumen hominum,
Christum, solem justitiae,
Rogantes ipsum hodie,
V. Ut meritis Perpetuae
Illustret nos assidue
Luce vitae perpetuae.

In Choro.

A. Mater Nazarii pia,
Esto nobis propitia,
Dans per tua suffragia
Nobis aeterna gaudia.

Cum Infantibus.

R. Sanctae festum Perpetuae
Celebremus solemniter,
Ejus laudes magnificas
Personemus suaviter
Et hanc devotis precibus
Imploremus humiliter,
V. Ut ipsa roget Dominum
Pro nobis efficaciter,
Quod ad aeternam gloriam
Perducat nos feliciter.

A. Fuit in domo Domini
Ut oliva fructifera
Perpetua misericors,
Nunc gaudens super sidera.

A. Suscitat Perpetua
Mamurtini filium
Unicum a mortuis
Per pium suffragium.

In Magnificat.

A. Cum laudibus magnificis
Magnificet ecclesia
Perpetuam magnificam,
Nunc in coelesti patria
Cum qua gaudet Nazarius
Magnificus in gloria.

Psallentium in Baptisterio.

Gaude, mater Perpetua,
De filio Nazario,
Cum quo beata frueris
Aulae coelestis gaudio.

Ad Vigilias.

R. Fuit sancta Perpetua
Civis Romana nobilis,
Africani Afri uxor.
Cultu viro dissimilis;
Iste servat Mosaicam,
Haec legem evangelicam;
V. Haec moribus insignior,
Fide venerabilior,
Maritum atque filium
Regi conjungit omnium.

A. Exuberat Perpetua
Pietatis operibus,
Ministrans necessaria
Largiflue pauperibus.

R. Succurrere, Perpetua,
Digneris tuis precibus
Nobis devotis famulis,
Tuum festum colentibus;
V. Implora nobis gratiam,
Per quam ingressis patriam
Det nobis Christus gloriam.

A. O quam felix progenies
De te nata, Perpetua,
Nazarius in martyrum
Sorte gaudens luciflua.

R. Suum convertit conjugem
Africanum Perpetua,
Quem baptismi aqua lavat
Papa Linus mundiflua;
V. Haec filium Nazarium
Christi doctrina imbuit,
Qui baptizatus a Lino
Martyrium sustinuit.

Psallentium.

A morbo cancri liberat
Perpetua Serviliam,
Insigne hoc miraculum
Patrans ad Dei gloriam.

R. Solemnis sit festivitas
Et festiva solemnitas
Nobis sanctae Perpetuae,
V. Ipsam hymnis et canticis
Et laudibus magnificis
Honoremus assidue.

Aliud Psallentium.

Christum, mater Nazarii,
Pro nobis tuis famulis
Exora, ut nos collocet
Supernis habitaculis.

Post Kyrie.

Tumulat Perpetua
Diligenti studio
Propter Christum corpora
Exstincta martyrio.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Africane felix, gaude.
Christum dignum omni laude
Lauda manibusque plaude,
Qui conjugem et filium
Misisti ad collegium
Supernorum concivium.
V. Isti, nostrum refugium
Apud patrem et filium,
Praestent nobis auxilium.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Misericors Perpetua,
Subveniens pauperibus,
Hos pascit, vestit, visitat
Et colligit in domibus
V. Felix, quae super pauperes
Pio corde intelligit
Et consolari miseros
Amore Christi eligit.

2. Perpetua, Nazarii
Consors est facta filii,
In sanctorum collegio
Perenni fruens gaudio.

V. Gaudet chorus coelestium,
Qui cum matre Nazarium
Assumpsit sibi socium.

In Benedictus.

A. Benedicatur Dominus,
Qui matrem cum Nazario
Benedixit in patria
Hos donans alto praemio.

Ad Crucem.

A. Jesu, nostra redemptio.
Praesta, ut crucis passio
Sit nostra gloriatio,
Per quam mundum redemisti,
Morte mortem destruxisti,
Vita vitam reddidisti,
Cujus fidem celeriter
Perpetua et firmiter
Recepit et salubriter.

In Cantemus.

A. Cantemus laudes Domino,
Redemptori omnium,
Cujus dono Perpetua
Peperit Nazarium.

In Benedicite.

A. Benedicite Dominum,
Omnia ejus opera,
Cum quo sancta Perpetua
Laetatur super sidera.

In Laudate.

A. In festo Perpetuae
Laudet plebs assidue
Devota fidelium
Salvatorem omnium.

Psallentium in Baptisterio.

Da meritis Perpetuae,
Matris sancti Nazarii,
Christe, nobis perpetuam
Vitam coelestis gaudii.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Felix sanctae Perpetuae
Proles, sanctus Nazarius,
Qui est coelesti gloria
Factus sibi consocius.

2. Apparuit Perpetua
In visione filio,
Quae jam coelum intraverat,
Dicens sancto Nazario:
Transi ad partes Galliae,
In quibus regis gloriae
Praedices evangelium,
Qui est salus credentium.

3. Nobis, sancta Perpetua,
Praesta tuum praesidium,
Ut currentes in stadio
Comprehendamus bravium.

4. Per fidelem Perpetuam
Infidelis vir salvatur
Africanus, Judaismo
Qui relicto baptizatur.

5. Sanctus adhaesit spiritus
Beato Nazario,
Super quem matris anima
Gaudet magno gaudio.

6. Sanctae festum Perpetuae
Concelebrantes annue,
Christe, peccatis exue
Virtutibusque imbue,
His bona cuncta tribue.

Post Kyrie.

Per Linum pontificem
Sepulturae traditur
Beata Perpetua,
Cujus festum colitur.

6. In Vigiliis Assumptionis BMV.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Maria, virgo virginum,
Aaron virga florida,
Lumen produxit luminum,
Stella prae cunctis lucida.
V. Haec, quam in terris filius
Replevit luce gratiae,
Repleta fuit hodie
In coelis luce gloriae.

In Choro.

A. O quam festivum gaudium
Est supernorum civium
De matre juxta filium
Sedente super regium
A dextris nati solium.

Cum Infantibus.

R. Assumptionis virginis
Festum venerabiliter
Fideles colant populi.
Honorent et solemniter,
Cantent ejus praeconia
Et personent suaviter.
V. Haec virgo immaculata,
Mater Dei Deo grata,
Est in coelis exaltata
Et a Christo coronata.

A. Ut oliva fructifera
Per pietatis viscera
Mater misericordiae
Ascendit thronum gloriae.

A. In vestitu deaurato
A dextris tuis, Domine,
Stat regina variato,
Cincta virtutum agmine.

In Magnificat.

A. Matrem Christi magnificam
Praeconiis magnificis
Magnificet ecclesia
Cum hymnis atque canticis,
Quae hodie praeficitur
Sanctis choris angelicis.

Psallentium in Baptisterio.

Pia mater salvatoris,
Sociata coeli choris,
Nos commenda cunctis horis.
Pietati conditoris,
Ut nos salvet intus, foris
Gratia tui amoris.

Ad Vigilias.

R. Gaudet coetus coelestium,
Quod mater regis omnium
Conscendit regni solium
Assumpta juxta filium,
Spes nostra et refugium.
V. Genitrix Dei deorum
Super choros angelorum
Exaltata est, cunctorum
Advocata peccatorum.

A. Gratiosa mulier
Tunc invenit gloriam,
Cum, vas plenum gratiae,
Virgo intrat patriam.

R. Admirabantur angeli,
Dum cernerent ascendere
Matrem innixam filio,
Deliciis affluere
Ac ipsi reverentiam
Christum tantam impendere.
V. Mater Dei regalibus
Choris tripudiantibus
Est deducta coelestibus.

A. De valle miseriae
Ad regni palatium
Virgo mater ducitur
Per dilectum filium.

R. Dilecte fili, dexterae
Meae manum tenuisti,
In voluntate virginem
Tua matrem deduxisti,
Cum gloria magnifica
Exaltatam suscepisti;

V. In sede tuae gloriae
Genitricem exaltasti,
Legem implens Mosaicam
Excellenter honorasti.

Psallentium.

Exaltatur hodie
hominis natura
In Maria virgine,
matre Dei pura,
Ejus super angelos
posita statura,
Quae humana exstitit
felix creatura.

R. Quae est ista, quaerentibus
Angelicis spiritibus,
Ascendentem cernentibus,
Responsio sit omnibus:
V. Haec mater Dei nobilis
Est, angelis mirabilis,
Hominibus amabilis,
Daemonibus terribilis.

Psallentium.

Virgo, stella matutina,
Hospes facta coelestina,
Infirmorum medicina,
Omnes sana nos, regina,
Vitiorum de sentina
Trahe nos ac de ruina.

Post Kyrie.

A. Supportat matrem filius
Assumens super sidera,
Quem virgo beatissima
Portavit intra viscera.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Angelorum domina,
Sine pari femina,
Coeli scandens culmina
Sancta lustrat agmina
Et nobis juvamina,
Pia dat precamina.

V. Ipsam Christus amplectitur,
Per quem throno imponitur,
Cum laudibus recipitur,
Sanctis cunctis praeficitur.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Surgens de throno Salomon
Matri occurrit obviam,
Hanc Christus, rex pacificus,
Honoris reverentiam
Matri reginae contulit
Intranti suam curiam;
V. Matrem misericordiae,
Repletam dono gratiae,
Recepit Christus hodie
In gloria, rex gloriae.

2. Virgo, sponsa, puerpera,
Quae sine pari altera,
Surge, veni et propera,
Conscendens super sidera
Oblata sume munera;
V. Ad coronam invitata
Es de Libano vocata,
Virgo, sponsa candidata,
Super coelos sublimata.

In Benedictus.

A. Benedicatur Dominus
Natus ex Annae filia,
Quam benedixit hodie
Ipsam sumens in patria.

Ad Crucem.

A. Jesu, nostra redemptio,
Praesta, ut crucis passio
Sit nostra gloriatio,
Per quam mundum redemisti,
Morte mortem diluisti,
Vitam vita reddidisti,
Genitricem sublimasti,
Sublimatam honorasti.

In Cantemus.

A. Cuncti fideles populi
Cantent Deo gloriose,
Qui gloriam perpetuam
Matri dedit gratiosae.

In Benedicite.

A. Beata coeli agmina,
Deum benedicite
Ac de assumpta virgine
Nato ejus psallite.

In Laudate.

A. Nos in assumptae virginis
Festo laudemus Dominum,
Quam ad superna gaudia
Duxit redemptor hominum.

Psallentium in Baptisterio.

Nos adjuva, Christifera,
Quae regnas super sidera,
Nostrorum sana vulnera
Peccatorum mortifera,
Da semper salutifera
Perficere nos opera.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Totus festivus obvius
Occurrit matri filius,
Quam processionaliter
Septem choris coelestibus
In regnum ducit gloriae
Dulces odas canentibus.

2. David et domus Israel
Ducunt arcam cum gaudio,
Et matrem Dei angeli
Ducunt innixam filio
In supernam Jerusalem
Sanctorum coetu praevio.
Circumdant flores rosei
Et lilia convallium,

3. Caterva rubra martyrum,
Virginale collegium
Matrem Dei et violae
Confessorum humilium
Scandentem super sidera,
Reginam factam omnium.

4. Columbam, mite animal,
In arcam Noe intulit,
Cum intra regnum coelicum
Mariam Deus extulit,
Quem simplex et mitissima
Virgo columba protulit.

5. Rependit vicem filius
Matri innixae filio,
Quem ipsa beatissima
Saepe portavit gremio.

6. In coelis Christus merito
Donavit habitaculum
Matri, quae suum fuerat
In terris tabernaculum.

7. In sancto, quod creaverat,
Quievit tabernaculo
Christus, qui novem mensibus
Matris fuit corpusculo.

8. Virgo, Dei genitrix,
Super omnes gratiosa,
Hodie praeficitur
Super omnes gloriosa.

9. Annae recepta filia
Nunc in superna patria
Consociatur filio
Perenni fruens gaudio.

10. Decoram habens faciem,
Rex, virgo, tuam speciem
Concupiscens desiderat,
Qui pulchram te zelaverat.

11. In terris Dei genitrix
Super omnes humillima,
Super omnes efficitur
Coeli sanctos altissima.

12. Floris Christi florifera,
Quae sedes super sidera,
De valle nos hac misera
Transfer ad bona supera.

Post Kyrie.

A. Anna, gaude felix mater,
Cujus nepos tuus pater,
Christus homo noster frater,
Cujus mater egregia
Tua dilecta filia
Migravit ad coelestia.

In 2. Vesperis.

In Choro.

R. Ascendit sicut virgula
Fumi ex aromatibus
Mater Dei proficiens
Et crescens in virtutibus,
Ut dies verni redolens,
Rosarum septa floribus;
V. Hanc lilia convallium
Et cuncta florum genera
Regni scandentem solium
Circumdant odorifera.

7. In Vigiliis Nativitatis BMV.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Orta stella resplenduit,
Quae verum solem genuit,
Christum, lumen de lumine,
Deum natum de virgine;
V. Matrem in terris filius
Luce lustravit gratiae,
In coelis hanc illuminans
Splendore suae gloriae.

In Choro.

A. Interpretata gratia
Produxit Anna hodie
Omni repletam gratia,
Matrem regis clementiae,
Quae nobis gratum protulit
Datorem omnis gratiae.

Cum Infantibus.

R. Festum de nata virgine
Plebs celebret catholica,
Cantet et hujus hodie
Praeconia magnifica;
V. Nulla lingua taceat
Laudes Mariae virginis,
Quam felix Anna peperit
Davidicae propaginis.

A. Regina venerabilis,
Exorta felix hodie,
Adstat a dextris filii
Veste vestita gloriae.

A. Sanctificavit Dominus
Mariae tabernaculum,
Quod postea ingreditur
Ad redimendum populum.

In Magnificat.

A. Magnificate Dominum,
Omnes fideles populi,
Ejus matrem magnificam
Natam laudate seduli,
Ex qua rex est magnificus
Natus redemptor saeculi.

Psallentium in Baptisterio.

Adjuvare nos festina,
Nata stella matutina,
Vitiorum nos de spinis,
Virgo, duc ac de ruinis,
Fac vitare nos infernum,
Regnum nobis da supernum.

Ad Vigilias.

Post hymnum.

R. Anna gaude fructifera,
De qua virgo Christifera
Processit salutifera,
De Nazareth haec florida
Producens florem nitida
Fert Christum fructum lucida;
V. Cujus sapor dulcissimus
Et odor suavissimus
Valor pretiosissimus
Et decor venustissimus.

A. Ancilla parit dominam
Et matrem ejus filia,
Dum ex Anna producitur
Cunctorum mater regia.

R. Nobis succurre miseris,
Nata proles deifera,
De vinculis mortiferis

Nos, pia virgo, libera,
Ne damnemur cum inferis
Propter patrata scelera.
V. Nos, spes humani generis,
Tuo nato confoedera,
Fac, ut fruamur superis
Per sanctitatis opera.

A. De Jesse virga pullulat,
Quae duces Moab stimulat,
Percutiens daemonia,
Tollens ejus imperia.

R. Gaudeamus de puella,
Regis David parentela
Nata ut sol, luna, stella;
Haec est virgo Dei cella,
Hostis nostri frangens tela,
Concitantis saeva bella;
V. Per hoc mare nos, Maria,
Regat, ducat mater pia
Pietatis suae velis,
Ne mergamur in procellis.

A. Matrem fundat altissimus
Aeterna sapientia,
In qua Deus efficitur
Homo de stirpe regia.

Psallentium.

De radice prodiit
Jesse virga florida,
Virgo florem proferens,
Stella maris fulgida.

R. Domum fundavit Dominus
Beatam sibi virginem,
Qua factus homo recipit
Veram carnis originem;
V. Domus lata caritate,
Alta stat humilitate,
Munda per castimoniam,
Haec firma per constantiam.

Psallentium.

Ex justis ante Dominum,
Virgo, nata parentibus,
Tuum nobis propitium
Natum fac tuis precibus.

Post Kyrie.

Singularis peccatorum
Spes, regina supernorum,
A languore nos cunctorum
Sana, virgo, vitiorum,
Nos ad regna duc polorum.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Christe, proles deiferi
Nate Mariae uteri,
Clemens humano generi
Ope succurre celeri
Nos sorde mundans veteri,
Captivos datos sceleri;
V. Ut per te facti liberi,
Pio vacantes operi,
Vitemus poenas inferi,
Coetus consortes superi.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Verbi patris mater pura,
Ejus simul et factura,
Felix Annae genitura,
Nos defende pia cura;
V. Nos spernentes transitura
Duc ad bona permansura
Reddens nobis poli jura.

2. De Jesse virga floruit,
Quae salvatorem genuit,
Plana sine ramusculis,
Peccati carens tribulis,
Fuit et virga tenuis
Haec per rerum inopiam,
Virga semper flexibilis
Haec per misericordiam;
V. Haec virga recta jugiter
Est contemplans coelestia,
Haec Jesse virga aestuat
Amoris per incendia.

In Benedictus.

A. Sit Dominus ab omnibus
Benedictus viventibus,
Qui benedictionibus
Matrem replet coelestibus.

Ad Crucem.

A. Natae Mariae viscera
Portant hunc, lactant ubera,
Qui fecit terram, aethera,
Mare, coelum et sidera,
Passus in cruce vulnera
Pro nobis salutifera.

In Cantemus.

A. Cantemus laudes Domino,
Cujus matrem gratiosam
Beatam dicunt populi
Venerantes gloriosam.

In Benedicite.

A. In festo natae virginis
Coelum, terra, maria,
Benedicite Domino,
Qui creavit omnia.

In Laudate.

A. In tympanis et organis,
Chordis bene sonantibus
Natam laudemus virginem
Omnes cum sanctis omnibus.

Psallentium in Baptisterio.

Orta patre, matre claris,
Dignitate singularis,
Tu, quae Deum virgo paris,
Nos regina tuearis,
Ne nos undis mundi maris
Naufragemus in amaris.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Adsit nobis laetitia
Magna cum coeli curia
De nata matre regia,
Quae reparat coelestium
Statum atque terrestrium.

2. Ex Annae matris utero
Processit proles hodie,
Quae redemptorem peperit
Christum solem justitiae.

3. Exaltat Deus Joachim
Singulari dignitate,
Avum sibi praeeligens
Redimitum sanctitate,
Qui matrem Dei generat
Excellentem puritate.

4. Fecit magna Dominus
Mariae natae virgini,
Dum repletam gratia
Puro ipsam homini
Praetulit in gloria
Et superno agmini.

5. O quam felix, quam utilis
Est Mariae nativitas,
Qua tollitur miseria,
Datur nobis felicitas.

6. Nativitatem virginis
Colamus nostrae dominae,
Natae regum, prophetarum,
Patriarcharum sanguine.

7. Nata prae cunctis hodie
Mater Dei gratiosa
Super choros angelicos
Sublimatur gloriosa.

8. Arbor nata fructifera
Fructum profert Christifera,
Per quem de valle misera
Reducimur ad supera.

9. Ex patriarchae Abrahae
Orta virgo semine
Concepit Dei filium
Mystico spiramine.

Post Kyrie.

Omnes concives superi,
Magno gaudete gaudio,
Quos Dominus magnificat
Immenso beneficio,
Natam donans virgineam,
Reparatricem hominum
Et supernorum etiam
Restauratricem agminum.

8. In Vigiliis beati Maurilii Episcopi.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. Ut lux fuit Maurilius
In tenebris sedentibus,
Gentes caecas illuminans
Fide, verbis, operibus;
V. Hic quem in terris Dominus
Lustravit luce gratiae,
Nunc est in coelis lucidus
Luce perennis gloriae.

In Choro.

A. In maris mundi positos
Periculosis fluctibus,
Maurili pater, adjuva
Nos tuis sanctis precibus,
Qui salutis remedium
Donasti naufragantibus,
Duc nos ad portum gloriae,
Fac nos frui coelestibus.

Cum Infantibus.

R. Solemni cum laetitia
Fidelium ecclesia
Congaudeat Maurilio
In ejus natalitio;
V. Hujus sancti memoria
Sit cunctis venerabilis,
Ut hic in nostris precibus
Reddatur exaudibilis.

A. Praesul justus Maurilius
Laboravit finaliter,
Quem Christus nunc remunerat
In coelis aeternaliter.

A. Erit justus Maurilius
In aeterna memoria,
Qui nunc cum sanctis omnibus
Perenni gaudet gloria.

In Magnificat.

A. O Maurili, magnificis
Magnifica praeconiis
Christum, qui te magnificat
Cum gloriosis praemiis.

Psallentium in Baptisterio.

Maurili, nobis subveni
Tuis beatis precibus,
Defende tuos famulos
A malis imminentibus,
Vitam nostram nos agere
Fac in sanctis operibus.

Ad Vigilias.

R. A Martino Maurilius
Ordinatus est levita,
Sacerdos atque pontifex,
Cujus viri tota vita
Fuit ab annis teneris
Sanctitate redimita;
V. Corpus conculcans proprium
Hic frequenter jejunabat,
Austerus hic vigiliis
Hoc orando castigabat.

A. Mediolanensium
Pontifex eximius,
Lectorem Maurilium
Ordinat Ambrosius.

R. Maurili, serve Domini,
Clemens, prudens et fidelis
In hac valle miseriae
Subvenire nobis velis,
Ne nos carnis, diaboli
Vulneremur diris telis.
V. Tu nostram navem dirige
Pietatis tuae velis,
Ne nos mundi vertigine
Naufragemur et procellis.

A. Frequentibus se macerat
Maurilius jejuniis,
Crebris orationibus,
Assiduis vigiliis.

R. Andegavensis civitas,
Magnis exsulta laudibus,
Tuis donatur pontifex
Maurilius concivibus;

V. Qui te divinis instruens
Verbis, sanctis operibus
Te ad salutem revocat,
Miris fulgens virtutibus.

A. Episcopus Maurilius
Miris pollens virtutibus
Viros leprosos liberat
A cunctis leprae sordibus.

Psallentium.

Donavit Deus gratiam
Magnificam Maurilio,
Per quam fugavit daemones
Suo multos imperio.

R. Virum sanat Maurilius
Laesum a morsu viperae
Impresso sibi primitus
Sanctae crucis charactere;
V. Ad Domini servitium
Coepit iste recurrere.
Quem Deus per Maurilium
Sanum dignatur reddere.

Psallentium.

Ex Mediolanensibus
Maurilius parentibus
Fuit ortus nobilibus.

Post Kyrie.

A. Talenta sacra duplicans
Servus Christi Maurilius,
Fidelis constituitur
Supra multa industrius.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Resplenduit Maurilius
Miraculis insignibus,
Quam plures aegros liberans
A variis languoribus;
Hic curat paraliticos,
Dat lumen non videntibus,
Sanat cum quartanario
Contractum membris omnibus;

V. Annis jacentem puerum
Jam septem clausum tumulo
Resuscitat Maurilius
Suae vocis oraculo.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Dum subiret naufragium
Navis onusta mercibus
In aquarum vertigine
Turbatis maris fluctibus,
Signo crucis Maurilius
Succurrit naufragantibus,
Cunctis suum suffragium
Devote implorantibus;
V. Hujus beati meritis
Et intercessionibus
Nautae ad litus applicant
Salvis personis, mercibus.

2. Dum Martinus consecrat
In praesulum consocium,
In columbae specie
Sedet super Maurilium
Testans ejus merita
Mitis et sanctus spiritus,
Quibus et tunc adstitit
Angelicus exercitus.
V. O quam dignus Maurilius
Honoris reverentia,
Quem tantum honorificat
Deus cum coeli curia.

In Benedictus.

A. Benedictus Dominus
Benedixit Maurilium,
Quem recepit hodie
In agmine coelestium.

Ad Crucem.

A. Passionis memoria
Christi sit nostris mentibus,
Quam in cruce sustinuit
Pro nobis peccatoribus,

Quem secutus Maurilius
Cum cruce poenitentiae
Venit per vitam asperam
Ad locum omnis gloriae.

In Cantemus.

A. Sanavit manus aridas
Signo crucis imposito
Et usui Maurilius
Restituit has solito.

In Benedicite.

A. Benedicite Domino,
Cuncta ipsius opera,
Qui hodie Maurilium
Adduxit super sidera.

In Laudate.

A. Collaudemus Maurilium
Nos cum festivis laudibus,
In cymbalis et organis,
Choris bene sonantibus.

Psallentium in Baptisterio.

Mulieri, quae fuerat
Cum viro diu sterilis,
A Deo per Maurilium
Puer datur placibilis.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Signo crucis Maurilius
Daemonium de femina
Pellit, ipsi restituens
Caecae optata lumina.

2. Divina fretus gratia
Quatuor Maurilius
Resuscitavit mortuos,
Confessor egregius.

3. In divinis scientiis
Doctus et liberalibus
A Martino Maurilius
Ab annis puerilibus,
Doctorem suum sequitur
Cum sanctitatis gressibus.

4. Placens Deo Maurilius
Per sanctitatis opera
Inter discordes pontifex
Componit pacis foedera.

5. Maurilius se induit
Aspero cilicio,
Corpus suum subjiciens
Spiritus imperio.

6. Artam vitam Maurilius
Monachorum deseruit,
Qui artiorem ducere
Solus vivendo maluit.

7. Aetatis nonagesimo
Suae anno Maurilius
Migrans de carnis carcere
Fit supernorum socius.

8. Pia prece Maurilii
Igne demisso coelitus
Idolorum consumitur
Locus culturae deditus.

Post Kyrie.

A. Instar cameli genuum
Maurilii sunt genua
Dura facta cum cubitis
Flexione assidua.

In 2. Vesperis.

In Choro.

A. Latens praesul Maurilius
Sub hortulani specie,
A nuntiis fidelibus
Andegavensis patriae
In pisce claves recipit
Repertas dono gratiae,
Sub quibus clausae fuerant
Venerandae reliquiae.

9. In Vigiliis sanctarum Sophiae et filiarum ejus. martyrum et virginum.

Ad Vesperas.

Lucernarium.

R. O gloriosa femina,
Dans tria sancta germina
Ut vera mundi lumina,
Quae sunt Fides, Spes, Caritas;
V. Praesta cunctis juvamina,
Ut fugiant discrimina,
Intrent sanctorum agmina,
Quibus summa felicitas.

In Choro.

A. Solemni gaude gaudio,
Ambrosiana regio,
Quae supernorum civium
Felix auges collegium
Ex tuis sanctis civibus
Sophia et virginibus.

Cum Infantibus.

R. Sophiae natas honoremus
Omnes cum omni gaudio,
Insignem matrem collaudemus
Insigni cum praeconio,
Ipsarum festum celebremus
Solemni cum tripudio;
V. Sunt tuae nimis honorandae
Amicae, Deus, ac laudandae,
Quarum valde confortatus
Exstat per te principatus.

A. Quos gentium stultitia
Orat cum reverentia,
Omnes deos daemonia
Testantur cum constantia.

A. Quinque leprosos Dominus
Sophiae sanat precibus,
Quinque caecos illuminat
Suis orationibus.

In Magnificat.

A. Clemens Sophia liberat
De sua familia
A servitutis onere
Circa decem milia.

Psallentium in Baptisterio.

O Fidei stabilitas,
O mira Spei firmitas,
O fortis ut mors Caritas,
Quas non movent blandimenta,
Non promissa, non tormenta,
Vana colant ut figmenta.

Ad Vigilias.

R. Felix Sophia triplici
Sancto fecunda germine,
Cum quo caduca respuens
Coelesti gaudes culmine,
Ex tuo ventre prodeunt
Almae Fides, Spes, Caritas,
Praedicatrices, martyres,
Decorat quas virginitas;
V. Decor Carmeli et Saron
Et Libani nunc gloria
Venustant tuas filias
In regis regum curia.

A. Docet Sophia filias
Aeternum sponsum sumere,
Spretis carnis deliciis
Mundanaque contemnere.

R. Rerum suarum omnium
Pia Sophia pretium
Turbae donat egentium
Juxta Christi consilium;
V. Felix, quae super pauperes
Toto corde intelligit,
Duri quos claudunt carceres,
Ad redimendum colligit.

A. Servant matris consilium
Sanctae prudentes virgines,
Carnis, mundi contagium
Spernunt. mortis voragines.

R. Concomitantur angeli
Sophiam cum virginibus,
Quae Mediolanensium
Paternis spretis finibus
Ad urbem Petri properant,
Quibus nil in itinere
Molestum unquam accidit,
Sed cuncta cedunt prospere;
V. In viis suis omnibus
Has angeli custodiunt.
Quorum fultae praesidio
Adversa nulla sentiunt.

A. Ut fulget sol, cum oritur,
Fulgebant sanctae virgines
Humanis in adspectibus,
Quas dum cernebant homines,
Earum splendor oculos
Fuscabat ut caligines.

Psallentium.

In domo cujus praedicant
Servatae sub custodia,
Christo jungunt Palladium
Ac de sua familia
Sancta mater et filiae
Circiter octo milia.

Psallentium.

Velut acutus gladius
Sophiae transit animam
Trium natarum passio,
Quam sustinent acerrimam.

R. Sororum trium quamlibet
Triplex ornat aureola,
Cum quibus, mater inclita,
Laetare nunc coelicola;
V. Dura vincunt martyria,
Dei docent eloquia,
Agni servant vestigia
Cum virginum munditia.

Alia Psallentia.

1. In ardenti craticula
Fides pro fide ponitur,
Qua quiescens ut in rore
Non ignis flammis uritur,
Perfusum sanctae virginis
Plumbo caput non laeditur.

2. Beata spe quae figitur,
Illaesa Spes egreditur
Vas resinae bullientis
Atque sulphuris ferventis.

3. In cupa clausa Caritas
Horrendis cum serpentibus
Nullam jacturam patitur
Sanctis adjuta precibus.

Post Kyrie.

A. In decenti sepultura
Mater condit pia cura
Tres triumphales hostias
Oblatas Christo filias.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. O quam stupenda Fidei
Sanctae diraque passio,
Cujus mamillae tenerae
Horrenda fit praecisio;
O quam grande miraculum,
Ut unda lac egreditur
De loco sui pectoris,
De quo ipsa praeciditur;
V. Sanctam Christus mirificat
Miraculorum gratia
Mammam sibi redintegrans
Mirabili potentia.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Haec est vera germanitas,
Quam non mundana vanitas,
Non carnis vitiositas,
Non poenarum crudelitas,
Sed Christi traxit caritas.

V. Ecce quam bonum
Et quam jucundum
Sorores in unum habitare!
O quantum donum
His est datum, mundum
Spernere in coelis et regnare!

2. Ad ipsarum sepulturam
Apparent matri filiae
Imploranti et dicenti:
Juncta sim vobis hodie;
Ad quam vox grata loquitur
De alta sede gloriae:

V. Sophia, benedictarum
Veni mater filiarum,
Sume consors beatarum,
Quod oculis non cernitur,
Non auribus percipitur,
Non corde comprehenditur.

In Benedictus.

A. Optans ex fide vivere
Fides, pro fide ponere,
Vitam maluit perdere,
Simulacra quam colere.

Ad Crucem.

A. Crucem Christi venerari
Et in ipsa gloriari
Studeamus et laetari,
Qua sunt Sophiae filiae
Confixae regi gloriae
Coeli consortes patriae.

In Cantemus.

A. In Sophiae festo piae
Gloriose decantemus
Festivas laudes Domino,
Quem laudantes honoremus.

In Benedicite.

A. Spes in spe, quae non confundit,
Spem certam ponit gloriae,
Cujus corde se diffundit
Amor divinae gratiae.

In Laudate.

A. Divinis instant laudibus
Sanctae mater et filiae
Orantes pro fidelibus
Summae regem clementiae.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Exsultemus cum Sophia
De corona triumphali,
Qua coronantur filiae
Choro juncti virginali.

6. Quam felix tu Saminia,
Quae colligis hospitio
Sophiam cum virginibus,
Tanto dignas collegio,
Quas tibi commendaverat
Christi vera dilectio.

9. Sanctae vincunt Adrianum,
Mundi, carnis quoque vanum
Regnum vile ac insanum.

12. Ad mandatum Caritatis
In templo gentilitatis
Collisione mutua
Fit pulvis omnis statua.

Nach der Antiphon zum Psalm Laudate wiederholt sich als Psallentium in Baptisterio: O Fidei stabilitas etc. Mane ad Psallentium stehen im ganzen 12 Antiphonen. Nach der ersten wiederholen sich: 2. Docet Sophia etc. 3. Servant matres etc. 4. Clemens Sophia etc. 5. Quinque leprosos etc.; nach der sechsten: 7. In domo cujus etc. 8. Quos gentium stultitia etc.; nach der neunten: 10. Optans et fide etc. 11. Beata spe quae figitur.

10. In Vigiliis sanctarum undecim milium virginum.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Dux et magistra virginum,
Ursula virgo, Dominum
Exora, patrem luminum,
V. Ut omni mundi crimine
Fruamur vero lumine
Cum beatorum agmine.

In Choro.

A. Magna gaude Germania,
Felix felici agmine,
Laetare tu, Colonia,
Quae virginum tot sanguine
Contempta idolatria
Fuso pro Christi nomine
Ornaris et militia
Coeli locata culmine.

Cum Infantibus.

R. Ducunt constantes virgines,
Ursula et consociae,
Ad cultum Christi plurimos
Exemplis patientiae,
Omni virtutum gratia
Pollentes cum justitia;
V. Beatae, quae non ambulant
In pravorum consilio,
Et quae morari respuunt
In peccatorum devio.

A. Inflammatae caritate
Zelant sponsum, sunt paratae
Pro ipso mortem sumere
Magis quam mundo vivere.

A. Istae sponsae sunt regales
Mensae Christi consodales,
Quae cum choro virginali
Sponso cantant immortali.

In Magnificat.

A. Magnifica militia
Coetus undecim milium
Magna facta ecclesia
Regem collaudet omnium.

Psallentium in Baptisterio.

Sponsae regis angelorum,
Verae vitis propagines,
In odorem unguentorum
Sponsi concurrunt virgines,
Mundae mundum servant thorum,
Carnis vitant voragines.

Ad Vigilias.

R. Ursula et consociae
Virginalis munditiae
Desponsantur immortali
Sponso, non in mundo tali,
Qui est sponsus speciosus,
Prudens, dives, gloriosus.
V. Regum rex hic generosus,
Per quem homo criminosus
A peccatis expiatur
Et ad regnum revocatur.

A. In horto sunt ecclesiae
Per castitatem lilia,
Et rosae per martyrium
Sunt undecim haec milia.

R. Inaudita res miranda,
Mira res cunctis narranda,
Papa, multi episcopi
Mulierem juvenculam
Perpessi sunt martyrium
Sanctam sequentes Ursulam;
V. Qua duce omnes praevia
Intrant regna coelestia
Aeterna cum laetitia.

A. In his floribus rosarum,
Liliorum, violarum
Sponsus pascit praedilectus
Et ex milibus electus.

R. Sponsi fervens in amore
Trahitur ejus odore
Virginalis constantia
Liliorum cum candore
Hunc martyrii cruore
Haec sequitur per omnia;

V. His singulis martyribus
Atque sacris virginibus
Binae dantur aureolae,
Quae sunt cum sanctis omnibus
Factae coelestes incolae.

A. Fuerunt istae virgines
Fortes Christi pugnatrices,
Quas per virtutem fidei
Reddidit ipse victrices.

Psallentium.

Christum adolescentulae
Praedilexerunt sedulae,
Pro quo mortem subierunt
Et terrena contempserunt,
Currentes ad supplicia
Ut ad sponsi convivia.

R Mira morum honestate,
Castitatis claritate,
Fama et sapientia
Refulget regis filia;
V. Rex concupivit Ursulam
Pro ejus pulchritudine,
Quae corporis et animae
Erat in sancta virgine.

Alia Psallenda.

Veneretur ecclesia
Societatem virginum,
Quae cantans agnum sequitur,
Qui est redemptor hominum.

Post Kyrie.

A. Virgo devota Ursula
Fide Christi praeambula
Virginalem militiam
Ducit ad regis curiam.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Stirpe natam regia
Virginem juvenculam
Christus, Dei filius,
Sponsat sibi Ursulam,
In sponsi obsequiis
Vigilem et sedulam;

V. Undecim haec milium
Chorum convertit virginum,
Per durum supplicium
Istas ducens ad Dominum.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Regna carnis, diaboli,
Mundi falsi et subdoli
Per fidem Christi famulae
Vincunt pugnantes sedule
Consortes sanctae Ursulae;
V. Armis munitae fidei
Pugnant in sexu fragili,
Hostes sibi subjiciunt
Victoria mirabili.

2. Honoribus, divitiis,
Spretis carnis deliciis
Perfruuntur perennibus
Bonis cum sanctis omnibus;
V. Laetetur ecclesia,
Quam virginum jucundam
Reddunt natalitia
Ostendunt et fecundam.

In Benedictus.

A. Sit benedictus Dominus,
Qui cum sanctis virginibus
Suam ductricem Ursulam
Donat frui coelestibus.

Ad Crucem.

A. Virginalis militia,
Crucifixi vestigia
Secuta per martyrium,
Per viam patientiae
Migrat ad coeli solium,
Locum omnis laetitiae.

In Cantemus.

A. Cantemus Deo gloriam
Nos redemptori omnium,
Qui beatis virginibus
Coeleste donat bravium.

In Benedicite.

A. Benedicant Domino
Ejus mira opera,
Pro quo passae virgines
Sunt gaudentes aspera.

In Laudate.

A. Laudemus nomen Domini
Vocibus sonoris,
Revereamur Ursulam
Omnes cunctis horis.

Psallentium.

A. Barbarorum saevitiae
Ferro colla subjiciunt
Deo dicatae virgines,
Mortem laetae suscipiunt,
Quae peremptae pro Domino
Veram vitam inveniunt.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Ad festum sanctae Ursulae
Concurrant omnes populi,
Venerentur et virgines
Magni, majores, parvuli,
Ut nobis sint propitiae,
Rogemus omnes seduli.

2. Quae cum sponso nunc gaudetis,
Oleo vasis repletis,
Orate, ut dum janua
Patet, sponsus largiflua
Nos gratia recipiat
Et nuptiis reficiat.

3. Ut angelus praedixerat
Reversae sunt Coloniam,
Omnes adeptae virgines
Martyrii victoriam.

4. Quam pulchra tabernacula
Inhabitas nunc, Ursula
Cum beatis virginibus
Semper agnum sequentibus.

5. Stat regis nata Ursula
A dextris tuis, Domine,
Te Deum sponsum eligens
Spreto mortali homine.

6. Cognita pulchritudine
Ac ejus magnitudine
Princeps Hunnorum Ursulam
Sibi petit in uxorem,
Quae cum eum respueret
Christi praeferens amorem,
Per principem transfigitur
Sagitta et sic moritur.

7. Sit sanctarum multitudo
Semper nobis fortitudo,
Per quam carnem, diabolum,
Mundum vincentes subdolum
Mereamur ad praemia
Pervenire coelestia.

Post Kyrie.

A. Ora pro nobis, Ursula,
Ut vitemus pericula
Et coeli habitacula
Intremus sine morula.

Das Officium, das hier forma Ambrosiana geboten, wiederholt sich, wie schon in der Einleitung bemerkt, am Schlusse der Handschrift forma Roman. Hinzu kommt nur das Invitatorium

Jubilemus Domino,
undecim qui milia
Beatarum virginum
duxit ad coelestia.

Im übrigen findet nur eine Umstellung der Antiphonen und Responsorien statt, z. B. In 1. Vesperis Antiphonae: 1. Sponsae regis angelorum. 2. Inflammatae caritate. 3. Sponsae istae sunt regales. 4. Magnifica militia. 5. In horto sunt ecclesiae. Ad Magnificat: Magna gaude Germania etc. In der folgenden Messe fehlen: Post Evangelium und Confractio, Transitorium wird zur Communio.

11. In Vigiliis Omnium Sanctorum.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Christe, lumen de lumine,
Qui natus es de virgine,
Da videre sine fine
Nobis lumen in lumine;
V. O vera lux credentium,
Illuminatrix cordium,
Da nobis lucis radium.

In Choro.

A. Sancti omnes et singuli,
Magno gaudete gaudio,
Vobis datum est perfrui
Vitae perennis praemio,
Quos opibus, deliciis,
Perpetuis honoribus
Magnificavit Dominus,
Vos replens bonis omnibus.

Cum Infantibus.

R. Festum sanctorum omnium
Celebremus solemniter,
Revereamur singulos
Sanctos honorabiliter,
Qui nunc gaudent in gloria
Triumphantes feliciter;
V. Quorum beatis meritis
Suffragiis et inclitis
Tanto magis adjuvamur,
Hos quo magis veneramur.

A. In sancta sit ecclesia
De matre plena gratia
Digna commemoratio
Et sanctorum laudatio.

A. Omnes sancti merito
Sunt adepti gloriam,
Habentur in laudibus
Nunc apud ecclesiam.

In Magnificat.

A. Magnificis cum laudibus
Magnificum per omnia
Festum sanctorum omnium
Magnificet ecclesia,
Ut, quae non valet singulis
Honorem festi reddere,
Hunc una die conferat
Saltem cunctis in genere.

Psallentium in Baptisterio.

Sub una die celebri
Celebremus memoriam
Dignam sanctorum omnium
Multiplicantes plurium
Intercessorum copiam.

Ad Vigilias.

R. Constantes sancti martyres
Contempserunt supplicia,
Quae passi sunt pro nomine
Christi dira et varia,
Afflicti serris, ungulis,
Equuleo, lapidibus,
Igne, fame et carcere,
Sagittis et leonibus,
Plumbo, resina, sulfure,
Plagis, cruce, serpentibus;
V. Verberantur acerrime
Avulsis cute, dentibus,
Mersi aquis, fracti rotis
Plectuntur et capitibus.

A. Sancti regna contempserunt,
Quae per fidem devicerunt,
Operati justitiam
Et consecuti gloriam.

R. Ornatis cum lampadibus
Non oleo carentibus
Intrant sponsae ad nuptias
Dapes habentes regias,
Quibus delectabiliter
Fruuntur et feliciter.

V. O quam felix collegium,
O beatum convivium,
Quo angelorum ordines
Sunt justi atque homines.

A. Sunt reverenda agmina
Beatorum angelorum,
Qui vitam nostram muniunt
Ab incursu malignorum
Et nos ad Christi transferunt
Regnum plenum gaudiorum.

R. Data talenta duplicant
Sancti pastores ovium
Intrantes sui domini
Servi fideles gaudium;
V. Qui non in terra fodiunt
Occultantes pecuniam,
Sed hanc ipsi multiplicant
Prudentes per industriam.

A. Prudentes intrant virgines
Ad nuptias largifluas,
Quibus coronas exhibet
Sponsus Christus perpetuas.

R. Festum sanctorum omnium
Colat venerabilium
Cunctorum plebs fidelium;
V. Hos roget, ut frequentibus
Omnes nos piis precibus
In coeli locent sedibus.

Psallentium.

Sanctorum festum omnium
Solemnizat ecclesia,
Ut se in ipso expient
De sua negligentia.
Qui festi minus celebrant
Devote singularia.

Alia Psallentia.

1. Omnes orate Dominum,
Reverendi patriarchae,
Ut exutos miseriis
Nos coelorum locet arce.

2. Qui in coena Domini
Ad mensam sedetis,
Suo ut nos foveat
Pane, hunc rogetis,
Locum nobis exhibens
Aeternae quietis.

3. Donum beati spiritus
Vos, prophetae, recepistis,
Per quem de Deo homine
Christo vera praedixistis.

R. Sancti Christi apostoli,
Lux mundi, sal et principes,
Judicare duodecim
Tribus electi judices,
V. Christianorum populo
Celeriter succurrite,
Pro nobis, vestris famulis,
Preces ad Deum fundite.

Psallentium.

Omnes vocibus sonoris
Sanctis servis redemptoris
Odas laudis et honoris
Concinamus cunctis horis.

Post Kyrie.

A. Sancti spretis deliciis,
Honoribus, divitiis
Delectantur exaltati
Nunc in coelis honorati.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Est in coelesti patria
Magna sanctorum gloria,
Ubi nulla miseria,
Qui perfecte sunt beati,
Excellenter honorati,
Cunctis bonis sunt ditati;
V. A quorum Deus oculis
Abstersit omnem lacrimam,
Eis dolorem auferens,
Luctum, mortem teterrimam.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Pulchris amoenum floribus
Est Christi viridarium,
Quo rubicundi martyres
Ut rosae per martyrium
Sunt et prudentes virgines
Candentes velut lilium,
Confessores ut violae
In agmine humilium;
V. In his floribus rosarum,
Liliorum, violarum
Sponsus pascit praedilectus
Et ex milibus electus.

2. Deus, qui est mirabilis
In sanctis suis omnibus,
Ipsos sanctos mirificat
Miraculis insignibus:
Linguam mutis, gressum claudis,
Visum dant non videntibus,
Sanant languores varios
Et imperant daemonibus;
V. Fixis calcant vestigiis
Super profunda maria,
Immissi flammis ignium
Non sentiunt incendia,
Vitae priori mortuos
Divina reddunt gratia.

In Benedictus.

A. Sit benedictus Dominus,
Christus, redemptor omnium,
Qui benedictionibus
Sanctum replet collegium.

Ad Crucem.

A. Jesu, nostra medicina,
Qui de mortis nos ruina
Morte crucis liberasti
Et ad vitam revocasti,
Sanctorum praesta precibus
Tuum nobis praesidium,
Ne nos in mundi pelago
Incurramus naufragium.

In Cantemus.

A. Redemptori glorioso
Gloriose decantemus,
Sanctorum festum omnium
Celebrantes honoremus.

In Benedicite.

A. Cuncta Dei opera,
Ipsi benedicite,
In sanctorum omnium
Festo hymnum dicite.

In Laudate.

A. In sanctis ejus Dominum
Laudantes rogent populi,
Ut eis locum conferat
Coelestis habitaculi.

Psallentium in Baptisterio.

Una sanctorum omnium
Celebratur solemnitas,
Ut honoretur quilibet
Sanctus, cujus festivitas
Non fit, sed eam praeterit
Nostra impossibilitas.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. In manu sui domini
Nunc sunt sanctorum animae,
Quos non tormenta varia
Tangent mortis acerrimae.

2. Nostris peccatis omnibus,
Deus, pie pater, parce,
Quem dilexerunt principes
Patrum, sancti patriarchae.

3. Sponsae regis angelum,
Verae vitis propagines,
In odorem unguentorum
Concurrunt sponsi virgines,
Mundae mundum servant thorum,
Vitant carnis voragines.

4. Sancti loqui non trepidant
Coram regis praesentia,
Quos amor Christi fecerat
Audaces cum constantia.

5. Jacent sanctorum corpora
Pacis sepulta requie.
Ipsorum semper nomina
Vivent vita memoriae.

6. Sanctos suos Dominus
Induit fortitudine
Et praecinxit virtutibus
Hos in omni certamine.

7. Ad Christum, fontem luminis.
Sancti de luce vigilant.
Qui fidei et operum
Splendore clari rutilant.

8. Cuncti fideles populi
Deo nostro jubilate,
Servite in laetitia,
Omnes sanctos honorate.

9. Omnes rogemus omnium
Sanctorum multitudinem,
Ut nobis in molestiis
Implorent fortitudinem.

10. Sit apud nos memoria
Sanctorum venerabilis,
Ut nobis sanctus quilibet
Reddatur exaudibilis.

11. Apostolorum merita
Nos defendant in hac vita
Ab hostium insidiis,
Dent coeli frui gaudiis.

12. Te rubricatus martyrum,
Christe, laudat exercitus,
Qui variis suppliciis
Pro te fuit expositus.

Post Kyrie.

A. In sanctorum memoria
Honor Christo et gloria,
Sit hymnus sanctis omnibus
Cum ipso exsultantibus.

12. In Vigiliis beati Eustachii et sociorum ejus.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Christus illuminatio,
Salus atque protectio
Apparuit Eustachio;
V. Hunc caecum idolatria
Christus illustrat gratia.
Sanctorum lux et gloria.

In Choro.

A. Eustachi, regis gloriae
Miles, martyr egregie.
Qui summae patientiae
Ac fidei constantiae
Praebes exemplum omnibus,
Fac nos purgatos sordibus
Bonis frui coelestibus
Tuis orationibus.

Cum Infantibus.

R. Clarus martyr Eustachius,
Virtutum pollens gratia,
Ad Christum duxit plurimos
In multa patientia,
Cujus sequamur seduli
Beata nos vestigia.
V. Beatus, qui non abiit
In pravorum consilio.
Neque morari voluit
In peccatorum devio.

A. In camino martyrii
Probat Christus Eustachium,
Ut fornax vasa figuli
Per igneum incendium.

A. Qui prius luce fidei
Eustachium illuminat,
Post igne patientiae
Hunc Dominus examinat.

Ad Magnificat.

A. Magnificet Eustachium
Fidelis plebs ecclesiae,
Justum sequatur martyrem
Per semitam justitiae.

Psallentium in Baptisterio.

Eustachi clemens, subveni
Tuis devotis famulis,
Exora Dei filium,
Ut a cunctis periculis
Nos liberatos collocet
Supernis habitaculis.

Ad Vigilias.

R. Eustachius misericors
Subveniens egentibus
Hos pascit, vestit, visitat,
Quos colligit in domibus;
V. Quem Dominus misericors
Ab idolorum sordibus
Vocat ad cultum fidei
Munificum pauperibus.

A. In conspectu nos sanctorum
Regi summo angelorum
Psallamus nunc Eustachio
In ejus natalitio.

R. Est alter Job Eustachius
In tribulationibus,
Quas patienter patitur,
Nullis concussus fluctibus
Sed semper constans permanens
Sanctis adjutus precibus;
V. Nudatus hic divitiis,
Honoribus, deliciis
Et conjuge ac filiis,
Christo semper eximias
Devotus refert gratias.

A. Est in conspectu Domini
Pretiosa mors sanctorum
Eustachii es conjugis
Et suorum filiorum.

R. Olim gentilis Placidus
Vocatus, post Eustachius,
De impio idolatra
Christianus egregius,
Egentium miseriam
Relevavit attentius;
V. Hic redemptori placuit
Propter misericordiam,
Gentilitatem horruit
Per fidei notitiam,
Cum uxore ac filiis
Ascendit coeli patriam.

Psallentium.

Pius martyr Eustachius,
Quem Adrianus impius
Poenis afflixit acrius,
Nunc gloria, quae reficit,
Gaudet, quae nunquam deficit
Sed sanctis semper sufficit.

R. Reverendi Eustachii
Uxor et duo filii
Ejus facti consocii
Sunt per palmam martyrii;
V. Stolas pro Christi nomine
Laverunt agni sanguine,
Cum quo nunc sunt in gloria
Propter dira supplicia.

Psallentium.

Praeclarum patientiae
Cunctis Christi fidelibus
Eustachius est speculum
Afflictis et moerentibus.

Post Kyrie.

Per pietatis opera
Christo Placidus placuit,
Qui pro ipso martyrium
Durum pati non timuit.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. In martyris Eustachii
Festivo natalitio
Festivas laudes resonet
Christianorum concio,
Ipsum cum reverentia
Honoret et cum gaudio;

V. Dei nimis honorandi
Sunt amici et laudandi,
Quem in sanctis honoramus,
Honorantes collaudamus.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Eustachio et sociis
Honorem exhibentibus
Multiplices dat gratias
Christus ipsorum precibus,
Quibus dat abundantiam
Bonorum temporalium,
Defendit a periculis
Et hos salvator omnium;
V. Peccatorum a Domino
Donatur istis venia,
Ipsos ipse misericors
Locat in coeli patria.

2. Quibus portasti sobolem,
Felicia sunt viscera,
Quibus lactasti filios,
O quam beata ubera,
Uxor sancti Eustachii,
Qui gaudent super sidera;
V. O quam beati conjuges,
O quam beati filii,
Ventre, fide, martyrio
Et gloria consocii.

In Benedictus.

Sit benedictus Dominus,
Eustachium qui visitat
Et mortuum idolatram
Per fidem hunc resuscitat.

Ad Crucem.

A. Adoremus Christi crucem
Omnes cum reverentia,
Cujus amara passio
In nostra sit memoria,
In qua salvator hominum
Pro nobis factus hostia,
Nos de inferni carcere
Duxit ad coeli gaudia,
In quo sanctus Eustachius
Est cum ejus familia.

In Cantemus.

A. Deo cantemus hodie
Magnae laudes laetitiae,
Qui de pravo Adriano,
Imperatore vesano,
Eustachio victoriam
Donat simul et gloriam.

In Benedicite.

A. Omnis Deum creatura
Benedicat mente pura,
Pro quo sanctus Eustachius
Est passus ut Laurentius.

In Laudate.

A. Deum semper honoremus
Et in sanctis collaudemus,
Veneremur Eustachium,
Qui coeli tenet solium.

Psallentium in Baptisterio.

Eustachi, cum tripudio
Perenni gaude gaudio,
Qui agminum coelestium
Multiplicas consortium
Ex filiis martyribus
Tuis tecum regnantibus.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Ad festum sancti martyris
Concurrant omnes populi,
Venerentur Eustachium
Magni, majores, parvuli,
Ut nobis sit propitius,
Rogemus ipsum seduli.

2. Devorandus Eustachius
Saevo leoni traditur,
Qui per virtutem fidei
Mitis ut agnus redditur,
A cujus hic saevitia
Nullam jacturam patitur.

3. Sprevit sanctus Eustachius
Gentilitatis idola
Adorans Dei filium
Factus verus Christicola.

4. Virtute patientiae
Ut alter Job emicuit,
Multiplices Eustachius
Aerumnas qui sustinuit.

5. Regna vicit Eustachius
Mundi, carnis, diaboli
Et os leonis per fidem
Clausit contemptor idoli,
Qui per palmam martyrii
Laetus regnat regno poli.

6. Quae praevenit Eustachium,
Hunc gratia subsequitur
Atque in ipso proficit
Et gloria perficitur.

7. Duobus privant filiis
Leo, lupus Eustachium.
Quos Christus sibi reddidit
Moerenti donans gaudium.

8. Per igneum incendium
Ut alterum Laurentium
Probat Christus Eustachium,
In quo non est iniquitas,
Sed est inventa puritas
Et ingens ardens caritas.

9. O gloriosi filii
Venerandi Eustachii,
Ventre, fide, martyrio
Fratres, coronae praemio:
Theopiste, Agapite,
Preces ad Deum fundite,
Ut post vae vitae beatum
Regnum nobis det obtatum.

10. O martyr, pater martyrum,
Qui tormentum passi dirum
Te sequuntur non delirum
Sed constantem fide virum,
Ut virginis sit filius
Nobis semper propitius,
Exora hunc attentius,
Eustachi, et frequentius.

11. Armis munitus fidei
Christi miles Eustachius
Tyrannum saevum superat
Propugnator industrius.

Post Kyrie.

A. Eustachii et conjugis
O quam beata copula,
Ex qua proles exoritur,
Christi fidelis famula,
Quae pro ipso mortem subit
Ut innocens ovicula.

13. In Vigiliis sancti Clementis, martyris et papae.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Clementem luce fidei
Christus Jesus illuminat,
Quem velut vasa figuli
Sic Dominus examinat;
V. Clemens in Dei populo
Ut lux vera radiavit,
Quem verbis et operibus
Ipse sanctus illustravit.

In Choro.

A. Festum Clementis martyris
Devote colant populi,
Exorent hunc mediocres,
Magni, majores, parvuli,
Ut redemptorem hominum
Pro nobis roget Dominum.

Cum Infantibus.

R. Fons vitae, agnus praevius
Fontem, qui est ut fluvius
Damnatis necessarius,

Pede pandit exsilio
Precum sancti suffragio
Clementis et indicio;
V. Sustinentes exsilia,
Moestos aquae penuria,
Laetificavit copia
Aquarum Dei gratia.

A. Clemente gaude martyre,
Matidiana, filio
Sancto, summo pontifice,
Regni fruente solio.

A. Faustiane felix, gaude,
Canta Deo laudes, plaude,
Qui Clementem genuisti,
Martyrem beatum Christi.

In Magnificat.

A. Christum Jesum magnificum
Magnificet ecclesia,
Qui Clementem magnifica
Magnificavit patria.

Psallentium in Baptisterio.

Pia Clemens clementia
Pater nobis remedia
Implora necessaria,
Quibus exuti noxiis
Coelestibus deliciis
Fruamur atque gaudiis.

Ad Vigilias.

R. Assidua indagine
Studens Clemens inquirebat,
Utrum humana anima
Immortalis remanebat.
Quo invento quam plurimum
Exsultando congaudebat:
V. Christi fidem apostolus
Petrus Clementem docuit,
Qui immortalem animam
Esse sibi aperuit.

A. Ex nobili prosapia
Ortus Romana patria
Clemens passus martyrium
Coeleste scandit solium.

R. Clemens doctrina claruit,
Sancta vita resplenduit,
Philosophia floruit,
Miraculis emicuit;
V. Sanctus Clemens pontifex
Et virtutum artifex
Caeco visum restituit,
Audito surdum praebuit.

A. Qui damnatis exsilio
Clemens fontem praebuerat,
Leonicinis etiam
Fontem reclusum reserat.

R. Sanavit Clemens languidos
Suae salutis avidos,
Afflictos prae tristitia
Remisit cum laetitia,
Cunctis prodesse studuit,
Nulli nocere voluit;
V. Illi cura de proximo
Corde fuit et animo,
Qui creatori placuit,
Pro quo mortem sustinuit.

Psallentium.

A. Sic excellenter moribus
Sanctus Clemens praepollebat,
Quod Judaeis et gentibus
Christianis complacebat.

Aliud Psallentium.

A. Omnes laudemus Dominum
Cum laudibus magnificis,
Qui Clementem mirificat
Virtutibus mirificis.

Post Kyrie.

A. Martyr Clemens gloriosus
Amat, sperat vere credens,
Opus bonum operatur,
A malitiis recedens
Studet cunctis hic prodesse
Praesul pius, nullum laedens,
Qui gaudet in coelestibus
Beatorum sede sedens.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Christe, regnum rex Domine,
Clemens, pro tuo nomine
Maris mersus voragine,
Cum sancto gaudet agmine
Locatus coeli culmine.
V. Quam beatus, qui residet
In supernorum curia,
Cunctis fruens deliciis,
Divitiis et gloria.

Inter Lectiones.

Responsoria.

1. Clemens pro Christi nomine
Perit morte pretiosa,
Qui gaudet nunc aureola
Coronatus gloriosa;
V. Submerso maris fluctibus
Sepultura praeparatur,
Quae populis orantibus
Sicco mari demonstratur.

2. Omnes vocibus sonoris
Isti servo conditoris
Melos laudis et honoris
Concinamus cunctis horis;
V. Celebremus solemniter,
Cuncti fideles populi,
Clementis natalitium,
Sancti Petri discipuli.

In Benedictus.

A. Sit benedictus Dominus,
Cujus benedictio
Sanctum Clementem martyrem
Donat alto praemio.

Ad Crucem.

A. Crucifixum collaudemus,
Collaudantes honoremus,
Cujus Clemens vestigium
Secutus per martyrium,
Venit ad coeli gaudia
Omni plenus laetitia.

In Cantemus.

A. Jesus Christus Dominus
Sanctos suos exaltavit,
Qui Clementem pontificem
Gloriose honoravit.

In Benedicite.

A. Fideles, benedicite,
Hymnum Deo dicite,
Qui per viam martyrii
Duxit ad locum gaudii
Clementem sanctum praesulem,
Pro fide Christi exsulem.

In Laudate.

A. Laude dignum et gloria
Sanctum laudet ecclesia
Clementem, qui virtutibus
Corruscat in coelestibus.

Psallentium in Baptisterio.

Clementer sancte subveni
Clemens devoto populo,
Defende tuis precibus
Ab omni nos periculo
Et collocari facias
Coelesti habitaculo.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Per Barnabam apostolum
Clemens ad fidem ducitur,
Civis Romanus nobilis,
Qui papa martyr moritur.

2. Deo, in quo nullae fraudes,
Personemus dignas laudes
In Clementis sui festo,
Ut sit nobis semper praesto
Nos defendens a funesto.

3. Sequens Petri vestigia
Discipulus egregius,
Hic Clemens summus pontifex
Fuit post Petrum tertius.

4. Sanat Petrus apostolus
Matris Clementis hospitam,
Languore paralytico
Membris jacentem perditam.

5. Venit per juge studium
Ad culmen sapientiae
Clemens factus philosophus
Divinae dono gratiae.

6. In tuo festivo die
Clemens regem clementiae
Roga, ut nobis gratiam
Ipse donet et gloriam.

7. O felix Matidiana,
Quae spernentem cuncta vana
Natum paris, in membrana
Vitae scriptum, pastum manna.

8. Dei consecrat ancillam
Sanctus Clemens Domitillam,
Sanctam, prudentem virginem,
Horrentem sponsum hominem,
Quae Deum sponsum eligit,
Quem prae cunctis haec diligit.

Post Kyrie.

A. Quem mortuum crediderat
Mater in maris fluctibus
Natum Clementis recipit
Vivum orationibus.

14. In Vigiliis beatae Luciae, virginis et martyris.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Virgo Lucia, gratiae
Luce lucens et gloriae,
Ora Christum attentius
Pro nobis et frequentius,
V. Ut peccati caligine
Pulsa fruamur lumine
Christo sole justitiae
Coeli rege militiae.

In Choro.

A. Clemens virgo, martyr pia,
Caecis lumen da, Lucia,
Te cunctis reverentibus
Tuis beatis precibus,
Infirmos sana oculos
Pietatis collirio,
Christi defende famulos
A peccati contagio.

Cum Infantibus.

R. Celebremus solemniter
Omnes vocibus sonoris
Festum Luciae virginis,
Sociatae sanctis choris,
Quae nunc cum sponso residet,
Non ut stultae, quae sunt foris;
V. Prudens virgo juvencula
Ad Christum sponsum properat,
Ne recludatur janua,
Si introire differat.

A. In amore fervens Dei
Zelat zelatrix fidei,
Pro Christo vitam ponere
Magis quam mundo vivere.

A. Virgo haec immaculata,
Deo placens, Deo grata,
Est in coelis coronata,
Summo regi sociata.

In Magnificat.

A. Magnificet ecclesia
Sponsum Luciae virginis,
Qui pro salute hominum
Naturam sumens hominis
De inferni voragine
Suo nos duxit sanguine.

Psallentium in Baptisterio.

Syracusana civitas,
Felix felici germine,
Redde grates altissimo
Qui de amaritudine

Mundi Luciam separat
Et locat coeli culmine,
Ubi optata fruitur
Sui sponsi dulcedine.

Ad Vigilias.

R. Laetare, urbs Catania,
Agatha tuo germine,
Et, Syracusa, Lucia
Gaude tua propagine,
Quae sunt pro Christo martyres
In virginali agmine.
V. O martyrum et virginum
Quam beata collegia,
In quibus rosae rubeae
Et candida sunt lilia.

A. Ut columba sine felle
Fuit mens hujus puellae,
Quae dat Christo suum velle
Data sibi sua pelle.

R. Mater Luciae virginis,
Languens pro fluxu sanguinis,
Fide sanatur filiae
Virtute regis gloriae
Et sibi suffragantibus
Agathae sanctae precibus.
V. Sanctas Christus mirificat
Insignibus miraculis,
Quas collocat feliciter
Aeternis habitaculis.

A. Non cum stultis virginibus
Mansit haec clausa janua,
Sed patriam ingreditur
Cum corona perpetua.

R. Est de quinque virginibus
Lucia haec prudentibus,
Quae nuptiis perpetuis
Gaudens, non vasis vacuis,
Cum sponso nunc reficitur
Christo, qui nunquam moritur;
V. Non in mundo sponsus talis
Reperitur, iste qualis,
Pulcher, prudens et regalis,
Dives, cunctis liberalis.

A. Ora, Lucia lucida,
Christum, ut mente nitida
Vitantes cuncta sordida
Nos aula locet fulgida.

Psallentium.

Virgo adolescentula
Christum dilexit sedula,
Quam nunc fovet amplexibus
Ipse supernis sedibus.

Aliud.

Lucia virgo sequitur
Cum cantico laetitiae
Agnum, quocunque ierit,
Habens palmam victoriae.

R A Christo non poterat
Poenis separari,
Lucia, quem noverat
Sponsum sine pari
Et quem praedilexerat
Zelo singulari.
V. Praedilectam praedilectus
Et ex milibus electus
Luciam sponsam eligit,
Quem prae cunctis haec diligit.

Psallentium.

Spreto thoro maritali,
Contempta sorde carnali
Virgo ad sponsum properat,
Quem immortalem noverat.

Post Kyrie.

Decoram habens faciem,
Virgo, rex tuam speciem
Concupiscens desiderat,
Qui pulcher te zelaverat.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Lucia et Eutitia
Pie mater et filia
Cuncta, quae habent propria,
Donant Christi pauperibus,
Condentes horum manibus
Thesaurum in coelestibus;

V. Beatae sunt, quae affluunt
Pietatis visceribus
Et largas elimosynas
Ministrant indigentibus.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Virgo ferens martyrium
Est inter spinas lilium,
Quod, cum ab eis pungitur,
Major odor emittitur;
Sic poenis puncta pluribus
Virgo refundit omnibus
Odorem patientiae
Cum candore munditiae;
V. Haec rosa per martyrium,
Per castitatem lilium,
Fragrat in ecclesia
Virtutum fragrantia.

2. Tam gravi fixa pondere
Divino fuit opere,
Quae se in Christo fixerat,
Quod moveri non poterat
Humana fortitudine
Neque boum conamine;
V. Haec Lucia, generosa
Mente, carne speciosa,
Est in coelis exaltata
Et a Christo coronata.

In Benedictus.

A. Sit benedictus Dominus,
In poenis qui fortificat
Luciam suam martyrem
Et in coelo magnificat.

Ad Crucem.

A. Virgo pro Christi nomine
Pugnat, cujus juvamine
Consequitur victoriam,
Ad crucifixi gloriam
Coelestem intrans patriam.

In Cantemus.

A. Cantet laudes fidelium
Plebs redemptori omnium,
Qui dat Luciae solium
Coeleste per martyrium.

In Benedicite.

A. In hujus festo virginis
Deum benedicite
Et, ejus mira opera,
Laudem sibi dicite.

In Laudate.

A. Laudet Christum ecclesia
In ejus potentatibus,
Qui Luciam associat
In regno cum virginibus.

Psallentium in Baptisterio.

O virgo Syracusana,
Mentes nostras clemens sana,
Da, spernamus ut mundana
Et vitemus cuncta vana
Deponentes veterana,
Fac in vitae nos membrana
Scriptos frui dulci manna.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Haec variis virtutibus
Amicta velut vestibus
Virginalem servans thorum
Placuit regi coelorum.

2. Fideles Deo jubilent
Et laudibus invigilent,
Qui Luciam pugnatricem
Fortem sexu fragili
Atque reddidit victricem
Triumpho mirabili.

3. Christus Luciam virginem
Induit fortitudinem,
Indutam nunc regalibus
Aula coelesti vestibus.

4. Virtutibus quae rutilat
Virgo de luce vigilat,
Cujus festum veneremur
Et in ipso collaetemur.

5. Constans et firma, patiens
In persecutionibus
Virgo Lucia exstitit,
Sanctis adjuta precibus.

6. Licet tyrannus saeviat
Et in poenis deficiat,
Virgo semper immobilis
Perseverat et stabilis.

7. Haec non minis reducitur,
Non tormentis concutitur,
Quae in dilecto figitur.

8. Hujus corpus prosternitur,
Mens ad Deum erigitur,
Martyr coelum ingreditur,
Supernis laeta fruitur.

9. In hujus gula virginis
Gladius infigitur,
Haec sumpto Christi corpore
Mox coelum ingreditur.

10. In martyrum consortio
Et virginum collegio
Coronatur aureola
Lucia spernens idola.

11. Inclita urbs Catania
Per Agatham honoratur,
Syracusana civitas
Per Luciam sublimatur.

Post Kyrie.

A. Est intus cum prudentibus
Cum accensis lampadibus
Lucia, non cum fatuis
Foras cum vasis vacuis.

15. In Vigilia Omnium Apostolorum.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Apostolorum omnium
In festiva memoria
Illumina nos, Domine,
Qui lux es lustrans omnia;
V. Per te remotis tenebris
Cunctis de nostris cordibus
Lucis aeternae gaudiis
Fruamur fac perennibus.

In Choro.

A. Omnes Christi apostoli,
Magno gaudete gaudio,
Vobis datum est perfrui
Vitae perennis praemio,
Quos opibus, deliciis,
Perpetuis honoribus
Magnificavit Dominus
Vos replens bonis omnibus.

Cum Infantibus.

A. Gloriosos apostolos
Honoremus solemniter,
Horum laudes magnificas
Personemus suaviter
Et hos devotis precibus
Imploremus humiliter,
V. Ut ipsi rogent Dominum
Pro nobis efficaciter,
Quod ad aeternam gloriam
Perducat nos feliciter.

A. Ad festum apostolicum
Concurrant omnes populi,
Veneremur apostolos
Magni, majores, parvuli.

A. Apostolorum meritis
Suffragiis et inclitis
Tanto magis adjuvamur,
Hos quo magis veneramur.

In Magnificat.

A. Christum Jesum magnificum.
Magnificet ecclesia,
Qui beatos apostolos
Magnificat in patria.

Psallentium.

Qui in coena Domini
ad mensam sedetis,
Suo ut nos foveat
pane, hunc rogetis,
Locum nobis exhibens
aeternae quietis.

Ad Vigilias.

R. Apostolorum omnium
Celebremus omnes festum,
Quos devote deprecemur,
Ut defendant, ne molestum
Quid affligat nos, infestet
Et cor nostrum reddat maestum;
V. Faciant. ut et infernum
Devitemus nos funestum
Et intremus paradisum,
Locum pulchrum et honestum.

A. Multas poenas apostoli
Passi pro Christi nomine
Perenni gaudent gloria
Cum beatorum agmine.

R. Sancti Christi apostoli,
Passi pro Christi nomine,
Suas stolas mundificant
Lavantes agni sanguine
Vanaque spernunt idola
Electo vero numine;
V. Apostolorum omnium
Mors sanctorum pretiosa,
Qui tyrannos prosternentes
Palma gaudent gloriosa.
A. Exstiterunt apostoli
Fortes Christi bellatores,
Quos per virtutem fidei
Reddidit ipse victores.

R. Omnes Christi apostoli
Sancti, nobis succurrite,
Pro nobis, vestris famulis,
Preces ad Deum fundite,
V. Ne nos mundus, diabolus,
Caro vincant, defendite,
Nos meritis et precibus
Vestris ad regnum ducite.

A. Caritate inflammati
Sunt apostoli parati
Pro Christo mortem sumere
Magis quam mundo vivere.

Psallentium.

Apostoli martyrii
Sunt decorati laurea,
Ornati Christi milites
Aureola et aurea.

Allia Psallenda.

Munito scuto fideї
Et lorica justitiae
Apostoli sunt pugiles
Fortes in Christi acie.

R. Christi omnes apostoli.
Virtutibus magnifici,
Magnificate Dominum,
Chori concives coelici.
V. Qui vos sua magnifica
Magnificavit gloria,
Magnificandos laudibus
Solemni cum laetitia.

Psallentium.

Nobis, sancti apostoli.
Vestrum date praesidium,
Quo currentes in stadio
Participemus bravium.

Post Kyrie.

A. Quantum sanctis apostolis
Erimus devotiores,
Tantum dare suffragia
Nobis erunt promptiores.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Apostolorum gloria
Est in coelesti patria,
Ubi nulla miseria;
Qui perfecte sunt beati,
Excellenter honorati,
Cunctis bonis sunt ditati.
V. A quorum Deus oculis
Abstersit omnem lacrimam,
Eis dolorem auferens,
Luctum, mortem teterrimam.

Inter Lectiones.

Responsoria.

1. Apostoli nudipedes,
Secuti sunt vestigia
Christi, spernentes saeculum
Qui reliquerunt omnia;
V. Castigant sua corpora
Vigiliis, jejuniis
Et macerant laboribus,
Affligunt modis variis.
2. Omnia sunt apostolis
Christi Jesu communia,
Ad quorum pedes omnium
Vendentes ponunt pretia,
Qui dividunt haec singulis,
Prout sunt necessaria;
V. Qui pleni sancto spiritu
Loquuntur cum fiducia,
Linguis loquuntur variis
Alta Dei magnalia.

In Benedictus.

A. Benedictus ab omnibus
Sit Dominus viventibus,
Qui benedictionibus
Apostolos perennibus
Replet in coeli sedibus.

Ad Crucem.

A. Jesu, nostra redemptio,
Praesta, ut crucis passio
Sit nostra gloriatio,
Per quam mundum redimisti.
Morte mortem diluisti,
Vitam vita reddidisti,
Cujus fidem celeriter
Apostoli et firmiter
Sumpserunt et salubriter.

In Cantemus.

A. Bellatori glorioso
Gloriose decantemus,
Omnes sanctos apostolos
Collaudantes honoremus.

In Benedicite.

A. Benedicite Domino
Cuncta ipsius opera,
Qui beatos apostolos
Adduxit super sidera.

In Laudate.

A. Collaudemus apostolos
Nos cum festivis laudibus,
In cymbalis et organis,
Choris benesonantibus.

Psallenda in Baptisterio.

Fiebant per apostolos
Multa signa, prodigia,
Resuscitabant mortuos
Fugabant et daemonia,
Sanabant umbra languidos
Divina freti gratia.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. In manibus sunt Domini
Apostolorum animae,
Quos non tanget de cetero
Poena mortis acerrimae.
2. Christo Jesu apostoli
Reddebant testimonium,
Quibus ipse contulerat
Gratiae beneficium.
3. Liberati a carcere
Angelico suffragio
Congaudebant apostoli
Dimissi a concilio,
Quod erant contumeliam
Passi pro Dei filio.

4. Magnificantes Dominum
Fide, verbis, operibus
Honoremus apostolos
Magnificis cum laudibus,
Magnificos divitiis,
Deliciis, honoribus.

5. Ad lucem verae fidei
Luce divinae gratiae
Sancti ducti apostoli
Facti sunt lux ecclesiae.

6. Amici tui, Domine,
Sunt honorati nimium,
Qui sunt sancti apostoli
Regni tenentes solium.

7. Fide fuerunt milites
Christi athletae incliti,
Apostoli operibus
Justis ferventer dediti.

Post Kyrie.

A. Apostolorum merita
Nos defendant in hac vita
Ab hostium insidiis,
Dent coeli frui gaudiis.

16. In Vigiliis beatae Margaritae Virginis.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Lux lucis et fons luminis
Est Christus, proles virginis,
Davidicae propaginis,
Homo, redemptor hominis;

V. Qui Margaritam virginem,
Fulgentem luce gratiae,
Illuminavit radio
Splendoris suae gloriae.

In Choro.

A. Aerumnis mundi variis
Afflictis et moerentibus,
O Margarita, subveni
Nobis beatis precibus;
Fac, ut purgati vitiis
Et peccatorum sordibus
Intremus locum gloriae,
Quo fruamur coelestibus.

Cum Infantibus.

R. Nos Margaritam martyrem
Solemnibus cum gaudiis
Veneremur et virginem
Cum debitis obsequiis,
Ut suum patrocinium
In cunctis necessariis
Det nobis apud Dominum
Cum precibus propitiis;

V. Haec margarita canduit
Virginitatis lilio,
Ut rubens rosa floruit
Rubricata martyrio.

A. Est in virtute Domini
Margarita liberata,
Et est in ejus nomine
Salva facta coronata.

A. A dextris tuis, Domine,
In deauratis vestibus
Stat Margarita variis
Circumdata virtutibus.

In Magnificat.

A. Christum Jesum magnificum
Magnificet ecclesia,
Qui Margaritam virginem
Magnificat in patria.

Psallentium in Baptisterio.

Caritate inflammata
Margarita est parata
Pro Christo mortem sumere
Magis quam mundo vivere.

Ad Vigilias.

R. Virginitate subjicit
Haec carnis petulantiam,
Contemptu temporalium

Conculcat avaritiam,
Humilitate reprimit
Diaboli superbiam;
V. Quam fortis, quam mirabilis
Margaritae constantia.
Quae carnem, mundum. daemonem
Subegit cum victoria.

A. Prudens virgo Margarita
Nescit in delicto thorum,
Coeli, terrae regem colens
Cultum spernit idolorum.

R. O quantum commendabilis
Est virginum prudentia,
Quae sponsum carnis respuens
Relinquit transitoria,
Aeternum sponsum eligens
Amplectitur coelestia;
V. O quam felix connubium
Christi atque Margaritae,
In quo nullum divortium,
Sed perdurat factum rite,
Quae beata nunc residet
Cum coelesti sponso vitae.

A. Passa pro Christi nomine
Multas poenas Margarita
Cum supernorum agmine
Sempiterna gaudet vita.

R. Virtutum septae floribus
Et gemmis corruscantibus
Margaritae, quam meruit,
Christus coronam tribuit;
V. Haec martyr, virgo sapiens,
Pro Christo mortem patiens
Coeli choros ingreditur,
Bonis optatis fruitur.

A. Dat Margaritae Dominus
In animo constantiam,
Per quam tormenta superans
Intravit donans gloriam.

Psallentium.

Haec Margarita nobilis
Exstitit Antiochena,
Elegans mente, corpore,
Virgo decens et amoena.

R. Ornata virgo lampade
Margarita ingreditur
Nuptiale convivium,
Cum Christo quae reficitur;
V. Margarita non exstitit
De fatuis virginibus,
Quae pleno vase oleo
Intravit cum prudentibus.

Psallentium.

Margaritae collaetemur
De corona triumphali,
Qua coronatur hodie
Choro juncta virginali.

Post Kyrie.

Haec tormentis laniata,
Margarita candidata,
Christo sponso copulata
Non est deos venerata.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. A Christo non potuit
Saevis poenis separari
Haec virgo, quem noverat
Haec sponsum sine pari
Et quem praedilexerat
Amore singulari;
V. Praedilectam praedilectus
Et ex millibus electus
Margaritam praeelegit,
Quem prae cunctis haec dilexit.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Margarita fortissima,
juvenis puella,
Contra saevum olybrium
Christi gessit bella,
Quae per acuta fidei
hunc devicit tela.

V. Carnis, mundi, diaboli
Regna per fidem despicit,
Perquam prudens haec omnia
Victoriose subjicit.

2. Margarita consodalis
Sancti coetus virginalis.
Christi sponsa est regalis,
Qui est sponsus speciosus,
Nobilis et generosus,
Super omnes gloriosus;
V. Non in mundo sponsus talis
Reperitur, iste qualis,
Qui est prudens, liberalis,
Sponsus dives, immortalis.

In Benedictus.

A. Benedictus ab omnibus
Sit Dominus viventibus,
Qui benedictionibus
Margaritam perennibus
Replet in coeli sedibus.

Ad Crucem.

A. Jesu, nostra medicina,
Qui de mortis nos ruina
Morte crucis liberasti
Et ad vitam revocasti,
Da Margaritae precibus,
Fruamur ut coelestibus.

In Cantemus.

A. Cantemus Deo gloriam
Nos redemptori omnium,
Qui Margaritae virgini
Coeleste donat bravium.

In Benedicite.

A. Omnia Dei opera,
Ipsi benedicite,
De Margarita virgine
Hymnum sibi dicite.

In Laudate.

A. Domini nomen laudemus
Vocibus sonoris,
Honoremus Margaritam
Omnes cunctis horis.

Psallentium in Baptisterio.

Haec Margarita, candida
Virginali munditia,
Parvam se Deo praebuit
Humilitatis gratia,
Se virtuosam reddidit
Virtutum affluentia.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Gaude, virgo Margarita,
Quae pro Christo data vita
Carnis coeli sede sita
Es corona redimita.

2. Magnificemus Dominum
Magnificis cum laudibus,
Qui Margaritam virginem
Magnificat perennibus
Divitiis, deliciis,
Perpetuis honoribus.

3. Haec Margarita gratiam
Partu periclitantibus
Impetravit a Domino
Devote hanc rogantibus,
Ut prolem suam pariant
Illaesam suis precibus.

4. Non seducta blandimentis,
Non promissis, non tormentis
Haec Margarita idola
Colit, sed spernit frivola.

5. Haec de quinque prudentibus
Christo sponso est unita
Et intrans laeta nuptias
Est corona insignita.

6. Carnalem sponsum respuit
In praesenti virgo vita,
Regem regum praeeligens,
Christum sponsum Margarita.

Post Kyrie.

A. Haec Margarita sanguinem
Christi compensat sanguine,
Quem ipsa mortem patiens
Fudit pro ejus nomine.

17. In Vigiliis sancti Silvestri.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Lux lucis et fons luminis,
Christe, nos luce gratiae
Praesenti lustra saeculo
Post mortem luce gloriae;
V. Vitiorum tenebras
Virtutum pelle radio,
Silvestri nos adjuva
Confessoris suffragio.

In Choro.

A. Silvester, ad catholicam
Fidem tauri miraculo
Reginam ducis Helenam
Cum Judaeis et populo;
Summe pastor, nos libera
De corporis ergastulo.
Nos liberatos colloca
Coelesti tabernaculo.

Cum Infantibus.

R. Silvestri papae celebrent
Festum fideles hodie,
Quem Dominus ad patriam
Duxit omnis laetitiae;
V. In domo Dei gloria,
Sempiternae divitiae,
Sine moerore gaudium,
Perennes sunt deliciae.

A. Justus Silvester pontifex
Laboravit finaliter,
Qui pro justis operibus
Nunc vivit aeternaliter.

A. Est Silvester justissimus
In aeterna memoria,
Non ab auditu metuit
Malo, qui gaudet gloria.

In Magnificat.

A. Christum fideles hodie
Magnificent magnificum,
Qui Silvestrum magnificat
Dans sibi regnum coelicum.

Psallenda in Baptisterio.

Est Silvester sublimatus
Ad papalem dignitatem,
Nunc in coelis coronatus
Propter ejus sanctitatem.

Ad Vigilias.

R. In Silvestri matricula
Describitur plebecula
Gentis Romae paupercula,
Quaerentis victus pabula;
V. Qui vestem, cibum, pocula
Praesul dat, habitacula
Compassione sedula.

A. Os piscis, Tarquinius,
Cujus guttur intraverat,
Moritur, qui carceri
Silvestrum mancipaverat.

R. Honorat tanto quoslibet
Silvester eminentius,
Quanto cognoscit vivere
Cunctos antistes sanctius;
V. Magis ad elegantiam
Morum quam ad potentiam
Personae pastor respicit,
Qui vana mundi despicit.

A. Silvestri vita praesulis
Cumulabantur merita,
Sanctitatis operibus
Indesinenter dedita.

R. Constantinus, ab omnibus
Mundatus leprae sordibus
In aquis baptismalibus
Per Silvestrum, regalibus
Papatum multiplicibus
Honoravit honoribus;
V. Constantinus ecclesiae
Romanum dat imperium
Sanitatis considerans
Collatae beneficium.

A. Decedente Melchiade
Summus praesul eligitur
Silvester, Justae filius,
Ut ejus gestis legitur.

Psallentium.

Sanctus Silvester pontifex
Per pietatis opera
Fuit in domo Domini
Ut oliva fructifera.
Qui locum tenens gloriae
Laetatur super sidera.

R. Sicut fecunda redditur
Silva multis arboribus.
Fecundatur ecclesia
Per Silvestrum fidelibus.

V. Quos hic ad fidem provocat
Miraculis patentibus,
Verbo doctrinae populum
Convertens et operibus.

Psallentium.

Nos, Silvester, tua prece
Peccatorum purga faece,
Ne nos necent turpi nece.

Post Kyrie.

A. Papa Silvester separat
Aures a detractoribus,
Ipsas ab eis subtrahens
Sanctus vir a serpentibus.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Exaltat apostolicam
Clemens Deus ecclesiam
Per sanctum summum praesulem
Personam sanans regiam,
Constantinum, baptismatis
Percipientem gratiam:

V. A leprae mundat pontifex
Imperatorem sordibus,
Per quem fides diffunditur
In orbis terrae finibus.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Sanctus Silvester duplicans
Talenta pastor ovium,
Servus in sui domini
Fidelis intrat gaudium;

V. Non in terra fodiens
Abscondit pecuniam,
Sed ipsam multiplicat
Prudens per industriam.

2. Silvestro, sancto praesuli,
Sanctus Petrus apparuit,
Ut ad draconem pergeret,
Ut hunc orantem monuit;

V. Filo ligat perpetuo
Draconis os pestiferi,
Signo sigillans annuli
Silvester hoc cruciferi.

In Benedictus.

A. Benedictus ab omnibus
Deus Silvestri precibus
Nos benedictionibus
Benedicat coelestibus.

Ad Crucem.

A. In mundum Deus veniens
Passus crucis patibulum
Per mortem suam liberat
Amore suum populum.
Cunctorum gloriatio
Sit Christi crucis passio,
Cujus sequens vestigia
Silvester est in gloria.

In Cantemus.

A. Fideles Deo populi
Cantent laudes magnificas,
Qui mansiones tribuit
Sancto Silvestro coelicas.

In Benedicite.

A. Benedicite Domino
Coeli, terra, maria,
Qui Silvestro pontifici
Regna dat coelestia.

In Laudate.

A. In Silvestri pontificis
Festo laudet in tympano
Deum fidelis populus,
In chordis atque organo.

Psallenda in Baptisteria.

In praedicando gratiam
Tantam Deus contulerat
Silvestro, quod hunc quilibet
Gratum sibi dilexerat.

Mane ad Processionem.

Antiphonae.

1. Silvester hospitalibus
Intendebat operibus
Vagabundos hospitio
Recipiens cum studio.

2. Sunt apertae coeli portae
Nunc Silvestro sumpta sorte
Supernorum cum cohorte,
Quibus vita sine morte.

3. Praesul mirae sanctitatis
Cum talentis duplicatis
Est Silvester cum beatis.

4. Concelebret ecclesia
Confessoris solemnia
Silvestri cum laetitia,
Qui fide, verbo claruit,
Sanctitate resplenduit
Miraculis emicuit.

5. Serve prudens et fidelis,
Subvenire nobis velis
Te cunctis reverentibus,
Silvester, tuis precibus.

Post Kyrie.

A. A matre cum nomine
Justa Silvester genitus,
Miris fuit virtutibus
Et sanctitate praeditus.

18. In Vigiliis sanctorum martyrum Marcellini et Petri.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. In Marcellini et Petri
Festivo natalitio
Festivas odas personet
Christianorum concio,
Ipsos cum reverentia
Honoret et cum gaudio.

2. Marcellinus, assecutus
Sacerdotis dignitatem,
Est in coelis coronatus
Propter suam sanctitatem.

3. Firmus in petra fidei
Petra poenarum teritur,
Petrus a petra Domino
Cum palma qui suscipitur.

4. Quam gloriosi martyres
Sancti, Petrus, Marcellinus,
Quos cum triumpho gloriae
Abrahae recepit sinus.

5. Sancti regna contempserunt,
Quae per fidem devicerunt,
Operati justitiam
Sunt consecuti gloriam.

Ad Magnificat.

A. Marcelline atque Petre
Virtutibus magnifici,
Magnificate Dominum,
Chori concives coelici,
Qui sua vos magnifica
Magnificavit gloria,
Magnificandos laudibus
Solemni cum laetitia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Deo nostro salutari
Exsultantes jubilemus,
Marcellinum atque Petrum
Jubilantes honoremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Marcelline, tua prece
Nos peccati purga faece,
Ne nos necet turpi nece.

2. Christi compensant sanguinem
Martyres suo sanguine,
Ut rosae facti rubei
Passi pro Christi nomine.

3. Marcellinus atque Petrus
Sunt adepti gloriam,
Habentur et in laudibus
Nunc apud ecclesiam.

Responsoria.

1. Celebrantes ad honorem
Tui festum, Jesu Christe,
Marcellini sacerdotis,
Petri simul exorcistae,
Precibus horum gaudentes
Fac nos, pellens quidquid triste.
V. Appetentes te jucundum,
Da, spernamus ut hunc mundum,
Vitiorum nos immundum,
Fac, vitemus ut profundum.

2. Marcellinus atque Petrus
Passi pro Christi nomine
Suas stolas mundificant
Lavantes agni sanguine
Vanaque spernunt idola
Electo vero numine.
V. O quam Petri, Marcellini
Mors sanctorum pretiosa,
Qui tyrannum prosternentes
Palma gaudent gloriosa.

3. Plagis caesus, carceratus,
Tortus Petrus exorcista,
Cippo srictus, decollatus
Saevo fuit a lanista;
V. A Christo non potuit
Poenis separari
Martyr hic, quem noverat
Regem sine pari.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Utriusque sexus fuit
Multitudo baptizata
Per beatum Marcellinum.
Christianis aggregata.

2. Petrus Paulinam liberat
Vexatam a daemonio,
Fugans ipsum deificae
Virtutis beneficio.

3. Fuerunt isti martyres
Fortes Christi bellatores,
Quos per virtutem fidei
Reddidit ipse victores.

Responsoria.

1. Consocii martyrio,
Fide, festi memoria,
Consortes facti gloriae,
Gaudentes nunc in patria.
Marcelline atque Petre,
Nobis date suffragia;
V. Christianorum populo
Celeriter succurrite,
Nos a cunctis molestiis
Prece pia defendite.

2. Nudus orans Marcellinus
In carceris ergastulo
Per angelum eximitur
A carcerali vinculo
Et vestibus induitur
Deifico miraculo;
V. Hic martyr ut apostolus
Petrus a Deo solvitur
Et cum Petro Marcellinus
Liber exire cernitur.

3. Marcellinus atque Petrus
Sapientes exstiterunt,
Mundum, carnem, diabolum
Qui per fidem devicerunt,
Studentes regno perfrui,
Sine fine quod noverunt;
V. Quam felices, qui resident
In regis regum curia,
Cunctis pleni divitiis,
Deliciis et gloria.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nobis, beati martyres,
Date vestrum praesidium,
Quo currentes in stadio
Percipiamus bravium.

2. Marcellinus atque Petrus
Insimul orantes
Genu flexo decollantur
Pacem sibi dantes.

3. Juxta dictum altissimi,
Dantis vitam pro populo,
Vitam pro Christo martyres
Poenarum dant patibulo.

Responsoria.

1. Missarum pium celebrans
Marcellinus officium
Per mortem dat martyrii
Se Christo sacrificium,
Qui pro ipso sustinuit
Mortis dirae supplicium;
V. Hic non oblitus exstitit
Fidejussoris gratiam,
Vicem Christo retribuens
Per mortis tolerantiam.

2. Qui decollarunt martyres
Attestantes hoc dixerunt,
Quod velut pulchras virgines
Horum animas viderunt,
Quas coronantes angeli
Mox ad coelum transtulerunt;
V. O quam beati martyres
Petrus atque Marcellinus,
Quos gloriosus Abrahae
Hodie recepit sinus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctos Christus induit
Mira fortitudine,
Praecinxit virtutibus
In omni certamine.

2. Cuncti fideles populi
Deo Jacob jubilate,
Servite in laetitia,
Marcellinum honorate.

3. Ad Christum, fontem luminis,
Petrus de luce vigilat,
Qui fidei et operum
Splendore clarus rutilat.

4. Dominum benedicite
Coeli, terra, maria,
Per quem Petrus, Marcellinus
Assumpti sunt in gloria.

5. In Marcellino et Petro
Sanctis laudemus Dominum,
Quos coronavit hodie
Christus, redemptor hominum.

Ad Benedictus.

A. Dominus Deus Israel,
Benedictus per omnia,
Marcellinum atque Petrum
Benedixit in patria,
Quibus donavit perfrui
Vitae perennis gloria.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Orate Christum, martyres
Sancti, Petre, Marcelline,
Quod nos in regno collocet,
Quo regnemus sine fine.

2. Sacerdotalis cardinis
Quos honoravit titulus,
Beatos Christi martyres
Honorent clerus, populus.

3. Nobis beatis precibus
Sancti Petri exorcistae
Da gratiam cum gloria,
Fili Dei, Jesu Christe.

4. Devote, sancti martyres,
Nos colentes vestrum festum
Custodite, ne quid turbet
Et cor nostrum reddat maestum.

5. Pro Jesu Christi nomine
Tormenta passi varia,
Sunt coronati martyres
Honore atque gloria.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus Dominum,
Magnificum per omnia,
Qui Marcellinum et Petrum
Pia magnificentia
Magnifice magnificat
In supernorum patria.
Hos laudibus plebs omnium
Magnificet fidelium.

In Commemoratione.

Antiphona.

Sacerdotem Marcellinum
Atque Petrum exorcistam
Deprecemur, ut ad regnum
Nos post vitam ducant istam,
Fluctuantem in pressuris
Et aerumnis multis mistam.

Alia.

Marcellinum exoremus,
Exorcistam simul Petrum,
Ut nos juvent, ut vitemus
Inferorum locum taetrum
Christi regnum et intremus,
Aperitur quod per Petrum.

In Choro.

A. Marcelline atque Petre
Sancti nobis succurrite,
Pro nobis vestris famulis
Ad Deum preces fundite.
Ne nos mundus, diabolus,
Caro vincat, defendite,
Nos meritis et precibus
Vestris ad regnum ducite.

19. In Vigiliis beatae Eugeniae.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Lux vera, Christe, tenebras
Omnes nostras illumina,
Quae nos trahunt ad inferos,
Tu taetra dele crimina;
V. Jesu, lumen de lumine,
Da meritis Eugeniae
Nobis in coeli culmine
Beatam lucem gloriae.

In Choro.

A. Aerumnis mundi variis
Afflictis et moerentibus,
Eugenia, subvenias
Nobis beatis precibus;
Fac, ut purgati vitiis
Et peccatorum sordibus
Intremus locum gloriae,
Quo fruamur coelestibus.

Cum Infantibus.

R. In martyris Eugeniae
Solemni natalitio
Congaudeat ecclesia
Mater festivo gaudio;
V. Exsultet chorus virginum
Cum martyrum collegio,
Cum quibus est Eugenia
Sedens in regni solio.

A. Orta virgo Eugenia
De Philippo et Claudia
Fuit martyr eximia
In Romanorum patria.

A. Haec de quinque prudentibus,
Eugenia, in omnibus
Perita liberalibus
Est excellenter artibus.

Ad Magnificat.

A. Christum Jesum magnificum
Magnificet ecclesia,
Qui virginem Eugeniam
Magnificat in patria.

Psallentium in Baptisterio.

Eugenia testificat
Se patri scissis vestibus
Esse dilectam filiam,
Patre, matre gaudentibus.

Ad Vigilias.

R. Haec carnis luxus subjicit
Virginali munditia,
Conculcat avaritiam
Contemnens temporalia,
Supplantat haec superbiam
Humilitatis gratia;
V. Quam fortis, quam mirabilis
Eugeniae constantia,
Quae carnem, mundum, daemonem
Vicit Christi potentia.

A. Elegans mente, corpore,
Virgo decens et amoena,
Cum Christo nunc Eugenia
Gloriosa gaudet coena.

R. O quam felix virginitas,
Suprema carnis castitas,
O quam felix humilitas,
Humilium sublimitas,
Quam dives copiositas
Sanctis, quibus sunt claritas
Spretae mundi et vanitas;
V. Quam felix es, Eugenia,
Quae virginum consocia
Praedives nunc in patria
Sublimaris in gloria.

A. Eugeniam cum servulis
Locat in monasterio
Beatus praesul Elenus,
Quos Christi dat obsequio.

R. Sancta virgo Eugenia,
De sapientum numero,
Ingressa regni januam
Cum sponso gaudet supero,
Quae prudens sprevit jungere
Se sponso carnis infero;
V. Haec calcat transitoria
Relicto mundo misero,
Poenalitatum sentibus
Multis et diris aspero.

A. Multas poenas Eugenia
Passa pro Christi nomine
Perenni gaudet gloria
Cum supernorum agmine.

Psallenda.

In gestis Theclae perlegens,
Pro Christo quae sustinuit,
Eugenia mox credere
In Jesum Christum voluit,
Protum, Jacinthum vernulas
Ad quem converti studuit.

R. Descendens ignis coelitus.
Domum falsae Mellantiae
Consumpsit totam funditus
Virtute regis gloriae
V. Et hanc combussit penitus
Propter crimen calumniae,
Quod falsus falso spiritus
Imposuit Eugeniae.

Psallenda.

Deprecemur Eugeniam,
Aggregatam virginibus,
Ut apud Dei filium
Nos juvet suis precibus.

Post Kyrie.

Beata es, Eugenia,
Quae spernens transitoria
Recepisti coelestia
Nunquam deficientia.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Laureata martyrio
Cum palma virginitatis
Ad nuptias Eugenia
Introivit cum paratis,
Quae sponsi nunc amplexibus
Jucundatur peroptatis;
V. Haec regnat coeli sedibus,
Compta serto venustatis,
Conviva regis gloriae
Cibis fruens delicatis.

Ad Lectiones.

Responsoria.

1. Haec sub virili specie
Sexum velans femineum
Manum misit ad fortia,
Fortis cor habens ferreum,

Honores, opes respuens
Corpus strinxit virgineum
Per jugem abstinentiam
Et castitatis balteum;
V. Virgo martyr Eugenia
Coelum scandit empyreum.
Excussa carnis palea
Ingressa Christi horreum.

2. Recepit haec divinitus
Abbatis ministerium,
Quod peragit humiliter
Velut sit servus omnium;
V. Se promptam et beneficam
Dat cunctis per obsequium,
Quae sublimata residet
In choro nunc humilium.

In Benedictus.

A. Saeva fugat daemonia,
Sanat aegros Eugenia,
Per ipsam quartanaria
Sanata est Mellantia.

Ad Crucem.

A. Jesu, nostra medicina,
Qui de mortis nos ruina
Morte crucis liberasti
Et ad vitam revocasti,
Eugeniae da precibus,
Fruamur ut coelestibus.

In Cantemus.

A. Praestantior vigiliis
Atque orationibus
Reperitur Eugenia
Fuisse cunctis fratribus.

In Benedicite.

A. A divinis colloquiis,
Crebris orationibus
Non cessabat Eugenia
Diebus neque noctibus.

In Laudate.

A. Festivitatem virginis
Honoremus Eugeniae.
In cymbalis et organis
Laudantes regem gloriae

Psallentium in Baptisterio.

In thermarum fornacibus
Deponitur Eugenia,
Quarum virtute Domini
Exstincta sunt incendia,
Nullam beatae virgini
Jacturam inferentia.

Mane ad Processionem.

Antiphonae.

1. Occiditur Eugenia
Die, qua Christus nascitur,
Et in perenni gloria
Martyr laeta suscipitur.

2. Protum, Jacinthum vernulas
Hortatur sic Eugenia:
Simus nos fratres animo,
Voto atque concordia
Mundi spretis honoribus
Et derelicta gloria.

3. O quantae Christo virgines
Junguntur per Eugeniam,
O quantae Christo viduae
Copulantur per Claudiam,
Protus, Jacinthus juvenes
Multos ducunt ad gloriam.

4. Ut in Joseph Putipharis
Uxor, sic in Eugenia
Castitatem exstinguere
Conata est Mellantia,
Quod facere non potuit
Ipsius impudentia.

5. Ductis ad templum idoli,
Hoc colere spernentibus
Proto, Jacintho, corruit
Coram eorum pedibus;
Qui regni scandunt solium
Cum praecisis capitibus.

6. In tenebrosi carceris
Dira clausa custodia
Privatur pane, lumine
Decennio Eugenia.

7. Avitus atque Sergius,
Sanctae fratres Eugeniae,
Paganos ducunt plurimos
Ad Christum regem gloriae.

Post Kyrie.

A. Fuit corpus Eugeniae
Sepultum ejus praedio,
Quo sancta pio corpora
Haec tumularat studio.

In 2. Vesperis.

In Choro.

A. Sanctae festo Eugeniae
Gaudeamus in Domino,
Quae gaudens gaudet gaudio
Coelesti sine termino,
Aureolae ac aureae
Ornata serto gemino.

R. Sacris Christi virginibus
Sancta virgo Eugenia
Construxit monasterium
Cum decenti ecclesia,
Quae corpus patris martyris
Philippi condit filia;
V. Fundavit xenodochium
Ipsius mater Claudia,
De quorum fructu viverent
Peregrini, dans praedia.

20. In Vigiliis sancti Johannis, Archiepiscopi Mediolanensis.

Ad Vesperum.

Lucernarium.

R. Fili Mariae virginis,
Lux lucis, lumen mentium,
Nos redde tibi placidos
In lumine viventium;
V. Illuminatos radio
Splendoris tuae gratiae
Sancti Johannis meritis
Duc nos ad lucem gloriae.

In Choro.

A. Aerumnis mundi variis
Afflictis et moerentibus,
Sancte Johannes, subveni
Nobis beatis precibus,
Fac, ut purgati vitiis
Et peccatorum sordibus
Intremus locum gloriae,
Quo fruamur coelestibus.

Cum Infantibus.

R. Johannes, plenus gratia.
Fide pollens et moribus,
Deo gratus et homini
Fulsit in suis actibus,
V. Lucis exempla proximis,
Lucernas tenens manibus
Ardentes, quibus Dominum
Laudent, monstrat operibus.

A. Johannes, justus pontifex,
Laboravit finaliter,
Quem Christus nunc remunerat
Viventem aeternaliter.

A. In aeternae justissimus
Johannes est memoria,
Qui nunc cum sanctis omnibus
Perenni gaudet gloria.

In Magnificat.

A. Christum fideles hodie
Magnificent magnificum,
Qui Johannem magnificat
Dans sibi regnum coelicum.

Psallentium in Baptisterio.

Concelebret ecclesia
Confessoris solemnia
Johannis cum laetitia,
Qui fide, verbo claruit,
Sanctitate resplenduit,
Miraculis emicuit.

Ad Vigilias.

R. Januensis dioecesis,
Festivo gaude gaudio,
Quae tuum germen aggregas
Confessorum collegio,
Johannem, qui te adjuvat
Multiplici suffragio;
V. Hujus Johannis meritis,
Suffragiis et inclitis
Tanto magis adjuvaris,
Hunc quo magis veneraris.

A. Villa Camulli nascitur
Johannes de parentibus
Januensis dioecesis
Valle Rechi nobilibus.

R. Humilitatis gratia
Fuit Johannes praeditus,
Trino refecit pabulo
Gregem pastor sollicitus.
Pietatis operibus
Hic totus fuit deditus.
Hic relevare miseros
Et consolari solitus;
V. Hic famelicos pascebat.
Hic et nudos vestiebat
Sitientes hic potabat,
Aegros, captos visitabat.
Peregrinis hospitium.
Dat mortuis officium.

A. Johannes a parentibus
Mediolanum ducitur.
Metropolis ecclesiae
Qui clericus efficitur.

R. Januensis pontificis,
Sancti Syri ad Derium
Ecclesiam aedificat
Pii Johannis studium.
Qui plebis sibi contulit
Primatus beneficium,
Ut in chori pariete
Scriptura dat indicium.
V. Apostolorum omnium,
Syri, Mariae variis
Johannes hanc magnificat
Sacrosanctis reliquiis.

A. A Mediolanensibus
Cunctis digne praedilectus
Johannes in pontificem
Merito fuit electus.

A. Johannes pastor similis
Fuit viro sapienti,
Domum suam super petram
Sapienter construenti.

A. Nobis, Johannes pontifex,
Tuum dona praesidium,
Quo currentes in stadio
Percipiamus bravium.

R. In suis facultatibus
Haeredem hic instituit
Ambrosii ecclesiam,
Quam gubernare studuit
Johannes per decennium,
Praesul qui Deo placuit;
V. Quam Dei thecam omnium
Bonorum temporalium
Suorum esse voluit,
Ut thesaurum in patria
Inveniat cum gloria,
In coelis quem reposuit.

Psallentium.

Talenta sacra duplicans
Johannes, pastor ovium,
Intrat in sui domini
Servus fidelis gaudium.

Post Kyrie.

Ad paradisi gloriam
Merito Christus provexit
Johannem, gestu, habitu
Qui se totum hic despexit.

Ad Matutinum.

Post hymnum.

R. Sic se Johannes humilem
Coram cunctis exhibuit,
An esset ipse pontifex.
Vix hic discerni potuit.
Humilitatis merito
Cui porta coeli patuit;

V. O quam felix humilitas,
Per quam vera sublimitas
Veris datur humilibus
In coelis jam regnantibus.

Inter Lectiones.

Responsoria.

1. Urso pio divinitus
Johannes hic apparuit,
Ubi ejus quiesceret
Corpus, sibi exposuit,
Quod vidit, Ursus praesuli
Heriberto aperuit,
Quem rogat, ut extumulet,
Quod diu luto jacuit;
V. Quia Johannem Dominus
Hunc venerari voluit,
Et corpus honorifice
Reponi sibi placuit,
Heribertus sollicite
Hoc adimplere studuit.

2. Vallis de Recho incolae
Laeti portant ad patriam
Sancti Johannis brachium,
Costam simul et tibiam,
Thesaurum honorabilem
Ad sancti reverentiam.
V. Juxta promissum construunt
Venerandam ecclesiam
Ad decus tanti praesulis,
Laudem quoque ac gloriam.

In Benedictus.

A. Benedictus ab omnibus
Deus Johannis precibus
Nos benedictionibus
Benedicat coelestibus.

Ad Crucem.

A. In mundum Deus veniens
Passus crucis patibulum
Per mortem suam liberat
A morte suum populum;
Cunctorum gloriatio
Sit Christi crucis passio,
Cujus sequens vestigia
Johannes est in gloria.

In Cantemus.

A. Fideles Deo populi
Cantent laudes magnificas,
Qui mansiones tribuit
Sancto Johanni coelicas.

In Benedicite.

A. Benedicite Domino
Coeli, terra, maria,
Qui Johanni pontifici
Regna dat coelestia.

In Laudate.

A. In Johannis pontificis
Festo laudet in tympano
Deum fidelis populus,
In chordis atque organo.

Psallentium in Baptisterio.

De ara sancti Stephani
Non poterant reliquiae
Moveri sancti praesulis,
Donec opus ecclesiae
Fabricari promittitur
Ad suae decus gloriae.

Mane ad Psallentium.

Antiphonae.

1. Veneremur memoriam
Johannis venerabilem,
Ut hic in nostris precibus
Se reddat exaudibilem.

2. In prato carbonario
Immobiles reliquiae
Sunt sancti, donec redditur
Sancto pratum plenarie.

3. Sanctum Johannem Dominus
Supra multa constituit,
Qui super pauca sapiens
Se sapienter habuit.

4. Diebus suis Domino
Sacerdos magnus placuit
Johannes, ante Dominum
Quia justus apparuit.

5. Pietatis operibus
Se Johannes exercitat,
Contemplativus pontifex
Activa vita militat.

6. Johannes, sanctus pontifex,
Servus fidelis et prudens,
Novit mensuram tritici
Dare gregi pastor studens.

7. Conditum aromatibus
Corpus Johannis conditur
Michaelis ecclesia,
Qui vere sanctus colitur.

8. Venerandis reliquiis
Sancti Johannis obviam
Caterva Januensium
Venit ad ejus gloriam.

Post Kyrie.

A. A largitore gratiae,
Datore omnis gloriae,
Implora nobis gratiam,
Johannes, atque gloriam.

In 2. Vesperis.

In Choro.

A. Humilitate praeminens
Johannes venerabilis,
Pietatis operibus,
Caritate, praestabilis,
Nostris devotis precibus
Sis semper exaudibilis,
Per te donetur gloria
Nobis interminabilis.

III.

MISSAE.

---

1. De sancto Galdino.

Ad Missam.

Ingressus.

Festo Galdini praesulis
Cantemus Deo gloriam,
Suis beatis meritis
Ingressi coeli patriam,
Qui cum sanctis agminibus
Bonis gaudet coelestibus.

Psalmellus.

Pro finali nunc labore
Est Galdinus in honore,
Sublimatus coeli sede
Digna fruens hic mercede;
V. Justus si morte aliqua
Praeoccupatus fuerit,
Laetus in refrigerio
Paradisi semper erit.

In Alleluja.

Ora pro nobis Dominum,
Magne pastor, o Galdine,
Ut nos ad regnum transferat,
Quo regnemus sine fine.

Post Evangelium.

Galdinus pius, patiens,
Duros labores subiens,
Exsul transit in Galliam,
Unitatem catholicam
Servans horret discordiam
Perfidorum schismaticam.

Offerenda.

Galdini natalitio
Haec offertur oblatio,
Post futura corpus Christi,
Quod pro mundo datur tristi,
Passum crucis patibulo
Pro perdito tunc populo.

Confractio.

Pro juribus ecclesiae
Defendendis sollicitus
Et fortis pugil exstitit
Galdinus, praesul inclitus.

Transitorium.

Caro Christi, mundo cara,
Quae pependit crucis ara,
In altari nunc est sumpta,
Quae tamen non est consumpta,
Quam Galdinus saepissime
Sumpsit et devotissime.

2. De sancto Barnaba.

Ad Missam.

Ingressus.

Apostolatus Barnabam
Sublimant ad fastigium
Petrus, Johannes, Jacobus
Et ordinant consortium
Post passionem Domini
Anno tertiodecimo,
Qui plenus sancto spiritu
Gratus fuit altissimo.

Psalmellus.

Principes terrae Dominus
Apostolos constituit
Et his subjecit populos,
Sicut David asseruit,
Quorum sonus in partibus
Cunctis terrarum sonuit.
V. His ligandi et solvendi
Confert Christus potestatem,
Quam et beato Barnabae
Dat insignem dignitatem.

In Alleluja.

Sunt tui nimis honorandi
Amici, Deus, et laudandi,
Quorum valde confortatus
Exstat per te principatus.

Post Evangelium.

Gens nobilis Italiae,
Magno gaude tripudio,
Quae Barnabae apostoli
Edocta magisterio
Veram doctrinam recipis
Ex Christi evangelio.

Offerenda.

Offert se Christo Barnabas
Acceptum sacrificium,
Qui est pro ejus nomine
Durum passus martyrium.

Confractio.

Doctorem suum Barnabam
Gens perfida Judaica
Tradit ignis incendio
Pro fide apostolica,
Qui coeli sedens solio
Nunc aula regnat coelica.

Transitorium.

Praedicatoris martyris
Ornabitur aureola
Beatus noster Barnabas,
Coelestis factus incola,
Qui animae jam retinet
Stolam verus Christicola.

3. De ss. Nabore et Felice.

Ad Missam.

Introitus.

Nabor, Felix martyrii
Condecorati laurea,
Ornati Christi milites
Aureola et aurea,
Intrant gaudentes patriam
Praeoptatam paradisi,
Qui stultorum conspectibus
Sunt tormentis mori visi,
Beatae nunc per omnia
Pacis fruentes gloria.

Graduale.

Data sanctorum corpora
Sunt martyrum martyribus
Minoribus divinitus
Custodienda fratribus,
Durae vitae martyrium
Libenter amplexantibus,
Ut servi Christi humiles
Honorent sibi similes.
V. O quam verum martyrium
Paupertas voluntaria,
Quae fame, siti, frigore,
Laborum tolerantia
Suos professos cruciat
Jugi obedientia.

In Alleluja.

Gaudete passi, martyres,
Pro Christo contumeliam,
Quibus honoris contulit
Deus aeterni gloriam.

Offertorium.

Sacrificare idolis
Nabor, Felix respuentes,
Se Christo praebent hostiam
Ejus cultores prudentes,
Qui fuerunt consocii
Fide, palma martyrii.

Communio.

Sua nos carne reficit
Christus, quae nunquam deficit.
Sed sumpta semper sufficit;
Nabor, Felix hoc credentes
Multas poenas patientes
Intrant regnum congaudentes.

4. De sancta Anna.

Ad Missam.

Ingressus.

Mariae tabernaculum,
Anna, defende populum,
Ut peccatorum scrupulum
Vitemus et periculum;
Esto nobis umbraculum
Commissorum piaculum,
Da coeli habitaculum
Ad praemiorum cumulum.

Psalmellus.

Joachim et uxor ejus,
Justi ambo ante Deum,
Praebent soli justitiae
Hospitium virgineum,
Mariam suam filiam,
Palatium eburneum;
V. Quod Christus novem mensibus
Inhabitat a gentibus
Desideratus omnibus.

In Alleluja.

Anna nimis honoranda
Et a cunctis veneranda,
Quae reginam concepisti,
Matrem nostri Jesu Christi,
Exora hunc cum filia,
Ut nos locet in patria.

Post Evangelium.

Exaltat Deus Joachim
Singulari dignitate,
Avum sibi praeeligens
Redimitum sanctitate,
Qui matrem Christi generat
Excellentem puritate.

Offerenda.

Accepta Christo munera,
Regnanti super sidera,
Oblatus cruce vulnera
Qui passus est mortifera,
Sanctae coetus ecclesiae
Offerat omnis hodie
In festo suae aviae,
Matris virginis Mariae,
Quae regno gaudent gloriae.

Confractio.

Conjuges Anna, Joachim,
Parentes nostrae dominae,
Servant mandata Domini
Sic cum sollicitudine,
Quod reprehendi nequeunt
Justi ab ullo homine.

Transitorium.

Corpus Christi, de virgine
Natum de Annae germine,
Recipitur ab homine
Pro salutis juvamine,
Quo et Annae precamine
Purgemur omni crimine.

5. De sancta Perpetua.

Ad Missam.

Ingressus.

Ingressa est Perpetua
Aulam coelestis patriae,
Cum filio Nazario
Nunc locum tenens gloriae,
Qui dat nobis auxilium
In hac valle miseriae.

Psalmellus.

In festivis et profestis
Nos diebus rex coelestis
Juvet, ne nobis infesti
Daemones sint et molesti:
V. Nos merita Perpetuae
Et filii Nazarii
Defendant ab insidiis
Horum pravi collegii.

In Alleluja.

Sancta mater Nazarii,
Ora pro nobis Dominum.
Ut nos ornet virtutibus
Purgatos labe criminum.

Post Evangelium.

In coelesti collegio
Assumpta nunc Perpetua
Gaudet cum sanctis omnibus
Laetitia continua.

Offerenda.

Perpetua Nazarium
Hostiam Christo filium
Exhibens per martyrium
Offert Christo Africanum,
Servatorem legis vanum,
Per hanc factum Christianum.

Confractio.

Corpus Christi frangitur
Panis sub figura,
Non tamen infligitur
Signato fractura,
Cujus non minuitur
Status nec statura.
Perpetua creditur
Cum Christo mansura.

Transitorium.

Sumatur corpus Domini
Cum omni reverentia,
Natum de pura virgine,
De virgine egregia,
Passum, surgens a mortuis,
Ascendens cum laetitia,
A quo clemens Perpetua
Assumpta est in gloria.

6. In Assumptione BMV.

Ad Missam.

Ingressus.

Mater misericordiae,
Divinae plena gratiae,
Conscendens coelum hodie,
Ingressa aulam regiam,
Roga regis clementiam,
Ut nobis donet veniam
Cum gratia et gloriam.

Psalmellus.

Et Nazareno Joachim
Florido floriferam
Floris campi Jesu matrem,
Virginem puerperam,
Domum panis de Bethlehem,
Anna, das Christiferam.
V. Matrem intrantem hodie
Aulam nati superam
Et sedentem in solio
Ad ipsius dexteram,
Ignoro, quibus laudibus
Hanc reginam praeferam.

In Alleluja.

Quam digne domum coelicam
Matri, Christe, tribuisti,
Cujus in terris uterum
Mundam domum habuisti.

Post Evangelium.

Coelestis gaude curia,
Quod assumpta in gloria
Mater Dei et filia
Est plena cunctis gaudiis,
Exuberans divitiis,
Honoribus, deliciis.

Offerenda.

Matri, quae Deo obtulit
Se virginalem hostiam,
Donavit Deus hodie
Regalem excellentiam
Honorans hanc regalibus
Throno, corona, vestibus,
Coeli praefert agminibus.

Confractio.

Sub vera panis specie
Corpus Christi frangitur,
Cujus signatum integrum
Manet, quod non scinditur,
Virgo, quae ipsum peperit,
In coelo recipitur.

Transitorium.

Corpus, quod virgo peperit
Sine virili semine,
Lactavit, fovit gremio,
Recipitur ab homine,
Consociatum hodie
Cum genitrice virgine,
Quae cum Christo tripudiat,
Suo beato germine.

7. In Nativitate BMV.

Ad Missam.

Ingressus.

Ut lilium munditiae
Virgo mundum ingreditur,
Ut rosa patientiae
Per mundum haec progreditur,
Cunctis virtutum floribus
Septa mundum egreditur.

Psalmellus.

Aufert supernus aurifex
De argento rubiginem,
Originali macula
Dum purgat ipse virginem,
Quae Christum nobis peperit
Deum verum et hominem;
V. Haec tamquam vas purissimum
Ventrem matris egreditur,
In quo redemptor hominum
Deus homo recipitur.

In Alleluja.

Ortam rogemus virginem
Prae cunctis venerabilem,
Quod precibus se praebeat
In nostris exaudibilem,
Ut assequamur gloriam
Per ipsam ineffabilem.

Post Evangelium.

Laeteris pater Joachim
Mariae, matris Domini,
Qui genuisti virginem
Omni praelatam virgini,
Angelorum quae praesidet
Felix superno agmini.

Offerenda.

Offert Anna de Bethlehem
Mundo domum paniferam

Ex Joachim de Nazareth
Christi floris floriferam,
Per quam redempti ducimur
Ad aulam vitae superam.

Confractio.

Sub sacramenti specie
Corpus Christi frangitur,
Cujus signatum integrum
Nullam scissuram patitur,
Natum de nata virgine,
Quod ara crucis figitur,
Per quod a mortis vinculis
Captiva plebs absolvitur.

Transitorium.

De regali progenie
David Maria nascitur,
Ex qua rex regum Dominus,
Christus Jesus, producitur,
Cujus corpus vivificum
A sacerdote sumitur.

Aliud Transitorium.

Natus de nata virgine
Christus matre deifera
Sub panis latens specie
Quondam hac aula infera,
Dum transit ipsa species,
Ipse transit ad supera.

8. De sancto Maurilio.

Ad Missam.

Ingressus.

Ingressus est Maurilius
Aulam supernae patriae,
In qua Christus cum gaudio
Recepit ipsum hodie,
Qui super ejus posuit
Caput coronam gloriae.

Psalmellus.

Fidelis verbi Domini
Dispensator, Maurilius,
Aselli sessor humilis,
Dispensat hoc attentius,
Perlustrat sic et visitat
Infirmos et ecclesias,
Verbum salutis praedicans
Contra hostis insidias.
V. Mirabilem se Dominus
Ostendit in Maurilio,
Dum fur asellum rapiens
Est raptus a daemonio.

In Alleluja.

Sanctus praesul Maurilius
Ascendit coelum hodie,
In quo laetus perfruitur
Vita perennis gloriae.

Post Evangelium.

Confessor sancte, subveni,
Maurili, tuis famulis,
Libera sanctis precibus
A cunctis nos periculis,
Ora Christum, ut nos locet
Aeternis habitaculis.

Offerenda.

Se obtulit Maurilius
Deo viventem hostiam
Per castigati corporis
Rigorem et duritiam,
Qui sibi dedit hodie
Coelestis vitae gloriam.

Confractio.

Fit modo Christi corporis
Sacramentalis fractio,
Signato non infligitur
Ulla tamen divisio,
Cujus in cruce mortuos
Salvat dira passio,
Concelebrata saepius
A praesule Maurilio.

Transitorium.

Corpus venerabile
Christi Dei et hominis,
Quod concepit uterus
Sacrae Mariae virginis,
Nunc sacerdos recipit
Verum, pro toto populo
Crucifixum, mortuum,
Clausum, surgens de tumulo,
Quod sumpsit Maurilius
Cum digna reverentia.

9. De sancta Sophia.

Ad Missam.

Ingressus.

Fides in duodecimo
Aetatis, Spes in decimo,
Anno noveno Caritas,
Quas trucidat gentilitas,
Mortem carnis suscipiunt,
Veram vitam inveniunt.

Psalmellus.

Enarrent omnes populi
Omni cum laetitia
Sophiae sapientiam
Et ejus laudes nuntiet
Fidelis ecclesia
Ad hujus sanctae gloriam.
V. Quae sapienter despicit
Cuncta transitoria
Et sapienter eligit
Aeterna coeli gaudia.

In Alleluja.

Sunt tuae nimis honorandae
Amicae Deus et laudandae,
Quarum valde confortatus
Exstat per te principatus.

Post Evangelium.

Solemni gaude gaudio,
Ambrosiana regio,
Quae supernorum civium
Felix auges collegium
Ex tuis sanctis civibus
Sophia et virginibus.

Offerenda.

Virtutis sanctae triplicis
Tres insignitas nomine
Offert Sophia filias
Regi nato de virgine,
Cum triumpho virginali
Perpurpuratas sanguine.

Confractio.

De peremptae Caritatis
Exit ore venustatis
Columba splendidissima
Coeli scandens altissima.

Transitorium.

Cum matre Sapientia
Fides, Spes atque Caritas
Coelesti regnant patria,
In qua omnis jucunditas.

10. De sancta Ursula.

Ad Missam.

Ingressus.

Fuerunt istae virgines
De prudentum numero,
Quae accensis lampadibus
In tempore non sero
Ingressae omnes januam
Cum sponso gaudent vero.

Psalmellus.

In beatae Ursulae
Festivo natalitio
Festivas laudes resonet
Christianorum concio,
Ipsam cum reverentia
Honoret et cum gaudio.

V. Dei nimis honorandae
Sunt amicae et laudandae,
Quem in sanctis honoramus,
Honorantes collaudamus.

In Alleluja.

Beata virgo Ursula
Per viam patientiae
Cum sacratis virginibus
Venit ad locum gloriae.

Post Evangelium.

Omnes rogemus virginum
Sacrarum multitudinem,
Ut nobis in molestiis
Implorent fortitudinem,
Suis orationibus
Nostris nos purgent sordibus.

Offerenda.

Offerunt regi virgines
Gratas se Christo hostias,
Qui pro humano genere
Oblatus cruce varias,
Ut hominem redimeret,
Substinuit injurias
Et mortem morte diluit,
Vita vitam restituit.

Confractio.

Christi perpessae virgines
Multas amaritudines
Fuerunt in Colonia
Dotata tanta gratia,
Innocentes jugulatae,
Nunc in coelis coronatae.

Transitorium.

Consociae et Ursula,
Consortes Christi virginum,
Pro nobis preces fundite
Pias semper ad Dominum,
Cujus corpus hic sumitur,
Sumptum nunquam consumitur.

11. De Omnibus Sanctis.

Ad Missam.

Ingressus.

Ingressi sancti patriam,
Optatam super omnia,
Exsultant ineffabili
Magnificati gloria,
Quibus mercedem Dominus
Dat pro suis laboribus
Et hos justus remunerat
Nunc pro justis operibus.

Psalmellus.

Quod ad decus est cunctorum
Templum factum idolorum,
Opus gentis Romanorum
A papa Bonifatio
Dedicatur collegio
Sanctorum pio studio.

V. Pii muneris donator
Papae templum imperator
Phocas dat Christi zelator,
Ejus cultus dilatator.

In Alleluja.

Beati sunt, qui habitant
In domo tua, Domine,
Quibus donasti perfrui
Mira tua dulcedine.

Post Evangelium.

Sunt reverendi angeli
Missi in ministerium,
Qui a cunctis insidiis
Custodiunt nos hostium
Et exutos corporibus
Portant ad coeli solium.

Offerenda.

Omnes sancti obtulerunt
Se Christo vivas hostias,
Qui cum mundo calcaverunt
Omnes carnis delicias,
Inimicum subjecerunt
Per virtutum victorias.

Confractio.

Corporis Christi hostia
In tres partes dividitur,
Divisum parte qualibet
Totum vere asseritur,
Est gratiarum actio
Prima pro jam regnantibus,
Una purgandos adjuvat
Est una pro viventibus.

Transitorium.

Corpus Christi non concisum,
Non confractum, non divisum
Integrum accipitur;
Sumit unus, sumunt mille,
Quantum isti, tantum ille
Nec tamen consumitur;
Hoc est omnium sanctorum
Firma fides beatorum,
Hoc constanter creditur.

11b. De Omnibus Sanctis.

Sequentia.

1 a. Omnes fideles laudibus
Laudent Deum solemnibus
In sanctis suis omnibus.

1 b. Cantent sonoris vocibus,
Jucundi plaudant manibus,
Laetis exsultent cordibus.

2 a. Angelicis spiritibus,
Apostolis, martyribus
Et piis confessoribus,

2 b. Supplicamus virginibus,
Ut nos suis sermonibus
Informent et operibus.

3 a. Nos deserentes devia
Imitemur vestigia
Sanctorum fide praevia,

3 b. Per quae divina gratia
Veniamus ad gaudia
Cum peroptata gloria.

4 a. Spreta via mortifera
Sancti per sancta opera
Scandunt ad regna supera.

4 b. Reliquerunt itinera,
Per quae pergunt ad infera
Damnati propter scelera.

5 a. Instant misericordiis,
Se macerant jejuniis,
Attenuant vigiliis,

5 b. Affligunt modis variis,
Diris dantur suppliciis,
Interimuntur gladiis.

6 a. Includuntur carceribus,
Conteruntur lapidibus,
Subjiciuntur ignibus.

6 b. Exponuntur leonibus,
Venenosis serpentibus,
Privantur cute, dentibus.

7 a. Nunc in coelesti patria
Sunt, ubi magna gloria,
Ubi nulla miseria.

7 b. Ubi nulla tristitia,
Ubi omnis laetitia,
Pax et bona sunt omnia.

8 a. Bonis illis perennibus
Fac nos, Christe, coelestibus
Frui supernis sedibus.

8 b. Cum beatorum civibus
Sine fine regnantibus
Subjectis sibi hostibus.

12. De sancto Eustachio.

Ad Missam.

Ingressus.

In pugna miles strenuus
Adeptus victoriam,
Imperatoris superans
Per fidem perfidiam,
Ingressus est Eustachius
Paradisi patriam;
Qui cum palma martyrii
Gaudiis perennibus
Cum conjuge ac filiis
Gaudet in coelestibus.

Psalmellus.

Ignosce, Jesu, populo
Suis peccatis tremulo
Et, quos crucis patibulo
De inferni voragine
Duxisti tuo sanguine,
Hos loca coeli culmine.
V. O Eustachi, martyr Christi,
Pro quo mortem pertulisti,
Exora ipsum jugiter,
Det nobis, ut feliciter
Regnemus et perenniter.

In Alleluja.

Sanctus martyr Eustachius,
Christi miles egregius,
Per viam patientiae
Venit ad locum gloriae.

Post Evangelium.

Filiorum Eustachii
O quam felix germanitas,
Quos faciunt consocios
Parentum Christi caritas,
Una fides et passio,
Coronae pretiositas;
Horum beatis precibus
Detur nobis felicitas
Coelestis habitaculi,
Ubi omnis jucunditas.

Offerenda.

Verus martyr Eustachius
In accensi bovis ara
Sacrificatur hostia,
Clemens, pia, Deo cara;
Cujus est dulce praemium,
Quamvis passio amara.

Confractio.

Hoc verum corpus Domini
In tres partes dividitur,
Quod in earum qualibet
Totum vere asseritur;
Est gratiarum actio
Prima pro jam regnantibus,
Una purgandos relevat
Est una pro viantibus;
Cum primis est Eustachius
In gloria consocius.

Transitorium.

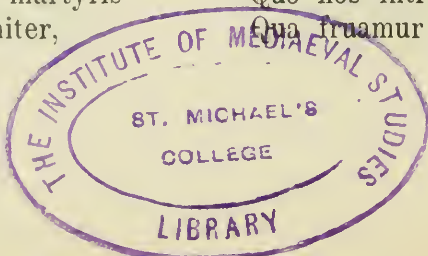
Pro nobis factus hostia
Jesus noster salutaris,
Ad patrem transit filius
Immolatus sacris aris,
Coronavit Eustachium
Hic rex coeli, terrae, maris.

13. De sancto Clemente.

Ad Missam.

Ingressus.

Festum Clementis martyris
Celebremus solemniter,
Hujus sanctum suffragium
Implorantes humiliter,
Quo nos intremus gloriam,
Qua fruamur feliciter.



Psalmellus.

Fideles cum tripudio
Clementi apostolico
In ejus natalitio
Promant laudes cum cantico,
Ut se per hoc obsequium
Reddat eis propitium.
V. O Clemens venerabilis,
Sis nobis exaudibilis
Apud Christum conditorem
Et cunctorum redemptorem.

In Alleluja.

Honorandus Clemens iste,
Qui se tibi totum, Christe,
Martyr donavit hostiam
Intrans supernam patriam.

Post Evangelium.

Post peractum miraculum
De fontis beneficio
Quingentas Clemens animas
Verbi Dei eloquio
Praesul pius associat
Christiano collegio.

Offerenda.

Se Clemens sacrificium
Dat Christo per martyrium,
Qui Christi esse meruit
Grata et placens hostia,
Quem ipse non deseruit
Ipsum amans per omnia.

Confractio.

Fractae primae pars hostiae
Sumetur pro regnantibus,
Pro purgandis est altera,
Tertia pro viventibus,
Cum primis Clemens residet
In supernorum sedibus.

Transitorium.

Quod natum est de virgine
Non ex virili semine
Sed mystico spiramine,
Hoc sumitur ab homine,
Corpus Christi, crucis ara
Probra passum et amara,
Cujus morte mors solvitur
Et vita restituitur,
Qua nunc Clemens perfruitur.

14. De sancta Lucia.

Ad Missam.

Ingressus.

Omnis Luciae gloria
Fuit in conscientia,
Quae in veste deaurata,
Caritate vulnerata
A dextris tuis, Domine,
Stat pro te fuso sanguine.

Psalmellus.

Virginali munditia
Gaude, mater ecclesia,
Qua Lucia te ornavit
Et cruore rubricavit,
Aggregata martyribus
Et beatis virginibus.
V. Pro amore praedilecti
Sponsi Christi, veri, recti,
Subit virgo supplicia,
Quae nunc gaudet in patria.

In Alleluja.

Festum sit nobis celebre
Luciae venerabilis,
Ut nobis suis famulis
Reddatur exaudibilis.

Post Evangelium.

Animae et corporis
fuit pulchritudo
In Lucia martyre
atque fortitudo,
Per quam gaudens sustinuit
Tormenta, quae non horruit.

Offerenda.

Se Lucia eximiam
Dat vivam Christo hostiam,
Quae per dura supplicia
Regna scandit coelestia.

Confractio.

Virgo Christo serviens
totam se dicavit,
Mente, lingua, opere
ipsum honoravit.

Transitorium.

Natum de ventre virginis
Corpus Christi nunc sumitur,
Quod pro salute hominis
In ara crucis figitur,
Per cujus poenam perditus
Totus mundus redimitur.

15. De Omnibus Apostolis.

Ad Missam.

Ingressus.

Deserentes apostoli
Hujus vitae miseriam,
Christi, solis justitiae,
Desideratam regiam
Ingressi sunt cum gaudio
Adepti coeli gloriam.

Psalmellus.

Sunt beati apostoli
Christi regni clavigeri,
Qui claudunt et aperiunt,
Nam pravis, qui sunt miseri,
Hoc claudunt, his aperiunt
Qui pio vacant operi.
V. His ligandi et solvendi
Confert Christus potestatem.
Insignem hanc apostolis
Donat ipse potestatem.

In Alleluja.

Sunt tui nimis honorandi
Amici, Deus, ac laudandi,
Quorum valde confortatus
Exstat per te principatus.

Ante Evangelium.

Exsultemus jubilantes
Nos redemptori omnium.
Qui beatis apostolis
Coeleste dedit praemium.

Post Evangelium.

Veneremur apostolos
Festi dignos memoria,
Rogantes, ut nos adjuvent
Per beata suffragia.

Offerenda.

Acceptam laudis Domino
Nos offeramus hostiam,
Dantes ejus obsequiis
Nos per vitae munditiam,
Apostolorum omnium
Qui agimus memoriam.

Confractio.

Sub sacramenti specie
Christi corpus est confractum.
Quod in se tamen remanet
Non divisum neque tactum,
Apostoli hoc saepius
Sumpserunt et devotius.

Transitorium.

Corpus Christi non concisum,
Non confractum, non divisum
Integrum accipitur;
Sumit unus, sumunt mille,
Quantum isti, tantum ille
Nec tamen consumitur;
Haec fides apostolorum
Omnium est beatorum.

16. De sancta Margarita.

Ad Missam.

Ingressus.

Ab Olybrio tyranno
Gravibus poenis attrita,
Martyr est ingressa coelum
Prudens virgo Margarita,
Quae cum sponso glorioso
Sempiterna gaudens vita
Gloriosae sedis regni
Est corona redimita.

Psalmellus.

Est de quinque virginibus
Margarita prudentibus,
Quas non cum vasis vacuis
Exclusis quinque fatuis
Intrantes Christus dapibus
Nunc cibat nuptialibus,
Quam coronavit hodie
Christus Jesus, rex gloriae.
V. Margarita juvencula
Velox ad Christum properat,
Ne praecludatur janua,
Si hanc intrare differat.

In Alleluja.

Margaritam fortificat
Christus suam pugnatricem,
Quam per virtutem fidei
Reddidit ipse victricem.

Ante Evangelium.

Fidejussoris gratiam
Prudens virgo non oblita,
Poena mortis recompensat
Mortem Christi Margarita.

Post Evangelium.

Margarita juvencula,
Dilectrix Christi sedula,
Venusta sine macula,
Vitans mundi pericula,
Intravit Christi famula
Coelorum habitacula.

Offerenda.

Dat Margarita Domino
Se gratum sacrificium,
Acceptam praebens hostiam
Se per dirum martyrium,
Equuleo et facibus
Ardentibus affligitur
Et decollata gladio
In coelo haec recipitur.

Confractio.

Corpus Christi nunc frangitur
Sub vera panis specie,
In nulla tamen scinditur
Parte suae substantiae,
Quod concepit et peperit
Maria, templum gratiae,
Sine jactura qualibet
Virginalis munditiae;
Cum qua regno perfruitur
Nunc Margarita gloriae.

Transitorium.

Ut salutis fidelibus
Proficiat juvamine,
Conceptum sancto spiritu
Sine virili semine
Sumit sacerdos Domini
Corpus natum de virgine,
Pro cujus mortem pertulit
Haec Margarita nomine.

17. De sancto Silvestro.

Ad Missam.

Ingressus.

Sanctus Silvester deserens
Hujus vitae miseriam,
Christi, solis justitiae,
Desideratam regiam
Laetabundus ingreditur.
Adeptus coeli gloriam.

Psalmellus.

Monet Silvester filios
Ad caritatem mutuam,
Dum migrat corpus deserens
Ad gloriam perpetuam,
V. Commendans ecclesiam
Clero. sacerdotibus,
Hos hortatur monitis
Piis cunctis flentibus.

In Alleluja.

Suis diebus Domino
Justus inventus placuit
Silvester, quem fideliter
Sacerdos magnus coluit.

Post Evangelium.

Dum praedicat, qui aderant.
Silvester cunctis flentibus
Intrat coelestem patriam,
Ipsis quoque psallentibus.

Offerenda.

Acceptam laudis Domino
Nos offeramus hostiam,
Dantes ejus obsequiis
Nos per vitae munditiam,
Qui Silvestri pontificis
Peragimus memoriam.

Confractio.

Sub sacramenti specie
Christi corpus est confractum,
Quod in se tamen remanet
Non divisum neque tactum;
Silvester istud saepius
Confecit et devotius.

Transitorium.

Christi sub panis specie
Corpus quod olim latuit,
A sacerdote sumitur,
Sicut Christus instituit;
Conficere, recipere
Silvester istud meruit.

18. De ss. Petro et Marcellino.

Ad Missam.

Introitus.

Marcellinus atque Petrus
Sedent in Christi curia,
Quam intraverunt hodie
Optatam super omnia,
Cunctis plenam divitiis,
Deliciis, honoribus,
Exuberantem gaudiis,
Refertam bonis omnibus.

Graduale.

Sunt apertae coeli portae
Sanctis istis sumpta sorte
Supernorum cum cohorte,
Quibus vita sine morte.
V. In qua sanctis gaudium
Est sine moerore,
Beataque requies
Est sine labore,

Et optata sanitas
Est sine languore.

In Alleluja.

Coelestibus cubilibus
Omni referti gloria
Exsultant passi martyres
Dirae mortis supplicia.

Offertorium.

Offeramus nos Domino
Acceptum sacrificium,
Per gratum et assiduum
Sanctae vitae obsequium,
Marcellini atque Petri
Colentes natalitium,
Qui obtulerunt hostias
Se Christo per martyrium,
Quos deprecemur sedule,
Ut dent nobis auxilium.

Communio.

Sumptum nunquam consumitur
Corpus Christi, quod sumitur,
Sed datum semper sufficit,
Comestum nunquam deficit;
Quod sacerdos Marcellinus
Sumpsit cum reverentia,
Qui cum Petro consocio
Laetatur nunc in patria.

19. De sancta Eugenia.

Ad Missam.

Ingressus.

Ingressa tabernaculi
Locum Dei mirabilis
Martyr constans Eugenia.
Virginitate nobilis,
Exuberat divitiis,
Deliciis, honoribus,
Nunc in supernis residens
Beatis coeli sedibus.

Psalmellus.

Apparens juxta tumulum
Matri dixit Eugenia,
Laetare, gaude gaudio,
Quod nunc tua sum filia
Cum patre tuo conjuge
In beatorum patria
V. Suscipiet te Dominus,
Mater, die dominica
Et dabit tibi Claudiae
Regna coeli magnifica.

In Alleluja.

Eugeniam fortificat
Christus, suam pugnatricem,
Quam per virtutem fidei
Reddidit ipse victricem.

Ante Evangelium.

In monachis humilior
Nullus fuit Eugenia,
Quae se dans cunctis humilem
Prompta praebet obsequia.

Post Evangelium.

Dum oraret Eugenia,
Templum Dianae corruit,
In quo Dei potentia
Mirabilis apparuit.

Offerenda.

Duplicatam martyrii,
Virginitatis hostiam
Recepit Christus hodie
Oblatam per Eugeniam,
Quae nunc habet aureolae
Martyr et virgo gloriam.

Confractio.

Corpus Christi nunc frangitur
Sub vera panis specie,
In nulla tamen scinditur
Parte suae substantiae,
Quod concepit et peperit

Maria, templum gratiae,
Sine jactura qualibet
Virginalis munditiae;
Cum qua regno perfruitur
Eugenia nunc gloriae.

Transitorium.

De salvatoris manibus
Pane sumpto Eugenia
In carceris reficitur
Tenebrosi custodia.

Aliud Transitorium.

Sumptum nunquam consumitur
Corpus Christi, quod sumitur,
Sed datum semper sufficit,
Comestum nunquam deficit;
Cum quo gaudet in patria
Virgo martyr Eugenia.

20. De s. Johanne Mediolanensi.

Ad Missam.

Ingressus.

Sanctus Johannes hodie
Ingressus regnum gloriae
Cum sanctis confessoribus
Bonis gaudet coelestibus,
Quibus adsunt divitiae,
Honores et deliciae.

Psalmellus.

Johannes venerabilis
Multiplici miraculo
Suis beatis meritis
Resplenduit in saeculo;
Languentes iste liberat,
Lumen dat non videntibus,
Iste contractos erigit,
Laetitiam dat tristibus.
V. Deus, qui est mirabilis
In sanctis suis omnibus,
Johannem hunc miraculis
Sanctum monstrat insignibus.

In Alleluja.

Johannem archipraesulem
Honoremus solemniter
Et hunc devotis precibus
Imploremus humiliter.

Post Evangelium.

Deprecamur te, Johannes,
Qui cum Christo felix manes,
A peccatis quod nos sanes,
Ne nos trahant haec ad manes,
Qui damnatos ut immanes
Mordent serpens, leo, canes.

Offerenda.

Acceptam Christo hodie
Nos offeramus hostiam,
Dantes ejus obsequiis
Nos per vitae munditiam,
Qui Johannis pontificis
Peragimus memoriam.

Confractio.

Sub sacramenti specie
Christi corpus est confractum,
Quod in se tamen remanet
Nec divisum neque tactum;
Johannes istud saepius
Confecit et devotius.

Transitorium.

Christi sub panis specie
Corpus quod olim latuit,
A sacerdote sumitur
Sicut Christus instituit;
Conficere, recipere
Johannes istud meruit.

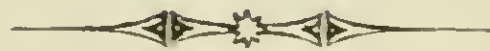


Inhalts-Übersicht.

I. Real-Index.

II. Verbal-Index.

O. A. M. D. G.





Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

fecasti martyres. Nec signum sup
faciem : arue liquistra bide . ut
xpianis tolleres suffragatores mili
tes. Quorum post nece stygici.
facta notarunt picei. pdigiaqz no
mina resospitantes corpora. Polorum
ergo lumina . orosas odoriferas.
uris nos almus pcibz . scorum inngat
cętibi. Hoc pręstet summa trinitas
simplex ē cedat unitas. cui honor
& imperium permanet in ppetuū. Am.



YM. INCIPIT PETRI.
ET PAULI.

AUREA LUCE ET DECO
re roseo. lux lucis omne
perfudisti sęclm. de
corans cęlos inclito
martyrio. hac sacra die quę dat
reis ueniā. Ianitor cęli doctor orbis
pariter. iudices sęcli. uera mundi lu
mina. per crucē alter. alter ense triū
phans. uitę senatū laurea ti possi



BQ
5253
.A5

Analecta hym

26-5-66

MAY 27 1966

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO — 5, CANADA

10794.

